



MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA

MLÉKO

PROSINEC 2010

Autoři: Ing. Marie Hrubá MZe ČR
Ing. Zdeňka Veselá MZe ČR

Ředitel odboru živočišných komodit: Ing. Jiří Machek MZe ČR

Autoři touto cestou děkují za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Zdroje informací, zpracovatelé podkladů:

Agra Europe	Ministerstwo Rolnictwa i rozwoju wsi, Warszawa
Česká zemědělská univerzita, Praha	Agencja rynku rolnego, Warszawa
Českomoravská společnost chovatelů, a. s., Hradištko pod Medníkem	Státní zemědělský intervenční fond, Praha
Českomoravský svaz mlékárenský, Praha	Svaz chovatelů černostrakatého skotu ČR, Praha
Český statistický úřad, Praha	USDA (U. S. Department of Agriculture) - Ministerstvo zemědělství USA
Dairy Markets Weekly	Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky, Praha
Evropská komise	WTO (World Trade Organisation) - Světová obchodní organizace
FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations) - Organizace pro výživu a zemědělství	ZMP (Zentrale Markt und Preisberichtsstelle für Erzeugnisse der Land-, Forst- und Ernährungswirtschaft GmbH) - Ústředí tržního a cenového zpravodajství pro zemědělské, lesnické a potravinářské výrobky, s. r. o., Bonn
FAPRI (Food and Agricultural Policy Research Institute)	
Generální ředitelství cel, Praha	
MILCOM, a. s., – Výzkum. ústav mlékáren., Praha	
IDF – Mezinárodní mlékařská federace	
Ministerstvo financí České republiky	
Ministerstvo zemědělství České republiky	
OECD (Organisation for Economic Co- operation and Development) Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj	

Situační a výhledové zprávy jsou k dispozici na Zemědělských agenturách a pozemkových úřadech MZe ČR, na okresních pracovištích Agrární komory a v budově Ministerstva zemědělství České republiky.

Situační a výhledová zpráva je také k dispozici na internetové adrese:
<http://www.eagri.cz>.

Vydalo Ministerstvo zemědělství ČR

Těšnov 17, 117 05 Praha I

URL: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN, ISSN 1211-7692....., MK ČR E 11003.....

OBSAH

Úvod	
Souhrn	
Regulace trhu s mlékem a mléčnými výrobky	
Zahraníční trhy	
Produkce a užití mléka v ČR	
Bilance produkce a užití mléka	
Zpracovatelský průmysl	
Spotřeba mléka a mlékárenských výrobků	
Cenový vývoj	
Zahraníční obchod	
Textová příloha	
- Kontrola mléčné užitkovosti	
Tabulková příloha	

ÚVOD

Tato situační zpráva hodnotí situaci na trhu mléka a mléčných výrobků v České republice, v Evropské unii a ve světě. Dále jsou zde obsažena aktuální legislativní opatření České republiky týkající se komodity mléko. Toto vydání navazuje na zprávy vypracované v předchozích obdobích. Poslední situační a výhledová zpráva Mléko byla vydána v prosinci 2008.

Při zpracování této situační a výhledové zprávy byly použity zejména údaje Českého statistického úřadu, informace MZe ČR, informace SZIF, informace Českomoravského svazu mlékárenského, informace Evropské komise (EK), Mezinárodní mlékařské federace (International Dairy Federation = IDF), Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Organization for Economic Cooperation and Development = OECD), Zahraničního zemědělského úřadu amerického ministerstva zemědělství (Foreign Agricultural Service United States Department of Agriculture (FAS USDA), amerického Ústavu pro výživu a zemědělství (Food and Agricultural Policy Research Institute = FAPRI) a Organizace pro výživu a zemědělství (Food and Agriculture Organisation = FAO).

SOUHRN

Produkce mléka, jeho zpracování a spotřeba mléka a mléčných výrobků čelila v posledních letech závažným dopadům ekonomické krize, kterou byli postiženi především evropští producenti mléka. K pozvolnému růstu cen na světových trzích i v rámci Evropských společenství došlo až od druhé poloviny roku 2009. Stabilizaci cen na evropském trhu s mlékem napomohla zavedená opatření Evropské komise (obnovení exportních subvencí, intervenční opatření), dále pokles dodávek v rámci Evropské unie v roce 2009 pod úroveň let 2007 a 2008 a skutečnost, že v roce 2009 byla zaznamenána i nižší výroba mléka také v řadě neevropských zemí (Rusko, Ukrajina, USA, Brazílie, Austrálie).

Pokles poptávky spolu s poklesem cen na světových i evropských trzích ovlivnily situaci na trhu s mlékem v České republice. Výrazný pokles cen zemědělských výrobců za mléko (CZV mléka), zejména ke konci roku 2008, pokračoval i v první polovině roku 2009. Od srpna 2009 se CZV mléka začala mírně zotavovat. Od října do prosince 2009 byl již její nárůst poměrně znatelný (meziměsíčně o 3,0 %, 3,4 %, 4,2 %) a dosažená cena za prosinec 2009 představovala 6,67 Kč/l v I. tř. jakosti. Na postupný růst CZV mléka reagovaly i ceny průmyslových výrobců a spotřebitelské ceny.

Vývoj v zemědělství byl v roce 2009 ovlivněn krizí na mléčném trhu. V České republice **v roce 2009 došlo ke snížení průměrného ročního stavu dojených krav o 2,1 %** (tj. o 8,4 tis. ks) na 394,1 tis. ks, roční produkce mléka klesla o 0,7 % (tj. o 20,1 mil. l) na 2 707,6 mil. l a tržní produkce mléka o 1,9 % (tj. o 50,3 mil.l) na 2 588,4 mil. l. V roce 2009 pokračoval růst dojivosti, ale oproti předchozím rokům byl meziroční nárůst nižší. **Průměrná roční užitkovost na dojnici v roce 2009 dosáhla 6 869,9 l mléka**, tj. meziroční zvýšení o 1,4 % (o 93,7 l/ks), v roce 2008 činil meziroční nárůst 3,5 %.

Výše vnitrostátní kvóty mléka pro dodávky v roce 2008/2009 byla České republice Evropskou komisí stanovena na 2 785 413,892 t pro dodávky a 7 275,728 t pro přímý prodej. Vnitrostátní kvóta pro dodávky byla splněna na 96,91 %. V porovnání s předchozím kvótovým rokem bylo v kvótovém roce 2008/2009 dodáno pouze o + 0,09 % více mléka. Vnitrostátní kvóta pro přímý prodej byla v roce 2008/2009 splněna na 30,03 %.

Každoroční růst domácí spotřeby mléka a mléčných výrobků se zastavil v roce 2008, snížil se odbyt českých zpracovatelů na tuzemském trhu následkem vysokých konkurenčních dovozů, kterých bylo dosaženo v předchozích letech. V roce 2009 pokračovala složitá situace v odbytu tuzemské produkce. **Mlékárenský průmysl za 12 měsíců 2009 nakoupil od českých producentů 2 291,7 mil. litrů mléka, tj. o 76,9 mil. litrů méně oproti roku 2008.** Z uvedeného nákupu bylo cca 134,3 mil. litrů syrového mléka vyvezeno na zpracování do zahraničí a 2 157,4 mil. litrů bylo zpracováno v tuzemských mlékárnách. Při porovnání s rokem 2008 se v roce 2009 snížil objem zpracovaného mléka na výrobky, meziročně o 54,8 mil. litrů. Podle sortimentu pokračoval v roce 2009 růst výroby konzumního mléka (o 3,0 %), konzumních smetan (o 9,7 %), mléčných pudinků (o 6,4 %), tvarohových dezertů (o 5,9 %). V souvislosti se zvýšením domácí i evropské poptávky u zakysaných výrobků se v roce 2009 obnovil růst výroby jogurtů (meziročně o 13 %), zakysaných ostatních mléčných výrobků o 4,0 %). Rovněž se zvýšila výroba kondenzovaných mlék (o 38,7 %) vlivem zvýšené poptávky. Výroba přírodních sýrů za rok 2009 zaznamenala stagnaci (v předchozích letech se každoročně snižovala) v důsledku vyššího exportu oproti r. 2008. U ostatního sortimentu (sušená mléka, máslo, tavené sýry, tvarohy) výroba klesla, výroba sušených mlék o 21 %, másla o 5,9 % . Výroba tvarohů se meziročně snížila o 4,3 % a tavených sýrů o 2,1 %.

V důsledku zhoršení odbytu mlékárenských výrobků a výrazného poklesu cen zaznamenal Státní zemědělský intervenční fond zvýšený zájem o intervenční nákupy realizované na základě evropské a národní legislativy. V rámci intervenčního nákupu a skladování másla byly v roce 2009 v České republice vynaloženy celkem finanční prostředky ve výši 35,4 mil. Kč a v rámci nákupu, naskladnění, skladování a vyskladnění intervenčních zásob sušeného odstředěného mléka 190,7 mil. Kč.

Domácí spotřeba mléka a mléčných výrobků v roce 2008 zaznamenala poprvé od roku 1997 pokles. Spotřeba mléka a mléčných výrobků v roce 2008 mírně klesla na 242,7 kg na osobu, tj. pokles o 0,8 %. **V roce 2009 díky příznivým spotřebitelským cenám se obnovil růst spotřeby mléka a mléčných výrobků.** Tato spotřeba se zvýšila na 249,7 kg na obyvatele, tj. zvýšení o 2,9 % oproti roku 2008 (oproti roku 2007 zvýšení představuje 2,1 %). Na meziročním růstu spotřeby se podílelo především konzumní mléko, jehož spotřeba se meziročně zvýšila o 4,9 %, tj. o 2,8 kg na osobu. Spotřeba ostatních mléčných výrobků (smetany, zakysaných mléčných výrobků, tvarohových specialit, pudinků) se v roce 2009 meziročně zvýšila o 1,6 %, tj. o 0,5 kg na osobu. Rovněž se zvýšila spotřeba másla na 5 kg, tj. meziročně o 6,6 %. **Podíl celkového dovozu výrobků (v přepočtu na mléko) na celkové spotřebě se v roce 2009 zvýšil na 38,2 %** (např. v roce 2002 představoval tento podíl 11,7 %). Návazně na vývoj produkce mléka klesla v roce 2009 soběstačnost České republiky na 121,2 %.

Na podporu spotřeby mléka a mléčných výrobků bylo v rámci programu školního mléka v roce 2009 vyplaceno celkem 11,7 mil. Kč, z toho 2,6 mil. Kč z rozpočtu České republiky a 9,1 mil. Kč z rozpočtu Evropských společenství.

V rámci poskytování podpory na nákup másla neziskovými institucemi a organizacemi bylo České republice v roce 2009 vyplaceno 440 tis. Kč z rozpočtu Evropské unie za 44,1 tun másla dodaných neziskovým institucím.

Saldo zahraničního obchodu s mlékem a mléčnými výrobky České republiky v roce 2009 zůstalo kladné, avšak v meziročním porovnání bylo **nižší o 44,2 %, tj. o 2,18 mld. Kč.** Meziroční propad vývozu mléka a mléčných výrobků ve finančním vyjádření z 13,87 mld. Kč na 11,7 mld. Kč představoval propad o 15,6 %, tj. o 2,16 mld. Kč, dovoz ve finančním vyjádření v roce 2009 stagnoval na cca 8,94 mld. Kč. Ze zemí EU-27 se dovezlo 99,7 % z celkové finanční hodnoty dovozu mléka a mléčných výrobků, dovoz ze

třetích zemí představuje pouze 0,3 %. Největší objemy zboží představoval dovoz výrobků z mléka z Německa (39,3 % z celkové finanční hodnoty dovozu), z Polska (28,6 %) a ze Slovenska (14,4 %). Zvýšil se dovoz sýrů a tvarohů o 9 697 t (tj. o 15 %), másla o 4 505 t (o 28,8 %), sušených a zahuštěných mlék o 1 108 t (o 16 %). V oblasti vývozu mléka a mléčných výrobků v roce 2009 došlo k meziročnímu navýšení vývozu sýrů a tvarohů, zejména přírodních, o 3 246 t (tj. o 14,7 %), jogurtů a ostatních zakysaných mléčných výrobků o 15 207 t (tj. o 25 %), mléka a smetan nezahuštěných o 2 249 t (tj. o 0,3 %) – z toho vývoz suroviny se meziročně zvýšil o 17 295 t (tj. o 3,9 %) na 465 675 t v roce 2009.

Na podporu vývozu mlékárenského zboží do třetích zemí byly z rozpočtu Evropských společenství v roce 2009 vyplaceny vývozní náhrady (subvence) v celkové výši 69,9 mil. Kč, z toho na máslo 10,1 mil. Kč, na sušené odstředěné mléko 25,2 mil. Kč, na sýry 13,4 mil. Kč a na sušené plnotučné mléko 21,2 mil. Kč.

V roce 2010 pokračoval růst cen mlékárenských výrobků na světových trzích, v západní Evropě došlo k oživení dodávek mléka ke zpracování. Na základě obnovení poptávky se zvýšil evropský export sýrů a sušeného odstředěného mléka, v řadě členských zemí Evropské unie velmi rychle vzrostly ceny za mléčnou surovinu.

Rovněž v České republice pokračoval trend růstu CZV za mléko, od ledna 2010 (6,92 Kč/l) do listopadu 2010 (7,90 Kč/l) představoval nárůst CZV 0,98 Kč/l, tj. 14,2 %.

Důsledky krize v sektoru mléka se však z hlediska situace českých producentů projeví ve výraznějším **omezování stavů dojených krav** a návazně i v **poklesu dodávek mléka ke zpracování**. Podle „Výsledků chovu skotu za I. pololetí 2010“ došlo ke snížení stavů dojených krav meziročně o cca 21 tis. ks (tj. o 5,2 %) na 380 324 ks.

Mlékárenský průmysl za 9 měsíců 2010 nakoupil od českých producentů 1 708,9 mil. l mléka, tj. o 39,2 mil. l méně oproti stejnému období 2009. Zpracovatelský průmysl měl k dispozici menší objem mléčné suroviny, což bylo způsobeno nižší výrobou v zemědělství a výrazným odsunem mléčné suroviny k jejímu zpracování v zahraničních mlékárnách. **Za období leden až září 2010 vývoz mléčné suroviny představoval podíl 18 % z tržní produkce mléka.**

Vývoj výroby mlékárenského sortimentu v tuzemských mlékárnách v roce 2010 neodpovídal zlepšujícímu se evropskému trendu, **výroba většiny mlékárenského sortimentu klesala. Důvodem je stagnující domácí spotřeba a vysoké stále rostoucí konkurenční dovozy, zejména sýrů, zakysaných mléčných výrobků a másla.** Výroba konzumního mléka za 9 měsíců 2010 se meziročně propadla o 23,2 mil. l (o 4,8 %) v důsledku snížení objemu vývozu a odbytu na tuzemském trhu. Výroba zakysaných mléčných výrobků se v roce 2010 snížila meziročně o 9,2 mil. l, důvodem byl nižší objem vývozu na evropský trh o 7,9 %, zvýšený dovoz o 6,1 % a stagnující domácí poptávka (pokles o 1,9 %). Meziroční pokles zaznamenala i výroba komoditních výrobků (másla o 4,4 tis. t, sušená mléka o 3,3 tis. t). Výroba kondenzovaných mlék byla v daném období nižší o 3,2 tis. t. Ve výrobě přírodních a tavených sýrů pokračuje v roce 2010 sestupný trend (meziroční snížení výroby přírodních sýrů o 2,7 %, tavených sýrů o 8,4 %). V meziročním porovnání zaznamenává růst výroby (leden až září 2010) výroba smetan (o 1 %), výroba tvarohů (o 4,9 %), výroba smetanových krémů (o 10,7 %), tvarohových dezertů (o 6,5 %).

Ve finančním vyjádření zahraničního obchodu za 9 měsíců 2010 byl zaznamenán meziroční pokles. Obchodní bilance za leden až září 2010 skončila sice přebytkem 2,06 mld. Kč, avšak v meziročním porovnání došlo k dalšímu poklesu. **Tempo růstu dovozu bylo**

rychlejší (meziroční nárůst dovozu o 8,8 %) než růst vývozu (meziroční nárůst vývozu o 5,4 %). Z pohledu objemu zahraničního obchodu s mlékem a mléčnými výrobky přetrvává záporné saldo u másla (- 6 533 t) a u sýrů a tvarohů (- 36 392 t). **Podíl dovozu sýrů (včetně tvarohů) na jejich domácí výrobě představoval za 9 měsíců 2010 61,5 %.** Zvýšil se dovoz jogurtů a ostatních zakysaných mléčných výrobků na 31 362 t.

Objemy vývozu mléka a mléčných výrobků se meziročně snížily, kromě sýrů a tvarohů, kde za 9 měsíců 2010 došlo k meziročnímu růstu vývozu o 11,4 %.

Pro rok 2010 Evropská komise uvolnila 300 mil. eur na podporu trhu v odvětví mléka a mléčných výrobků členským státům (nařízení Komise (EU) č. 1233/2009). Pro Českou republiku tyto finanční prostředky představovaly **5,79 mil. eur (151 398 565 Kč).** **Sazba podpory činila 0,3672 Kč/kg dodaného či přímo prodaného mléka** (nařízení vlády č. 77/2010 Sb.).

V rámci kontroly stavu Společné zemědělské politiky byla Evropskou radou členským státům dána možnost přerozdělit část přímých plateb mezi zemědělce a odvětví v rámci jednoho členského státu (čl. 68 nařízení Rady ES č. 73/2009). Česká republika tuto možnost využila a **na krávy chované v systému s tržní produkcí mléka pro rok 2010 stanovila podporu, která po vyplacení činila 2 444,40 Kč/VDJ** (1 dojnice = 1 velká dobytčí jednotka) respektive 1 222,20 Kč/VDJ, v souladu s nařízením vlády č. 87/2010 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Pro kvótový rok 2009/2010 byla České republice stanovena vnitrostátní kvóta mléka pro dodávky ve výši 2 808 527 676 kg (splněna na 93,41 %) a vnitrostátní kvóta přímého prodeje ve výši 12 088 840 kg (splněna na 31,23 %). Přímý prodej se v kvótovém roce 2009/2010 zvýšil na 3 775 562 kg v důsledku zavedení prodeje čerstvého mléka ze dvora prostřednictvím mléčných automatů.

Výše vnitrostátní kvóty mléka pro dodávky v kvótovém roce 2010/2011 je stanovena na 2 833 527 676 kg, pro přímý prodej 15 295 005 kg (celkem 2 848 822 681 kg mléka). Pro zvýšení a přidělení nových individuálních kvót mléka k datu 1. 3. 2011 Státní zemědělský intervenční fond vyčlenil 50 000 t mléka pro dodávky a 5 000 t mléka pro přímý prodej.

Podle předběžných výsledků části kvótového roku 2010/2011 (duben až listopad) bylo odběratelům dodáno celkem 1 729 398 775 kg mléka (v meziročním porovnání byly tyto dodávky mléka nižší o 2,86 %). V rámci přímého prodeje za období duben až listopad kvótového roku 2010/2011 bylo přímo spotřebitelům prodáno 4 725 361 kg mléka a mléčných výrobků (meziroční index 273,09). Objem přímého prodeje se zvýšil v souvislosti s rozšířením prodeje syrového mléka prostřednictvím mléčných automatů.

REGULACE TRHU S MLÉKEM A MLÉČNÝMI VÝROBKY

- I. Regulace vnějšího agrárního trhu s mlékem a mléčnými výrobky
- II. Regulace vnitřního agrárního trhu s mlékem a mléčnými výrobky
- III. Přímé platby
- IV. Legislativní opatření

I. Regulace vnějšího agrárního trhu s mlékem a mléčnými výrobky

Regulace vnějšího agrárního trhu s mlékem a mléčnými výrobky je prováděna prostřednictvím obchodních mechanismů, mezi které náleží:

- **výše celních sazeb**, kde je nutné vzít v úvahu i další opatření, která ovlivňují výši konečně uplatněné celní sazby při propouštění zboží do volného oběhu (preferenční sazby, celní kvóty, ochranná opatření atd.)
- **dovozní a vývozní licence**
- **záruky (jistoty)**
- **vývozní subvence (náhrady)**
- **kontrolní mechanismy.**

Celní sazby

Vstupem České republiky do Evropské unie dnem 1. 5. 2004 převzala Česká republika celní legislativu Evropské unie, včetně celního sazebníku a obchodně politických opatření. Integrovaný společný celní sazebník EU je vydáván v Úředním věstníku Evropské unie. Platný celní sazebník lze nalézt i na internetových stránkách <http://www.celnisprava.cz/cz/clo/sazebni-zarazeni-zbozi/spolecny-celni-sazebnik-es/Stranky/default.aspx>.

Obchodní vztahy Evropského společenství se třetími zeměmi charakterizuje velký počet preferenčních dohod a meziregionálních iniciativ a ujednání, např. Evropské sdružení volného obchodu (samotné obchodní ujednání v obchodu s některými zemědělskými výrobky), dále dohody typu zóny volného obchodu (oblast středomoří) a dohody o spolupráci se skupinou afrických, karibských a tichomořských rozvojových zemí. Mezi Evropským společenstvím a mimoevropskými vyspělými zeměmi existují i některá komoditní ujednání preferenčního charakteru, např. vývoz sýrů do USA, Kanady.

Statistický systém sledující pohyb zboží mezi členskými státy EU, tj. mezi Českou republikou a ostatními členskými státy EU se nazývá Intrastat.

Od 1.1.2009 došlo k významným změnám ve vykazování zboží sledovaném v Intrastatu. Mění se mimo jiné limit hodnoty zboží odeslaného nebo přijatého z jiného členského státu od počátku roku 2009. **Práh pro vykazování v roce 2009 činil 8 milionů Kč** fakturované hodnoty zboží **odeslaného** do ostatních členských států EU i **přijatého** z ostatních členských států EU, přičemž zpravodajská jednotka, která překročila osvobozující práh v roce 2008 (2 nebo 4 miliony Kč), musí vykazovat údaje do Intrastatu nejméně do konce roku 2009.

Významnou změnou je **povinné uvádění údaje o vlastní hmotnosti** do výkazů Intrastat i pro ty podpoložky kombinované nomenklatury, kterým je v celním sazebníku přiřazen kód doplňkové měrné jednotky. Tyto údaje byly nepovinné a proto bylo v 1/3 členských států upuštěno od jejich sledování. Vzhledem k tomu, že se ztrácela logická

kontrola nad těmi to výkazy je uvádění například hmotnosti i počtu kusů živých zvířat od 1. 1. 2009 povinné.

Další aktuální a podrobné informace k této oblasti lze nalézt na internetových stránkách Českého statistického úřadu v kapitole Itrastat http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/intrastat_new a dále na internetové adrese Celní správy České republiky <http://www.celnisprava.cz>.

Vydávání licencí pro mléčné výrobky, skládání záruky (jistoty)

Cílem licencí vždy bylo zajistit řádnou správu společné organizace trhů. Režim licencí je stále považován za nejvhodnější mechanismus pro sledování některých zemědělských produktů dovezených v rámci preferenčních režimů, a to vzhledem ke snížené celní sazbě v rámci preferenčního režimu a nevyhnutelné potřebě předvídat vývoj na trhu s určitými produkty.

Produkty pro které se předkládá dovozní licence jsou uvedeny v čl. 1 odst. 2 písm. a) nařízení Komise č. 376/2008. Toto nařízení bylo zásadním způsobem novelizováno nařízením Komise (ES) č. 514/2008, které z důvodů snížení administrativní zátěže a zjednodušení režimu stanovuje od 1. července 2008 povinnost dovozních licencí pro mléko a mléčné výrobky pouze v rámci preferenčních režimů.

Vývoz mléka a mléčných výrobků podléhá předložení licence pouze tehdy, chce-li vývozce nárokovat příslušnou vývozní subvenci. Seznam výrobků, pro které je stanovena subvence, je uveden v aktuálním nařízení o subvencích. Dne 7. 12. 2009 vstoupilo v platnost nařízení Komise (ES) č. 1187/2009, které nahrazuje nařízení Komise (ES) č. 1282/2006, stanovující pravidla pro vydávání vývozních licencí a vývozních náhrad pro mléko a mléčné výrobky. V příloze II nařízení Komise č. 1187/2009 byly stanoveny nové skupiny produktů a podmínky, podle kterých je možné vyvážet také jiné produkty, než jsou uvedeny na licenci. Podrobnosti o aktuálních informacích o vydávání licencí a záruk jsou uvedeny na internetové stránce Státního zemědělského intervenčního fondu <http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/komodity/zv/01?lyt=zpr&year=2011&page=4&ino=0>.

Vývozní subvence (náhrady)

Vývozcům ze Společenství jsou z prostředků Evropského zemědělského orientačního a garančního fondu poskytovány vývozní subvence, jež mají zajistit konkurenceschopnost jejich zboží na světovém trhu. Tyto prostředky jsou poskytovány od 1. 5. 2004 vývozcům prostřednictvím SZIF. O vývozní subvence se musí požádat v zemi, ve které se podává vývozní prohlášení a to i v případě, že je vývozní licence vydaná v jiném členském státě.

Zhoršení celkové situace na trhu s mlékem a mléčnými výrobky vlivem dopadů globální ekonomické krize došlo v roce 2008 i k propadu vývozu mléčných výrobků z EU-27. Tento trend byl v roce 2009 zastaven znovuzavedením vývozních náhrad (subvencí) v lednu 2009. Vývozní náhrady byly pak zvýšeny jednou v únoru 2009 a dvakrát v červnu 2009 (4.6. a 18. 6. 2009). Sazby vývozních náhrad byly navýšeny pro všechny mléčné výrobky, kromě sýrů a u sušeného odstředěného mléka Komise stanovila nulovou sazbu. **Dne 5. 11. 2009 pak Komise stanovila nulové sazby téměř u všech výrobků, pouze u másla a máselného oleje ponechala sazby subvencí na velmi nízké úrovni. Dne 19. 11. 2009 Komise stanovila nulové sazby i na máslo a máselný olej.**

Evropská Komise dále stanovuje maximální sazbu vývozní subvence do třetích zemí pro SOM, máslo a máslový olej na základě **výzvy k veřejnému výběrovému řízení. Stanovení výše subvencí na základě tendru** platí od konce března 2004 pro vývozy do třetích zemí kromě Andory, USA, Vatikánu, Ceuty a Melilly, Gibraltar, Lichtenštejnska, obcí Livigo a Campione d'Italia, ostrova Helgoland, Grónska a Farských ostrovů. Podle Komise je

v současné době již situace ve Společenství příznivá, ceny másla i sušeného odstředěného mléka se pohybují vysoko nad úrovní intervenčních cen, proto není třeba tyto komodity subvencovat.

II. Regulace vnitřního agrárního trhu s mlékem a mléčnými výrobky

Veškerá opatření na trhu s mlékem a mléčnými výrobky provádí Státní zemědělský intervenční fond, tzn. přijímá žádosti, vydává rozhodnutí, uzavírá smlouvy, provádí kontrolu plnění podmínek, provádí platby. Do kompetence Státního zemědělského intervenčního fondu tak spadá zejména oblast správy „mléčných kvót“; intervenční nákup másla a SOM; intervenční prodej másla a SOM; intervenční skladování másla a SOM; soukromé skladování mléčných výrobků, másla, smetany, SOM a sýrů; podpora spotřeby „školního mléka“, použití kaseinů a kaseinátů při výrobě sýrů. Od července 2009 byly zrušeny nařízením Rady (ES) č. 72/2009 podpory pro nákup smetany, másla a zahuštěného másla za snížené ceny, a to konkrétně: neziskovými institucemi a organizacemi, ozbrojenými silami a jednotkami podobného postavení v členských státech, výrobci cukrářských výrobků a zmrzliny, výrobci jiných potravin, jež budou Komisí stanoveny a dále k přímé spotřebě zahuštěného másla.

Evropská Komise s ohledem na současnou situaci na trhu s mlékem a mléčnými výrobky stanovila nulovou sazbu pro veškeré podpory kromě podpory „školního mléka“, kde naopak rozšířila sortiment podporovaných mléčných výrobků do škol a zvýšila sazby podpor pro mléko a mléčné výrobky dodávané do škol (nařízení Komise ES č. 657/2008 z 10. prosince 2008)

Podpora distribuce školního mléka ze strany EU existuje v různých obměnách již více než 30 let. Ve školním roce 2008/2009 bylo ve školách v 25 členských státech distribuováno přes 300 tis. tun mléka (ekvivalent mléka), přičemž Společenství přispělo cca 55 miliony eur. EU od úpravy legislativy v r. 2008 očekává, že se do programu školního mléka zapojí ještě více škol, což dětem umožní a přiměje je nahradit méně kvalitní stravu a nápoje vhodnými, kvalitními mléčnými výrobky.

Dne 1. srpna 2008 bylo Úředním věstníkem Evropské unie vydáno nařízení Komise (ES) č. 760/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o povolení používat kasein a kaseináty při výrobě sýrů. Platnost předpisu byla stanovena od 1. července 2008, ustanovení čl. 2 odst. 1 se však použilo od 1. ledna 2009.

Hlavní změny se týkají:

- stanovení jednotného procentuálního obsahu kaseinu a kaseinátů zapracovaných do sýrů KN kódu 0406 na 10% s přechodným opatřením od 1. ledna 2009
- subjekty vlastníci povolení budou kontrolovány jednou za rok
- pokud bude stanovena nařízením Rady (ES) č. 1234/2007 nulová podpora na výrobu kaseinů a kaseinátů, nebudou Komisí určeny žádné sankce za použití kaseinů a kaseinátů bez předchozího povolení. Tyto sankce si však mohou členské státy nastavit pomocí národní legislativy.

Podrobné aktuální informace o jednotlivých opatřeních jsou uvedeny na internetových stránkách <http://www.szif.cz/>.

Mléčné kvóty

System mléčných kvót patří mezi významná opatření Společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky a řídí se přímo použitelnými předpisy Evropských společenství, upravující systém zavedení a uplatňování dávky v odvětví mléka a mléčných výrobků v Evropské unii a národním předpisem. Jedná se o nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, ve znění pozdějších předpisů, o nařízení Komise (ES) č. 595/2004, ve znění pozdějších předpisů a o nařízení vlády č. 244/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Vnitrostátní referenční množství mléka

V rámci systému mléčných kvót má každý členský stát stanoveno vnitrostátní referenční množství mléka a vnitrostátní referenční obsah tuku, které může „bez sankce (dávka)“ uvést na trh. Každoročně, v závislosti na realizovaných změnách jednotlivých referenčních množství mléka z přímého prodeje na dodávky nebo naopak, EK upravuje výše vnitrostátních referenčních množství pro dodávky a pro přímý prodej.

České republice byla od 1. 4. 2006 uvolněna restrukturalizační rezerva ve výši 55 788 tun do národní rezervy pro dodávky. Výše vnitrostátního referenčního množství pro dodávky se tak navýšila od 1. 4. 2006 na 2 734 719,873 tun, pro přímý prodej zůstalo 3 211,127 tun (nařízení Komise (ES) č. 927/2006).

Na základě oznámených změn k 1. únoru 2007 EK upravila České republice vnitrostátní referenční množství mléka pro dodávky na 2 735 310,008 tun a 2 620,992 tun pro přímý prodej (nařízení Komise (ES) č. 607/2007).

Nařízením Komise (ES) č. 415/2008 byla stanovena vnitrostátní referenční množství mléka pro ČR pro dodávky 2 735 402,882 tun a 2 528,118 tun pro přímý prodej (na základě provedených změn k 1. únoru 2008 v souladu s čl. 25 odst. 2 nařízení Komise ES č. 595/2004), tj. celkem 2 737 931,000 tun.

Nařízením Rady (ES) č. 248/2008 ze dne 17. března 2008, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o vnitrostátní kvóty pro mléko, byly zvýšeny od 1. dubna 2008 kvóty pro mléko všech členských států podle přílohy IX nařízení (ES) č. 1234/2007 o 2 %. V případě České republiky byly vnitrostátní kvóty pro mléko zvýšeny od 1. dubna 2008 o 54 758,620 tun, tj. na celkových 2 792 689,620 tun. 54 758,620 tun bylo přerozděleno do národních rezerv následovně: 50 tis. tun do rezervy pro dodávky a 4 758,620 tun do rezervy pro přímý prodej.

Nařízením Komise (ES) č. 416/2009 ze dne 20. května 2009 bylo upraveno rozdělení vnitrostátních kvót pro mléko na období 2008/2009 na dodávky a přímý prodej na základě provedených změn k 1. únoru 2009 v souladu s čl. 25 odst. 2 nařízení Komise (ES) č. 595/2004, v platném znění. Pro Českou republiku byla upravena vnitrostátní kvóta mléka pro dodávky na 2 785 413,892 tun a pro přímý prodej na 7 275,728 tun.

V kvótovém roce 2008/2009 byla vnitrostátní kvóta mléka pro dodávky plněna na 96,91 %, vnitrostátní kvóta mléka pro přímý prodej na 30,03 %.

Podle přílohy IX nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“), v platném znění, byly zvýšeny od 1. dubna 2009 vnitrostátní kvóty mléka členskými státy o 1 %. V případě České republiky byla vnitrostátní kvóta mléka zvýšena od 1. dubna 2009 o 27 926,896 tun, tj. na 2 820 616,516 tun. Navýšení 27 926,896 tun mléka bylo přerozděleno mezi dodávky a přímý prodej následovně: 25 000 tun mléka do rezervy pro dodávky a 2 926,896 tun mléka do rezervy pro přímý prodej.

V souladu s § 6 nařízení vlády č. 244/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, vyčlenil Státní zemědělský intervenční fond pro zvýšení a přidělení nových individuálních kvót mléka k datu 1. 3. 2010 celkem 40 000 tun mléka pro dodávky a 3 000 tun mléka pro přímý prodej.

Nařízením Komise (ES) č. 445/2010 bylo upraveno rozdělení vnitrostátní kvóty mléka, které se použijí na období od 1. 4. 2009 do 31. 2010, na dodávky a přímé prodeje, a to na základě provedených změn v souladu s čl. 25 odst. 2 nařízení Komise (ES) č. 595/2004, v platném znění. Pro Českou republiku byla upravena vnitrostátní kvóta mléka pro dodávky na 2 808 527,676 t a pro přímý prodej na 12 088,840 t. Plnění vnitrostátní kvóty mléka pro dodávky v kvótovém roce 2009/2010 představovalo 93,41 %, vnitrostátní kvóta přímého prodeje byla splněna v daném kvótovém roce na 31,23 %. Přímý prodej se v kvótovém roce 2009/2010 zvýšil na 3 775 562 kg v důsledku zavedení prodeje čerstvého mléka ze dvora prostřednictvím mléčných automatů.

Dále v souladu s 1% navýšením kvót (příloha IX nařízení Rady ES č. 1237/2007) byla České republice stanovena od 1. 4. 2010 vnitrostátní kvóta mléka na 2 848 822,681 t. Navýšení, které představovalo množství 28 206 165 kg bylo přerozděleno do rezervy pro dodávky (25 000 000 kg) a do rezervy přímého prodeje (3 206 165 kg). **V souladu s § 6 nařízení vlády č. 244/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, vyčlenil Státní zemědělský intervenční fond pro zvýšení a přidělení nových individuálních kvót mléka k datu 1. 3. 2011 celkem 50 000 t mléka pro dodávky a 5 000 t mléka pro přímý prodej. Výše vnitrostátní kvóty mléka pro dodávky v kvótovém roce 2010/2011 je 2 833 527 676 kg, pro přímý prodej 15 295 005 kg (celkem 2 848 822 681 kg).**

Národní rezerva

Zvyšování stávajících a přidělování nových individuálních referenčních množství mléka (IRMM) pro dodávky a přímý prodej z národní rezervy v období od 1. 5. 2004 do současnosti proběhlo v následujících termínech:

Vyčlenění výše rezervy

Datum	Vyčleněné množství pro dodávky v tunách	Vyčleněné množství pro přímý prodej v tunách
k 1. říjnu 2004	25 500	2 000
k 1. březnu 2005	25 800	7 700
k 1. srpnu 2005	4 897	54 903
k 1. březnu 2006	0	0
k 1. březnu 2007	50 000	0
k 1. březnu 2008	22 000	200
k 1. březnu 2009	50 000	2 500
k 1. březnu 2010	40 000	3 000
k 1. březnu 2011	50 000	5 000

Pramen: SZIF administrace mléčných kvót

Pozn.: stav rezervy je dynamický a její obvyklé naplňování dle příslušných předpisů je následující: 15 % odvody z převodů, ze změn IRMM, z odejmutí IRMM při ukončení produkce, snížení IRMM při neplnění 70 %, mimořádně z plošného krácení

Vyhodnocení kvótového roku 2004/2005 (období od 1. 5. 2004 do 31. 3. 2005)

Dodávky	
Počet schválených odběratelů	82
Počet producentů, kteří dodali mléko (aktivní producenti)	2 950
Přidělená množství mléka producentům k 31. 3. 2005	2 608 925 518 kg
Rezerva celkem k 31. 3. 2005	5 486 704 kg
Stanovené vnitrostátní referenční množství mléka	2 614 412 222 kg
Stanovený referenční obsah tuku	42,10 g/kg
Průměrný skutečný obsah tuku	39,60g/kg
Množství dodaného mléka (1. 5. 2004 – 31. 3. 2005)	2 390 237 525 kg
Překročení	-
Přímý prodej	
Počet producentů	252
Přidělená množství mléka producentům k 31. 3. 2005	12 775 772 kg
Rezerva celkem k 31. 3. 2005	54 955 006 kg
Stanovené vnitrostátní referenční množství mléka	67 730 778 kg
Množství prodaného mléka a výrobků	2 545 266 kg

Pramen: SZIF administrace mléčných kvót

Pozn.: 1) rezerva blokována podle č. 15 nařízení Rady (ES) č. 1788/2003

Vyhodnocení kvótového roku 2005/2006 (období od 1. 4. 2005 do 31. 3. 2006)

Dodávky	
Počet schválených odběratelů	86
Počet producentů, kteří dodali mléko (aktivní producenti)	2 871
Přidělená množství mléka producentům k 31. 3. 2006	2 671 076 733 kg
Rezerva celkem k 31. 3. 2006	7 855 140 kg
Stanovené vnitrostátní referenční množství mléka	2 678 931 873 kg
Stanovený referenční obsah tuku	42,10 g/kg
Průměrný skutečný obsah tuku	39,20 g/kg
Množství dodaného mléka	2 695 521 484 kg
Překročení	16 589 611 kg
Přímý prodej	
Počet producentů	264
Přidělená množství mléka producentům k 31. 3. 2006	3 191 720 kg
Rezerva celkem k 31. 3. 2006	19 407 kg
Stanovené vnitrostátní referenční množství mléka	3 211 127 kg
Množství prodaného mléka a výrobků	2 600 334 kg

Pramen: SZIF administrace mléčných kvót

Pozn.: 1) rezerva blokována podle č. 15 nařízení Rady (ES) č. 1788/2003

V kvótovém roce 2005/2006 překročila Česká republika své vnitrostátní množství mléka pro dodávky celkem o 16 589 611 kg, což představovalo úhradu dávky ve výši 146 733 215,45 Kč. Na překročení se podílelo celkem 1 465 producentů.

Vyhodnocení kvótového roku 2006/2007 (období od 1. 4. 2006 do 31. 3. 2007)

Dodávky	
Počet schválených odběratelů	82
Počet producentů, kteří dodali mléko (aktivní producenti)	2 699
Přidělená množství mléka producentům k 31. 3. 2006	2 716 898 602 kg
Rezerva celkem k 31. 3. 2006	18 411 406 kg
Stanovené vnitrostátní referenční množství mléka	2 735 310 008 kg
Stanovený referenční obsah tuku	42,10 g/kg
Průměrný skutečný obsah tuku	39,02 g/kg
Množství dodaného mléka	2 681 829 843 kg
Překročení	-
Přímý prodej	
Počet producentů	197
Přidělená množství mléka producentům k 31. 3. 2006	2 473 053 kg
Rezerva celkem k 31. 3. 2006	147 939 kg
Stanovené vnitrostátní referenční množství mléka	2 620 992 kg
Množství prodaného mléka a výrobků	2 248 305 kg

Pramen: SZIF administrace mléčných kvót

V kvótového roce 2006/2007 bylo u dodávek mléka stanovené referenční množství mléka čerpáno na 98,04 %, u přímého prodeje bylo stanovené referenční množství mléka čerpáno na 85,78 %.

Vyhodnocení kvótového roku 2007/2008 (období od 1. 4. 2007 do 31. 3. 2008)

Dodávky	
Počet schválených odběratelů	82
Počet producentů, kteří dodali mléko (aktivní producenti)	2 570
Přidělená množství mléka producentům k 31. 3. 2006	2 731 515 911 kg
Rezerva celkem k 31. 3. 2006	3 886 971 kg
Stanovené vnitrostátní referenční množství mléka	2 735 402 882 kg
Stanovený referenční obsah tuku	42,10 g/kg
Průměrný skutečný obsah tuku	38,71 g/kg
Množství dodaného mléka	2 696 957 198 kg
Překročení	-
Přímý prodej	
Počet producentů	178
Přidělená množství mléka producentům k 31. 3. 2006	2 460 873 kg
Rezerva celkem k 31. 3. 2006	67 245 kg
Stanovené vnitrostátní referenční množství mléka	2 528 118 kg
Množství prodaného mléka a výrobků	2 148 247 kg

Pramen: SZIF administrace mléčných kvót

V kvótového roce 2007/2008 byla vnitrostátní kvóta pro dodávky plněna na 98,59 %, vnitrostátní kvóta přímého prodeje byla plněna na 84,97 %.

Vyhodnocení kvótového roku 2008/2009 (období od 1. 4. 2008 do 31. 3. 2009)

Dodávky	
Počet schválených odběratelů	80
Počet producentů, kteří dodali mléko (aktivní producenti)	2 476
Přidělená množství mléka producentům k 31. 3. 2006	2 774 856 993 kg
Rezerva celkem k 31. 3. 2006	10 556 899 kg
Stanovené vnitrostátní referenční množství mléka	2 785 413 892 kg
Stanovený referenční obsah tuku	42,10 g/kg
Průměrný skutečný obsah tuku	38,75 g/kg
Množství dodaného mléka	2 699 337 505
Překročení	-
Přímý prodej	
Počet producentů	163
Přidělená množství mléka producentům k 31. 3. 2006	4 948 218 kg
Rezerva celkem k 31. 3. 2006	2 327 510 kg
Stanovené vnitrostátní referenční množství mléka	7 275 728 kg
Množství prodaného mléka a výrobků	2 184 637 kg

Pramen: SZIF administrace mléčných kvót

V kvótové roce 2008/2009 byla vnitrostátní kvóta pro dodávky plněna na 96,91 %, vnitrostátní kvóta přímého prodeje byla plněna na 30,03 %.

Vyhodnocení kvótového roku 2009/2010 (období od 1. 4. 2009 do 31. 3. 2010)

Dodávky	
Počet schválených odběratelů	83
Počet producentů, kteří dodali mléko (aktivní producenti)	2 344
Přidělená množství mléka producentům k 31. 3. 2006	2 785 534 070 kg
Rezerva celkem k 31. 3. 2006	22 993 606 kg
Stanovené vnitrostátní referenční množství mléka	2 808 527 676 kg
Stanovený referenční obsah tuku	42,10 g/kg
Průměrný skutečný obsah tuku	38,70 g/kg
Množství dodaného mléka	2 623 367 555 kg
Překročení	-
Přímý prodej	
Počet producentů	249
Přidělená množství mléka producentům k 31. 3. 2006	7 845 855
Rezerva celkem k 31. 3. 2006	4 242 985
Stanovené vnitrostátní referenční množství mléka	12 088 840
Množství prodaného mléka a výrobků	3 775 562

Pramen: SZIF administrace mléčných kvót

V kvótové roce 2009/2010 byla vnitrostátní kvóta pro dodávky plněna na 93,41 %, vnitrostátní kvóta přímého prodeje byla plněna na 31,23 %.

Přímý prodej mléka a mléčných výrobků se za kvótový rok 2009/2010 zvýšil na 3 776 tun, tj. o 72,8 % (o 1 591 t) a to v důsledku zavedením prodeje čerstvého mléka ze dvora prostřednictvím mléčných automatů. Ke konci kalendářního roku 2010 bylo na webových stránkách Státní veterinární správy ČR (www.svscr.cz) zaregistrováno 178 prodejců čerstvého mléka prostřednictvím mléčných automatů.

Průběh plnění mléčných kvót v kvótové roce 2010/2011

Za uplynulé období kvótového roku 2010/2011 (duben – listopad) bylo odběratelům dodáno celkem 1 729 398 775 kg mléka. Při porovnání se stejným obdobím (duben – listopad) předchozího kvótového roku, jsou dodávky mléka v současném kvótové roce nižší o 2,86 %.

V rámci přímého prodeje za duben až listopad kvótového roku 2010/2011 bylo přímo spotřebitelům prodáno 4 725 361 kg mléka a mléčných výrobků. Při porovnání se stejným obdobím (duben – listopad) předchozího kvótového roku, se přímý prodej zvýšil (index 273,09).

Intervenční nákup, skladování a prodej másla a sušeného odstředěného mléka

V důsledku vysoké nabídky mléka a mléčných výrobků na světových trzích a snížení poptávky vyvolané hospodářskou krizí, došlo v Evropské unii na přelomu let 2008 a 2009 ke zhoršení odbytu a výraznému poklesu cen této komodity. Státní zemědělský intervenční fond proto zaznamenal zvýšený zájem o intervenční nákupy, které Komise Evropského společenství vyhláší. V období od 1. března 2009 do 30. listopadu 2009 bylo v České republice nakoupeno 38,25 tun másla za pevnou cenu 2 217,5 eur/t a 489,2 t másla za cenu nabízenou v jednotlivých nabídkových řízeních. Celkem byly v rámci intervenčního nákupu másla v roce 2009 vynaloženy finanční prostředky ve výši 35,4 mil. Kč. V období od 1. března 2009 do 30. listopadu 2009 bylo v České republice nakoupeno v rámci intervenčního nákupu 1 828,45 t sušeného odstředěného mléka za pevnou cenu 1 698 eur/t a 1 937,575 t za cenu nabízenou v nabídkových řízeních. Celkové výdaje za nákup, naskladnění, skladování a vyskladnění intervenčních zásob sušeného odstředěného mléka činily celkem 190,7 mil. Kč.

V roce 2010 bylo veškeré máslo z intervenčního nákupu (527,45 t) v rámci České republiky prodáno. V EU-27 k 18. 11. 2010 byly zásoby másla z veřejných intervencí na úrovni 1 544 t. Veškeré toto množství je rezervováno na program „Pomoc nejchudším“ v roce 2011. V soukromých skladech EU-27 zůstalo cca 49 364 t másla, v České republice podpora soukromého skladování v roce 2010 nebyla. Sušeného odstředěného mléka v České republice z celkových 3 766 t zbylo po prodeji na skladech 2 946 t. V EU-27 je v současné době celkem uskladněno 195 118 t a z tohoto množství je 93 899 t rezervováno na program „Pomoc nejchudším“ pro rok 2011.

Podpora spotřeby školního mléka

Období	Zapojeno škol do programu „školní mléko“	Dodáno výrobků do škol v tis. ks	Finanční podpora ČR v mil. Kč	Finanční podpora EU v mil. Kč	Podpora celkem v mil. Kč
Září až prosinec 1999	3 016	2 875	9	0	9
Rok 2000	2 882	9 694	29	0	29
Rok 2001	2 911	10 443	29,6	0	29,6
Školní rok 2001/2002	3 024	22 854	62,5	0	62,5
Školní rok 2002/2003	3 115	23 170	63,3	0	63,3
Školní rok 2003/2004	2 777	20 802	55	2,6	57,6
Školní rok 2004/2005	2 696	18 433	32,8	22,3	55,1
Školní rok 2005/2006	2 515	14 970	32,9	16,4	49,3
Školní rok 2006/2007	2 600	18 427	42,5	14,9	57,4
Školní rok 2007/2008	2 644	17 497	46,1	15,9	62,0
Školní rok 2008/2009	2 100	6 773	-	8,1	8,1
Školní rok 2009/2010	2 927	13 818	44,9	12,1	57,0

Pramen: SZIF

Podpora spotřeby mléka a vybraných mléčných výrobků žáky je v ČR poskytována v souladu s novou legislativou EU, s nařízením Rady (ES) č. 1234/2007, v platném znění a nařízením Komise (ES) č. 657/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES)

č. 1234/2007, pokud jde o podporu Společenství pro poskytování mléka a některých mléčných výrobků žákům na školách. Bližší podmínky poskytování podpory spotřeby mléka a mléčných výrobků žáky, kteří plní povinnou školní docházku ve školách zařazených do sítě škol, stanovuje nařízení vlády č. 205/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Ve školním roce 2005/2006 bylo do programu zvýšení spotřeby mléka zapojeno šest zpracovatelů, kteří dodali v uvedeném období do cca 2 515 škol celkem 14 969 812 ks podporovaných mléčných výrobků. V roce 2006 bylo na „školní mléko“ vyčerpáno celkem 49 324 tis. Kč, z toho z rozpočtu ČR 32 929 tis. Kč a z rozpočtu EU 16 395 tis. Kč. Ve školním roce 2006/2007 bylo do programu zapojeno 7 mlékárenských subjektů, které dodávaly v uvedeném období celkem 18 426 958 ks podporovaných mléčných výrobků do cca 2 600 škol. V roce 2007 bylo na podporu „školního mléka“ vyplaceno celkem 57 416 tis. Kč, z toho z rozpočtu ČR 42 482 tis. Kč a z rozpočtu EU 14 934 tis. Kč. Ve školním roce 2007/2008 se do cca 2 644 škol dodalo celkem 17 496 738 ks podporovaných mléčných výrobků. V roce 2008 bylo na podporu spotřeby mléka vyplaceno celkem 62 025 tis. Kč, z toho z rozpočtu ČR 46 135 tis. Kč a z rozpočtu EU 15 890 tis. Kč.

Ve školním roce 2008/2009 bylo do programu podpory spotřeby školního mléka zapojeno 6 subjektů, které v uvedeném období dodaly celkem 6 773 144 ks podporovaných mléčných výrobků do cca 2 100 škol. Výše podpory za školní rok 2008/2009 představovala pouze 8,1 mil. Kč, a to výhradně z rozpočtu Evropského společenství. Z důvodů správního šetření v roce 2008 byly pozastaveny některé podpory a byly dodatečně vyplaceny až v první polovině roku 2009. S ohledem na tuto skutečnost bylo tedy celkem v roce 2009 na podporu spotřeby školního mléka vyplaceno 11,7 mil. Kč, z toho 2,6 mil. Kč z rozpočtu České republiky (včetně pozastavených podpor z roku 2008 v rámci správního šetření) a 9,1 mil. Kč z rozpočtu Evropského společenství (včetně pozastavených podpor z roku 2008 v rámci správního šetření). Dodávky mléka a mléčných výrobků do škol po zrušení národní podpory mléka pro školní rok 2008/2009 se propadly, snížil se počet škol zapojených do programu, omezila se širší podporovaného sortimentu o polovinu výrobků, maximální ceny placené žáky za mléko a mléčné výrobky v rámci programu školního mléka se v důsledku nulové národní podpory zvýšily o polotučného mléka o 87,5 %, u jogurtů o 48,9 %.

Nařízením vlády č. 238/2009, kterým se mění nařízení vlády č. 205/2004 Sb., kterým se v rámci společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky stanoví bližší podmínky poskytování podpory a národní podpory spotřeby mléka a mléčných výrobků žáky, kteří plní povinnou školní docházku ve školách zařazených do sítě škol, ve znění pozdějších předpisů, byla s platností od 1. 9. 2009 znovu zavedena národní podpora programu školního mléka, upravil se sortiment podporovaných mléčných výrobků v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropských společenství.

Ve školním roce 2009/2010 bylo do programu podpory spotřeby školního mléka zapojeno 6 subjektů, které v uvedeném období dodaly celkem 13 817 928 ks podporovaných mléčných výrobků do více jak 2 900 škol. Při meziročním hodnocení školního roku 2009/2010 a školního roku 2008/2009 je patrný nárůst jak v zapojení škol do programu (o 38,7 %), tak i ve vyšších dodávkách mléka a mléčných výrobků do škol (o 104 %). Nárůst dodávek mléka a mléčných výrobků do škol je důsledkem obnovení poskytování národní podpory na vybrané mléčné výrobky od 1. 9. 2009 a následným rozšířením sortimentu dodávaných podporovaných mléčných výrobků. Subjektům byla v daném období vyplacena podpora z finančních zdrojů Evropských společenství ve výši 12 089 tis. Kč a národní podpora z finančních zdrojů České republiky ve výši 44 936 tis. Kč.

Předběžné hodnocení výsledků programu školního mléka za období září až říjen 2010 vykazuje dále rostoucí zájem o program školního mléka ze strany škol i mateřských školek.

Podpora výroby kaseinu a kaseinátů

Na podporu výroby kaseinu a kaseinátů nebyla v průběhu roku 2009 a 2010 vyplacena žádná finanční podpora. Tato situace trvá již od roku 2006, kdy byla nařízením Komise (ES) č. 1487/2006 snížena podpora na výrobu kaseinu a kaseinátů na 0 euro/100 kg odstředěného mléka. S uvedeným programem souvisí i program použití kaseinu a kaseinátů při výrobě sýrů. Ani na tento program Komise Evropského společenství nestanovila podporu, tzn. že v roce 2009 a 2010 nebyla v tomto programu vyplacena žádná podpora.

Poskytování podpory na nákup másla neziskovými institucemi a organizacemi

Tato forma podpory je stanovena v nařízení Komise (ES) č. 1898/2005. Na poskytování podpory na nákup másla neziskovými institucemi a organizacemi bylo za rok 2006 z rozpočtu EU vyplaceno celkem 1 287 tis. Kč za dodaných 57,5 tun másla neziskovým institucím a organizacím. Za rok 2007 bylo z rozpočtu EU vyplaceno celkem 1 480 tis. Kč za dodaných 84,4 tun másla neziskovým institucím a organizacím v ČR. Tento program pokračuje i v roce 2008, k 31.5.2008 bylo schváleno 6 žádostí s požadavkem 64,865 tun másla (zatím vyplacená podpora 139,259 tis. Kč). V roce 2009 bylo České republice na poskytování podpory na nákup másla neziskovými organizacemi z rozpočtu Evropského společenství vyplaceno celkem 440 tis. Kč za 44,1 tun másla dodaných neziskovým institucím a organizacím. Vzhledem k situacím na mezinárodním trhu s mlékem a mléčnými výrobky byl program s účinností od 1. července 2009 zrušen nařízením Rady (ES) č. 72/2009.

Prodej másla za snížené ceny a poskytování příspěvku za smetanu, máslo a koncentrované máslo používané při výrobě těstovin, zmrzliny a dalších potravin

Podmínky pro uplatňování tohoto programu jsou stanoveny v nařízení Komise (ES) č. 2571/1997, ve znění pozdějších předpisů.

Z rozpočtu EU bylo v roce 2006 vyplaceno v ČR na tuto podporu celkem 1 215 tis. Kč. Podpora byla vyplacena na zpracování 80 tun másla a 70 tun smetany do finálních výrobků specifikovaných nařízením Komise. Podmínkou účasti ve formě podpory prodeje intervenčního másla za snížené ceny o poskytnutí podpory pro máslo, zahuštěné máslo a smetanu určených k použití při výrobě cukrářských výrobků, zmrzliny a jiných potravin je úspěšné absolvování nabídkového řízení. V roce 2007 se žádný subjekt nezúčastnil ani jednoho z vypsání nabídkových řízení.

Vzhledem k situaci na mezinárodních trzích s mlékem a mléčnými výrobky byla Evropskou komisí s platností od 12. září 2007 pozastavena nabídková řízení. V roce 2007 nebyly z rozpočtu EU na tento program v ČR vyplaceny žádné finanční prostředky.

Prodej intervenčního másla za snížené ceny a poskytování podpory pro máslo, zahuštěné máslo a smetanu určené k použití při výrobě cukrářských výrobků, zmrzliny aj. potravin byl zrušen k 1. červenci 2009 nařízením Rady (ES) č. 72/2009. Na tento program nebyly vyplaceny žádné finanční prostředky.

Poskytování podpory pro zahuštěné máslo určené k přímé spotřebě ve Společenství

V roce 2007 se žádný subjekt nezúčastnil ani jednoho z vypsání nabídkových řízení pro poskytování podpory prostřednictvím nabídkového řízení pro zahuštěné máslo určené k přímé lidské spotřebě ve Společenství. Vzhledem k situaci na mezinárodním trhu s mlékem a mléčnými výrobky byla Komisí s platností od 12. září 2007 pozastavena nabídková řízení a v roce 2007 z rozpočtu nebyly vyplaceny žádné finanční prostředky. Poskytování podpory prostřednictvím nabídkového řízení pro zahuštěné máslo určené k přímé spotřebě ve

Společenství bylo k 1. červenci 2009 nařízením Rady (ES) č. 72/2009 zrušeno. Na tento program nebyly vyplaceny žádné finanční prostředky.

Poskytování podpory pro odstředěné mléko a sušené odstředěné mléko využívané jako krmivo

Z rozpočtu EU nebyly vyplaceny žádné finanční prostředky na poskytování podpory pro odstředěné mléko a sušené odstředěné mléko využívané jako krmivo a prodej takového sušeného odstředěného mléka.

Bílé plus

Česká republika, obdobně jako ostatní členské státy Evropské unie, má možnost využít podporu ze společných fondů Evropské unie k propagaci mléka a mléčných výrobků jak na společném trhu, tak i na trzích třetích zemí.

Tříletý program s celkovým rozpočtem 9,2 mil. Kč Bílé plus, o jehož podporu požádala Agrární komora České republiky, bude financován z 50 % z fondů Evropské unie, Česká republika se bude podílet na financování 30 % celkové částky, Agrární komora zaplatí 20 % nákladů. Administraci tohoto programu bude zabezpečovat Státní zemědělský intervenční fond. Bílé plus je propagační program, jehož cílem je zlepšení marketingu a odbytu mléka a mléčných výrobků českých producentů.

III. Přímé platby

Systém přímých plateb vychází z podmínek vymezených Kodaňským summitem EU a navazující přístupové smlouvy v oblasti produkčních limitů a minimální výše přímých podpor ze zdrojů EU. Tyto podpory jsou vypláceny v systému SAPS (Single Area Payment Scheme), tj. zjednodušeným systémem plateb. V ČR v roce 2005 byly přímé platby vypláceny systémem jednotné platby na plochu ve výši 2 110,70 Kč/ha, v roce 2006 ve výši 2 517,8 Kč/ha a v roce 2007 ve výši 2 791,50 Kč/ha. Pro rok 2008 byla stanovena sazba 3 072,70 Kč/ha, pro rok 2009 3 710 Kč/ha a pro rok 2010 4 060,80 Kč/ha.

Národní doplňkové platby v ČR jsou vypláceny v systému TOP-UP. V rámci této podpory jsou vypláceny mimo jiné i platby na chov přežvýkavců. V roce 2005 bylo vyplaceno 2 006,60 Kč/VDJ, v roce 2006 pak 2 581,60 Kč/VDJ. Pro rok 2007 byla stanovena výše sazby 2 548,90 Kč/VDJ. Od roku 2008 byly platby národních doplňkových plateb rozděleny na platby vázané na produkci (couplované), mezi které patří podpora chovu krav bez tržní produkce mléka a na platby oddělené od produkce (decouplované), mezi které se řadí i podpory na chov přežvýkavců (tzn. včetně dojnic). Decouplovaná platba na přežvýkavce se vyplácí na základě dokladu o chovu přežvýkavců ke dni 31. 7. 2007 na hospodářství registrovaném v ústřední evidenci podle plemenářského zákona. Sazba decouplovaná platby na chov přežvýkavců pro rok 2008 činila 669,40 Kč/VDJ, pro rok 2009 1 461,30 Kč/VDJ a pro rok 2010 1 310,10 Kč/VDJ.

V. Legislativní opatření

V oblasti trhu s mlékem a mléčnými výrobky má Česká republika v platnosti tři základní nařízení vlády, která jsou v souladu se základním nařízením Evropských společenství:

- a) **Nařízení vlády č. 244/2004 Sb.**, o stanovení bližších podmínek pro uplatňování dávky v odvětví mléka a mléčných výrobků v rámci společné tržní organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky, ve znění nařízení vlády č. 517/2004 Sb., nařízení vlády č. 258/2005 Sb. a nařízení vlády č. 293/2007 Sb. Poslední novelou nařízení vlády se přistoupilo ke změnám, které „systém mléčných kvót“ zjednodušují, zohledňují např. dočasné postižení výrobní kapacity producentů mléka, ruší povinnost pro producenty každý měsíc zasílat informace o plnění individuálního referenčního množství mléka pro dodávky („mléčné kvóty“), další pozitivní změnou zejména pro malé podnikatele je zrušení povinnosti vracet část mléka do národní rezervy v případě darování mezi manželi a registrovanými partnery.
- b) **Nařízení vlády č. 205/2004 Sb.**, kterým se v rámci společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky stanoví bližší podmínky poskytování podpory a národní podpory spotřeby mléka a mléčných výrobků žáky, kteří plní povinnou školní docházku ve školách zařazených do sítě škol, ve znění nařízení vlády č. 128/2005 Sb., nařízení vlády č. 371/2005 Sb., nařízení vlády č. 339/2006 Sb., nařízení vlády č. 211/2007 Sb. a nařízení vlády č. 319/2008 Sb. Hlavním důvodem poslední novely nařízení vlády bylo ukončení národní podpory spotřeby mléka a mléčných výrobků ve školách s ponecháním čerpání podpory hrazené z prostředků Evropských společenství. Oproti ostatním předchozím právním úpravám tohoto nařízení vlády nedošlo poprvé ke každoročnímu zvyšování národní podpory, ale k ukončení národní podpory z důvodů snižování výdajových nákladů financovaných z rozpočtu kapitoly Ministerstva zemědělství. Podpora z prostředků Evropských společenství představuje cca 8 – 15 % ceny mléčných výrobků dodávaných do škol, které splňují požadavky na jejich zařazení podle přílohy č. I nařízení Komise (ES) č. 657/2008.
- c) **Nařízení vlády č. 225/2004 Sb.**, o některých podrobnostech provádění vybraných tržních opatření společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky, ve znění nařízení vlády č. 120/2005 Sb., a ve znění nařízení vlády č. 269/2006 Sb. Toto nařízení je implementací zbývajících nástrojů společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky.

Mimořádná legislativní opatření

Evropská komise odsouhlasila 300 mil. eur pro členské státy Evropské unie na rok 2010 (nařízení Komise EU č. 1233/2009, kterým se stanoví zvláštní opatření na podporu trhu v odvětví mléka a mléčných výrobků), **pro Českou republiku tyto finanční prostředky představují cca 5,79 mil. eur, tj. 151 398 565 Kč.** Komise vypočítala finanční prostředky pro každý členský stát na základě produkce mléka v období 2008/2009 v rámci vnitrostátních kvót. Členské státy měly tuto dostupnou vnitrostátní částku rozdělit na základě objektivních kritérií a nediskriminačním způsobem. Tyto finanční prostředky musely být vyplaceny do 30. června 2010. Toto opatření bylo v České republice administrováno na základě ustanovení **nařízení vlády č. 77/2010 Sb.**, o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory v rámci zvláštního opatření na podporu trhu v odvětví mléka a mléčných výrobků. **Sazba podpory činila 0,3672 Kč/kg mléka.**

V rámci kontroly stavu Společné zemědělské politiky byla Evropskou radou zavedena možnost přerozdělení určité částky přímých plateb mezi zemědělce a odvětví v rámci jednoho členského státu. Členské státy mohou například stanovit zvláštní podpory u citlivých

druhů hospodaření v odvětví mléka a mléčných výrobků. V souladu s ustanovením čl. 68 nařízení Rady (ES) č. 73/2009, které umožňuje členským státům využít 3,5 % finančních prostředků určených na SAPS, Česká republika rozhodla, že celou částku využije pro sektor mléka. V roce 2010 proto vstoupilo v platnost **nařízení vlády č. 87/2010 Sb.**, o stanovení některých podmínek pro poskytování platby na krávy chované v systému s tržní produkcí mléka a pro tento rok byla stanovena sazba ve výši **2 444,40 Kč/VDJ** (1 dojnice = 1 VDJ), respektive 1 222,20 Kč/VDJ. V § 4 tohoto nařízení jsou uvedeny podmínky poskytnutí platby. Plná výše sazby (2 444,40 Kč/VDJ) byla vyplacena, pokud podíl příjmů nebo výnosů za prodané mléko na celkových příjmech nebo výnosech ze zemědělské výroby za kalendářní rok předcházející datu podání žádosti byl vyšší nebo roven 30 %. Pokud byl tento podíl vyšší nebo roven 15 % a nižší než 30 %, výše sazby byla poloviční (1 222,20 Kč/VDJ).

Důležité informace o příslušné legislativě lze najít na internetových stránkách:

<http://www.mvcr.cz> - Portál veřejné správy ČR – vyhledávání v zákonech – Sbirka zákonů a mezinárodních smluv.

<http://europa.eu.int/eur-lex/lex/JOIndex.do?hmlang=cs> - Stránky Official Journal - Ústřední věstník Evropských společenství – vydávání předpisů ES v českém jazyce.

http://europa.eu.int/eur-lex/cs/dd/reg/cs_register_036056.html - Stránka evropské legislativy týkající se komodity mléka a mléčných výrobků – přeloženo do českého jazyka.

<http://www.svscr.cz> - Portál Státní veterinární správy České republiky, kde jsou v hlavní nabídce odkazy na základní informace např. zákazy a omezení, informace z legislativy, publikace, zdraví zvířat, veřejné zdraví, schválené subjekty pro trh EU, schválené subjekty pro vnitřní trh a pro přímý prodej a další zajímavé odkazy.

<http://www.szif.cz/irj/portal> - Stránky Státního zemědělského intervenčního fondu týkající se vybraných režimů komodity mléka, příruček pro žadatele, jednotlivých vzorů žádostí aj. formulářů. Příslušné dokumenty lze nalézt na této internetové adrese v podnabídce Společná organizace trhu/komodity – živočišná výroba – mléko.

ZAHRANIČNÍ TRHY

Světová produkce, zpracování a spotřeba mléka a mléčných výrobků čelila v posledních letech závažným otřesům v podobě vysokých cen ropy, cenové volatility, obav ze zajištění zásobování třetích trhů a následných tržních omezení, ale zejména globální ekonomické recesi, nejzávažnější od třicátých let dvacátého století.

Celosvětová produkce mléka bude v budoucím období čelit novým omezujícím podmínkám prostředí, které souvisejí se změnami klimatu a ekonomickým zotavením jednotlivých zemí. Producenti a zpracovatelé mléka a mléčných výrobků budou nuceni k větší aktivní roli v přizpůsobování se požadavkům trhu, cenovým změnám a zvýšenému tlaku na zaručení kvality a bezpečnosti potravin.

Situace na trhu s mlékem ve světě byla ještě v 1. polovině roku 2009 poznamenána dopady globální ekonomické krize. Pozvolné oživení nastalo až v 2. polovině roku 2009, kdy začalo docházet k oživení poptávky, výroby a cen s různou diferenciací jednotlivých zemích světa. Řada zemí zaznamenala za rok 2009 nižší výrobu mléka (meziroční míra růstu dosáhla pouhých 0,8 % oproti běžně dosahovaným 2 % v uplynulých letech). Celosvětově bylo v roce 2009 vyprodukováno 703 mil. t mléka (pramen IDF – Mezinárodní mlékařská federace), z toho 587 mil. t kravského mléka, jehož nárůst byl pomalejší oproti nárůstu výroby buvolího mléka, kterého se vyprodukovalo celkem 90 mil. t (z toho 90 % pochází z Indie a Pákistánu). Podle údajů IDF se v roce 2009 celosvětově vyrobilo 119 mil. t konzumního mléka (mírný meziroční nárůst o + 1,3 %), másla a máselného oleje 8,8 mil. t (+ 2,3 %), 17 mil. t průmyslově vyráběných sýrů (z toho v EU-27 s mírným poklesem – 0,2 % na 8,3 mil. t, USA růst o + 1,9 % na 4,6 mil. t), sušeného plnotučného mléka 3,8 mil. t (pokles o – 6,1 %), sušeného odstředěného mléka 3,6 mil. t (nárůst + 3,9 %, z toho největší nárůst na Novém Zélandu o + 21,4 %, EU-27 o + 14 %, v USA propad o – 9,0 %). V krizových letech stagnovala i celosvětová spotřeba mléka, v současném období je na úrovni 103 kg na osobu a rok (vyjádřeno po přepočtu na mléčný ekvivalent). Zahraniční obchod po přepočtu na mléčný ekvivalent v roce 2009 dosáhl 49,8 mil. t. Nejvýznamnějším světovým exportérem zůstal Nový Zéland (podíl 27 %), EU-27 (24 %), Austrálie (9 %), USA (8 %) Bělorusko (5 %), Argentina (3 %).

V prosinci 2010 vydal Foreign Agricultural Service United States Department of Agriculture (FAS USDA) zpřesnění dosažených údajů v roce 2010 a výhledy roku 2011 v produkci mléka a mléčných výrobků na světových trzích. Navzdory pomalému globálnímu ekonomickému zotavení zaznamenaly světové trhy s mlékem a mléčnými výrobky překvapivě vysoké ceny másla a sušeného plnotučného mléka na historicky vysokých úrovních, dokonce ceny másla měly trvalý růst z průměrné ceny na začátku února 3 600 USD/t (FOB ceny, Oceánie) na 4 500 USD/t. Příznivé ceny mlékárenských výrobků na světových trzích se pozitivně promítly do rostoucí produkce mléka (na Novém Zélandu farmáři zvýšili produkci mléka o 10 %). Očekává se, že poptávka po dovozu základních mlékárenských komodit zůstane silná. Zásoby másla v EU-27 jsou ke konci roku 2010 na historicky nízkých úrovních, americké zásoby másla jsou 20 % pod průměrnou úrovní uplynulé dekády. Zatímco EU-27 řeší zásoby sušeného odstředěného mléka, v USA nejsou žádné přebytkové zásoby. V souvislosti se silným ekonomickým růstem Číny je pro rok 2011 předpoklad zvýšeného uplatnění sušeného plnotučného mléka pro tuto destinaci (až o 260 % na 400 000 t), což by mělo mít vliv na udržení vysokých světových cen sušeného plnotučného mléka. Exportní vyhlídky by měly být pozitivní i pro americké exporty, a to i přesto, že mexická vláda implementovala ochranná opatření proti dovozu amerických sýrů (30 % exportu amerických sýrů směřovalo do Mexika). Navíc ruská a alžírská vláda stanovila zákaz dovozu mléčných

výrobníků z USA z certifikačních důvodů. Také Čína stanovila nové hygienické požadavky, které mohou ohrozit dovozy mlékařských výrobků z USA (zatím jsou americké výrobky z mléka do Číny dodávány a probíhají jednání o řešení dalšího stavu).

V Argentině se v roce 2011 očekává, že stavy dojníc budou stagnovat, avšak vyšší ceny za surovinu budou motivovat farmáře k vyššímu použití energetických krmiv za účelem zvýšení užitkovosti. Produkce mléka by měla v této zemi být v roce 2011 vyšší o 470 tis. t (z 10 600 tis. t na 11 070 tis. t). Převážná část této navýšené produkce se má zpracovat na sušené plnotučné mléko určené pro export.

Příznivé klimatické podmínky spolu se zavlažováním zlepšily pastevní podmínky a kvalitu krmiv v roce 2010 v Austrálii. Původní výhledy pro rok 2011 ukazovaly na růst produkce mléka o 3 % (na 9 700 tis. t). Výhledy mohou být upraveny v souvislosti s mohutnými záplavami koncem roku 2010 na severovýchodě Austrálie.

Expanze výroby mléka v EU-27, která začala v roce 2010 v důsledku zotavení farmářských cen a silného exportního požadavku, bude pokračovat i v průběhu roku 2011. Neočekává se zvyšování stavů dojníc, ale zvyšování jejich užitkovosti. Očekává se, že dodatečné navýšení produkce mléka bude užito na výrobu sýrů jak pro export, tak i pro domácí evropskou spotřebu.

Podle zprávy FAS-USDA by na Novém Zélandu měla být produkce mléka nižší (do 3 % v roce 2010 oproti roku 2009), a to v souvislosti s důsledky sucha. Pro rok 2011 se očekává opětovný nárůst produkce do 10 % v roce 2011 na cca 18 642 tis. t.

USA plánovala pro rok 2010 nárůst produkce mléka o 2 %, ve výhledech pro rok 2011 pokračuje rovněž růst, ale pomalejším tempem. Ačkoliv farmářské ceny mléka mají být vyšší (až 16,70 USD/100 kg), vyšší ceny krmiv, zejména obilí, budou pravděpodobně tlumit rychlejší zvýšení produkce mléka.

Rovněž FAO vydalo koncem roku 2010 aktuální odhady, ve kterých uvádí rostoucí poptávku po mléku a mléčných výrobcích v celosvětovém měřítku. Globální produkce mléka by podle FAO mohla za rok 2010 dosáhnout 710,7 mil. t (v roce 2009 tento pramen uváděl 698,8 mil. t), rychlejší nárůst produkce mléka je zaznamenáván v rozvojových zemích (meziročně o + 2,4 %) než ve vyspělých zemích (+ 1,0 %). V celosvětovém měřítku v roce 2010 vzrostla spotřeba mléka a mléčných výrobků. Ve vyspělých zemích se zvýšila spotřeba mléka a mléčných výrobků na jednoho obyvatele a rok na 244,3 kg (po přepočtu na ekvivalent mléka) a po propadu 243,8 kg v roce 2009 však stále nedosahuje úrovně roku 2008 (246,3 kg). Rozvojové země dosahují výrazně nižší spotřeby mléka, i když i zde je uveden nárůst spotřeby z 66 kg v roce 2008 na 67,5 kg na obyvatele a rok 2010. V zemích OECD pokračuje zvyšování především spotřeby sýrů, výhledově o 20 %. V zemích mimo OECD se do roku 2019 očekává růst spotřeby u všech mléčných výrobků, nejvíce u SPM a másla (obojí o 38 %), dále u sýrů (o 33 %). Rozvojové země by nadále měly zůstat hlavním zdrojem růstu světové poptávky po mléku a mléčných výrobcích. Očekávaný přírůstek obyvatelstva v Asii, Africe a na Blízkém východě spolu se změnou stravovacích návyků by v těchto zemích měly vést ke zvýšení poptávky po mléku a mléčných výrobcích.

Vedle produkce mléka a spotřeby mléka se zvýšil i objem obchodu s mlékem a mléčnými výrobky (oproti roku 2009 o cca 5,7 % na 46 mil. t). Nejvýznamnější vývozním artiklem mlékařského zboží z EU-27 byly tradičně sýry, jejichž cílovými zeměmi byly Rusko, Japonsko, Jižní Korea a Mexiko. Máslo zaznamenalo nejvyšší poptávku v jižní Asii a na Středním Východě. Největším exportérem másla, stejně jako sušeného odstředěného mléka, byl Nový Zéland. Podle aktuálních výhledů uváděných FAO, by export EU-27 měl představovat 160 tis. t másla, 360 tis. t sušeného odstředěného mléka, 420 tis. t sušeného plnotučného mléka,

Méně optimistické jsou výhledy LTO Nederland, zejména v oblasti ekonomického růstu a následné poptávky po výrobcích z mléka. Poukazují na možný nový ekonomický pokles, který sílí zejména kvůli nestabilitě v Euro-zóně (finanční krize, která postihla Řecko a

Irsko se rozšiřuje i do dalších zemí, které mají značné problémy se schodky veřejných rozpočtů, tzn. Itálie a Španělsko). Rovněž nezbytná ekonomická opatření jednotlivých zemí mohou mít negativní dopad na snížení spotřebních výdajů v nadcházejícím období, tím může být zotavení trhu s mlékem a mlékárenskými výrobky více obtížné.

Ceny - svět:

V průběhu roku 2009 začaly ceny na mezinárodních trzích posilovat, silné zotavení v cenách nastalo vlivem zvýšené poptávky hlavně ze zemí vyvážejících ropu, ale také z Číny. Během první poloviny roku 2010 již byly mezinárodní trhy s mlékárenskými komoditami překvapivě silné s cenou másla kolem 4 000 USD/t, zatímco sušené odstředěné mléko (SOM) se obchodovalo za průměrnou cenu 3 000 USD/t.

V oblasti mezinárodního trhu s mlékem a mléčnými výrobky lze dle výhledů (FAO, OECD, FAPRI, USDA) očekávat, že trh s touto komoditou zůstane jedním ze silných potenciálů a reagující na zlepšení ekonomických podmínek a tržní důvěru. Průměrné ceny mlékárenských výrobků v reálných cenách (upravené o inflaci) mají být v roce 2010 – 2019 o 16 – 45 % vyšší, než v období 1997 – 2006, přičemž se očekává vyšší nárůst ceny másla, a to v důsledku zvyšování cen energií a rostlinných olejů.

Výhledy světových cen vybraných mlékárenských výrobků v USD/t

	Průměr 2007/08- 2009/10 ^{x)}	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Máslo¹⁾	2 978,5	3 042,6	2 820,7	2 716,4	2 709,1	2 693,5	2 741,6	2 765,5	2 921,6	2 919,2	2 958,3
Sýr²⁾	3 886,9	3 716,4	3 272,0	3 126,0	3 139,7	3 250,7	3 337,8	3 427,9	3 541,7	3 598,7	3 640,7
SOM³⁾	3 308,8	2 530,4	2 434,3	2 417,2	2 493,1	2 590,1	2 653,2	2 759,1	2 971,6	2 942,9	3 000,1
SPM⁴⁾	3 499,7	2 080,0	2 549,8	2 475,5	2 88,4	2 725,3	2 763,1	2 832,2	2 937,8	2 989,3	3 042,4
Syrovátka⁵⁾	853,0	788,1	709,5	705,4	727,2	751,0	767,9	791,2	827,0	835,4	852,0
Kasein⁶⁾	6 299,8	5 744,5	5 529,4	5 540,6	5 474,2	5 688,8	5 861,8	6 060,6	6 267,8	6 342,7	6 439,8

Pramen: OECD a FAO – Agricultural 2010 - 2019

Poznámka: x) – odhad, 1) – exportní ceny FOB, máslo s 82 % mléčného tuku, Oceánie; 2) – exportní ceny FOB sýr Cheddar, Oceánie; 3) – exportní ceny FOB, SOM, obsah mléčného tuku 1,25 %, Oceánie; 4) – exportní ceny FOB, SPM, obsah mléčného tuku 26 %, Oceánie; 5) sušená syrovátka k lidské spotřebě, Wisconsin, podnik; 6) – exportní cena, Nový Zéland

V krátkodobém výhledu mohou být ceny mlékárenských výrobků tlumeny snižováním stavů zásob.

Globální ceny na mezinárodní aukci novozélandské společnosti Fontera v červenci 2010 zaznamenaly snížení o cca 10 – 15 % pro dodávkové termíny od října 2010 do dubna 2011. Obchodníci v Oceánii působící na trhu s mlékárenskými komoditami pokračují v analýzách možných dopadů po ostrém snížení cen v červenci 2010, přesto odhady farmářů produkce mléka na Novém Zélandu jsou stále o 3 – 14 % vyšší než v loňském roce.

Výhledy OECD a FAO uvádějí rostoucí trend světových cen, a to o 2 – 3 % ročně, vlivem předpokládané rostoucí poptávky a zvyšování výrobních nákladů.

Světová výroba SPM, másla, sýrů a SOM by se měla od roku 2009/2010 do roku 2019 zvýšit o 31 %, 28 %, 20 % a 9 %, v tomto pořadí.

Produkce kravského mléka ve vybraných zemích světa v tis. t

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ¹⁾	2011 ²⁾
Kanada	7 806	8 041	8 212	8 270	8 280	8 350	8 350
Mexiko	10 164	10 391	10 657	10 907	10 866	11 176	11 330
USA	80 255	82 455	84 211	86 174	85 874	87 450	88 690
Argentina	9 500	10 200	9 550	10 010	10 350	10 600	11 070
Brazílie	24 250	25 230	26 750	27 820	28 795	29 948	30 846
EU-27	134 672	132 206	132 604	133 848	133 700	134 200	134 700
z toho Česká republika	2 813	2 767	2 756	2 801	2 781
Rusko	32 000	31 100	32 200	32 500	32 600	31 740	31 400
Ukrajina	13 423	12 890	11 997	11 524	11 370	10 950	10 570
Indie	37 520	41 000	42 890	44 500	48 160	50 300	52 500
Čína	27 534	31 934	35 252	34 300	28 445	29 100	30 500
Japonsko	8 285	8 137	8 007	7 982	7 910	7 790	7 800
Austrálie ³⁾	10 429	10 395	9 870	9 500	9 326	9 400	9 700
Nový Zéland ⁴⁾	14 500	15 200	15 640	15 141	17 397	16 897	18 642

Pramen: FAS USDA December 2010, World Markets and Trade

Pozn.: 1) předběžný údaj, 2) odhad, 3) konec roku 30. června, 4) konec roku 31. května

Počet dojnic ve vybraných zemích světa v tis. ks

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ¹⁾	2011 ²⁾
Kanada	1 066	1 019	995	985	979	981	980
Mexiko	5 964	5 897	6 010	6 204	6 400	6 560	6 650
USA	9 050	9 137	9 189	9 315	9 201	9 111	9 125
Argentina	2 100	2 150	2 150	2 150	2 100	2 100	2 100
Brazílie	15 100	15 290	15 925	16 700	17 200	17 600	18 200
EU-27	25 355	24 944	24 178	24 176	24 192	23 662	23 500
z toho Česká republika	437,9	422,9	409,8	402,5	394,1
Rusko	10 400	9 900	9 910	9 800	9 530	9 200	8 975
Ukrajina	4 130	3 840	3 221	3 096	2 856	2 758	2 690
Indie	38 000	38 000	38 000	38 500	42 600	43 600	44 900
Čína	6 800	7 900	8 755	8 575	7 115	7 350	7 630
Japonsko	910	900	871	862	848	830	825
Austrálie ³⁾	2 041	1 870	1 800	1 730	1 676	1 630	1 650
Nový Zéland ⁴⁾	3 970	4 100	4 163	4 200	4 597	4 753	4 850

Pramen: FAS USDA December 2010, World Markets and Trade

Pozn.: 1) předběžný údaj, 2) odhad, 3) konec roku 30. června, 4) konec roku 31. května

Užitkovost dojnic ve vybraných zemích světa v tunách/rok

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ¹⁾	2011 ²⁾
Kanada	7,32	7,89	8,25	8,40	8,46	8,51	8,52
Mexiko	1,70	1,76	1,77	1,76	1,70	1,70	1,70
USA	8,87	9,02	9,16	9,25	9,33	9,60	9,72
Argentina	4,52	4,74	4,44	4,66	4,93	5,05	5,27
Brazílie	1,61	1,65	1,68	1,67	1,67	1,70	1,69
EU-27	5,31	5,30	5,48	5,54	5,53	5,67	5,73
Z toho Česká republika	6,42	6,54	6,72	6,96	7,06
Rusko	3,08	3,14	3,25	3,32	3,42	3,45	3,50
Ukrajina	3,25	3,36	3,72	3,72	3,98	3,97	3,93
Indie	0,99	1,08	1,13	1,16	1,13	1,15	1,17
Čína	4,05	4,04	4,03	4,00	4,00	3,96	4,00
Japonsko	9,10	9,04	9,19	9,26	9,33	9,39	9,45
Austrálie ³⁾	5,11	5,56	5,48	5,49	5,56	5,77	5,88
Nový Zéland ⁴⁾	3,65	3,71	3,76	3,61	3,78	3,56	3,84

Pramen: FAS USDA December 2010, World Markets and Trade

Pozn.: 1) předběžný údaj, 2) odhad, 3) konec roku 30. června, 4) konec roku 31. května

Výhledy OECD a FAO vykazují rostoucí světovou produkci mléka o 2,1 % ročně (celkově o cca 19 %), tzn. nárůst do roku 2019 o 170 mil. t oproti průměru let 2007-2009 (včetně buvolího, ovčího, kozího a ostatního mléka). Růst produkce mléka se očekává především v asijských zemích, zde je 4% predikce nárůstu na celkových 262 mil. t. Druhým regionem v růstu produkce mléka výhledy uvádějí Ameriku s Brazílií a USA. Produkce mléka v nejdůležitějších regionech, z hlediska exportu mléka a mlékárenských výrobků, jakými jsou Nový Zéland, Evropa, Argentina a Austrálie, by měla naopak stagnovat.

Máslo

Pro rok 2011 FAS-USDA predikuje nižší objem globálních exportů másla o cca 3 %, exporty másla ze zemí EU-27 by podle těchto odhadů měly být nižší o cca 17 % z důvodů silné mezinárodní konkurence. Novozélandská výroba másla by v roce 2011 měla být vyšší o cca 10 %, exporty o 2 %. Výroba másla v USA má být v roce 2010 podle předběžných údajů meziročně nižší o cca 3 % z důvodů přesměrování mléka do výroby dalších mléčných výrobků, avšak výhledy americké produkce másla pro rok 2011 jsou již o cca 3 % vyšší (cca úroveň výroby roku 2009). V roce 2010 vykázaly americké exporty másla vyšší zisk o cca 311 %, pro rok 2011 se očekává vyšší konkurence z Oceánie.

Podle dlouhodobých výhledů OECD-FAO má globální produkce másla dosáhnout v roce 2018 12,4 mil. t, což z 9,7 mil. t v roce 2008 představuje zvýšení o 28 % (roční nárůsty 2,5 %), a to zejména vlivem silné expanze v Indii (90 % z celkového množství nárůstu).

Výhledy FAPRI, které více zohledňují situaci na burze ukazují na růst světové produkce másla o 29,3 % a spotřeby o 29,1 % ve srovnání s rokem 2008.

VÝROBA másla⁵⁾ ve vybraných zemích světa v tis. t						
	2006	2007	2008	2009	2010¹⁾	2011²⁾
Kanada	75	79	85	87	85	85
Mexiko	200	214	180	171	173	175
USA	657	695	746	714	694	718
Argentina	50	55	61	51	52	50
Brazílie	79	82	84	76	78	80
EU-27	2 035	2 053	2 040	2 030	1 980	1 975
Rusko	290	300	305	246	240	252
Ukrajina	105	100	85	75	76	72
Indie	3 050	3 360	3 690	3 910	4 155	4 325
Japonsko	80	75	72	81	78	78
Austrálie ³⁾	129	117	111	118	110	113
Nový Zéland ⁴⁾	390	442	422	482	453	500
SPOTŘEBA másla⁵⁾ ve vybraných zemích světa v tis. t						
Kanada	79	78	88	97	90	88
Mexiko	249	284	229	224	218	223
USA	642	651	689	707	675	675
Argentina	36	34	36	34	38	41
Brazílie	79	80	81	81	82	84
EU-27	1 943	2 006	1 946	1 874	1 895	1 880
Rusko	400	420	453	349	332	335
Ukrajina	92	97	82	90	78	76
Indie	3 055	3 360	3 680	3 910	4 170	4 320
Japonsko	89	92	86	74	85	80
Austrálie ³⁾	62	55	64	60	61	62
Nový Zéland ⁴⁾	26	26	23	18	20	20
DOVOZY másla⁵⁾ ve vybraných zemích světa v tis. t						
Kanada	15	13	7	12	8	20
Mexiko	49	72	49	53	45	48
USA	0	1	3	17	16	16
Argentina	x	x	x	x	x	x
Brazílie	1	1	1	7	8	9
EU-27	84	93	66	63	65	65
Rusko	115	130	150	107	90	90
Ukrajina	18	17	16	16	3	5
Indie	10	10	5	28	19	5
Japonsko	4	14	18	0	7	2
Austrálie ³⁾	10	13	20	18	19	20
Nový Zéland ⁴⁾	1	1	2	1	1	1
VYVOZY másla⁵⁾ ve vybraných zemích světa v tis. t						
Kanada	18	13	1	3	10	10
Mexiko	0	0	0	0	0	0
USA	11	40	89	18	56	50
Argentina	16	21	25	17	11	10
Brazílie	1	3	4	2	4	5
EU-27	248	216	153	169	200	165
Rusko	0	0	0	0	0	0
Ukrajina	18	4	6	1	1	1
Indie	5	10	15	28	4	10
Japonsko	x	x	x	x	x	72
Austrálie ³⁾	82	80	58	83	66	461
Nový Zéland ⁴⁾	366	439	369	489	450	

Pramen: FAS USDA December 2010, World Markets and Trade

Pozn.: 1) předběžný údaj, 2) odhad, 3) konec roku 30. června, 4) konec roku 31. května, 5) včetně ekvivalentu máselného tuku a máselného koncentráту, x - chybí údaje

Výhledy OECD a FAO – světová produkce a spotřeba másla v tis. t

	Průměr 2007- 2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Produkce	9 673	10 081	10 354	10 622	10 837	11 078	11 300	11 543	11 798	12 056	12 381
Spotřeba	9 683	10 106	10 350	10 587	10 799	11 038	11 259	11 498	11 736	11 988	12 312
Změna stavu zásob	0	- 54	- 27	3	6	7	7	11	28	34	35

Pramen: OECD-FAO, Agricultural Outlook 2010 - 2019

Výhledy OECD a FAO –bilance másla v tis. t ve vybraných zemích světa

		2010	2014	2019
Indie	Výroba	4 340,8	4 952,1	5 732,5
	Dovoz	1,9	1,8	1,6
	Spotřeba	4 338,4	4 949,5	5 728,9
	Vývoz	4,3	4,5	5,2
EU-27	Výroba	2 069,1	2 106,6	2 083,0
	Dovoz	60,0	40,0	40,0
	Spotřeba	2 050,8	2 048,9	2 038,7
	Vývoz	128,8	97,7	65,3
USA	Výroba	701,8	739,6	792,8
	Dovoz	16,7	16,7	16,8
	Spotřeba	719,5	735,4	790,2
	Vývoz	26,2	21,3	17,4
Nový Zéland	Výroba	430,9	474,6	515,5
	Dovoz	0	0	0,0
	Spotřeba	31,6	31,6	31,6
	Vývoz	388,3	428,1	468,1
Rusko	Výroba	395,1	434,0	472,4
	Dovoz	131,0	124,1	113,7
	Spotřeba	518,9	557,9	585,8
	Vývoz	0,3	0,2	0,2

Pramen: OECD-FAO, Agricultural Outlook 2010 – 2019

datábáze: www.agri-outlook.org/pages/0,2987,en_366,3774715_36775671_I_I_I_I_I,00.html

Pozn.: čísla jsou zaokrouhlena

Sušené odstředěné mléko (SOM)

Vlivem silné globální poptávky po SOM výroba v Indii, na Novém Zélandu, v Austrálii a zvláště v Brazílii (zlepšení ekonomické situace, příznivá vládní politika) značně roste. Exporty sušeného odstředěného mléka v roce 2010 přinesly vysoké zisky jejich klíčovými vývozcům. Odhady exportu EU-27 pro rok 2011 jsou nižší než v roce 2010 (o – 6 % - plánuje se větší užití mléka do výroby sýrů a zásoby sušeného odstředěného mléka v EU-27 se z cca 257 000 t v březnu 2010 postupně snižují, výhledově na 80 000 t). Americké exporty v roce 2011 mají být meziročně vyšší pouze o cca 1 % a budou pravděpodobně omezeny dodávkami na světový trh z Oceánie. Export do října 2010 signalizuje, že téměř 30 % sušeného odstředěného mléka z USA je prodáno v Mexiku a cca 40 % amerického sušeného odstředěného mléka si vybojovalo trhy ve Filipínách, Indonésii, Vietnamu Malajsii. Pro rok 2011 se očekává expanze v asijském regionu do cca 10 %, ale konkurence z Oceánie má sílit. Růst novozélandských exportů je odhadován na cca 13 % (na celkových 400 000 t).

Ve výhledech týkající se situace na trhu sušeného odstředěného mléka v dlouhodobé perspektivě jsou rozdíly mezi predikcí OECD-FAO a FAPRI. Nicméně zvýšení cen této komodity dosahuje nejvyšší tempo růstu mezi mlékárenskými výrobky. Zatímco výhledy FAPRI uvádějí, že silné zvýšení ceny sušeného odstředěného mléka souvisí s rostoucí spotřebou (2 % ročně oproti ročnímu růstu výroby, která dosahuje pouze 1,6 %), výhledy OECD-FAO jsou v tomto ohledu zdrženlivější. Ve výhledech výroby a spotřeby SOM v další dekádě let se očekává, že růst spotřeby bude rychlejší, než růst výroby (nárůst výroby oproti průměru let 2007-2009 má být vyšší v roce 2019 o 8,5 %, růst spotřeby SOM za stejné období o 14,0 %). Výroba SOM se má zvýšit ve všech významněji vyrábějících zemích s výjimkou EU-27, která mléčnou surovinu více uplatňuje při výrobě sýrů. Druhý největší světový výrobce sušeného odstředěného mléka (USA) v prvním roce výhledu výrobu SOM snižuje, avšak v dalších letech má výroba rostoucí trend (0,7 % ročně), v roce 2014 se očekává, že USA se stanou největším výrobcem na světě a předstihnou tak ve výrobě SOM dosud první EU-27. Spotřeba SOM ve většině hlavních hráčů na trhu roste, s výjimkou EU-27 a Japonska.

Podle OECD FAO a FAPRI čistými vývozci v další dekádě zůstanou Nový Zéland, USA, EU-27 a Austrálie (společně cca 83 % globálních vývozů). Po snížení amerických exportů SOM se očekává jejich postupný nárůst od roku 2014, avšak ne tak silný, aby předstihl export Nového Zélandu, jehož obchod se plánuje v objemu cca 400 tis. t SOM (vyvází přes 80 % své výroby). Brazílie, která byla dovozní zemí plánuje zvýšení výroby, spotřeby i vývozu (OECD-FAO předikuje čtyřnásobný pokles evropského podílu na světovém exportu sušeného odstředěného mléka z 19 % v letech 2007-2009 na 4 % v roce 2019, FAPRI uvádí pouze 2 – 3% snížení exportu EU-27 a USA – pokles EU-27 vyplývá ze silného snížení produkce SOM).

Ve výhledech zůstává největší dovozní zemí Mexiko, rostoucí dovozy se očekávají ze strany Číny, zároveň silné dovozy se předpokládají na jihovýchodě Asie (v Indonésii, Malajsii, Filipínách, Thajsku a Vietnamu).

VYROBA SOM ve vybraných zemích světa v tis. t						
	2006	2007	2008	2009	2010¹⁾	2011²⁾
Kanada	72	75	87	86	82	82
Mexiko	230	253	239	279	290	300
USA	686	679	859	785	825	845
Argentina	30	24	25	33	38	35
Brazílie	117	128	128	125	130	134
EU-27	955	1 005	980	1 080	980	970
Rusko	110	115	120	70	70	75
Ukrajina	80	90	65	51	51	50
Čína	55	58	53	54	55	56
Indie	295	320	345	360	375	410
Japonsko	180	173	158	167	160	160
Korea	18	22	20	15	14	13
Austrálie ³⁾	221	205	177	203	200	206
Nový Zéland ⁴⁾	247	325	256	385	355	400
SPOTŘEBA SOM ve vybraných zemích světa v tis. t						
Kanada	75	65	70	75	81	81
Mexiko	343	374	408	461	428	447
USA	436	396	429	586	446	472
Argentina	12	9	9	17	18	17
Brazílie	122	128	134	135	137	139
EU-27	896	813	809	596	724	735
Rusko	140	150	180	175	250	255
Ukrajina	16	33	21	32	35	36
Čína	116	94	107	124	146	156
Indie	245	270	310	355	368	415
Indonésie	132	145	156	172	192	220
Japonsko	200	204	170	174	182	187
Korea	28	25	26	25	22	21
Filipíny	76	76	65	82	82	84
Austrálie ³⁾	38	42	49	50	51	52
Nový Zéland ⁴⁾	5	5	1	1	2	2
DOVOZY SOM ve vybraných zemích světa v tis. t						
Kanada	3	3	4	2	2	2
Mexiko	113	121	176	187	145	155
USA	2	2	1	1	1	1
Argentina	0	0	0	0	0	0
Brazílie	9	4	7	11	10	10
EU-27	21	10	8	6	5	5
Rusko	45	50	75	105	180	180
Ukrajina	0	0	0	8	11	6
Alžírsko	68	91	90	93	92	90
Čína	62	40	55	70	91	100
Indie	0	0	0	3	25	0
Indonésie	140	147	159	178	200	230
Japonsko	32	36	32	34	30	30
Korea	7	5	5	10	8	9
Filipíny	93	93	80	105	95	100
Austrálie ³⁾	5	4	4	4	4	4
Nový Zéland ⁴⁾	1	1	1	4	2	2
VYVOZY SOM ve vybraných zemích světa v tis. t						
Kanada	13	14	11	10	10	10
Mexiko	0	0	0	0	0	0
USA	287	258	391	235	367	372
Argentina	21	11	14	13	20	18
Brazílie	4	4	1	1	3	5
EU-27	88	202	179	231	350	330
Rusko	15	15	15	0	10	0
Ukrajina	64	57	44	27	17	20
Čína	1	4	1	0	0	0
Indie	50	40	35	15	10	15
Indonésie	10	5	5	5	6	7
Filipíny	18	18	15	15	15	15
Austrálie ³⁾	189	175	120	167	125	160
Nový Zéland ⁴⁾	243	327	251	408	480	560

Pramen: FAS USDA December 2010, World Markets and Trade

Pozn.: 1) předběžný údaj, 2) odhad, 3) konec roku 30. června, 4) konec roku 31. května, x- chybí údaj

Výhledy OECD a FAO – světová produkce a spotřeba SOM mléka v tis. t

	Průměr 2007- 2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Produkce	3 430	3 368	3 468	3 444	3 453	3 478	3 530	3 575	3 635	3 685	3 722
Spotřeba	3 237	3 345	3 418	3 448	3 472	3 514	3 562	3 598	3 605	3 654	3 690
Změna stavu zásob	92	- 11	16	- 38	- 54	- 71	- 67	- 58	- 4	- 3	- 3

Pramen: OECD-FAO, Agricultural Outlook 2010 - 2019

Výhledy OECD a FAO –bilance SOM v tis. t ve vybraných zemích světa

		2010	2014	2019
EU-27	Výroba	859,7	734,5	706,4
	Dovoz	6,0	6,0	6,0
	Spotřeba	650,7	655,8	648,2
	Vývoz	186,1	150,9	64,3
USA	Výroba	716,0	752,4	775,3
	Dovoz	0,0	0,0	0,0
	Spotřeba	482,0	518,8	505,0
	Vývoz	272,5	232,8	269,3
Austrálie	Výroba	174,5	203,2	222,5
	Dovoz	5,0	3,7	3,8
	Spotřeba	54,3	37,5	33,3
	Vývoz	125,2	169,4	192,9
Nový Zéland	Výroba	395,5	441,6	487,6
	Dovoz	0,0	0,0	0,0
	Spotřeba	35,5	35,7	35,1
	Vývoz	321,2	367,1	412,6
Brazílie	Výroba	144,3	165,7	192,4
	Dovoz	4,7	0,0	0,0
	Spotřeba	147,1	164,3	190,5
	Vývoz	1,0	1,5	1,9

Pramen: OECD-FAO, Agricultural Outlook 2010 – 2019

databáze: www.agri-outlook.org/pages/0,2987,en_366,3774715_36775671_1_1_1_1,00.html

Pozn.: čísla jsou zaokrouhlena

Sušené plnotučné mléko (SPM)

Výroba sušeného plnotučného mléka podle FAS-USDA má rostoucí trend, v roce 2011 se očekává nárůst o cca 5 %. Významnější nárůst výroby je předikován na Novém Zélandu a v Argentině, naopak výhledy EU-27, druhého největšího globálního vývozce po Novém Zélandu, ukazují, že v roce 2011 má být více mléčné suroviny zpracováno na výrobu sýrů a výroba sušeného plnotučného mléka má být nižší. Podle výhledů má dojít k nárůstu argentinských exportů o cca 18 % (na 200 000 t), novozélandské exporty zaznamenají pravděpodobně nižší růst o cca 3 % (na 885 000 t). Čtvrtina globálních exportů v roce 2011 by měla být realizována na čínských trzích, což dokazuje významný vliv Číny na globální mléčné trhy. V exportech sušené plnotučného mléka dominují na světovém trhu 4 země (Nový Zéland, EU-27, Argentina, Austrálie), jejichž objem vývozu představuje cca 70 % globálních vývozu. Dovoz oproti vývozu zůstává fragmentovaný, největší dovozci kryjí méně než 30 % světového trhu (Alžírsko, Malajsie, Saudská Arábie, Venezuela, Vietnam, Thajsko).

Výhledy světové výroby SPM jsou neustále povzbuzovány silnou dovozní poptávkou zvláště z Asie, předpokládá se zvýšení světové výroby SPM až na 5 586 tis. t v roce 2019, tj. nárůst oproti průměru let 2007-2009 o cca 31 %. Predikce výroby SPM v EU-27 má do roku 2014 klesající trend, následný mírný nárůst do roku 2019 je pod úrovní roku 2010. Nejvyšší nárůst výroby SPM se očekává v Brazílii, Číně a na Novém Zélandu. Příznivá hospodářská situace v Brazílii má mít pozitivní vliv na dosažení stejných objemů výroby SPM jaké dosahuje Nový Zéland. Rostoucí trend spotřeby sušeného plnotučného mléka (oproti průměru let 2007-2009 o 31,8 %) kryje nárůst výroby.

VYROBA SPM ve vybraných zemích světa v tis. t						
	2006	2007	2008	2009	2010 ¹⁾	2011 ²⁾
USA	14	14	23	27	28	30
Argentina	260	186	200	210	220	260
Brazílie	465	526	572	473	500	510
Chile	50	53	80	55	63	68
EU-27	800	776	840	790	760	750
Rusko	90	95	95	50	50	55
Ukrajina	26	25	30	16	14	13
Čína	1 030	1 150	1 120	977	1 000	1 050
Indonésie	48	47	48	56	62	68
Tchaj-wan	1	1	2	0	0	0
Austrálie ³⁾	152	135	142	137	120	130
Nový Zéland ⁴⁾	611	671	651	768	850	900
SPOTŘEBA SPM ve vybraných zemích světa v tis. t						
USA	15	22	15	36	26	29
Argentina	54	59	75	54	55	58
Brazílie	479	503	512	515	531	539
EU-27	381	412	356	328	330	330
Rusko	100	115	130	71	88	113
Ukrajina	8	12	9	12	6	7
Alžírsko	176	180	160	172	172	174
Čína	1 071	1 137	954	1 154	1 347	1 492
Indonésie	74	74	91	106	112	127
Filipíny	10	10	9	9	10	12
Tchaj-wan	31	31	18	28	32	32
Austrálie ³⁾	27	27	27	28	29	30
Nový Zéland ⁴⁾	1	1	1	1	1	1
DOVOZY SPM ve vybraných zemích světa v tis. t						
USA	13	20	16	18	6	7
Argentina	1	2	1	1	2	1
Brazílie	31	19	23	57	37	39
EU-27	3	2	1	1	0	0
Rusko	15	25	45	30	50	70
Ukrajina	0	0	0	1	0	0
Alžírsko	182	161	153	200	170	172
Čína	74	59	46	177	320	400
Indonésie	27	27	44	50	50	60
Filipíny	40	42	45	36	40	42
Tchaj-wan	30	30	16	28	32	32
Austrálie ³⁾	13	11	13	15	15	15
Nový Zéland ⁴⁾	1	1	1	1	1	1
VYVOZY SPM ve vybraných zemích světa v tis. t						
USA	12	11	24	9	8	8
Argentina	210	117	138	157	170	200
Brazílie	17	42	83	15	6	10
Chile	7	10	15	14	14	14
EU-27	422	366	485	463	430	420
Rusko	5	5	10	9	12	12
Ukrajina	18	13	21	5	8	6
Čína	33	72	62	10	3	3
Filipíny	30	32	36	27	30	30
Austrálie ³⁾	153	130	111	133	110	120
Nový Zéland ⁴⁾	634	670	621	818	860	885

Pramen: FAS USDA December 2010, World Markets and Trade

Pozn.: 1) předběžný údaj, 2) odhad, 3) konec roku 30. června, 4) konec roku 31. května, x - chybí údaje

Výhledy OECD a FAO – světová produkce a spotřeba SPM v tis. t

	Průměr 2007-2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Produkce	4 262	4 464	4 577	4 712	4 821	4 943	5 083	5 210	5 327	5 454	5 586
Spotřeba	4 203	4 417	4 531	4 666	4 774	4 896	5 037	5 163	5 280	5 408	5 539

Pramen: OECD-FAO, Agricultural Outlook 2010 - 2019

Výhledy OECD a FAO –bilance SPM v tis. t ve vybraných zemích světa

		2010	2014	2019
Čína	Výroba	1 092,2	1 380,9	1 712,5
	Dovoz	137,0	58,3	53,3
	Spotřeba	1 216,7	1 414,6	1 735,6
	Vývoz	12,4	24,5	30,2
EU-27	Výroba	871,9	844,8	860,7
	Dovoz	0,5	0,5	0,5
	Spotřeba	413,0	448,0	458,6
	Vývoz	459,4	397,3	402,6
Nový Zéland	Výroba	736,3	773,9	827,2
	Dovoz	0,0	0,0	0,0
	Spotřeba	3,7	3,7	3,7
	Vývoz	732,6	750,4	823,6
Brazílie	Výroba	655,3	764,8	910,0
	Dovoz	15,2	15,6	10,5
	Spotřeba	600,8	684,2	786,6
	Vývoz	69,6	96,3	133,8

Pramen: OECD-FAO, Agricultural Outlook 2010 – 2019

datábáze: www.agri-outlook.org/pages/0,2987,en_366,3774715_36775671_1_1_1_1,00.html

Pozn.: čísla jsou zaokrouhlena

Sýry

Výroba sýrů v Oceánii v roce 2011 má být meziročně vyšší pouze o 3 % (nárůst z 638 000 t v roce 2010 na 658 000 tun v roce 2011), očekává se, že většina těchto sýrů bude exportována. Výroba sýrů v EU-27 v roce 2010 dosáhla téměř 7 040 tis. t, pro rok 2011 výhledy ukazují na růst cca 1 %. EU-27 je největším světovým exportérem sýrů (odhad pro rok 2011 je 590 000 t). Největším dovozcem sýrů je Rusko, kde roste výrazně poptávka z 230 000 t v roce 2006 na 370 000 t v roce 2011. Výroba sýrů v USA vykazuje ve výhledech rovněž růstový trend (z 4 720 tis. t v roce 2010 na 4 765 tis. t v roce 2011), exporty sýrů, které v roce 2010 výrazně posílily na historickou úroveň 163 000 t mají v roce 2011 být nižší (cca 146 000 t).

Dlouhodobá predikce světové výroby a spotřeby sýrů předpokládá trvalý růst, avšak mírnější ve srovnání s uplynulou dekádou let. Výhledy OECD-FAO a FAPRI jsou téměř shodné (1,8 % resp. 1,7 % ročního růstu ve spotřebě a výrobě). USA a EU-27 odpovídají zhruba za polovinu globálního růstu výroby sýrů.

Výhledy na globální obchod se sýry se liší, nicméně shoda je v posílení vývozu sýrů z Nového Zélandu (podle FAPRI na 36 % světového exportu, podle OECD na 34 % světových exportů sýrů) Více rozdílný je výhled na export sýrů z EU-27. FAPRI vykazuje pokles ze 42 % celkového exportu v letech 2007 - 2009 na 25 %, tj. pokles o – 17 %, OECD-FAO udává rovněž pokles ze 47 % celkového exportu v letech 2007 - 2009 na 34 %, tj. pokles o – 13 %. Důvodem má být silná domácí poptávka v zemích EU-27.

Pokud jde o australský export sýrů OECD-FAO uvádí pokles o polovinu (z 12 % podílu světového exportu v letech 2007 – 2009 na podíl 6 %). Výhled FAPRI je optimistický a předpokládá nárůst australských exportů o 2 %, tzn. zvýšení podílu z 12 % celkového exportu v letech 2007 – 2009 na 14 % v roce 2019.

Predikce na straně dovozu se shodují v podílu největších hráčů na trhu tj. Ruska, Japonska a Mexika. V roce 2019 FAPRI uvádí podíl těchto zemí na světovém dovozu 24 %, 15 % a 10 %, OECD-FAO uvádí 24 %, 16 % a 8 %. Nicméně FAPRI projektuje proti OECD-FAO podstatné zvýšení role Číny jako globální spotřebitele sýrů.

VYROBA SYRU ve vybraných zemích světa v tis. t						
	2006	2007	2008	2009	2010 ¹⁾	2011 ²⁾
Kanada	291	308	285	291	297	305
Mexiko	182	184	188	242	244	247
USA	4 320	4 435	4 506	4 586	4 720	4 765
Argentina	480	520	525	530	540	550
Brazílie	528	580	607	614	648	675
EU-27	6 801	6 760	6 800	6 810	6 970	7 040
Rusko	405	435	430	400	430	430
Ukrajina	210	244	249	228	320	205
Japonsko	40	43	47	45	48	55
Korea	28	24	25	23	22	22
Filipíny	13	12	14	14	14	X
Austrálie ³⁾	362	360	344	321	335	345
Nový Zéland ⁴⁾	292	350	292	308	303	313
SPOTREBA SYRU ve vybraných zemích světa v tis. t						
Kanada	307	319	310	318	317	318
Mexiko	266	266	251	311	319	321
USA	4 428	4 542	4 523	4 556	4 649	4 753
Argentina	424	473	488	495	500	505
Brazílie	529	576	605	624	660	686
EU-27	6 339	6 309	6 393	6 381	6 471	6 530
Rusko	625	675	750	690	773	776
Ukrajina	170	194	185	160	145	125
Japonsko	247	268	234	229	253	265
Korea	72	74	72	72	80	86
Austrálie ³⁾	225	215	215	220	225	230
Nový Zéland ⁴⁾	28	28	22	24	24	24
DOVOZY SYRU ve vybraných zemích světa v tis. t						
Kanada	25	26	26	24	24	25
Mexiko	86	86	68	73	80	80
USA	206	198	172	131	109	107
Argentina	2	3	3	3	4	4
Brazílie	6	4	5	16	16	16
EU-27	99	83	83	81	81	80
Rusko	230	250	340	310	365	370
Ukrajina	8	12	13	9	10	10
Japonsko	207	225	187	184	205	210
Korea	44	50	47	49	58	64
Filipíny	13	12	14	14	14	x
Austrálie ³⁾	61	64	70	65	67	65
Nový Zéland ⁴⁾	3	3	6	6	6	6
VYVOZY SYRU ve vybraných zemích světa v tis. t						
Kanada	9	9	10	9	9	9
Mexiko	2	4	5	4	5	6
USA	71	100	131	108	163	146
Argentina	58	45	36	48	45	48
Brazílie	5	8	7	6	4	5
EU-27	561	534	490	510	580	590
Rusko	10	10	20	21	22	23
Ukrajina	50	62	77	77	85	90
Austrálie ³⁾	202	212	202	162	165	180
Nový Zéland ⁴⁾	267	309	283	290	285	295

Pramen: FAS USDA December 2010, World Markets and Trade

Pozn.: 1) předběžný údaj, 2) odhad, 3) konec roku 30. června, 4) konec roku 31. května, x - chybí údaje

Výhledy OECD a FAO – světová produkce a spotřeba sýrů v tis. t

	Průměr 2007- 2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Produkce	19 433	19 795	20 144	20 506	20 894	21 254	21 651	22 034	22 402	22 810	23 224
Spotřeba	19 319	19 700	20 021	20 379	20 760	21 115	21 507	21 887	22 251	22 657	23 067
Změna zásob	1	- 49	- 22	- 16	- 9	- 4	0	4	7	10	13

Pramen: OECD-FAO, Agricultural Outlook 2010 - 2019

Výhledy OECD a FAO –bilance sýrů v tis. t ve vybraných zemích světa

		2010	2014	2019
Čína	Výroba	355,9	448,7	553,2
	Dovoz	28,0	32,2	38,4
	Spotřeba	383,5	480,6	591,2
	Vývoz	0,3	0,3	0,3
Nový Zéland	Výroba	433,8	464,4	491,2
	Dovoz	00,0	0,0	0,0
	Spotřeba	28,1	28,2	28,2
	Vývoz	405,7	436,2	463,0
EU-27	Výroba	8 732,1	9 065,5	9 537,4
	Dovoz	88,4	94,4	94,4
	Spotřeba	8 258,0	8 619,7	9 070,7
	Vývoz	563,1	540,3	561,1
Brazílie	Výroba	679,8	757,1	866,5
	Dovoz	8,6	8,4	7,2
	Spotřeba	680,0	750,6	851,7
	Vývoz	8,4	14,9	22,0
Argentina	Výroba	488,7	559,9	637,5
	Dovoz	0,0	0,0	0,0
	Spotřeba	455,6	506,1	565,8
	Vývoz	33,1	53,8	71,7

Pramen: OECD-FAO, Agricultural Outlook 2010 – 2019

databáze: www.agri-outlook.org/pages/0,2987,en_366,3774715_36775671_I_I_I_I_I_00.html

Pozn.: čísla jsou zaokrouhlena

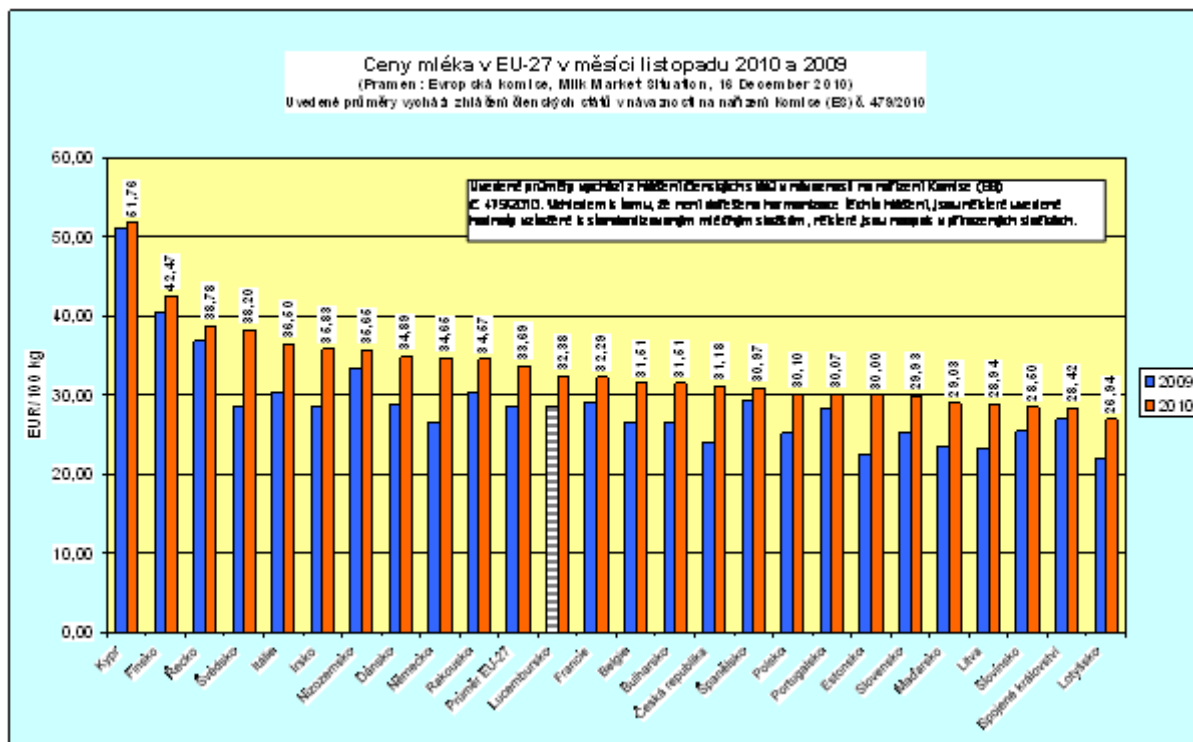
Evropská unie

Dne 8. 12. 2010 vydala Komise zprávu (KOM(2010)727 v konečném znění) Evropskému parlamentu a Radě „Vývoj situace na trhu a následné podmínky pro hladké postupné ukončení režimu mléčných kvót“. Zpráva je rozdělena do dvou částí, v první části je popisována situace na trhu s kravským mlékem spolu se střednědobou prognózou. Druhá část zprávy se zabývá ukončením režimu mléčných kvót.

Podle zprávy v uplynulých třech letech zůstaly dodávky mléka v EU-27 stabilní, pouze s malými meziročními odchylkami (+ 1 % v roce 2008, - 0,6 % v roce 2009, + 0,03 % v prvních 7 měsících roku 2010).

Od roku 2007 postupně klesaly farmářské ceny mléka v návaznosti na pokles cen mlékárenských výrobků. Po mírném zotavení v období od července do září 2008 ceny mléka v květnu 2009 klesly na nízkou úroveň, která v průměru jen o málo přesahovala úroveň záchranné sítě. Od května 2009 se ceny mléka zvyšovaly (průměrná cena v EU z listopadu 2010 byla na úrovni 33,20 Euro/100 kg).

Ceny - Evropa



Průměrné farmářské ceny podle evropských mlékárenských společností

Ceny syrového kravského mléka jsou uvedeny v EUR na 100 kg standardizovaného mléka (obsah tuku 4,2 %, obsah bílkovin 3,35 %, celkový počet mikroorganismů 24 999 v l ml, celkový počet somatických buněk 249 999 v l ml, roční dodávky mléka 500 000 kg). Ceny jsou uvedeny bez DPH.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Listopad 2010
Hämeenlinnan (Finsko)	36,03	36,07	34,95	36,03	37,61	44,43	39,52	39,64
Arla Foods DK (Dánsko)	32,09	30,13	29,39	28,80	31,70	36,42	27,51	33,26
Danone (Francie)	31,57	30,66	30,07	29,51	31,82	35,91	29,65	32,56
Friesland Foods (Holandsko)	30,80	30,03	29,25	28,73	33,61	35,36*)	26,22*)	37,29*)
Campina (Holandsko)	30,76	29,96	29,52	28,56	33,16			
Lactalis (Francie)	31,61	30,70	29,77	28,70	30,48	35,27	29,34	32,69
Bongrain (Francie)	31,38	30,46	29,72	28,81	30,68	35,47	29,58	33,38
Milcobel (Belgie)	30,30	30,73	29,18	28,33	35,37	32,65	25,25	33,75
Sodiaal (Francie)	31,12	29,97	29,11	27,86	29,91	35,58	29,66	31,53
Humana (Německo)	29,87	29,08	27,99	27,76	33,54	35,20	25,06	32,44
Glanbia (Irsko)	28,99	28,89	28,34	27,70	34,13	33,54	22,67	35,29
Nordmilch (Německo)	27,67	27,98	27,61	27,15	32,15	31,42	23,43	33,77
Kerry Agribusiness (Irsko)	28,11	27,75	27,15	26,14	32,70	33,03	22,71	29,84
Dairy Crest (V. Británie)	26,48	27,53	27,32	27,97	29,70	32,73	27,88	32,07
First Milk (V. Británie)	24,77	25,52	25,39	24,40	27,34	31,03	24,24	28,06
Granarolo (Itálie)	-	-	-	-	-	41,05	34,75	-
Alois Müller (Německo)	-	-	-	-	-	34,34	24,56	33,05
DOC Kaas (Holandsko)	-	-	-	-	-	30,97	23,47	32,98
Průměr	30,10	29,70	28,98	28,43	32,26	34,58	26,92	33,23
Nový Zéland	15,74	18,19	18,49	17,28	26,25	22,75	20,75	30,92
USA	25,04	31,33	28,16	23,47	32,12	29,37	20,24	28,45
Granarolo (Itálie)	-	-	-	-	-	-	-	36,88

Pramen: International Milk Price Comparison 2007, International Milk Price Review, Dairy Markets, August 7, 2008

LTO International comparison of producer prices for milk 2009, LTO Milkprice review November 2010

Pozn.: *) Friesland Campina (Holandsko) od roku 2008

Odhad vývoje cen za rok 2010 (porovnání s rokem 2009)

2010/2009 v %	Mlékárenské společnosti
>30 %	DOC Kaas
25 – 30 %	Nordmilch, Milcobel, Alois Müller,
20 – 25 %	Glanbia, Kerry, FrieslandCampina, Humana Milchunion
15 – 20 %	Arla Foods
10 %	Bongrain, Danone, Lactalis, Sodiaal
± 0 %	Dairy Crest, First Milk, Granarolo
- 5 %	Hämeenlinnan Osuusmeijeri

Pramen: LTO Milkprice review November 2010

Máslo

Máslo 82 % v USD/t, FOB západoevropské přístavy

Rok	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec
2001	1250-1350	1200-1250	1140-1250	1050-1140	1200-1350	1250-1350	1300-1400	1250-1350	1250-1350	1250-1350	1270-1350	1150-1250
2002	1100-1200	1000-1100	1000-1100	950-1050	950-1050	950-1050	950-1050	950-1050	1050-1100	1100-1150	1100-1150	1100-1150
2003	1150-1200	1150-1250	1250-1330	1250-1330	1250-1300	1250-1300	1250-1300	1430-1470	1140-1490	1500-1600	1550-1650	1550-1700
2004	1580-1700	1550-1650	1550-1650	1600-1680	1750-1850	1850-2000	1850-2000	1900-2000	1900-2000	1975-2050	1900-2000	1900-2000
2005	1900-2000	1900-2000	1900-2030	1850-2000	1850-2000	1850-2050	1900-2050	2000-2100	2000-2100	1975-2050	1900-2000	1900-2000
2006	1900-1970	1900-1970	1850-1900	1750-1850	1730-1850	1650-1800	1620-1750	1600-1750	1600-1750	1650-1750	1850-1950	1900-2000
2007	2000-2100	2000-2100	2150-2250	2400-2600	2500-2700	2700-3000	2900-3400	3300-3800	3300-3800	4000-4200	4000-4200	3800-4000
2008	3600-3900	3500-3850	3400-3700	3600-4000	3800-4150	3900-4200	3800-4100	3600-3900	3500-3750	2700-2800	2600-2800	2000-2200
2009	1700-2000	1600-2000	1600-2100	1700-2100	1700-2100	1750-2100	1750-2100	2050-2250	2200-2400	2600-2800	3900-4100	3900-4100
2010	3900-4050	3500-3700	3500-3700	3900-4100	4200-4500	4300-4550	4300-4550	4400-4600	4800-5050	4800-5050	4500-4900	

SOM

Sušené odstředěné mléko v USD/t, FOB západoevropské přístavy

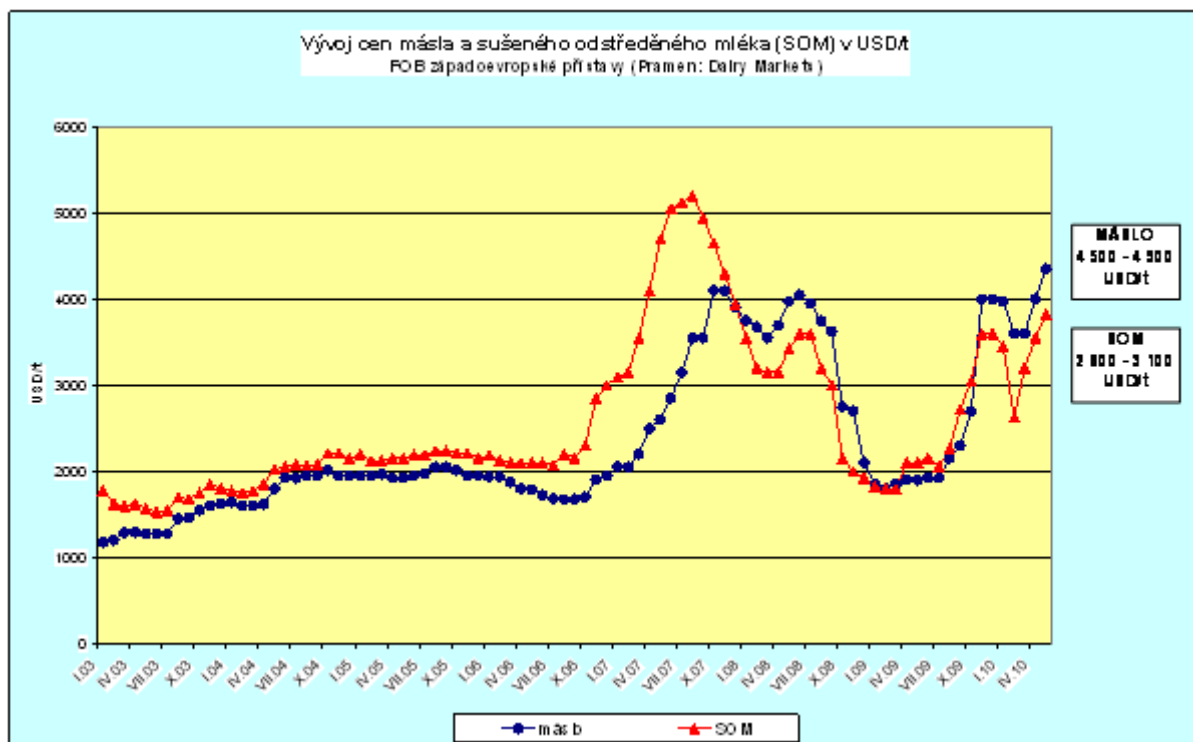
Rok	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec
2001	2000-2200	2000-2200	1950-2150	1850-2050	1850-2000	1920-2150	1950-2150	1955-2000	1870-2000	1850-2000	1750-1900	1580-1700
2002	1450-1600	1300-1450	1200-1350	1050-1150	1050-1150	1050-1200	1050-1200	1000-1100	1100-1150	1150-1250	1330-1390	1600-1650
2003	1750-1800	1550-1700	1500-1700	1550-1700	1490-1650	1460-1600	1500-1600	1650-1750	1650-1700	1700-1800	1800-1900	1780-1850
2004	1750-1800	1700-1800	1720-1820	1800-1900	2000-2050	2000-2100	2000-2150	2000-2150	2000-2150	2170-2250	2170-2250	2100-2200
2005	2150-2250	2050-2200	2050-2200	2100-2200	2100-2200	2130-2250	2130-2250	2200-2270	2200-2270	2170-2250	2170-2250	2100-2200
2006	2100-2270	2050-2200	2000-2200	2000-2200	2000-2200	2050-2150	2000-2150	2150-2250	2140-2180	2250-2350	2700-3000	2900-3100
2007	3000-3200	3100-3200	3500-3600	4000-4200	4500-4900	4900-5200	5000-5250	5100-5300	4800-5100	4500-4800	4200-4400	3700-4200
2008	3400-3700	3050-3350	3050-3250	3050-3250	3350-3500	3500-3700	3500-3700	3100-3300	2900-3100	2000-2300	1900-2100	1750-2100
2009	1650-2000	1650-1950	1650-1950	2000-2200	2000-2200	1950-2150	1900-2100	1950-2200	2200-2400	2600-2850	3000-3200	3000-3200
2010	2900-3100	2500-2750	2500-3175	2800-3100	3100-3350	2900-3100	2700-2950	2750-2900	2950-3100	2950-3100	2800-3100	

SPM

Sušené plnotučné mléko v USD/t, FOB západoevropské přístavy

Rok	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec
2001	1950-2100	1950-2100	1950-2100	1900-2000	1900-2000	1925-2100	1950-2100	1970-2000	1900-2000	1880-1950	1800-1900	1650-1800
2002	1550-1650	1350-1450	1300-1400	1250-1350	1250-1350	1250-1350	1100-1200	1150-1200	1250-1350	1250-1350	1400-1450	1500-1550
2003	1700-1800	1600-1750	1550-1700	1600-1700	1550-1650	1570-1650	1600-1700	1650-1750	1750-1800	1750-1850	1750-1850	1950-2000
2004	1930-2000	1800-1900	1800-1900	1850-1940	2000-2100	2100-2250	2100-2250	2100-2250	2100-2250	2200-2250	2100-2240	2130-2250
2005	2150-2250	2150-2250	2150-2250	2150-2250	2150-2250	2150-2250	2150-2250	2200-2250	2200-2250	2200-2250	2100-2240	2130-2250
2006	2130-2280	2130-2280	2130-2250	2100-2230	2100-2230	2100-2200	2100-2200	2100-2200	2150-2250	2200-2300	2500-2700	2700-2900
2007	3000-3200	3100-3200	3400-3500	3900-4100	4350-4500	4600-4800	4800-5250	4850-5250	4700-5100	4700-5100	4400-4900	4200-4700
2008	4200-4600	4200-4500	4200-4500	4300-4500	4300-4500	4300-4500	4300-4500	3900-4100	3300-3550	2300-2500	2200-2400	1800-2000
2009	1700-1900	1750-1900	1750-2000	2200-2400	2150-2350	2050-2250	1900-2200	2200-2350	2600-2850	2950-3150	3500-3700	3500-3700
2010	3300-3600	3100-3300	3100-3300	3400-3700	3650-4000	3500-3800	3400-3600	3200-3400	3300-3600	3400-3600	3350-3600	

Pramen: Dairy Markets



Dále se ve zprávě uvádí, že intervenční zásoby másla a sušeného odstředěného mléka byly v roce 2008 vyčerpány, naproti tomu soukromé zásoby a zásoby v odvětví mléka v letech 2007 – 2008 rostly, a přestože byl trh na vzestupu, rostoucí množství surovin v EU na něj nenašlo cestu. Intervenční zásoby rychle narostly v roce 2009 v důsledku propadu poptávky. Situace na trhu v roce 2009 přiměla řadu evropských mlékáren, aby se tyto mlékárny odklonily od mléčných výrobků s vysokou přidanou hodnotou (sýr, jogurt, čerstvé produkty) a zaměřily se na produkty intervenční (sušené odstředěné mléko a máslo). Do intervenčních zásob bylo v roce 2009 nakoupeno celkem 76 367 t másla a 256 982 t sušeného odstředěného mléka. Ukázalo se, že záchranná síť dokáže vrátit trhu rovnováhu tím, že z něj stáhne produkty odpovídající 1 – 2 % celkové produkce mléka. Ke konci roku 2010 byly zásoby másla v EU-27 téměř vyčerpány a zásoby sušeného odstředěného mléka se postupně snižují jejich uvolňováním v režimu pro nejhudší osoby a prodejem v otevřených nabídkových řízeních. K oživení cen došlo zejména v důsledku zvýšení světové poptávky po mléčných výrobcích. Zlepšené tržní podmínky umožnily, aby se mlékárny vrátily k výrobě mléčných výrobků s vysokou přidanou hodnotou.

Podle zprávy vývoz mléčných výrobků z EU-27 vykázal v roce 2008 propad, zejména pokud šlo o máslo a máselný olej, jedinou výjimkou bylo sušené plnotučné mléko. Tento trend byl v roce 2009 zastaven zavedením vývozních náhrad na pokrytí části rostoucího rozdílu mezi cenami na světových trzích a v EU-27. Vývoz z EU-27 se obnovil v prvních měsících roku 2010 bez vývozních náhrad v důsledku zvýšené světové poptávky.

Komise ke konci roku 2010 navrhla nová opatření pro větší stabilitu v odvětví mléka. Na internetových stránkách http://ec.europa.eu/agriculture/milk/index_en.htm Evropská komise zveřejnila návrh o smluvních vztazích v odvětví mléka („mléčný balíček“). Jeho cílem je posílit postavení producentů mléka v dodavatelském řetězci a připravit odvětví na stabilnější a více na trh orientovanou budoucnost. V návrhu jsou obsaženy nepovinné písemné smlouvy mezi producenty a zpracovateli mléka, které mají být vypracovány před dodávkou mléka a měly by zahrnovat podrobnosti o ceně, lhůtách, objemu a trvání dodávek.

Členské státy mohou na svém území stanovit povinné použití smluv. Návrh počítá s tím, že se zemědělcům umožní sjednávat smlouvy kolektivně prostřednictvím organizací producentů, aby se vyrovnala vyjednávací síla v dodavatelském řetězci. Vhodná omezení objemu tohoto vyjednávání poskytnou zemědělcům rovnocenné postavení s velkými mlékárenskými podniky a zároveň zajistí adekvátní hospodářskou soutěž v dodávkách syrového kravského mléka. Tato omezení jsou v návrhu stanovena na 3,5 % celkové produkce EU-27 a 33 % produkce členského státu. Jsou navržena i konkrétní opatření chránící před vážnou újmou zejména malé a střední podniky. Návrh obsahuje rovněž pravidla EU-27 pro meziodvětvové organizace zahrnující všechny části řetězce. Navrhovaná platnost těchto opatření je do roku 2020, přičemž v letech 2014 a 2018 by se měla situace na trhu přezkoumat. Pro producenty by toto měla být dostatečná doba na to, aby se přizpůsobili situaci bez mléčných kvót a zdokonalili své organizace s ohledem na prostředí orientované více na trh.

Návrh „mléčného balíčku“ bude ještě předmětem diskusí na úrovni EU v rámci plánovaných pracovních skupin.

V závěru zprávy Evropská komise uvedla, že v převážné většině členských států je připraven hladký průběh ukončení mléčných kvót v roce 2015. Každý rok pozbývají kvóty na významu, protože ve stále větším počtu členských států produkce mléka nedosahuje kvót. Zatímco za kvótový rok 2008/2009 platilo dávkou z přebytku 6 členských států, za kvótový rok 2009/2010 ji budou platit jen 3 státy (Dánsko, Nizozemsko, Kypr). Podle oficiálních oznámení členských států se odhaduje, že za kvótový rok 2009/2010 skončí dodávky mléka v EU-27 přibližně 7 % pod kvótou.

Ceny mléčných kvót jsou na velmi nízké úrovni, v některých členských státech téměř na nule, a ve většině ostatních klesají a do roku 2015 by se měly rovnat nule.

Mléčné kvóty podle Komise již přestaly ve většině členských států fungovat jako omezení produkce, zejména v nových členských státech, v řadě z nich je už nyní vůdčí zásadou tržní orientace.

Střednědobá prognóza trhu EU-27 vychází ze zemědělského výhledu na období 2010 – 2019 vydaného Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a Organizací OSN pro výživu a zemědělství (FAO). K nejdůležitějším hnacím silám tržních prognóz patří zlepšení výhledů v makroekonomických podmínkách, zejména v oblasti růstu hrubého domácího produktu, dále předpoklad posilování eura vůči americkému dolaru a prognóza světových tržních cen OECD-FAO pro mlékárenské výrobky. Do modelu není zapracováno větší kolísání cen. Očekává se, že se produkce mléka od roku 2011 vrátí ke vzestupné tendenci, v roce 2020 by tak produkce mléka v EU-27 měla překročit úroveň z roku 2009 o cca 3 - 4 %. Dodávky mléka by se měly zvyšovat o něco rychlejší měrou (cca 5 %), a to z důvodů postupně klesající spotřeby přímo v hospodářství EU-12. Produkce mléka v EU-27 ke konci období režimu mléčných kvót by neměla zaznamenat výraznou změnu. Příznivé jsou i výhledy pro mléčné výrobky s vysokou přidanou hodnotou, roste poptávka po sýrech a čerstvých mlékárenských produktech. Produkce čerstvých mlékárenských produktů (smetany, jogurty, konzumní mléka) by měla stoupnout od roku 2009 do roku 2020 přibližně o 8 %, spotřeba sýrů přibližně o 10 %. Výhledy ve vývozu lze považovat za příznivé, EU-27 si udržuje stabilní podíl na celosvětových vývozech sýra ve výši přesahující 30 %. V případě sušeného plnotučného mléka se očekává, že produkce mírně klesne pod úroveň z roku 2009, vývozy zůstanou stabilní, avšak tržní podíl EU-27 na celosvětových vývozech by se měl do roku 2020 postupně snížit z 24 % v roce 2009 na 21 % v roce 2020. Pro trh s máslem prognóza předpokládá stabilní trhy a zvýšená produkce másla v roce 2015 (po zrušení mléčných kvót) by měla vést k dočasnému zvýšení vývozu EU-27. Předpovědi v oblasti trhu se sušeným odstředěným mlékem jsou velmi citlivé na celosvětový vývoj nabídky a poptávky a schopnost trhů EU-27 absorbovat uvolněné intervenční zásoby.

Produkce mléka, dodávky a počet dojnic v EU-27, 2009-2020

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet dojnic (mil. ks)	23,7	23,7	23,5	23,4	23,2	23,0	22,9	22,7	22,6	22,4	22,3	22,1
EU-15	17,9	18,0	17,9	17,8	17,7	17,6	17,6	17,5	17,5	17,4	17,4	17,3
EU-12	5,8	5,7	5,6	5,6	5,5	5,3	5,3	5,2	5,1	5,0	4,9	4,8
Užitkovost (kg/dojnice/rok)	6 256	6 284	6 379	6 422	6 484	6 557	6 633	6707	6 747	6 808	6 887	6 965
EU-15	6 738	6 773	6 865	6 900	6 947	7 007	7 091	7 155	7 170	7 215	7 281	7 347
EU-12	4 780	4 744	4 837	4 893	4 980	5 069	5 100	5 180	5 283	5 380	5 487	5 591
Produkce celkem (mil. tun)	148,5	148,6	149,9	150,0	150,4	150,7	151,7	152,1	152,4	152,6	153,3	153,9
EU-15	120,6	121,6	122,7	122,8	123,2	123,7	124,8	125,4	125,7	125,9	126,4	127,0
EU-12	27,9	27,1	27,3	27,2	27,2	27,1	26,8	26,7	26,7	26,8	26,8	26,9
Dodávky (mil. tun)	133,6	133,9	135,4	135,6	136,0	136,4	137,4	137,9	138,3	138,6	139,3	140,0
EU-15	115,3	116,4	117,6	117,8	118,2	118,6	119,8	120,4	120,7	120,8	121,4	122,0
EU-12	18,3	17,5	17,8	17,8	17,8	17,8	17,6	17,6	17,7	17,8	17,9	18,0
Užití na farmě a přímé prodeje (mil. tun)	14,9	14,7	14,6	14,5	14,4	14,3	14,3	14,2	14,1	14,0	13,9	13,9
EU-15	5,3	5,2	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
EU-12	9,6	9,5	9,5	9,4	9,4	9,3	9,2	9,1	9,1	9,0	8,9	8,9
Tržnost (%)	90,0	90,1	90,3	90,4	90,4	90,5	90,6	90,7	90,7	90,8	90,9	91,0
Obsah tuku (%)	4,03	4,04	4,04	4,04	4,04	4,04	4,04	4,03	4,03	4,03	4,03	4,03

Pramen: European Commission, Prospects for agricultural markets and income in the EU 2010-2020, http://ec.europa.eu/agriculture/publi/caprep/prospects2010/index_en.htm

Bilance sýrů v EU-27, 2009 – 2020 (tis. tun)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Výroba	8 721	8 811	8 934	8 990	9 057	9 134	9 242	9 340	9 411	9 465	9 537	9 607
EU-15	7 583	7 685	7 766	7 797	7 847	7 909	7 993	8 066	8 116	8 150	8 199	8 249
EU-12	1 138	1 126	1 167	1 193	1 210	1 225	1 250	1 274	1 294	1 315	1 337	1 359
Dovoz	84	88	73	84	73	70	75	68	68	74	76	79
Vývoz	577	539	594	597	579	580	603	607	596	593	593	599
Celková spotřeba	8 228	8 360	8 413	8 476	8 551	8 624	8 714	8 802	8 882	8 945	9 019	9 088
EU-15	7 133	7 234	7 267	7 313	7 366	7 418	7 482	7 542	7 600	7 642	7 693	7 739
EU-12	1 095	1 126	1 146	1 163	1 185	1 206	1 232	1 259	1 282	1 303	1 326	1 349
Spotřeba na osobu a rok (kg)	16,53	16,73	16,78	16,84	16,94	17,03	17,15	17,28	17,39	17,47	17,58	17,68
EU-15	18,09	18,25	18,24	18,28	18,33	18,38	18,47	18,55	18,63	18,67	18,73	18,79
EU-12	10,6	10,91	11,11	11,28	11,50	11,72	11,98	12,25	12,49	12,71	12,95	13,19

Pramen: European Commission, Prospects for agricultural markets and income in the EU 2010-2020, http://ec.europa.eu/agriculture/publi/caprep/prospects2010/index_en.htm

Bilance másla v EU-27, 2009 – 2020 (tis. tun)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Výroba	2 083	2 016	2 057	2 054	2 053	2 049	2 073	2 075	2 064	2 065	2 071	2 088
EU-15	1 849	1 803	1 841	1 842	1 840	1 837	1 864	1 867	1 857	1 858	1 864	1 882
EU-12	234	214	216	213	213	212	210	208	207	207	207	206
Dovoz	62	38	38	40	38	39	40	40	40	41	40	40
Vývoz	148	146	134	113	85	91	107	109	102	98	99	101
Celková spotřeba	2 001	1 984	1 981	1 989	1 990	1 992	1 999	2 003	2 008	2 008	2 012	2 016
EU-15	1 803	1 792	1 792	1 799	1 800	1 802	1 809	1 812	1 817	1 817	1 820	1 824
EU-12	199	192	189	190	190	190	190	190	191	191	191	192
Spotřeba na osobu a rok (kg)	4,02	3,97	3,95	3,95	3,94	3,93	3,94	3,93	3,93	3,92	3,92	3,92
EU-15	4,57	4,52	4,50	4,50	4,48	4,47	4,47	4,46	4,45	4,44	4,43	4,43
EU-12	1,92	1,86	1,83	1,84	1,84	1,84	1,85	1,85	1,86	1,86	1,87	1,88
Zásoby	115	40	20	12,	28	32	40	44	39	38	38	50
- soukromé skladování	38	38	20	12	28	32	40	44	39	38	38	50
- intervenční sklady	77	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Pramen: European Commission, Prospects for agricultural markets and income in the EU 2010-2020, http://ec.europa.eu/agriculture/publi/caprep/prospects2010/index_en.htm

Bilance sušeného odstředěného mléka (SOM) v EU-27, 2009 – 2020 (tis. tun)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Výroba	976	886	860	800	780	767	805	794	778	765	759	756
EU-15	813	765	745	690	674	667	708	701	691	682	680	680
EU-12	162	121	115	111	106	100	97	92	87	83	80	76
Dovoz	6	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Vývoz	230	273	264	223	199	192	192	190	175	175	177	178
Celková spotřeba	647	647	645	640	631	622	625	615	605	594	587	580
EU-15	571	572	570	565	556	547	550	539	530	519	512	505
EU-12	75	76	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
Zásoby	278	246	199	140	93	49	39	31	32	31	29	31
- soukromé skladování	20	60	60	61	74	49	39	31	32	31	29	31
- intervenční sklady	258	186	139	79	19	0	0	0	0	0	0	0

Pramen: European Commission, Prospects for agricultural markets and income in the EU 2010-2020, http://ec.europa.eu/agriculture/publi/caprep/prospects2010/index_en.htm

Bilance sušeného plnotučného mléka (SPM) v EU-27, 2009 – 2020 (tis. tun)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Výroba	790	785	781	794	792	792	801	804	803	798	803	796
EU-15	736	734	730	739	738	738	746	750	748	744	748	741
EU-12	54	51	51	55	54	54	54	54	55	55	55	54
Dovoz	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Vývoz	456	451	437	442	440	442	450	451	448	446	452	446
Celková spotřeba	335	336	346	353	353	351	353	356	357	355	353	352
EU-15	299	301	309	316	316	314	316	319	320	318	316	316
EU-12	36	34	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37

Pramen: European Commission, Prospects for agricultural markets and income in the EU 2010-2020, http://ec.europa.eu/agriculture/publi/caprep/prospects2010/index_en.htm

PRODUKCE A UŽITÍ MLÉKA V ČR

Vývoj v sektoru mléka v České republice

Ukazatel/rok	Jednotka	1989	2003	2007	2008	2009
Zemědělství						
Průměrné stavy dojnic	tis. ks	1 228,5	459,6	409,8	402,5	394,1
Průměrná roční dojivost	l/ks	3 982,0	5 756,2	6 548,3	6 776,2	6 869,9
Průměrná denní dojivost	l/ks	10,91	15,77	17,94	18,51	18,82
Výroba mléka	mil. l	4 892,5	2 645,7	2 683,5	2 727,7	2 707,6
Tržnost	%	91,4	95,7	97,6	96,7	95,6
Celkový prodej mléka	mil. l	4 473,3	2 530,9	2 618,5	2 638,7	2 588,4
CZV za mléko I. a vyšší třídy	Kč/1000 l	4 810,0	7 830,0	8 370,0	8 450,0	6 150,0
Mlékárenský průmysl na území ČR a produkce hlavních výrobků						
Nákup syrového mléka	mil. l	4 473,3	2 530,9	2 381,2	2 368,6	2 291,7
Průměrný obsah tuku	%	3,99	3,97	3,88	3,86	3,85
Průměrný obsah bílkovin	%	-	3,39	3,37	3,35	3,36
Produkce						
Konzumní mléko	tis. l	920 701,0	478 463,7	604 590,0	644 087,7	663 420,1
Konzumní smetana	tis. l	44 744,0	38 088,4	43 175,6	45 623,5	50 067,5
Jogurty	tis. l	40 982,0	86 671,6	141 871,6	134 901,3	152 435,5
Ostatní kysané mléčné výrobky	tis. l	36 872,0	42 157,7	60 259,2	58 250,0	60 551,7
Tvarohy	tuny	52 846,0	32 705,6	29 626,1	29 493,5	28 223,1
Sýry	tuny	104 440,0	114 310,3	105 208,4	98 691,9	98 084,9
Máslo	tuny	119 818,0	65 200,2	51 258,1	48 634,6	45 775,9
Sušená mléka celkem	tuny	139 829,0	63 548,1	38 301,0	39 311,7	31 068,8
z toho: SOM ²⁾	tuny	-	39 257,5	23 404,7	22 518,2	19 420,4
Celková domácí spotřeba						
Konzumní mléko, smetana	tuny	965 445,0	551 364,6	523 945,4	553 473,8	591 458,3
Mléčné konzervy	tuny	62 262,1	19 079,5	19 445,5	18 971,5	21 047,8
Kysané mléčné výrobky	tuny	77 854,0	151 331,3	173 846,3	170 917,1	175 041,1
Sýry, tvarohy	tuny	148 431,0	153 108,9	176 228,0	170 242,0	175 632,2
Máslo	tuny	94 161,0	47 214,5	42 505,4	48 917,8	52 238,7
Domácí spotřeba na obyvatele						
Mléko a mléčné výrobky	kg/obyv/rok	259,6	223,4	244,5	242,6	249,6
Máslo	kg/obyv/rok	9,4	4,5	4,1	4,7	5,0
Vývoz						
Mléko, smetana nezahuštěné	tuny	-	13 677,9	584 731,0 ³⁾	643 723 ³⁾	645 972,2 ³⁾
Mléko, smetana, zahuštěné	tuny	49 878,0	68 416,6	38 788,0	37 957,0	35 692,6
Jogurty, kefíry, podmáslí apod.	tuny	-	6 706,7	68 116,2	60 755,9	75 963,2
Máslo	tuny	20 300,0	23 033,2	21 157,2	14 950,3	14 105,4
Sýry, tvaroh	tuny	8 855,0	18 451,3	21 517,3	22 118,9	25 612,6
Dovoz						
Mléko, smetana, nezahuštěné	tuny	-	51 330,6	131 264,0 ³⁾	122 960,0 ³⁾	109 268,0 ³⁾
Mléko, smetana, zahuštěné	tuny	-	2 217,6	9 334,0	6 933,0	8 040,5
Jogurty, kefíry, podmáslí apod.	tuny	-	29 208,7	39 831,7	38 521,7	38 017,1
Máslo	tuny	-	5 008,3	13 355,9	15 625,1	20 148,5
Sýry, tvaroh	tuny	-	23 333,3	63 231,6	64 432,4	74 297,3

Pramen: ČSÚ, SZIF, MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků, ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu k 25. 10. 2010, propočty MZe,
Pozn.. ¹⁾ předběžný údaj, ²⁾ sušené odstředěné mléko, ³⁾ včetně syrového mléka pro zpracování

Podle soupisu hospodářských zvířat k 1. 4. 2010 se meziročně snížily celkové stavy krav o 8 558 ks (pokles o 1,5 %). Snížily se stavy dojných krav, stavy krav bez tržní produkce mléka se zvýšily. Počet dojných krav se od 1. 4. 2009 do 1. 4. 2010 snížil o 15 995 ks, tj. o 4,0 %, oproti předchozímu období se tempo snižování zrychlilo v důsledku krize na trhu s mlékem. Snižování stavů dojných krav má dlouhodobý charakter a souvisí s restrukturalizačním procesem, ekonomikou a regulací výroby (kvóty). Od 1. 4. 2001 (od zavedení regulace výroby) do 1. 4. 2010 se jejich počet snížil o cca 146 tis. ks. Stavy krav bez tržní produkce mléka k 1. 4. 2010 vykázaly meziroční zvýšení o 7 437 ks, tj. o 4,6 %. K 1. 4. 2010 činil početní stav dojných krav 383 523 ks, početní stav krav bez tržní produkce mléka činil 167 722 ks.

Vývoj stavů hospodářských zvířat v ks

Rok	Skot celkem	z toho: krávy
1989	3 480 582	1 247 567
1990	3 506 222	1 236 218
1991	3 359 976	1 195 429
1992	2 949 574	1 036 276
1993	2 511 737	932 454
1994	2 161 438	829 729
1995	2 029 827	768 236
1996	1 988 810	750 593
1997	1 865 902	702 301
1998	1 700 789	646 838
1999	1 657 337	642 026
2000	1 573 530	614 787
2001	1 582 285	611 395
2002	1 520 136	596 295
2003	1 473 828	590 322
2004	1 428 329	572 887
2005	1 397 308	573 724
2006	1 373 645	563 723
2007	1 391 393	564 686
2008	1 401 607	568 695
2009	1 363 213	559 803
2010	1 349 286	551 245

Pramen: ČSU – Soupis hospodářských zvířat

Vývoj početních stavů krav dle kategorií v ks

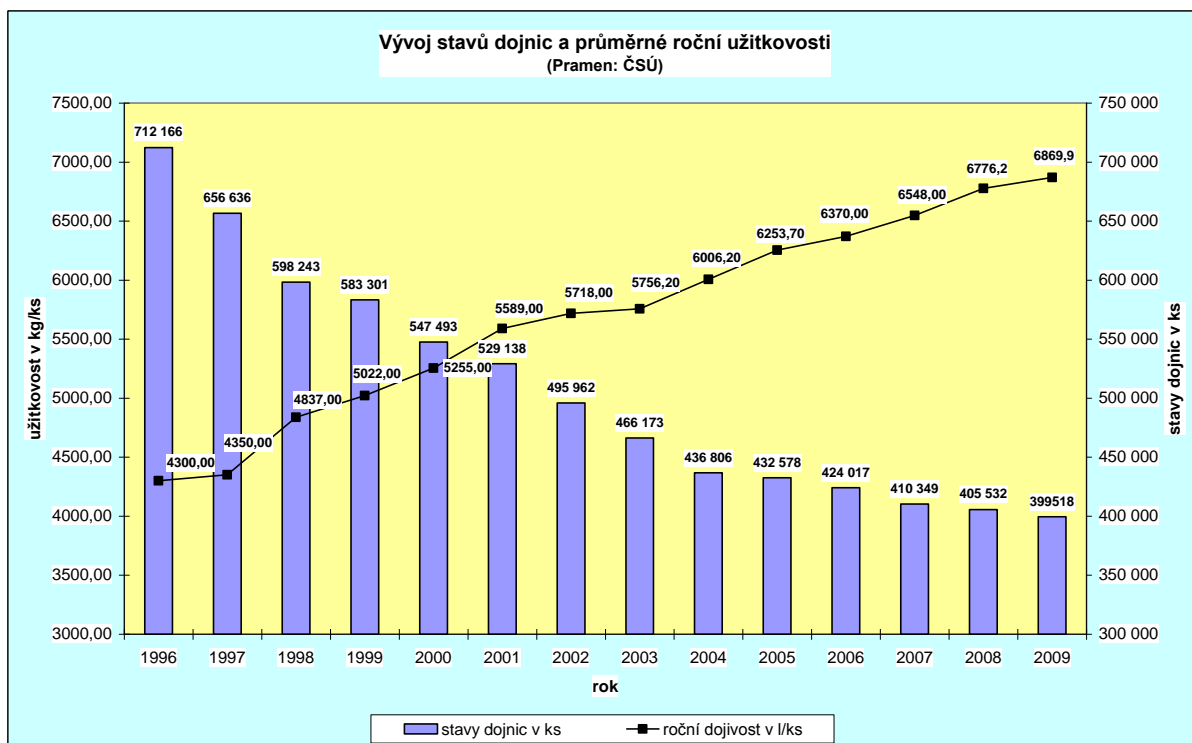
Ukazatel	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Krávy dojně	598 243	583 301	547 493	529 138	495 962	466 173	436 806	432 578	424 017	410 349	405 532
Krávy ostatní	48 595	58 725	67 294	82 257	100 333	124 149	136 081	141 146	139 706	154 337	163 163
Krávy celkem	646 838	642 026	614 787	611 395	596 295	590 322	572 887	573 724	563 723	564 686	568 695

Pokračování tabulky

Ukazatel	2009	2010	Změna 2010/2009	Index 2010/2009						
Krávy dojně	399 518	383 523	- 15 995	96,0						
Krávy ostatní ¹⁾	160 285	167 722	+ 7 437	104,6						
Krávy celkem	559 803	551 245	- 8 558	98,5						

Pramen: ČSU – Soupis hospodářských zvířat

Pozn.: ¹⁾ krávy bez tržní produkce mléka



Počet krav celkem k 1. dubnu 2009 a 2010 podle krajů v ks

Území, kraj	2009	2010	Rozdíl +/-	Index v %
Praha + Středočeský kraj	56 722	56 502	-220	99,6
Jihočeský kraj	85 404	84 397	-1 007	98,8
Plzeňský kraj	64 474	64 282	-192	99,7
Karlovarský kraj	16 988	18 162	+1 174	106,9
Ústecký kraj	15 840	15 676	-164	99,0
Liberecký kraj	19 097	19 836	+739	103,9
Královéhradecký kraj	42 865	41 286	-1579	96,3
Pardubický kraj	47 159	45 558	-1 601	96,6
Vysočina	82 904	83 246	+342	100,4
Jihomoravský	26 974	24 417	-2 557	90,5
Olomoucký kraj	39 838	38 046	-1 792	95,5
Zlínský kraj	26 015	25 785	-230	99,1
Moravskoslezský kraj	35 523	34 052	-1 471	95,9
Česká republika	559 803	551 245	-8558	98,5

Pramen: ČS - Soupis hospodářských zvířat

Stavy krav k 1. 4. 2010 se meziročně snížily v 10 krajích, meziroční poklesy se pohybovaly v rozmezí od 164 ks (kraj Ústecký) do 2 557 ks (kraj Jihomoravský). V krajích Karlovarský, Liberecký a Vysočina se stavy krav zvýšily.

Vývoj průměrných stavů dojných krav v roce 2008 a 2009 podle krajů v ks (propočít z krmných dnů)

Uzemí, Kraj	2. pololetí 2008	2. pololetí 2009	Index 2009/08	ROK 2008	ROK 2009	Rozdíl±	Index 2009/2008
Praha + Středočeský	47 226	45558	96,5	47 377	46267	-1 110	97,7
Jihočeský	52 677	52 519	99,7	53 245	53128	-117	99,8
Plzeňský	41 357	40 425	97,7	41 561	40 842	-719	98,3
Karlovarský	7 838	6 961	88,8	7 908	7 284	-624	92,1
Ústecký	9 958	8 904	89,4	10 076	9 259	-817	91,9
Liberecký	10 453	10 291	98,5	10 461	10 506	+45	100,4
Královéhradecký	32 769	30 919	94,4	32 984	31 782	-1 202	96,4
Pardubický	37 804	37 358	98,8	37 794	38 021	+227	100,6
Vysočina	65 363	64 269	98,3	65 750	64 680	-1 070	98,4
Jihomoravský	25 276	23 118	91,5	25 422	23615	-1 807	92,9
Olomoucký	28 967	27 017	93,3	28 952	27 653	-1 299	95,5
Zlínský	18 579	17 675	95,1	18 667	18 043	-624	96,7
Moravskoslezský	22 262	22 520	101,1	22 338	23 042	+704	103,2
Česká republika	400 529	387 534	96,8	402 535	394 122	-8 413	97,9

Pramen: ČSU, Výsledky chovu skotu

Průměrné stavy dojných krav za rok 2009 se celkově snížily o 8 413 tis. ks, tj. o 2,1 %. Na celkovém snížení průměrných stavů dojných krav se podílelo 10 krajů. Procentický pokles se pohyboval v rozmezí od 0,2 % (kraj Jihočeský) do 8,1 % (kraj Ústecký). Podle kusů se nejvíce meziročně snížily průměrné stavy v kraji Jihomoravském, a to o cca 1,8 tis. kusů a v kraji Olomouckém o cca 1,3 tis. ks. Ve třech krajích se průměrné stavy dojných krav mírně zvýšily (Liberecký, Pardubický, Moravskoslezský).

Počty dojných krav v roce 2008 a 2009 podle krajů v ks

Uzemí, Kraj	Stavy k 31. 12.		Rozdíl ±	Index v %
	2008	2009		
Praha + Středočeský	46 836	45 249	-1 587	96,6
Jihočeský	52 657	52 218	-439	99,2
Plzeňský	41 373	40 143	-1 230	97,0
Karlovarský	7 783	7 058	-725	90,7
Ústecký	9 797	8 821	-976	90,0
Liberecký	10 428	10 247	-181	98,3
Královéhradecký	32 686	30 907	-1 779	94,6
Pardubický	37 797	37 175	-622	98,4
Vysočina	65 521	63 465	-2 056	96,9
Jihomoravský	24 827	22 290	-2 537	89,8
Olomoucký	28 894	26 844	-2 050	92,9
Zlínský	18 763	17 678	-1 085	94,2
Moravskoslezský	22 306	21 724	-582	97,4
Česká republika	399 668	383 819	-15 849	96,0

Pramen: ČSU – Výsledky chovu skotu

Vývoj ukazatelů produkce mléka podle pololetí v letech 2008 a 2009

Období	Ø stavy dojnic v ks			Ø denní dojivost v l/ks			Produkce mléka v tis.l			Prodej mléka v tis. l		
	2008	2009	Index	2008	2009	Index	2008	2009	Index	2008	2009	Index
I. pololetí	404 563	400 818	99,1	18,59	19,13	102,9	1 368 737	1 388 176	101,4	1 332 647	1 325 230	99,4
II. pololetí	400 529	387 534	96,8	18,44	15,50	100,3	1 358 931	1 319 382	97,1	1 306 033	1 263 218	96,7
Rok	402 535	394 122	97,9	18,51	18,82	101,7	2 727 668	2 707 557	99,3	2 638 680	2 588 448	98,1

Pramen: ČSÚ – Výsledky chovu skotu, SZIF – administrace mléčných kvót

Pozn.: číselné údaje jsou zaokrouhleny

Vývoj sektoru mléka v ČR v roce 2009 lze charakterizovat snížením celkové produkce mléka v důsledku hlubokého propadu CZV za mléko v souvislosti s celosvětovou krizí na trhu s mlékem a mléčnými výrobky. Celková produkce mléka v roce 2009 ve výši 2 707,6 mil. litrů zaznamenala meziroční pokles vyrobeného mléka o 0,7 %. Průměrné stavy dojných krav klesly meziročně o 8 413 ks a dostaly se pod hranici 400 tis. ks. Průměrná denní dojivost zaznamenala zvýšení o 1,7 %. V souvislosti s poklesem výroby mléka došlo i ke snížení tržní produkce, která meziročně klesla o 1,9 %. K výraznějším poklesům stavu dojných krav a k poklesu produkce došlo zejména ve druhém pololetí roku 2009, rovněž denní dojivost v tomto období stagnovala.

Vývoj průměrné dojivosti v l/ks

Dojivost/rok	1989	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
- denní	10,91	11,96	13,25	13,76	14,36	15,31	15,67	15,77	16,41	17,3	17,45	17,94
- roční	3 982	4 366	4 837	5 022	5 255	5 589	5 718	5 756	6 006	6 254	6 370	6 548

pokračování tabulky

Dojivost/rok	2008	2009										
- denní	18,51	18,82										
- roční	6 776	6 870										

Pramen: ČSÚ - Výsledky chovu skotu

Vývoj průměrné denní dojivosti podle krajů v l/ks za rok 2008 a 2009

Území, Kraj	Průměrná denní dojivost		Index 2009/08 v %
	2008	2009	
Praha + Středočeský	19,35	19,68	101,7
Jihočeský	16,81	16,87	100,4
Plzeňský	17,88	18,08	101,1
Karlovarský	15,74	15,77	100,2
Ústecký	17,80	18,50	103,9
Liberecký	17,00	17,04	100,3
Královéhradecký	18,29	18,87	103,2
Pardubický	18,51	18,90	102,1
Vysočina	18,99	19,04	100,2
Jihomoravský	19,20	19,63	102,3
Olomoucký	18,82	19,57	104,0
Zlínský	20,02	20,61	102,9
Moravskoslezský	20,48	20,88	101,9
Česká republika	18,51	18,82	101,7

Pramen: ČSÚ - Výsledky chovu skotu

K růstu denní dojivosti v roce 2009 došlo ve všech krajích. Nejvyšší průměrná dojivost je dosahována v kraji Moravskoslezském, v roce 2009 její úroveň byla o 10,8 % nad průměrem ČR a dále v kraji Zlínském (9,5 % nad průměrem ČR).

Vývoj výroby mléka podle krajů za rok 2008 a 2009

Uzemí, Kraj	Výroba mléka v tis. l		Index 2009/08 v %	Podíl kraje v roce 2009 v %
	2008	2009		
Praha + Středočeský	335 520	332 352	99,1	12,3
Jihočeský	327 591	327 137	99,9	12,1
Plzeňský	271 979	269 531	99,1	10,0
Karlovarský	45 553	41 937	92,1	1,5
Ústecký	65 658	62 513	95,2	2,3
Liberecký	65 071	65 346	100,4	2,4
Královéhradecký	220 818	218 939	99,1	8,1
Pardubický	256 105	262 247	102,4	9,7
Vysočina	457 032	449 468	98,3	16,6
Jihomoravský	178 610	169 211	94,7	6,2
Olomoucký	199 465	197 533	99,0	7,3
Zlínský	136 806	135 732	99,2	5,0
Moravskoslezský	167 460	175 613	104,9	6,5
Česká republika	2 727 668	2 707 557	99,3	100,0

Pramen: ČSU - Výsledky chovu skotu

K meziročnímu růstu výroby mléka v roce 2009 došlo pouze ve třech krajích, a to v Moravskoslezském kraji, kde se výroba mléka meziročně zvýšila o 4,9 %, v kraji Pardubickém, kde meziroční zvýšení výroby činilo 2,4 % a v kraji Libereckém – zvýšení o 0,4 %.

BILANCE PRODUKCE A UŽITÍ MLÉKA

Vývoj bilance produkce a užití mléka v letech 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009 v (mil. l)

Ukazatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008 ³⁾	2009 ³⁾
Produkce mléka	2 701,8	2 727,6	2 645,7	2 602,4	2 738,8	2 694,4	2 683,5	2 727,7	2 707,6
Počáteční zásoba ¹⁾	62,8 ²⁾	64,6	132,6	92,10	69,4	66,3	55,7	71,1	97,7
Nákup do mlékáren	2 532,2	2 536,2	2 530,9	2 495,8	2 476,3	2 329,7	2 381,2	2 368,6	2 291,7
Dovoz výrobků ¹⁾	202,9	241,3	281,4	329,6	535,4	701,3	836,0	810,2	853,7
Celková nabídka	2797,9	2 842,1	2 944,9	2 917,5	3 081,1	3 097,3	3 272,9	3 249,9	3 243,1
Domácí spotřeba (bez natur. spotř.)	2 031,7	2 067,0	2 080,5	2 111,1	2 182,2	2 190,7	2 244,0	2 214,6	2 233,2
Vývoz výrobků ¹⁾	701,6	642,5	772,3	738,0	832,6	850,9	957,8	937,6	909,7
Intervenční nákup ⁴⁾									40,3
Konečná zásoba výrobků ¹⁾	64,6 ²⁾	132,6	92,1	69,4	66,3	55,7	71,1	97,7	59,9
Podíl dovozu na domácí spotřebě (%)	10,0	11,7	13,5	15,6	24,5	32,0	37,3	36,6	38,2
Podíl vývozu na nákupu (%)	27,7	25,3	30,5	29,6	33,6	36,5	40,2	40,2	39,7

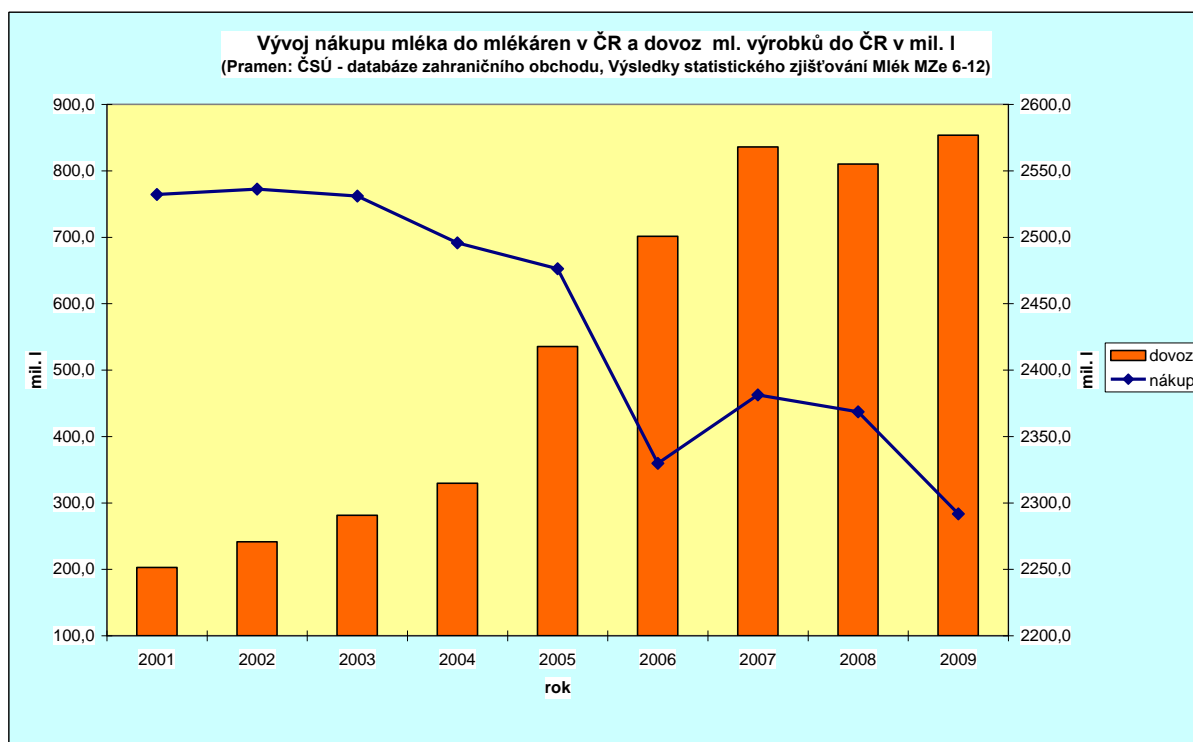
Pramen: ČSÚ, ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu, MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků,

Pozn.: 1) - přepočten na ekvivalent mléka, 2) - zásoby byly upraveny o skutečné zásoby přírodních sýrů, které se statisticky sledují od r. 2001, v předchozích letech byla úroveň zásob odhadována, 3) údaje o dovozu a vývozu jsou předběžné, rovněž navazující výpočty nabídky a spotřeby. Ve vývozu jsou zahrnuty výrobky a syrové mléko realizované mlékárenami z nákupu mléka, 4) Intervenční nákup másla (522,45 t) a SOM (3 766,0 t).

Změny produkce a užití mléka v roce 2009 oproti roku 2008

- Počet dojných krav v roce 2009 se dále snížil. Meziroční úbytek průměrných stavů o 8,4 tis. ks představoval pokles o 2,1 %. Zrychlení tempa úbytku dojných krav v roce 2009 bylo reakcí na výrazný propad CZV za mléčnou surovinu, ke kterému došlo v roce 2009. Průměrná CZV za mléko za rok 2009 klesla na 6,14 Kč/l, nejnižší její úroveň byla zaznamenána v měsících červnu až srpnu, kdy CZV mléka klesla pod 6 Kč/l.
- Pokračování růstu užitkovosti dojných krav. Meziroční zvýšení denní užitkovosti na dojnici představovalo 0,31 l.
- Výroba mléka v roce 2009 zaznamenala pokles o 0,7 % v důsledku mimořádně špatné situace na trhu s mlékem. Pokles výroby byl zaznamenán ve 2. polovině roku 2009, kdy výroba meziročně klesla o 2,9 %, zatímco v 1. pololetí 2009 výroba mléka měla ještě růstový trend (+ 1,4 %). Uvedený vývoj výroby mléka souvisel s výraznějším poklesem stavů dojných krav, ke kterému došlo v průběhu 2. poloviny roku 2009 a stagnací užitkovosti dojných krav v hodnoceném období roku.
- Zásoby mlékárenských výrobků u výrobců se během roku 2009 snížily celkově o 38,7 % vlivem využití opatření, které zavedla EK (intervenční nákupy a obnovení subvencovaných vývozů).
- Nákup do mlékáren v ČR ve výši 2 291,7 mil. litrů zaznamenal meziroční pokles o 3,2 %, část nakoupeného mléka ve výši 134,3 mil. litrů byla z mlékáren vyvezena k dalšímu zpracování v zahraničí.

- Dovoz mléka a výrobků v roce 2009 v přepočtu na ekvivalent mléka zaznamenal meziroční růst o 5,4 %, jeho podíl na domácí spotřebě se zvýšil na 38,2 %. Dovoz se zvýšil u másla o 4,5 tis. tun, u sýrů, tvarohů o 9,9 tis. tun a zahuštěných mlék o 1,1 tis. tun.
- V roce 2009 došlo ke snížení vývozu mléka a mléčných výrobků, v přepočtu na ekvivalent mléka, meziročně o – 27,9 mil.l, tj. o 3 %. Snížil se vývoz sušených mlék, meziročně o 5,8 tis. tun, vývoz konzumních mlék se snížil o 3 tis. tun, vývoz smetan o 2,8 tis. tun a vývoz másla klesl o 845 tun. Meziroční pokles o 22 tis. tun zaznamenal i vývoz mléčné suroviny, nakoupenou tuzemskými mlékárnami. K meziročnímu zvýšení vývozu došlo u zakysaných mléčných výrobků o 15,2 tis. tun, vývoz kondenzovaných mlék zaznamenal meziroční nárůst 3,5 tis. tun a vývoz přírodních sýrů a tvarohů stoupl o 3,6 tis. tun
- Celková domácí spotřeba v roce 2009 se opětovně zvýšila, meziročně o 2,8 % u mléka mléčných výrobků, u másla bylo zaznamenáno zvýšení o 6,4 %. I přes tento pozitivní vývoj se v roce 2009 zvýšil podíl zahraniční produkce na tuzemské spotřebě. U přírodních sýrů a tvarohů činil podíl dovozu na spotřebě 42,6 %, u tavených sýrů 39,5 % a u másla 38,6 %.
- V roce 2009 ČR realizovala intervenční nákup másla a SOM. Bylo nakoupeno 527,45 tun másla a 3 766 tun SOM.



Očekávaný vývoj produkce a užití mléka v roce 2010

- Pokles produkce mléka v důsledku úbytku stavu dojných krav a v důsledku omezeného růstu jejich užitkovosti. Za I. pololetí 2010 meziročně klesla produkce mléka o 4,4 %, průměrná užitkovost zaznamenala nárůst o 0,3 %.

- Mírný růst dovozu sýrů a zakysaných mléčných výrobků a stagnace domácí spotřeby mléka a mléčných výrobků.
- Pokles nákupu mléka do tuzemských mlékáren, za tři čtvrtletí 2010 se nákup mléka snížil o téměř 40 mil. litrů. V návaznosti na tuto skutečnost se snižuje výroba u většiny mlékárenského sortimentu.
- Pozvolný cenový růst CZV syrového mléka a navazujících cenových hladin mlékárenských výrobků. CZV mléka v září 2010 se zvýšila na 7,64 Kč/l a ke konci roku 2010 se očekává další zvýšení na cca 8 Kč/l.

ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL

Mlékárenský průmysl na území ČR nakoupil v roce 2009 od českých producentů celkem 2 291,7 mil. litrů mléka, tj. o 3,2 % méně než v roce 2008. Pokles nákupu v objemu představoval 76,9 mil. litrů. Část nakoupeného mléka – cca 5,9 % (134,3 mil. litrů) z nakoupeného množství byla vyvezena k dalšímu zpracování mimo ČR. Průměrný obsah tuku v mléce se meziročně mírně snížil na 3,85 %. Průměrný obsah bílkovin se meziročně mírně zvýšil na 3,36 %. Z celkového objemu nakoupeného mléka bylo zařazeno do I. a vyšší třídy jakosti 98,5 %, o 0,2 % méně ve srovnání s rokem 2008.

Vývoj v mlékárenském průmyslu za období: leden – prosinec

Ukazatel	Jednotka	2003	2008	2009	Rozdíl ±	Index
		01 - 12	01 - 12	01 - 12	2009/2008	2009/2008
Nákup syrového mléka	tis. l	2 530 871	2 368 602	2 291 670	-76 932	96,8
Z toho: v I. a vyšší třídě	tis. l	2 486 930	2 336 910	2 258 363	-78 547	96,6
Obsah tuku	%	3,973	3,86	3,85	-0,01	x
Obsah bílkovin	%	3,39	3,35	3,36	+0,01	x
CZV za mléko celkem	Kč/l	7,79	8,45	6,14	-2,31	72,7
CZV za mléko I. a Q. tř	Kč/l	7,83	8,45	6,15	-2,30	72,8
Mlékárenská výroba						
Konzumní mléka celkem	tis. l	478 463,7	644 087,7	663 420,1	+193 32,4	103,0
- čerstvé pasterované	tis. l	137 150,2	115 154,4	109 179,4	-5975,0	94,8
- trvanlivé	tis. l	336 697,8	526 249,6	552 385,4	+261 35,8	105,0
- školní	tis. l	4 384,1	2 683,7	1 855,3	-828,4	69,1
Konzumní smetany	tis. l	38 088,4	45 623,5	50 067,5	+4 444,0	109,7
- kysané	tis. l	11 345,9	14 308,1	17 115,5	+2 807,4	119,6
--smetany s obsahem tuku nejméně 30%	tis. l	16 605,6	19 104,9	19 850,8	+745,9	103,9
Jogurty	tis. l	86 671,6	134 901,3	152 435,5	+175 34,2	113,0
Kysané výrobky ostatní celkem	tis. l	42 157,7	58 250,0	60 551,7	+23 01,7	104,0
- podmáslí, mléčné nápoje	tis. l	18 121,1	24 037,0	26 028,1	+1 991,1	108,3
- ostatní	tis. l	24 036,6	34 213,0	34 523,6	+310,6	100,9
Máslo celkem CN 0405	tis. l	65 200,2	48 634,6	45 775,9	-28 58,7	94,1
Tvarohy	t	32 705,6	29 493,5	28 223,1	-1 270,4	95,7
Sýry celkem	t	114 310,3	98 691,9	98 084,9	-607,0	99,4
- přírodní	t	94 392,6	81 403,8	81 155,5	-248,3	99,7
- tavené	t	19 917,7	17 288,1	16 929,4	-358,7	97,9
Smetanové krémy	t	10 182,9	11 644,2	11 199,3	-444,9	96,2
Tvarohové dezerty	t	4 297,7	2 926,8	3 098,8	+172,0	105,9
Mléčné pudinky	t	x	11 288,2	12 008,5	+720,3	106,4
Sušená mléka celkem bez KDV	t	63 548,1	39 311,7	31 068,8	-8 242,9	79,0
- sušené odstředěné mléko	t	39 257,5	22 518,2	19 420,4	-3 097,8	86,2
- sušené plnotučné mléko vč. výrobků s přísadami	t	24 290,6	16 793,5	11 648,4	-5 145,1	69,4
Kondenzovaná mléka	t	x	13 101,1	18 175,7	+5 074,6	138,7

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjištění Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků

Pozn.: x – nelze zveřejnit

Objem a struktura produkce mlékárenských výrobků v ČR byla v roce 2009 ovlivněna složitou situací v odbytu mléčných výrobků způsobenou krizí na trhu mléka (pokles poptávky, propad cen na evropském i světovém trhu, hromadění zásob v závěru roku 2008 a na začátku roku 2009). Navíc možnosti mlékárenské výroby byly dále ovlivněny vysokými a stále narůstajícími konkurenčními dovozy z evropských zemí a vývozem syrového mléka do

zahraničí. V důsledku růstu dovozu výrobků a vývozu mléčné suroviny se dále zvýšil v tuzemské spotřebě podíl přidané hodnoty vytvořené v zahraničí.

Celkový objem syrového mléka vyvezený do zahraničí dosáhl v roce 2009, podle bilančních propočtů, 17,5 % tržní produkce mléka. Podíl dovozu na domácí spotřebě v roce 2009 se pohyboval u tvarohů a přírodních sýrů nad 40 %, u másla a tavených sýrů dosáhl téměř 40 %.

Podle hlavního sortimentu v roce 2009 pokračoval růst výroby konzumních mlék, meziročně o 3 %, smetan o 9,7 %, jogurtů o 13 %, u ostatních kysaných výrobků o 4 %, kondenzovaného mléka o 6,4 %, mléčných pudinků o 6,4 % a tvarohových dezertů o 5,9 %.

K dalšímu meziročnímu poklesu výroby došlo u komoditních výrobků (máslo, sušená mléka). Tento trend souvisí s klesajícím nákupem mléka ke zpracování a s prodejem průmyslové smetany do zahraničí. Výroba másla a tuků z másla v roce 2009 činila celkem 45,8 tis. tun, tj. meziroční pokles o 2,9 tis. tun (oproti roku 2003 činí pokles již 19,4 tis. tun). výroba sušených mlék celkem činila v roce 2009 31,1 tis. tun, tj. meziroční propad výroby o 8,2 tis. tun, oproti roku 2003 propad výroby představuje 32,5 tis. tun.

Výroba přírodních sýrů v roce 2009 zůstala stabilní (meziroční pokles pouze 0,3 %) vlivem zvýšeného exportu na evropský trh i na trhy třetích zemí. Výroba tvarohů a tavených sýrů se meziročně snížila (tvarohy o 4,3 %, tavené sýry o 2,1 %).

Vývoj nákupu mléka do mlékáren na území ČR podle měsíců v tis. l

Měsíc/rok	2003	2007	2008	2009	Změna v objemu ± 2009/2008	Index 2009/2008
Leden	210 482	198 800	200 786	192 363	-8 423	95,8
Únor	196 361	183 314	192 951	177 935	-15 016	92,2
Březen	223 043	206 473	206 456	198 538	-7 920	96,2
Duben	217 884	202 359	200 299	195 750	-4 549	97,7
Květen	227 516	209 648	209 095	205 413	-3 682	98,2
Červen	216 830	201 445	199 777	198 835	-942	99,5
Červenec	222 945	205 705	205 467	199 329	-6 138	97,0
Srpen	214 020	203 941	201 143	196 294	-4 849	97,6
Září	203 822	193 100	189 467	183 640	-5 827	96,9
Říjen	201 350	194 132	189 419	183 032	-6 387	96,6
Listopad	192 385	186 056	182 084	175 604	-6 480	96,4
Prosinec	204 233	196 255	191 658	184 937	-6 721	96,5
Celkem	2 530 871	2 381 228	2 368 602	2 291 670	-76 932	96,8

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků

Podle údajů celní statistiky a administrace mléčných kvót vyplývá, že v roce 2009 došlo k dalšímu růstu vývozu mléčné suroviny realizovaného odbytovými družstvy. Podle výsledků rezortní statistiky došlo ke snížení objemu mléka zpracovaného na výrobky v mlékárnách na území ČR.

Vývoj vývozu mléka v tunách (položka CN 04012099)

Měsíc/rok	2007		2008		2009		Index 2009/2008(množství)
	Množství	Kč/kg	Množství	Kč/kg	Množství	Kč/kg	
Leden	31 392,8	8,18	35 709,6	9,97	39 697,7	7,18	111,2
Únor	30 946,8	8,18	33 598,2	10,44	37 634,0	6,98	112,0
Březen	34 571,0	8,20	38 343,3	10,08	40 257,2	6,78	105,0
Duben	35 625,7	8,36	38 098,7	9,34	39 199,2	6,47	102,9
Květen	36 912,7	8,07	38 772,9	8,83	41 978,1	6,32	108,3
Červen	34 522,5	8,17	38 962,5	8,32	40 121,7	6,41	103,0
Červenec	35 431,5	8,53	40 991,2	8,46	41 730,0	6,35	101,8
Srpen	33 261,4	8,91	39 121,7	8,36	39 310,9	6,34	100,5
Září	31 042,2	9,47	36 622,6	8,27	38 661,7	6,51	105,6
Říjen	32 734,9	10,47	37 832,0	7,80	36 570,7	6,72	96,7
Listopad	31 593,5	10,69	34 013,7	7,80	34 509,8	7,04	101,5
Prosinec	33 415,1	10,84	36 313,5	7,31	36 003,9	7,16	99,1
Rok	401 450,1	8,98	448 379,9	8,74	465 674,9	6,68	103,9
Měsíční průměr	33 454,2	-	37 365,0	-	38 806,2	x	103,9

Pramen: ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu k 9.9.2010

V roce 2009 se dále zvýšil vývoz mléčné suroviny (ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu – CN 0401 20 99) na 465 674,9 tun při měsíčním průměru 38 806,2 tuny. Při porovnání s rokem 2008 se vývoz meziročně zvýšil o 3,9 %, tj. o 17,3 tis. tun. U vývozních cen pokračoval v I. pololetí 2009 pokles, teprve od měsíce září docházelo ke zlepšení. Průměrná vývozní cena syrového mléka za rok 2009 činila 6,68 Kč/kg a byla o 23,6 % nižší než činil průměr roku 2008. Vývozní cena klesla od ledna 2009 do srpna o 11,7 %, z 7,18 Kč/kg na 6,34 Kč/kg. Od měsíce září 2009 do prosince došlo k postupnému růstu ceny v důsledku realizace opatření na evropském trhu. Vývozní cena v prosinci 2009 se zvýšila na 7,16 Kč/kg a v porovnání s nákupními cenami v ČR byla o 7,3 % vyšší.

Protisměrný objem dovozu syrového mléka (CN 0401 20 99) v roce 2009 zaznamenal další pokles, objem dovozu v roce 2009 činil 50,6 tis. tun, tj. meziroční pokles o 18,8 tis. tun (průměrná dovozní cena za rok 2009 činila 6,29 Kč/kg).

Konzumní mléko, smetany

Výroba konzumního mléka (bez školního mléka) v roce 2009 v porovnání s předchozím rokem zaznamenala další růst, meziročně o 20,2 mil. litrů (o 3,1%) na úroveň 661,564,8 mil. litrů. V rámci tohoto objemu se vyrobilo 83,5 % trvanlivého mléka a 16,5 % pasterovaného mléka.

Skladba konzumního mléka podle způsobu ošetření

Konzumní mléko	Výroba v tis. l		Podíl v %	
	01 – 12/2008	01 – 12/2009	2008	2009
Celkem ¹⁾	641 407	661 564,8	100,0	100,0
z toho:				
čerstvé	115 154,4	109 179,4	18,0	16,5
trvanlivé	526 249,6	552 385,4	82,0	83,5

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků

Pozn: ¹⁾ bez školního mléka

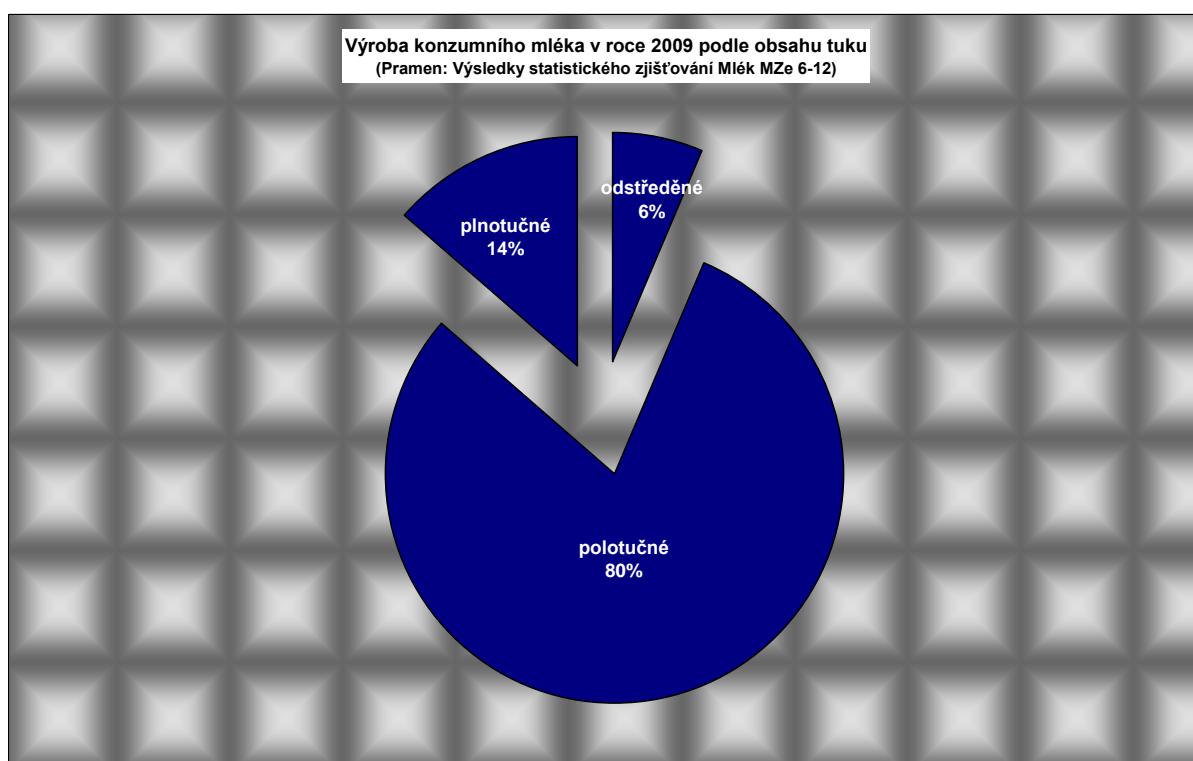
Z celkového objemu výroby konzumního mléka se meziročně zvýšil podíl plnotučného mléka na 13,6 %, podíl polotučného mléka se meziročně snížil na 80,0 % a podíl odstředěného mléka klesl na 6,4 %.

Výroba konzumního mléka podle obsahu tuku

Konzumní mléko	Výroba v tis. l		Podíl v %	
	01 – 12/2008	01 – 12/2009	2008	2009
Odstředěné/nízkotučné	47 455,2	42 554,8	7,4	6,4
Polotučné	533 523,2	529 437,6	83,2	80,0
Plnotučné	60 425,6	89 572,4	9,4	13,6
Celkem ¹⁾	641 404,0	661 564,8	100,0	100,0

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků

Pozn. ¹⁾ bez školního mléka, číselné údaje jsou zaokrouhleny



Celkový podíl konzumního mléka plněného do kartónových obalů a to jak trvanlivého mléka (83,5 %), tak čerstvého pasterovaného mléka (3,9 %) dosáhl 87,4 % a na ostatní obaly (PE sáčky a PET lahve) připadlo pouze zbývajících 12,6 %.

Výroba konzumního mléka podle způsobu balení

Konzumní mléko	Výroba v tis. l		Podíl v %	
	01 – 12/2008	01 – 12/2009	2008	2009
Trvanlivé v kartonech	526 249,6	552 385,4	82,1	83,5
Čerstvé v kartonech	31 534,4	25 578,5	4,9	3,9
Ostatní	83 620,0	83 600,9	13,0	12,6
Celkem ¹⁾	641 404,0	661 564,8	100,0	100,0

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků

Pozn.: ¹⁾ bez školního mléka, číselné údaje jsou zaokrouhleny

Výroba smetan, včetně kysaných, se v roce 2009 meziročně zvýšila o 9,7 % na 50 067,5 tis. litrů. Meziroční nárůst výroby vykázaly jak kysané smetany, tak výroba smetan s minimálním obsahem tuku 30 %. Výroba kysaných smetan se v roce 2009 oproti roku 2008 zvýšila o 19,6 %, výroba smetan s obsahem tuku 30 % a více se zvýšila o 3,9 %.

V roce 2009 činil vývoz mléka ve spotřebitelském balení (balení do 2 l) 161,1 tis. tun, při porovnání s předchozím rokem došlo k poklesu o cca 3 tis. tun (-1,8 %). Z celkové výroby konzumního mléka představoval vývoz cca 24,4 %. Mléko ve spotřebitelském balení v roce 2009 bylo vyvezeno na Slovensko (34,1%), do Maďarska (29,5 %), Itálie (20,8 %) a do Německa (14,9 %).

Vývoz smetan v roce 2009 v porovnání s rokem 2008 klesl na 12,7 tis. tun (-2,8 tis. tun). Z celkové výroby smetan představoval vývoz cca 25,4 %. Smetany byla vyvezeny do Německa (40,1 %), na Slovensko (27,2 %) a do Itálie (12,7 %).

Dovoz mléka ve spotřebitelském balení v roce 2009 činil 34,4 tis. tun, tj. zvýšení o 12,7 % (+ 3,9 tis. tun) oproti roku 2008. Dovoz mléka ve spotřebitelském balení pocházel ze Slovenska (69,7 %), z Německa (19,7 %) a z Polska (8,6 %). Dovoz smetan v roce 2009 zaznamenal meziroční růst o 4,3 tis. tun (+ 33 %). Objem dovozu dosáhl 17,4 tis. tun. Největší objemy smetan byly dovezeny z Německa (43,9 %), ze Slovenska (19,0%), z Polska (16,4 %) a z Nizozemska (12,5 %).

Jogurty, ostatní tekuté kysané výrobky

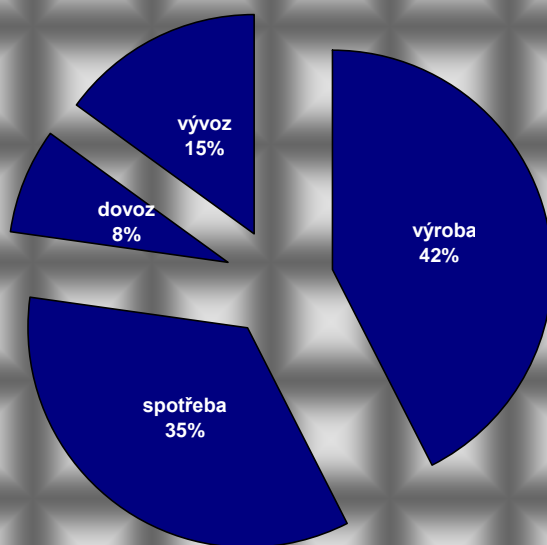
Vývoj jednotlivých bilančních položek u celkového sortimentu jogurty a ostatní tekuté kysané mléčné výrobky v roce 2009 oproti roku 2008 vykázal opětovný růst, kromě dovozu, kde byl zaznamenán meziroční pokles o 1,3 %. Celková nabídka se meziročně zvýšila o 19,3 tis. tun vlivem růstu výroby, celkový dovoz sortimentu zůstal víceméně beze změny. Domácí výroba vykázala meziroční růst téměř o 20 tis. tun, dovoz snížení o 505 tun. Domácí spotřeba meziročně vzrostla o 4,1 tis. tun, růst byl zaznamenán u jogurtů, u ostatních tekutých kysaných mléčných výrobců došlo k poklesu. Vývoz se v roce 2009 oproti roku 2008 zvýšil o 15,2 tis. tun, k růstu vývozu došlo u jogurtů i ostatních tekutých kysaných výrobců. Z celkové domácí výroby v roce 2009 u tohoto sortimentu představovaly jogurty 71,6 %, u dovozu 37,7 %, u domácí spotřeby 61,5 % a u vývozu 77,3 %.

Orientační bilance jogurtů a ostatních tekutých kysaných výrobců (CN 0403) v tunách

Ukazatel	2003	2007	2008	2009	Rozdíl	Index
					2009/2008	2009/2008
Výroba	128 829,3	202 130,8	193 151,3	212 987,2	+ 19 835,9	110,3
Dovoz	29 208,7	39 831,7	38 521,7	38 017,1	-504,6	98,7
Celková nabídka	158 038,0	241 962,5	231 673,0	251 004,3	+19 331,3	108,3
Vývoz	6 706,7	68 116,2	60 755,9	75 963,2	+15 207,3	125,0
Domácí spotřeba	151 331,3	173 846,3	170 917,1	175 041,1	+4 124,0	102,4
Podíl dovozu na spotřebě v %	19,3	22,9	22,5	21,7	-	-
Podíl vývozu na výrobě v %	5,2	33,7	31,5	35,7	-	-

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobců, ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu k 9.9.2010, propočty MZe

Bilance jogurtů a ostatních tekutých kysaných ml. výrobků v roce 2009
 (Pramen: ČSÚ - databáze zahraničního obchodu, Výsledky statistického zjišťování Mlék MZe 6-12)



Jogurty

Vývoj jednotlivých bilančních položek u sortimentu jogurty v roce 2009 oproti roku 2008 vykázal růst. V roce 2009 se obnovil růst výroby jogurtů v návaznosti na zvýšenou domácí i evropskou poptávku. Výroba jogurtů se meziročně zvýšila o cca 17,5 tis. tun (+13,0 %) na 152,4 tis. tun, rovněž i dovoz jogurtů se meziročně zvýšil o cca 1,6 tis. tun (+ 12,9 %). Domácí spotřeba jogurtů meziročně stoupla o cca 6,7 tis. tun (+ 6,6 %), vývoz o cca 12,5 tis. tun (+ 26,9 %). Meziroční nárůst domácí spotřeby byl ze 76 % kryt zvýšenou domácí produkcí.

Bilance jogurtů (CN 0403 10) v tunách

Ukazatel	2003	2007	2008	2009	Rozdíl	Index
					2009/2008	2009/2008
Výroba	86 671,6	141 871,6	134 901,3	152 435,5	+ 17 534,2	113,0
Dovoz	20 332,8	13 613,7	12 345,5	13 934,8	+ 1 589,3	112,9
Celková nabídka	107 004,4	155 485,3	147 246,8	166 370,3	+19 123,5	113,0
Vývoz	5 826,9	54 637,4	46 256,5	58 714,7	+12 458,2	126,9
Domácí spotřeba	101 177,5	100 847,9	100 990,3	107 655,6	+6 665,3	106,6
Podíl dovozu na spotřebě v %	20,1	13,5	12,2	12,9	-	-
Podíl vývozu na výrobě v %	6,7	38,5	34,3	38,5	-	-

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků, ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu k 9.9.2010, propočty MZe

Měsíční vývoj vývozu jogurtů

Měsíc	Rok 2003		2008		Rok 2009	
	Objem (t)	Cena (Kč/kg)	Objem (t)	Cena (Kč/kg)	Objem (t)	Cena (Kč/kg)
Leden	634,1	24,93	4 940,4	33,11	4 227,5	30,18
Unor	413,7	25,80	4 200,3	32,91	4 448,4	29,75
Březen	581,3	25,60	4 465,3	32,90	5 014,3	30,34
Duben	414,9	25,58	4 338,8	32,66	4 814,5	30,63
Květen	743,4	24,08	3 867,6	32,28	5 402,7	30,17
Červen	428,8	24,89	3 346,3	32,01	5 255,4	29,49
Červenec	559,2	24,92	3 544,7	32,49	5 313,9	29,45
Srpen	421,8	25,63	3 143,5	32,49	4 850,4	30,23
Září	407,2	25,37	3 857,9	39,83	5 215,4	39,75
Ríjen	434,3	27,10	4 109,1	31,88	5 226,0	29,85
Listopad	322,8	27,48	3 408,9	32,94	5 034,6	30,23
Prosinec	465,4	24,81	3 033,7	32,87	3 911,6	30,35
Rok	5 826,9	25,37	46 256,5	33,21	58 714,7	30,02

Pramen: ČSU - Databáze zahraničního obchodu k 9.9.2010

Vývoj vývozu jogurtů podle zemí

Země	Rok 2003		Rok 2008		Rok 2009	
	Objem (t)	Podíl v %	Objem (t)	Podíl v %	Objem (t)	Podíl v %
Slovensko	5 819,2	99,8	13 916,2	30,1	15 162,3	25,8
Rakousko	0,6	0,1	5 061,7	10,9	8 019,9	13,6
Německo	-	-	4 940,4	10,7	5 538,5	9,4
Maďarsko	-	-	1 250,7	2,7	919,8	1,6
Španělsko	-	-	78,6	0,2	2 147,8	3,6
Itálie	-	-	3 531,0	7,6	4 145,2	7,1
Polsko	-	-	3 005,4	6,5	1 857,0	3,2
Švédsko	-	-	3 398,2	7,3	3 513,7	6,0
Dánsko	-	-	1 247,5	2,7	3 313,9	5,6
Finsko	-	-	4 746,8	10,3	9 077,9	15,5
Francie	-	-	1 713,0	3,7	631,8	1,1
Nizozemsko	-	-	1 013,8	2,2	2 268,6	3,9
Rusko	7,1	0,1	-	-	-	-
Belgie	-	-	32,6	0,1	53,0	0,1
Švýcarsko	-	-	566,9	1,2	-	-
Korea	-	-	0,1	-	1,0	-
Slovinsko	-	-	1 753,6	3,8	1 990,1	3,4
Portugalsko	-	-	-	-	74,2	0,1
Celkem	5 826,9	100,0	46 256,5	100,0	58 714,7	100,0

Pramen: ČSU - Databáze zahraničního obchodu k 9.9.2010

Vývoz jogurtů v roce 2009 stoupl na 58,7 tis. tun. V roce 2009 české jogurty byly vyvezeny do 16 zemí, převážně na trhy EU. Na Slovensko bylo vyvezeno 25,8 %, do Finska 15,5 %, do Rakouska 13,6 % a Německa 9,4 % .

Vývoj dovozu jogurtů podle zemí

Země	Rok 2003		Rok 2008		Rok 2009	
	Objem (t)	Podíl v %	Objem (t)	Podíl v %	Objem (t)	Podíl v %
Německo	14 594,5	71,8	7 387,7	59,8	8295,3	59,5
Slovensko	4 922,8	24,2	957,8	7,7	648,1	4,7
Polsko	814,6	4,0	2 330,0	18,9	3757,3	27,0
Rakousko	0,6	-	1 242,4	10,1	1 103,8	7,9
Francie	0,3	-	352,8	2,9	30,8	0,2
Slovensko	-	-	0,1	-	0,2	-
Belgie	-	-	1,2	-	-	-
Itálie	-	-	0,2	-	1,9	-
Dánsko	-	-	9,3	0,1	4,6	-
Řecko	-	-	36,2	0,3	80,8	0,6
Maďarsko	-	-	2,1	-	1,8	-
Nizozemsko	-	-	3,2	-	2,5	-
Čína	-	-	-	-	7,1	0,1
Švýcarsko	-	-	8,5	0,1	0,6	-
Azerbajdžán	-	-	13,7	0,1	-	-
Alžírsko	-	-	0,3	-	-	-
Celkem	20 332,8	100,0	12 345,5	100,0	13 934,8	100,0

Pramen: ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu k 9.9.2010

Největší objem jogurtů je dovážen z Německa. V roce 2009 činil podíl německých jogurtů z celkového dovozu 59,5 %.

Ostatní tekuté kysané výrobky

Bilance ostatních tekutých kysaných výrobků (CN 0403 90) v tunách

Ukazatel	2003	2007	2008	2009	Rozdíl	Index
					2009/2008	2009/2008
Výroba	42 157,7	60 259,2	58 250,0	60 551,7	+2 301,7	104,0
Dovoz	8 875,9	26 218,0	26 176,2	24 082,3	-2 093,9	92,0
Celková nabídka	51 033,6	86 477,2	84 426,2	84 634,0	+207,8	100,2
Vývoz	879,8	13 478,8	14 499,3	17 248,5	+2 749,2	119,0
Domácí spotřeba	50 153,8	72 998,4	69 926,9	67 385,5	-2 541,4	96,4
Podíl dovozu na spotřebě v %	17,7	35,9	37,4	35,7	-	-
Podíl vývozu na výrobě v %	2,1	22,4	24,9	28,5	-	-

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků, ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu k 18.11. 2009, propočty MZe

Vývoj jednotlivých položek bilance v roce 2009 u ostatních tekutých kysaných mléčných výrobků (jedná se v převážné míře o čerstvé mléčné výrobky zahrnující zejména jogurtová, acidofilní a kefirová mléka, mléčné nápoje a výrobky z podmáslí, popřípadě ze syrovátky) byl diferencovaný. Celková nabídka tohoto sortimentu v roce 2009 zůstala na úrovni roku 2008, tj. na 84,6 tis. tun (+ 0,2 %), z toho: domácí výroba se meziročně zvýšila na 60,6 tis. tun (nárůst 2,3 tis. tun), naproti tomu dovoz zaznamenal pokles o cca 2,1 tis. tun. Z celkové poptávky se snížila domácí spotřeba na 67,4 tis. tun (- 2,5 tis. tun), naproti tomu dále stoupl vývoz na úroveň 17,3 tis. tun (+ 2,7 tis. tun).

Vývoj dovozu CN 0403 90 podle zemí

Země	Rok 2003		Rok 2008		Rok 2009	
	Objem (t)	Podíl v %	Objem (t)	Podíl v %	Objem (t)	Podíl v %
Belgie	2 927,2	33,0	1 013,2	3,9	1 092,6	4,5
Německo	3 522,4	39,7	17 327,6	66,2	13 121,0	54,5
Dánsko	2,2	-	-	-	-	-
Francie	33,6	0,4	-	-	132,1	0,5
Polsko	311,0	3,5	5 509,3	21,0	7 884,9	32,7
Slovensko	2 079,5	23,4	2 219,6	8,4	1 338,4	5,6
Itálie	-	-	15,9	0,1	12,8	0,1
Rakousko	-	-	20,4	0,1	19,4	0,1
Maďarsko	-	-	24,6	0,1	75,6	0,3
Nizozemsko	-	-	45,6	0,2	48,6	0,2
Irsko	-	-	-	-	356,8	1,5
Celkem	8 875,9	100,0	26 176,2	100,0	24 082,3	100,0

Pramen: ČSU - Databáze zahraničního obchodu k 9.9.2010

Dovoz sortimentu ostatní tekuté kysané mléčné výrobky v roce 2009 poklesl, jeho podíl na domácí spotřebě zaznamenal rovněž pokles na 35,7 %. Největší objem je v posledních letech dovážen z Německa, v roce 2009 činil dovoz německých výrobků 54,5 % z celkového dovozu roku 2009.

Vývoj vývozu položky CN 0403 90 podle zemí

Země	Rok 2003		Rok 2008		Rok 2009	
	Objem (t)	Podíl v %	Objem (t)	Podíl v %	Objem (t)	Podíl v %
Slovensko	831,3	94,5	7 530,9	51,9	8 270,7	48,0
Švédsko	48,5	5,5	371,9	2,6	276,6	1,6
Rakousko	-	-	308,4	2,2	128,5	0,7
Belgie	-	-	132,2	0,9	166,8	1,0
Německo	-	-	1 426,7	9,8	2 145,5	12,4
Maďarsko	-	-	2 271,0	15,7	2 555,8	14,8
Nizozemsko	-	-	26,8	0,2	116,0	0,7
Polsko	-	-	630,5	4,3	881,5	5,1
Dánsko	-	-	-	-	103,7	0,6
Španělsko	-	-	89,7	0,6	167,5	1,0
Finsko	-	-	13,1	0,1	11,0	0,1
Francie	-	-	536,0	3,7	407,3	2,3
Itálie	-	-	959,9	6,6	1 583,0	9,2
Portugalsko	-	-	93,1	0,6	92,1	0,5
Slovinsko	-	-	109,1	0,8	20,3	0,1
Argentina	-	-	-	-	0,2	-
Švýcarsko	-	-	-	-	322,0	1,9
Celkem	879,8	100,0	14 499,3	100,0	17 248,5	100,0

Pramen: ČSU - Databáze zahraničního obchodu k 9.9.2010

Vývoz sortimentu ostatní tekuté kysané výrobky do roku 2003 byl téměř výhradně realizován na slovenské trhy a jeho podíl na výrobě představoval cca 2 %, Vstup na jednotný trh EU, od roku 2004, umožnil rozšíření vývozu. V roce 2009 byly tyto výrobky vyváženy již do 17 zemí, podíl vývozu na výrobě v roce 2009 činil 28,5 %. Největší objemy byly vyvezeny na slovenský trh, do Maďarska a Německa.

Konzumní tvarohy, tvarohové speciality, mléčné pudinky

Sortimentní skupina výrobků tvarohy, tvarohové speciality a mléčné pudinky zaznamenala v roce 2009 oproti roku 2008 celkový mírný pokles výroby o 1,5 % na 54 529,7 tun. Z toho výroba tvarohů ve výši 28 223,1 tun vykázala meziroční pokles o 4,3 %, výroba smetanových krémů se meziročně snížila o 3,8 % na 11 199,3 tun. Růst zaznamenala výroba tvarohových dezertů o 5,9 % na 3 098,8 tun, výroba mléčných pudinků se zvýšila o 6,4 % na 12 008,5 tun.

Vývoj výroby tvarohů dle sortimentu v tunách

Sortiment	Výroba v roce 2003	Výroba v roce 2007	Výroba v roce 2008	Výroba v roce 2009	Index 2009/2008
Tvaroh měkký	22 481,5	20 248,2	19 897,0	19 115,2	96,1
Tvaroh jemný	5 638,1	5 754,6	6 241,3	6 131,5	98,2
Tvaroh tvrdý	1 438,1	1 155,1	1 260,8	1 121,7	89,0
Tvaroh průmyslový	3 147,9	2 468,2	2 094,4	1 363,1	65,1
Celkem	32 705,6	29 626,1	29 493,5	28 223,1	95,7

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků

Na celkové výrobě tvarohů se podílel měkký tvaroh 19 115,2 t (pokles o 3,9 %), jemný tučný tvaroh 6 131,5 t (pokles o 1,8 %), tvrdý tvaroh 1 121,7 t (pokles o 11,0 a průmyslový tvaroh 1 363,1 t (pokles o 34,9 %).

Sýry

Výroba přírodních sýrů se v roce 2009 vlivem možnosti zvýšeného exportu zůstala stabilní (pokles pouze o 0,3 %), výroba tavených sýrů zaznamenala meziroční pokles o 2,1 %. Výroba přírodních sýrů v roce 2009 činila 81 155,5 tun, výroba tavených sýrů 16 929,4 tun.

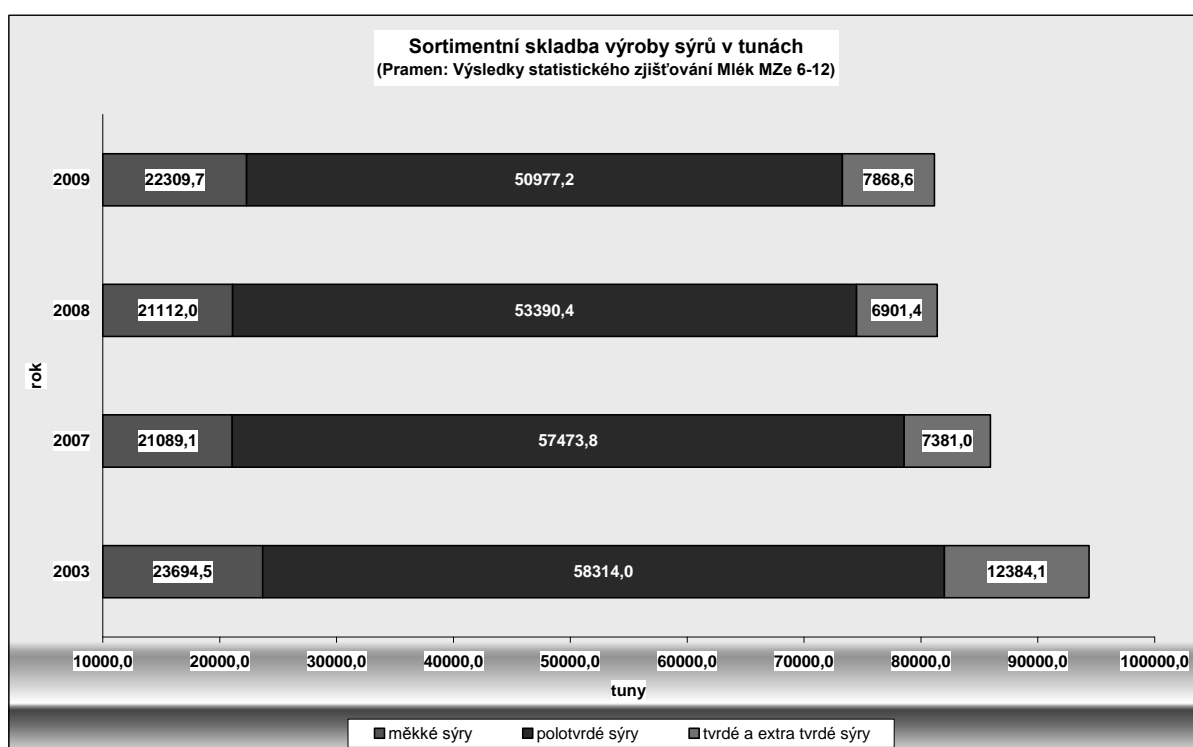
Sortimentní skladba výroby sýrů v tunách

Skupina sýrů	Výroba				Rozdíl v objemu ± (2009/08)	Index 2009/08
	2003	2007	2008	2009		
Měkké sýry	23 694,5	21 089,1	21 112,0	22 309,7	-1 197,7	105,7
Polotvrdé sýry	58 314,0	57 473,8	53 390,4	50 977,2	-2 413,2	95,5
Tvrdé a extra tvrdé	12 384,1	7 381,0	6 901,4	7 868,6	+967,2	114,0
Sýry přírodní celkem	94 392,6	85 943,9	81 403,8	81 155,5	-248,3	99,7
z toho:						
čerstvé	7 604,7	8 646,7	8 933,9	8 958,3	+24,4	100,3
měkké zrající a ostatní	5 472,1	3 657,5	3 866,1	3 587,4	-278,7	92,8
bílé v solném nálevu	10 191,8	8 315,1	6 651,9	8 197,8	+1 545,9	123,2
plísňové	12 015,1	12 537,9	11 847,9	12 265,7	+417,8	103,5
vybrané polotvrdé sýry	47 956,9	45 405,7	43 202,6	40 277,7	-2 924,9	93,2
Tavené sýry	19 917,7	19 264,5	17 288,1	16 929,4	-358,7	97,9

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků

Podle vybraného členění přírodních sýrů byl v roce 2009 zaznamenán růst výroby u bílých sýrů v solném nálevu v důsledku zvýšeného exportu do třetích zemí. Výroba bílých sýrů se meziročně zvýšila o cca 1,5 tis. tun (+ 23,2 %) na 8 197,8 tun. Meziroční růst zaznamenala i výroba tvrdých a extra tvrdých sýrů (zahrnující Primátor, moravský bochník, typ sýrů Ementál, typ sýrů Parmezán apod.). Meziroční zvýšení činilo 967,2 tun (+ 14 %), úroveň výroby tvrdých a extra tvrdých sýrů činila 7 868,6 tun. Mírně se zvýšila i výroba plísňových sýrů, meziročně o cca 420 tun (+3,5 %) a výroba čerstvých nezrajících sýrů (zahrnující Lučinu, smetanový sýr, Imperiál, Cottage apod.) zůstala v roce 2009 stabilní (růst pouze 0,3 %).

Ke snížení výroby vlivem narůstajících dovozů došlo u vybraných polotvrdých sýrů (zahrnující především Eidam, Gouda, a sýr Madeland), meziroční pokles činil 2 924,9 tun (-6,8 %). Pokles výroby o cca 279 tun (-7,2 %) byl vykázan i u výroby měkkých zrajících a ostatních sýrů (zahrnující pivní sýr, romadúr, sýr Zlato, Mozzarella, tvarůžky).



Orientační bilance přírodních sýrů, tvarohů v tunách

Ukazatel	2003	2007	2008	2009	Rozdíl 2009/08	Index 2009/08
Počáteční zásoba	3 767,3	3 998,6	4 319,4	4 576,3	+256,9	105,9
Výroba	127 098,2	115 570,0	110 897,3	109 378,6	-1 518,7	98,6
Dovoz	15 709,4	54 047,1	55 186,9	64 277,6	+9 090,7	116,5
Nabídka celkem	146 574,9	173 615,7	170 403,6	178 232,5	+7 828,9	104,6
Vývoz	18 051,5	20 089,5	20 504,6	24 058,2	+3 553,6	117,3
Celková domácí spotřeba	125 967,1	149 206,8	145 322,7	150 237,5	+4 914,8	103,4
Celková poptávka	144 018,6	169 296,3	165 827,3	174 295,7	+8 468,4	105,1
Konečná zásoba	2 556,3	4 319,4	4 576,3	3 936,8	-639,5	86,0
Podíl dovozu na výrobě v %	12,4	46,8	49,8	58,8	-	-
Podíl dovozu na spotřebě v %	12,5	36,2	38,0	42,8	-	-
Podíl vývozu na výrobě v %	14,2	17,4	18,5	22,0	-	-

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků, ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu k 25.10.2010, propočty MZe

Vývoj výroby této významné sortimentní skupiny je v posledních letech výrazněji ovlivněn zahraničním obchodem a je u této komodity vykazován nepříznivý trend. V roce 2009 dovoz přírodních sýrů a tvarohů převýšil 2,7krát objem vývozu. Vysoký a neustále rostoucí dovoz zamezuje růst výroby s následkem poklesu odbytu české produkce na tuzemském trhu. V roce 2009 bylo na domácí trh dodáno z tuzemské produkce o cca 5 tis. tun méně sýrů v porovnání s rokem 2008.

V roce 2009 se celková nabídka i poptávka meziročně zvýšila o 4,6 %, respektive o 5,1 %, v objemu celková nabídka meziročně stoupla o cca 7,8 tis. tun a poptávka o cca 8,5 tis. tun.

Vývoj položek nabídky v roce 2009 byl diferencovaný, růst zaznamenal dovoz, meziročně o cca 9,1 tis. tun (o 16,5 %) a počáteční zásoby o 5,9 %, naopak výroba zaznamenala další pokles, meziročně o cca 1,5 tis. tun (o 1,4 %). Podle sortimentu výroba přírodních sýrů stagnovala, výroba tvarohů klesla. Při porovnání s rokem 2003 byla výroba sýrů a tvarohů v roce 2009 nižší o 17,7 tis. tun. Z celkové poptávky meziročně stoupla domácí spotřeba, rovněž vývoz zaznamenal růst. Domácí spotřeba v roce 2009 oproti roku 2008 stoupla o 4,9 tis. tun (o 3,4 %). Domácí spotřeba je stále více kryta dovozem, jehož podíl na spotřebě v roce 2009 již dosáhl 42,8 %. Vývoz sýrů a tvarohů zaznamenal v roce 2009 meziroční zvýšení o cca 3,6 tis. tun. Během roku 2009 se zásoby přírodních sýrů snížily o cca 640 tun.

Vývoj celkových zásob přírodních sýrů v tunách - stav ke konci období

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
2001	2 148	2 068	2 093	2 037	2 045	2 017	2 226	2 380	2 003	2 289	2 232	2 026
2002	2 540	2 471	3 155	3 294	3 701	3 959	3 560	3 963	3 704	3 972	4 080	3 767
2003	4 249	4 214	3 967	3 870	3870	3671	3468	3252	3087	3472	3093	2556
2004	3024	3117	3019	3457	3732	2911	2775	2508	2748	2538	2730	3417
2005	3243	3563	3530	3720	3715	3526	3923	4 113	3 947	3 670	3 890	3 837
2006	4 168	4 299	4 539	4 770	4 490	4 472	4 433	4 281	4 039	3 923	3 670	3 999
2007	4 342	4 359	4 149	4 122	3 675	3 551	3 606	3 904	3 760	3 886	4 363	4 319
2008	4 609	5 056	4 918	4 774	4 904	4 975	4 921	5 287	5 105	5 101	5 066	4 576
2009	4 526	4 177	4 420	4 304	4 178	4 150	4 243	4 182	4 157	4 040	4 105	3 937
2010	4 148	4 229	4 413	4 444	4 253	4 177	4 059	4 124	4 049	4 158	4 246	

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků

Pozn: zásoby k 1.1.2001 byly 1 873 t

Přírodní sýry patří mezi významnou exportní komoditu, do zahraničí v roce 2009 bylo vyvezeno cca 22 % české produkce. V roce 2009 se meziročně zvýšil vývoz v objemu, ve finanční hodnotě poklesl s ohledem na nízké ceny na evropském i světovém trhu.

Podle členění se meziročně snížil pouze vývoz sýrů spadajících do položky CN 0406 10 (sýry čerstvé a tvarohy). Pokles vývozu čerstvých sýrů a tvarohů nebyl vysoký, představoval pouze 326 tun (- 7,5 %) a neovlivnil meziroční vývoj u celkového vývozu přírodních sýrů.

U ostatních položek přírodních sýrů se vývoz meziročně zvýšil. Vývoz položky CN 0406 20 (sýry strouhané, práškové) meziročně stoupl o 778 tun, vývoz položky CN 0406 40 (sýry se zelenou plísní) zaznamenal mírný meziroční nárůst o 62 tun, vývoz položky 0406 90 (sýry ostatní) meziročně vzrostl o 3 039 tun (+ 19,3 %).

Objem vývozu přírodních sýrů spadajících pod položku CN 0406 90 v roce 2009 dosáhl celkem 18 767 tun. Podle druhu sýrů této položky se meziročně snížil vývoz sýrů spadajících pod CN 0406 90 69 a 87. K růstu došlo u sýrů typu Ementál, Eidam, Gouda Camembert a sýrů CN 0406090 01-03 a CN 0406 90 88 a 99.

Vývoz sýrů přírodních ostatních CN 0406 90 – vybrané položky

Položka	Název	Vývoz v tunách		Vývoz v mil. Kč	
		2008	2009	2008	2009
0406 90 01-03	Sýry k dalšímu zpracování	1 433,5	2 187,5	111,3	121,8
0406 90 1300	Ementál	1 305,7	1 373,6	155,6	124,5
0406 90 2300	Eidam	2 488,1	3 715,7	234,2	260,6
0406 90 6900	Sýry ostatní, tuk do 40%, obsah vody do 47%	716,2	461,2	73,7	41,7
0406 90 7800	Gouda	39,3	100,9	3,8	8,1
0406 90 8200	Camembert	297,9	301,9	33,9	28,4
0406 90 8700	Sýry ostatní, , obsah vody přes 52% do 62%	310,1	236,4	29,2	19,1
0406 90 8800	Sýry ostatní, obsah vody přes 62% do 72%	3 289,4	4 277,8	288,7	342,8
0406 90 9900	Sýry ostatní, ne čerstvé	5 371,9	5 054,5	573,8	468,2

Pramen: ČSU - Databáze zahraničního obchodu k 25. 10.2010

V předvstupním období do třetích zemí směřovalo cca 40 – 45 % českých sýrů (dle finanční hodnoty). Po vstupu ČR do EU dochází k poklesu vývozu do třetích zemí a k rozšiřování vývozu na jednotný evropský trh. V roce 2008 bylo vyvezeno do členských států již 81,6 % českých sýrů z celkové finanční hodnoty a 81 % z celkového objemu.

Podle komoditní skladby byly sýry, spadající pod položku CN 0406 10 (sýry čerstvé, tvarohy), vyvezeny v roce 2009 do 12 zemí, nejvíce na Slovensko (92,4 % z celkové hodnoty vyvezené položky CN 0406 10), do Polska (2,5 %) a Maďarska (2,1 %).

Sýry, spadající pod položku CN 0406 90 (sýry ostatní) byly v roce 2009 vyvezeny do 32 zemí, nejvíce do Itálie (38,8 % z celkové hodnoty vyvezené položky 0604 90), dále na Slovensko, (16,5 %), do Spojených arabských emirátů (8,9 %), do Saudské Arábie (8,0 %), do Německa (6,1 %), do Maďarska (5,8 %), do Libanonu (5,6 %).

Dovozy přírodních sýrů včetně tvarohů v roce 2009 zaznamenaly další nárůst. Objem dovozu se meziročně zvýšil o 16,5 %, hodnota dovozu stoupla o 5,3 %. Rozšiřování dovozu,

který již v roce 2004 přesáhl úroveň českého vývozu, ovlivnilo bilanci zahraničního obchodu u přírodních sýrů a tvarohů. Od roku 2004 je saldo zahraničního obchodu pasivní. V roce 2003 bylo dosaženo ještě aktivní saldo ve výši + 113 mil. Kč, v roce 2004 již pasivní saldo ve výši – 601 mil. Kč. V roce 2007 činilo pasivní saldo – 2 407 mil. Kč, v roce 2008 – 2 226 mil. Kč, v roce 2009 bylo dosaženo pasivního salda - 2 472,2 mil. Kč.

Bilance zahraničního obchodu u přírodních sýrů, tvarohů

Ukazatel	v mil. Kč			Index 2009/2008	v tunách		
	2003	2008	2009		2003	2008	2009
Vývoz	1 306,3	1 803,1	1 772,5	98,3	18 051,4	20 504,6	24 058,2
Dovoz	1 193,3	4 029,3	4 244,7	105,3	15 709,4	55 186,9	64 277,6
Saldo	+113,0	-2 226,2	-2 472,2	111,1	+2 342,0	-34 682,3	-40 219,4

Pramen: ČSU - Databáze zahraničního obchodu k 25. 10. 2010

Na celkovém objemu dovozu sýrů v roce 2009 se dovoz čerstvých sýrů, tvarohů podílel 29,9 % (Německo, Polsko, Slovensko, Rakousko), dovoz sýrů se zelenou plísní 1,8 % (Německo, Španělsko, Slovensko, Francie, Dánsko, Itálie), dovoz ostatních sýrů 67,5 % (Německo, Polsko, Slovensko, Nizozemsko, Francie, Itálie, Rakousko, Litva, Maďarsko, Irsko). Dovoz sýrů práškových a strouhaných je nízký a představoval 0,8 % (Itálie, Německo, Belgie, Nizozemsko, Dánsko).

Dovoz sýrů přírodních ostatních CN 0406 90 – vybrané položky v tunách

Položka	Název	2003	2007	2008	2009
0406 90 01-06	Sýry k dalšímu zpracování	577,8	41,0	114,1	415,3
0406 90 1300	Ementál	216,7	2 048,2	2 677,2	2 274,8
0406 90 2100	Cheddar	419,2	350,6	338,7	90,9
0406 90 2300	Eidam	4 003,8	16 626,3	18 063,2	24 083,2
0406 90 31-50	Feta	71,5	141,3	462,2	243,2
0406 90 61-69	Sýry ostatní, tuk do 40%, obsah vody do 47%	701,3	1 309,6	1 070,3	664,4
0406 90 73-76	Provolone, Asiago, Montasio, Danbo	4,2	67,9	6,8	14,0
0406 90 7800	Gouda	103,9	1 055,4	1 214,5	2 401,3
0406 90 79-81	Esrom, Cheshire apod.	21,9	104,8	12,3	24,9
0406 90 8200	Camembert	359,6	2 495,4	3 673,6	4 508,3
0406 90 8400	Brie	123,9	432,7	579,9	529,9
0406 90 8600	Sýry ostatní, obsah vody přes 47% do 52%	162,8	321,1	424,2	175,1
0406 90 8700	Sýry ostatní, obsah vody přes 52% do 62%	880,6	1 497,3	2 035,1	2 435,5
0406 90 9900	Sýry ostatní, ne čerstvé	2 618,4	3 983,7	3 911,7	3 452,1

Pramen: ČSU - Databáze zahraničního obchodu k 25.10.2010

Podle jednotlivých druhů sýrů, spadajících pod položku CN 0406 90, v roce 2009 se meziročně zvýšil dovoz Eidamu, Goudy, Camembertu a sýrů spadajících pod položky 0406 90 01- 06 a 0406 90 87. Dovoz Eidamu se meziročně zvýšil o 33,3 % a průměrná dovozní cena za rok 2009 činila 60,39 Kč/kg, zatímco průměr CPV Eidamu 30 % tuku a Eidamu 45 % tuku české výroby za rok 2009 činil 68,88 Kč/kg, resp. 81,15 Kč/kg. Největší objem Eidamu byl dovezen z Německa –13 963,7 tun za Kč/kg, dále z Polska –8 806,7 tun za 63,08 Kč/kg a ze Slovenska – 620 tun za 62,49 Kč/kg.

ZO u přírodních sýrů podle 6-ti místních položek

Položka	Rok	Dovoz (t)	Vývoz (t)	Saldo (t)	Dovoz (mil. Kč)	Vývoz (mil. Kč)	Saldo (mil. Kč)
0406 10	2003	4 842,9	7 539,0	2 696,1	204,3	407,4	203,1
	2004	5 351,9	7 961,6	2 609,7	312,2	378,4	66,2
	2006	16 819,3	3 779,6	- 13 039,7	735,2	148,9	- 586,3
	2007	20 432,5	3 829,9	- 16 602,6	901,5	180,2	- 721,3
	2008	17 276,8	4 327,4	- 12 949,4	891,9	193,2	- 698,7
	2009	19 232,8	4 001,1	- 15 231,7	871,1	161,7	- 709,4
	Index 2009/08	111,3	92,5		97,7	83,7	
0406 20	2003	114,9	2,1	- 112,8	19,2	0,4	- 18,8
	2004	150,6	3,9	- 146,7	25,3	0,4	- 24,9
	2006	319,7	6,2	- 313,5	41,5	0,8	- 40,7
	2007	468,1	70,6	- 397,5	53,7	6,7	- 47,0
	2008	474,4	71,3	- 403,1	59,9	8,8	- 51,1
	2009	500,8	849,6	348,8	60,6	77,8	17,2
	Index 2009/08	105,6	x		101,0	x	
0406 40	2003	326,2	130,3	- 195,9	51,4	13,7	- 37,7
	2004	432,4	476,9	44,5	64,9	23,6	- 41,3
	2006	964,3	386,2	- 578,1	123,4	35,1	- 88,3
	2007	928,9	260,7	- 668,2	117,0	33,6	- 83,4
	2008	1 115,4	378,1	- 737,3	140,7	52,2	- 88,5
	2009	1 138,7	440,4	- 698,3	139,8	32,9	- 106,9
	Index 2009/08	102,1	116,5		99,4	63,1	
0406 90	2003	10 425,3	10 380,1	- 45,2	918,5	884,9	- 33,6
	2004	17 410,6	11 324,9	- 6 085,7	1 645,3	1 044,2	- 601,1
	2006	29 962,5	18 194,3	- 11 768,2	2 542,9	1 509,6	- 1 033,3
	2007	32 217,6	15 928,2	- 16 289,4	2 993,7	1 438,1	- 1 555,6
	2008	36 320,4	15 727,7	- 20 592,7	2 936,7	1 548,9	- 1 387,8
	2009	43 405,2	18 767,0	- 24 638,2	3 173,2	1 500,1	- 1 673,1
	Index 2009/08	119,5	119,3		108,1	96,8	

Pramen: CSU - Databáze zahraničního obchodu k 25.10.2010

Orientační bilance tavených sýrů v tunách

Ukazatel	2003	2007	2008	2009	Index 2009/08
Výroba	19 917,7	19 264,5	17 288,1	16 929,4	97,9
Dovoz	7 623,9	9 184,5	9 245,5	10 019,7	108,4
Nabídka celkem	27 541,6	28 449,0	26 533,6	26 949,1	101,6
Vývoz	399,8	1 427,8	1 614,3	1 554,4	96,3
Celková domácí spotřeba	27 141,8	27 021,2	24 919,3	25 394,7	101,9
Podíl dovozu na výrobě v %	38,3	47,7	53,5	59,2	-
Podíl dovozu na spotřebě v %	28,1	34,0	37,1	39,5	-
Podíl vývozu na výrobě v %	2,0	7,4	9,3	9,2	-

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků, ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu k 25.10.2010, propočty MZe

Výroba tavených sýrů v roce 2009 se dále snížila o 2,1 % na 16 929,4 tun. Na domácím trhu bylo prodáno 90,8 % české produkce, 9,2 % produkce se vyvezlo. Poměrně vysoký podíl na domácí spotřebě zaujímá zahraniční produkce, v roce 2009 se tento podíl zvýšil na 39,5 %.

V roce 2009 byly tavené sýry vyvezeny do 15 členských států EU. Největší objem byl vyvezen na Slovensko – 72,6 %, 11,6 % do Bulharska, do Maďarska bylo vyvezeno 5,8 %, do Rumunska 4,2 % z celkového objemu vývozu.

Dovoz tavených sýrů v roce 2009 byl realizován z 10 členských států EU. Největší objem dovážených tavených sýrů byl v roce 2009 dovezen, tak jako v předchozích letech, z Polska (58,3 %), ze Slovenska (18,3 %), z Německa (17,2 %) a z Francie (3,6 %).

Máslo

Celková výroba másla, zahrnující veškerý sortiment (včetně másla s rostlinným tukem a pomazánkového másla) v roce 2009 činila 45,8 tis. tun a byla o 5,9 % nižší (o 2 858,7 tun) než v roce 2008.

Výroba vybraných druhů másla v tunách

Druh másla	Výroba		Rozdíl v t (+, -)	Index 2009/08
	2008	2009		
čerstvé	27 745,1	27 409,6	-336,1	98,8
pomazánkové	8 777,5	10 604,5	+1 827,0	120,8

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků, vybrané ukazatele

Podle vybraného sortimentu v roce 2009 v porovnání s rokem 2008 výroba čerstvého másla zůstala stabilní (pokles o 1,2 %), výroba pomazánkového másla zaznamenala růst o 20,8 %.

Orientační bilance másla CN 0405 v tunách

	2003	2008	2009	Rozdíl ± 2009/08	Index 2009/08
Počáteční zásoba	1 801,3	1 735,8	2 127,4	+391,6	122,6
Výroba	65 200,2	48 634,6	45 775,9	-2 858,7	94,1
Dovoz	5 008,3	15 625,1	20 148,5	+4 523,4	128,9
Vývoz	23 033,2	14 950,3	14 105,4	-844,9	94,3
Intervenční nákup	-	-	527,5	-	-
Konečná zásoba	1 762,1	2 127,4	1 180,3	-947,1	55,5
Celková spotřeba	472 14,5	48 917,8	52 238,7	+3 320,9	106,8
Podíl dovozu na výrobě v %	7,7	32,1	44,0	-	-
Podíl dovozu na spotřebě v %	10,6	31,9	38,6	-	-
Podíl vývozu na výrobě v %	36,5	30,7	30,8	-	-

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků, ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu k 25. 10. 2010, propočty MZe

Pozn: vývoz v roce 2009 zahrnuje: 6 169 t másla, 6 419 t pomazánek z mléč. tuku, 1 523 t ostatní máslo a tuky CN 0405 90
dovoz v r. 2009 zahrnuje: 18 508 t másla, 139 t pomazánek z ml. tuku, 1 502 t ostatní máslo a tuky CN 0405 90

Podle vývoje bilance v roce 2009 došlo k dalšímu poklesu výroby másla o cca 2,8 tis. tun. Dovoz másla se dále zvýšil o cca 4,5 tis. tun, vývoz másla zaznamenal pokles o 0,8 tis. tun. V roce 2009 byly realizovány intervenční nákupy másla ve výši 527,5 tun. Domácí spotřeba se v roce 2009 meziročně zvýšila o 6,8 % na 5 kg na osobu a rok. Podíl dovozu na domácí spotřebě v roce 2009 se zvýšil na 38,6 %..

Vývoj dovozu másla podle zemí

Země	Rok 2003		Rok 2008		Rok 2009	
	Objem (t)	Podíl v %	Objem (t)	Podíl v %	Objem (t)	Podíl v %
Německo	3 082,6	61,5	8 604,9	55,1	8 910,3	44,2
Belgie	27,6	0,6	927,0	5,9	3 465,1	17,2
Francie	25,3	0,5	2 058,9	13,2	2 805,8	14,0
Polsko	-	-	2 381,6	15,2	3 343,5	16,6
Irsko	-	-	725,8	4,6	418,1	2,1
Itálie	-	-	55,1	0,4	246,0	1,2
Nizozemsko	414,4	8,3	35,8	0,3	196,1	1,0
Spojené království	-	-	1,6	-	161,7	0,8
Slovensko	648,0	12,9	523,1	3,3	118,9	0,6
Nový Zéland	-	-	-	-	139,6	0,7
Litva	40,0	0,8	20,0	0,1	109,6	0,5
Estonsko	292,0	5,8	-	-	88,0	0,4
Ostatní	478,4	9,6	291,3	1,9	145,8	0,7
CELKEM	5 008,3	100,0	15 625,1	100,0	20 148,5	100,0

Pramen: ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu k 9.9.2010

Vývoj dovozu másla v tunách podle měsíců v roce 2009

Měsíc	Objem dovozu v t	Ø dovozní cena v Kč/kg	Podíl měsíčního dovozu na ročním dovozu v %
Leden	1 551,6	77,29	7,7
Únor	1 205,5	69,02	6,0
Březen	1 473,0	67,85	7,3
Duben	1 461,1	63,43	7,3
Květen	1 741,5	54,84	8,6
Červen	1 699,3	54,42	8,4
Červenec	1 762,9	62,25	8,8
Srpen	1 579,0	65,48	7,8
Září	1 882,3	66,11	9,3
Ríjen	1 853,5	74,12	9,2
Listopad	1 419,7	83,28	7,1
Prosinec	2 519,1	87,90	12,5
Rok	20 148,5	69,40	100,0

Pramen: ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu k 25. 10. 2010

Dovoz položky 0405 (másla a jiné tuky z mléka) v objemu 20 148,5 tun byl v roce 2009 realizován z 17 členských států EU a z Nového Zélandu. Největší objemy byly dovezeny z Německa (44,2 %), z Belgie (17,2 %), z Polska (16,6 %) a z Francie (13,9 %).

Celkový vývoz položky 0405 v roce 2009 činil 14 105,4 tun a byl realizován do 21 zemí, z toho 94,1 % z celkového objemu do 14 členských států EU a 5,9 % do třetích zemí. Podle zemí největší objemy (nad 500 tun) byly vyvezeny do Německa (42,7 %), na Slovensko (31,3 %), do Maďarska (6,3 %), do Rumunska (4,2 %) a do Itálie (3,5 %). Do Ruska bylo vyvezeno 300 tun, do Uzbekistánu 242 tun másla.

Vývoj vývozu másla podle zemí

Země	Rok 2003		Rok 2008		Rok 2009	
	Objem (t)	Podíl v %	Objem (t)	Podíl v %	Objem (t)	Podíl v %
Rusko	8 147,3	35,4	840,0	5,6	300,0	2,1
Estonsko	4 269,0	18,5	0,0	0,0	0,9	0,0
Polsko	2 658,3	11,5	485,1	3,2	306,2	2,2
Německo	2 377,2	10,3	6 676,3	44,7	6 016,4	42,7
Nizozemsko	1 778,1	7,7	223,6	1,5	83,9	0,6
Ukrajina	1 277,0	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Litva	540,7	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Francie	390,0	1,7	120,5	0,8	13,0	0,1
Maďarsko	317,0	1,4	351,4	2,4	886,0	6,3
USA	234,0	1,0	32,1	0,2	28,8	0,2
Slovensko	139,9	0,6	3 095,1	20,7	4 415,4	31,3
Belgie	154,0	0,7	156,0	1,0	0,0	0,0
Itálie	21,0	0,1	937,0	6,3	496,0	3,5
Rumunsko	0,0	0,0	686,2	4,6	588,5	4,2
Řecko	0,0	0,0	215,0	1,4	107,5	0,8
Srbsko	0,0	0,0	200,0	1,3	22,0	0,2
Rakousko	121,0	0,5	226,8	1,5	295,2	2,1
Uzbekistán	18,0	0,1	151,0	1,0	242,0	1,7
Ostatní	590,7	2,6	554,2	3,7	303,6	2,2
CELKEM	23 033,2	100,0	14 950,3	100,0	14 105,4	100,0

Pramen: ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu k 9.9.2010

Sušená a kondenzovaná mléka

Celková výroba sušeného mléka bez kojenecké výživy v roce 2009 v porovnání s předchozím rokem podle bilančního výkazu se propadla o 8 242,9 tun, tj. o 21 %. Na tomto poklesu se podílela jak výroba sušeného plnotučného mléka tak výroba sušeného odstředěného mléka. Výroba sušeného plnotučného mléka zaznamenala meziroční pokles o 5 145,1 tun, tj. o 30,6 %. Výroba sušeného odstředěného mléka vykázala meziroční pokles o 3 097,8 tun, tj. o 13,8 %.

Celkový vývoz sušeného mléka v roce 2009 zaznamenal meziroční snížení o 5 788,7 tun v důsledku poklesu výroby. K propadu vývozu došlo jak u sušeného odstředěného mléka tak u sušeného plnotučného mléka. Vývoz SOM se snížil o 14,2 % (o 2,5 tis. tun), vývoz SPM klesl o 24,7 % (o 3,3 tis. tun). V roce 2009 byl uskutečněn intervenční nákup SOM ve výši 3 766 tun. Vlivem poklesu výroby a zavedením opatření EK (intervenční nákupy, obnovení subvencí na vývoz do třetích zemí) zásoby sušených mlék během roku 2009 klesly z 5,5 tis. tun na 2,2 tis. tun.

Vybrané ukazatele bilance (rozdělení) sušeného mléka bez KDV v tunách

Ukazatel/rok	2003	2008	2009	Rozdíl ± 2009/08	Index 2009/08
Počáteční zásoba	9 398,7	3 100,7	5 487,3	+2 386,6	177,0
Výroba	63 548,1	39 311,7	31 068,8	-8 242,9	79,0
Vývoz	60 514,7	31 312,1	25 523,4	-5 788,7	81,5
Intervenční nákup SOM	-	-	3 766,0	-	-
Konečná zásoba	7 307,0	5 487,3	2 266,4	-3 220,6	41,3

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků, oddíl III – rozdělení, ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu k 25. 10. 2010

z toho: Vybrané ukazatele bilance (rozdělení) sušeného odstředěného mléka v tunách

Ukazatel/rok	2003	2008	2009	Rozdíl ± 2009/08	Index 2009/08 v %
Počáteční zásoba	8 176,0	1 815,9	3 376,6	+1 560,7	185,9
Výroba	39 257,5	22 518,2	19 420,4	-3 097,8	86,2
Vývoz	37 486,9	17 864,8	15 329,9	-2 534,9	85,8
Intervenční nákup	-	-	3 766,0	-	-
Konečná zásoba	6 002,1	3 376,6	1 331,5	-2 045,1	39,4

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků, oddíl III – rozdělení, ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu k 25. 10. 2010

Objem vývozu SOM v roce 2009 činil 15,3 tis. tun a tato komodita byla vyvezena do 25 zemí. 56,9 % z celkového objemu exportu bylo vyvezeno do 15 členských států EU, 40,4 % bylo vyvezeno do 13 třetích zemí (mimo EU)). Nejvýznamnějšími odběrateli v roce 2009 byly: Belgie, kam bylo vyvezeno 13,9 % z celkového objemu exportu, dále 13,4 % bylo vyvezeno do Thajska, na Slovensko bylo vyvezeno 11,3 %, 10,2 % do Nizozemska, 8,3 % do Bangladéše, po 7,3 % do Libanonu a Chorvatska, 6,5 % do Bulharska a 5,1 % do Německa.

Dovoz SOM v roce 2009 činil 1,9 tis. tun a oproti předchozímu roku zaznamenal mírný růst o 231 tun. Dovoz byl realizován z 16 členských států EU, největší objemy představoval dovoz ze Slovenska (37,4 %), z Polska (18,5 %) a z Německa (13,0 %).

Sušeného plnotučného mléka v roce 2009 bylo vyvezeno celkem 10,1 tis. tun do 28 zemí. 60,3 % SPM z celkového objemu vývozu bylo exportováno do 16 členských států EU a 39,7 % do 12 třetích zemí. Nejvýznamnějšími odběrateli SPM v roce 2009 byly tyto země: Libanon (26,7 % z celkového objemu vývozu), Bulharsko (15,2 %), Německo (12,1 %), Rakousko (7,6 %), Chorvatsko (5,7 %), Slovensko (5,3 %).

Dovoz se SPM v roce 2009 meziročně zvýšil z 979 tun (rok 2008) na 1 805,5 tun a představoval 15,5 % české výroby. Dovoz byl realizován z 9 členských států EU. Největší objemy byly dovezeny z Německa a to 372 tun, z Polska 311 tun, ze Španělska 157 tun a z Nizozemska 119 tun.

Výroba kondenzovaného mléka v roce 2009 zaznamenala meziroční růst o cca 5 057 tun (o 38,7 %) na 18 176 tun. V roce 2009 oproti roku 2008 došlo k růstu vývozu, dovozu i k růstu domácí spotřeby. Vývoz se meziročně zvýšil o 3 524,9 tun (o 53 %) na 10 170 tun, celková domácí spotřeba stoupla o 2 310 tun (o 21,6 %) na 13 008,9 tun, dovoz se zvýšil o 760 tun (o 17,9 %).

Z celkové domácí výroby bylo v roce 2009 do zahraničí vyvezeno 56 %. Kondenzované mléko bylo vyvezeno do 11 zemí, největší objemy byly vyvezeny do Německa 7 193 tun, na Slovensko 1 522 tun, do Chorvatska 700 tun, do Litvy 340 tun a do Spojeného království 247 tun.

Dovoz kondenzovaného mléka v roce 2009 se zvýšil na 5 007 tun a jeho podíl na domácí spotřebě činil 38,5 %. Největší objemy byly dovezeny ze Slovenska 2 397 tun, z Německa 1 550 tun a z Polska 355 tun.

Podíly vývozu a dovozu na domácí výrobě a spotřebě v %

Výrobek/rok	Podíl vývozu na výrobě		Podíl dovozu na spotřebě		Podíl dovozu na výrobě	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Konzumní mléka, smetany ¹⁾	24,6	24,4	7,9	8,8	6,3	7,3
Jogurty, kefíry apod.	31,5	35,7	22,5	21,7	19,6	17,9
Máslo	30,8	30,8	31,9	38,6	32,1	44,0
Tvarohy, přírodní sýry	18,5	22,0	38,0	42,8	49,8	58,8
Tavené sýry	9,3	9,2	37,1	39,5	53,5	59,2

Pramen: MŽe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MŽe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků, ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu k 25. 10. 2010,

Pozn.: ¹⁾ dovoz, vývoz jen mléko ve spotřebitelském balení

Vývoj v roce 2010

Vývoj v mlékárenském průmyslu na území ČR za období leden až září

Ukazatel	Jednotka	2009	2010	Změna 2010/2009	
		01 - 09	01 - 09	v objemu (v Kč)	v %
Nákup syrového mléka	tis. l	1 748 097	1 708 863	-39 234	97,8
z toho: v I. a vyšší třídě	tis. l	1 720 411	1 662 839	-57 572	96,7
z toho: vývoz syrového mléka	tis. l	104 024	93 673	-10 351	90,0
Obsah tuku	%	3,83	3,86	+0,03	-
Obsah bílkovin	%	3,33	3,36	+0,03	-
CZV za mléko celkem (01-09)	Kč/l	6,05	7,28	+1,23	120,3
CZV za mléko I. a Q. tř. (01-09)	Kč/l	6,06	7,30	+1,24	120,5
z toho: CZV za mléko celkem v září	Kč/l	5,99	7,62	+1,63	127,2
CZV za mléko I. a Q. tř. v září	Kč/l	6,01	7,64	+1,63	127,1
Mlékárenská výroba					
Konzumní mléka celkem	tis. l	484 711,4	461 490,2	-23 221,2	95,2
- čerstvé pasterované	tis. l	79 820,2	77 170,3	-2 649,9	96,7
- trvanlivé	tis. l	403 942,3	382 852,0	-21 090,3	94,8
- školní	tis. l	9 48,9	1 467,9	+519,0	154,7
Konzumní smetany	tis. l	37 308,9	37 683,4	+374,5	101,0
- kysané	tis. l	13 286,4	13 487,8	+201,4	101,5
-- smetany s obsahem tuku nejméně 30 %	tis. l	14 343,5	15 163,2	+819,7	105,7
Jogurty	tis. l	116 644,1	109 629,3	-7 014,8	94,0
Kysané výrobky ostatní celkem	tis. l	47 688,4	45 498,2	-2 190,2	95,4
- podmáslí a mléčné nápoje	tis. l	20 855,9	20 497,8	-358,1	98,3
- ostatní	tis. l	26 832,5	25 000,4	-1 832,1	93,2
Máslo celkem	t	34 362,3	29 997,7	-4 364,6	87,3
Tvarohy	t	21 941,9	23 021,5	+1 079,6	104,9
Sýry celkem	t	74 060,0	71 353,9	-2 706,1	96,3
- přírodní	t	61 649,5	59 984,0	-1 665,5	97,3
- tavené	t	12 410,5	11 369,9	-1 040,6	91,6
Smetanové krémy	t	8 334,3	9 226,4	+892,1	110,7
Tvarohové dezerty	t	2 329,0	2 480,0	+151,0	106,5
Mléčné pudinky	t	9 170,5	7 824,0	-1 346,5	85,3
Sušená mléka celkem bez KDV	t	24 366,0	21 048,8	-3 317,2	86,4
- z toho: SOM	t	15 444,4	11 827,5	-3 616,9	76,6
- SPM	t	8 921,6	9 221,3	+299,7	103,4
Kondenzované mléko	t	13 785,1	10 620,7	-3 164,4	77,0

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků

Mlékárenský průmysl za 9 měsíců 2010 nakoupil od českých producentů 1 708,9 mil. litrů mléka, tj. o 39,2 mil. litrů méně oproti roku 2009. Z nakoupeného mléka bylo cca 94 mil. litrů vyvezeno na zpracování do zahraničí a 1 615,2 mil. litrů bylo zpracováno v tuzemských mlékárnách. Při porovnání s rokem 2009 se v roce 2010 dále snižuje objem zpracovaného mléka na výrobky, meziročně o 28,9 mil. litrů.

V roce 2010 pokračuje pozvolný růst ceny syrového mléka. Průměrná cena syrového mléka v září 2010 dosáhla 7,62 Kč/l, tedy zvýšení oproti září 2009 o 27,2 % (o 1,63 Kč/l).

Vývoj výroby mlékárenského sortimentu v tuzemských mlékárnách, i přes zlepšování situace na evropských i světových trzích, neodpovídá tomuto trendu a výroba u většiny sortimentu klesá. Důvody této negativní skutečnosti jsou vysoké a opětovně narůstající konkurenční dovozy (sýry, zakysané výrobky, máslo), silná konkurence na evropských trzích, která omezuje výrobu našeho vývozního sortimentu (komoditní výrobky, kondenzovaná mléka, zakysané výrobky) a stagnující domácí spotřeba.

Výroba konzumního mléka za 9 měsíců 2010 meziročně poklesla o 23,2 mil. litrů (o 4,8 %) v důsledku poklesu vývozu a odbytu na tuzemském trhu. Pokles byl zaznamenán u výroby pasterovaného i trvanlivého mléka. Klesá i dovoz konzumního mléka, jedná se o

dlouhodobější trend. Pokles odbytu konzumního mléka na domácím trhu může částečně souviset s prodejem syrového mléka prostřednictvím mléčných automatů přímo prvovýrobci, který se od konce minulého roku významněji rozšířil. Podle informací SZIF činil přímý prodej za 9 měsíců 2010 5,23 mil. litrů, tj. při meziročním porovnání nárůst o 3,4 mil. litrů (index 285,7).

Ve výrobě zakysaných mléčných výrobků byl zaznamenán v roce 2010 sestupný trend, v meziročním porovnání se výroba tohoto sortimentu snížila o 9,2 mil. litrů. Důvodem poklesu je nižší vývoz na evropské trhy (pokles o 7,9 %), zvýšený dovoz (růst o 6,1 %) a stagnující domácí poptávka (pokles o 1,9 %). Přestože se v roce 2010 vývoz snižuje, lze konstatovat, že se jedná o úspěšnou sortimentní skupinu z pohledu realizace na evropských trzích. Objem vývozu představuje téměř 35 % tuzemské výroby.

Meziroční pokles zaznamenává i výroba komoditních výrobků (máslo, sušená mléka). Uvedený trend souvisí se skutečností jednak nižšího objemu nakoupeného mléka ke zpracování (nižší výroba v zemědělství a přesun syrového mléka na zpracování do zahraničí) a jednak s prodejem průmyslových smetan do zahraničí. Výroba másla celkem (CN 0405) se meziročně snížila o 4,4 tis. tun, výroba sušených mlék o 3,3 tis. tun. Na poklesu výroby sušených mlék participuje výroba SOM, výroba SPM zůstává stabilní. Výroba kondenzovaných mlék klesla o 3,2 tis. tun.

Ve výrobě přírodních a tavených sýrů pokračuje v roce 2010 sestupný trend. Výroba přírodních sýrů se meziročně snižuje o 2,7 %, výroba tavených sýrů o 8,4 %. Jedním z hlavních důvodů je růst dovozu, objem dovozu přírodních sýrů a tvarohů se na tuzemské výrobě podílí 61,5 %, dovoz tavených sýrů 61 %. Ve vývozu sýrů pokračuje v letošním roce příznivý trend v důsledku silné zahraniční poptávce. Vývoz přírodních sýrů a tvarohů zaznamenává meziroční nárůst 11,9 % (+ 2,2 tis. tun), vývoz tavených sýrů nárůst 14,4 %. Zásadní je především zvýšení vývozu sýrů ostatních (CN 0406 90) a to o 19,4 % (o 2,8 tis. tun).

Meziroční růst výroby v roce 2010 zaznamenává výroba smetan (o 1 %), výroba tvarohů (o 4,9 %), výroba smetanových krémů (o 10,7 %), tvarohových dezertů (o 6,5 %).

Konzumní mléka

Orientační bilance v tunách

Ukazatel	01 – 09/2009	01 – 09/2010	Rozdíl	Index 2010/09
Výroba	484 711,4	461 490,2	-23 221,2	95,2
Dovoz ¹⁾	26 989,4	18 919,2	-8 070,2	70,1
Celkem nabídka	511 700,8	480 409,4	-31 291,4	93,9
Vývoz ¹⁾	124 244,9	104 942,6	-14 302,3	84,5
Celková spotřeba	387 455,9	375 466,8	-11 989,1	96,9
Podíl dovozu na spotřebě v %	7,0	5,0	-	-
Podíl dovozu na výrobě v %	5,6	4,1	-	-
Podíl vývozu na výrobě v %	25,6	22,7	-	-

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků, SZIF, ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu k 25. 10. 2010

Pozn.: ¹⁾ vývoz, dovoz položek ve spotřebitelském balení (do 2 l)

Jogurty a ostatní kysané mléčné výrobky

Orientační bilance v tunách

Ukazatel	01 – 09/2009	01 – 09/2010	Rozdíl	Index 2010/09
Výroba	164 432,5	155 127,5	-9 205,0	94,4
Dovoz	29 294,1	31 362,2	+2 068,1	107,1
Celková nabídka	193 726,6	186 489,7	-7 236,9	96,3
Vývoz	57 991,0	53 389,1	-4 601,9	92,1
Celková spotřeba	135 735,6	133 100,6	-2 635,0	98,1
Podíl dovozu na spotřebě v %	21,6	23,6	-	-
Podíl dovozu na výrobě v %	17,8	20,2	-	-
Podíl vývozu na výrobě v %	35,3	34,4	-	-

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků, ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu k 25. 10. 2010, vlastní propočty

Přírodní sýry včetně tvarohu

Orientační bilance sýrů v tunách

Ukazatel	01 – 09/2009	01 – 09/2010	Rozdíl	Index 2009/08
Počáteční zásoba	4 576,3	3 936,8	-639,5	86,0
Výroba	83 591,4	83 005,5	-585,9	99,3
Dovoz	48 282,1	51 032,3	+2 750,2	105,7
Celková nabídka	136 449,8	137 974,6	+1 524,8	101,1
Vývoz	18 124,1	20 279,1	+2 155,0	111,9
Celková spotřeba	114 168,6	113 646,8	-521,8	99,5
Konečná zásoba k 30.9.	4 157,1	4 048,7	-108,4	97,4
Podíl dovozu na spotřebě v %	42,3	44,9	-	-
Podíl dovozu na výrobě v %	57,8	61,5	-	-
Podíl vývozu na výrobě v %	21,7	24,4	-	-

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků, ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu k 25. 10. 2010, vlastní propočty

SPOTŘEBA MLÉKA A MLÉKÁRENSKÝCH VÝROBKŮ

Vývoj spotřeby na 1 obyvatele a rok (v kg)

Druh/rok	1989	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
1. Mléko a mléčné výrobky v hodnotě mléka (bez másla)	259,6	195,2	197,1	207,3	214,1	215,1	220,6	223,4	230,0	238,3	239,4	244,5	242,7	249,7
Z toho přírodní spotřeba	5,3	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	7	4	3	3	5	5	7
2. Máslo	9,4	4,1	4,0	4,0	4,1	4,2	4,5	4,5	4,6	4,8	4,4	4,2	4,7	5

Pramen: ČSU – Spotřeba potravin

Pozn.. rok 2007- předběžný údaj

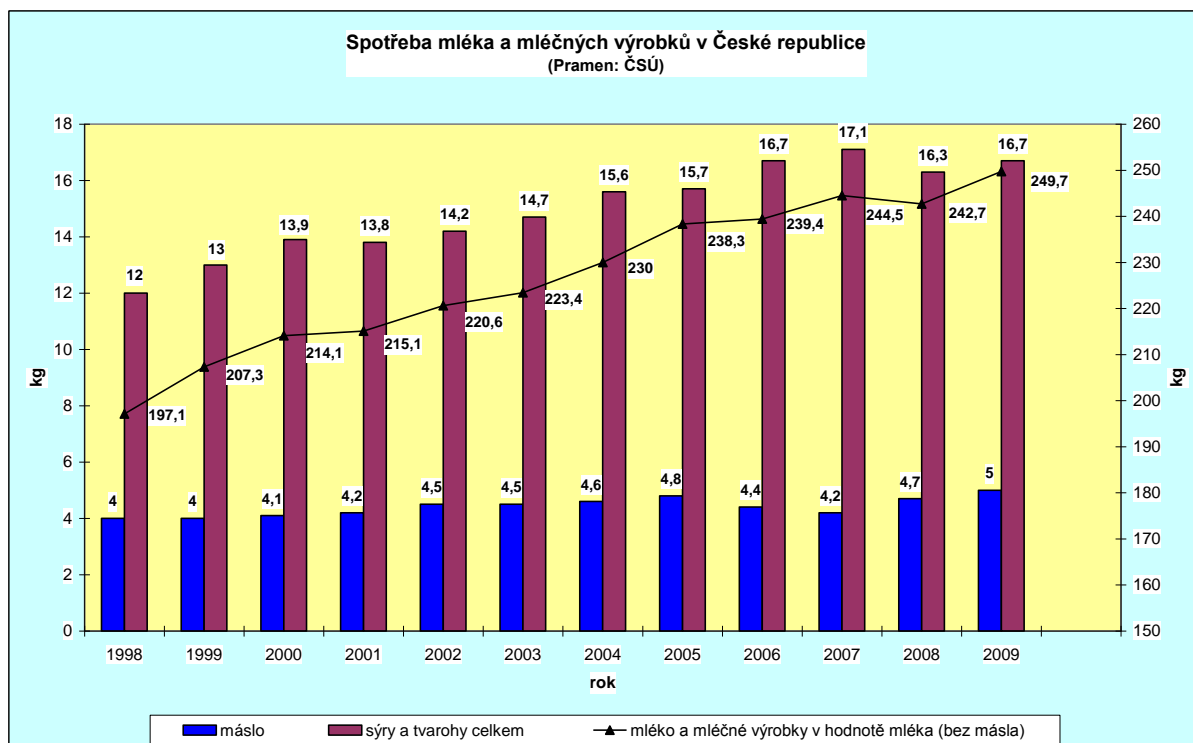
Vývoj spotřeby dle vybraných výrobků na 1 obyvatele a rok (v kg)

Druh/rok	1989	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Konzumní mléko	91,4	59,6	59,9	60,3	59,6	60,7	62,0	58,5	61,6	55,4	53,6	52,0	57,0	59,8
Sýry	7,8	8,6	8,8	9,3	10,5	10,2	10,6	11,3	12,0	12,5	13,4	13,7	12,9	13,3
Tvarohy	5,1	2,9	3,2	3,7	3,4	3,6	3,6	3,4	3,6	3,2	3,3	3,4	3,4	3,4
Mléčné konzervy	6,0	3,2	2,5	2,2	2,3	2,3	2,2	1,9	2,2	2,5	1,9	1,9	1,8	2,0
Ostatní mléčné výrobky	27,5	22,0	21,6	24,8	25,0	26,2	28,6	29,4	29,8	30,0	31,7	32,3	32,2	32,7

Pramen: ČSU – Spotřeba potravin

Pozn.. rok 2009- předběžný údaj

Spotřeba mléka a mléčných výrobků v roce 2009 proti roku 2008 opětovně stoupla, a to o 2,9 %, tj. o 7,0 kg na osobu. Na meziročním růstu se podílely růst spotřeby sýrů, konzumního mléka a ostatních mléčných výrobků. Spotřeba sýrů se meziročně zvýšila o 3,1 %, tj. meziroční růst o 0,4 kg na osobu. Spotřeba konzumního mléka se zvýšila meziročně o 4,9 %, tj. o 2,8 kg na osobu, spotřeba ostatních mléčných výrobků (smetany, zakysané výrobky, tvarohové speciality, pudinky) meziročně vzrostla o 1,6 %, tj. o 0,5 kg na osobu. V roce 2009 pokračoval růst spotřeby másla, meziročně o 6,6 %, tj. o 0,3 kg na osobu.



CENOVÝ VÝVOJ

Situace na evropském trhu s mlékem ke konci roku 2008 a v první polovině roku 2009 vlivem krize, poklesu poptávky, poklesu světových i evropských cen, byla kritická. Ceny placené producentům za mléko již ve druhé polovině roku 2008 zaznamenaly hluboký propad ve většině zemí Evropské unie, tento trend pokračoval i v první polovině roku 2009.

Počátkem roku 2009 se v Evropské unii opětovně v důsledku zvýšení dodávek mléka na zpracování (dopad konjunkturálních let 2007/2008 a tedy vysokých nákupních cen mléka) a stagnující výroby konzumních mlék a sýrů, zvýšila výroba sušených mlék. Tím se začaly vytvářet značné zásoby, mezinárodní obchod se snížil v důsledku slabých ekonomických podmínek, a tyto skutečnosti vedly k tomu, že ceny suroviny poklesly pod intervenční úroveň. Teprve od 2. pololetí 2009 došlo k pozvolnému růstu cen na světových trzích i v rámci Společenství. Ke stabilizaci cen na evropském trhu napomohla i zavedená opatření Evropské komise na trhu s mlékem, které Evropská komise postupně otevírala, dále pokles dodávek mléka v Evropské unii pod úroveň let 2007 a 2008 a skutečnost, že v roce 2009 byla zaznamenána nižší výroba mléka v řadě neevropských zemí (Rusko, Ukrajina, USA, Brazílie, Austrálie).

Od srpna 2009 cena českých zemědělských výrobců začala zaznamenávat mírný nárůst. Od října do prosince byl již růst poměrně znatelný (meziroční růst 3,0 %, 3,4 %, 4,2 %). Obdobný rostoucí trend pokračoval od začátku roku 2010 ze 6,92 Kč/l až na 7,90 Kč/l v listopadu 2010, tzn. nárůst od začátku roku 14,2 %, v meziročním porovnání listopad 2010/listopad 2009 nárůst o 23,4 %.

Z výsledků rezortní statistiky Mlék (MZe) 6-12 vyplývá, že z celkového nákupu mléka v listopadu 2010 (176 498 tis. l) bylo 99,2 % mléka nakoupeno ve třídě I a vyšší (175 047 tis.

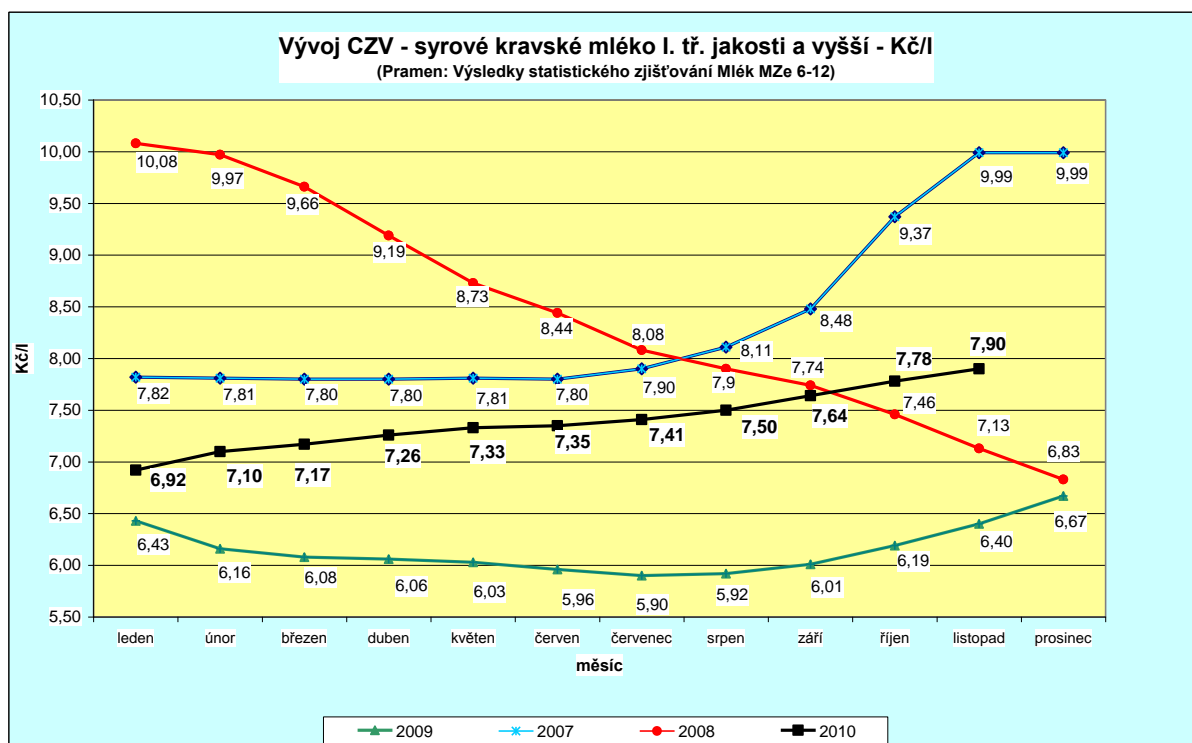
l). Ceny placené producentům mléka se v listopadu 2010 pohybovaly v rozmezí od 7,89 Kč/l do 8,16 Kč/l, průměrná cena za nákup mléka celkem dosáhla 7,89 Kč/l.

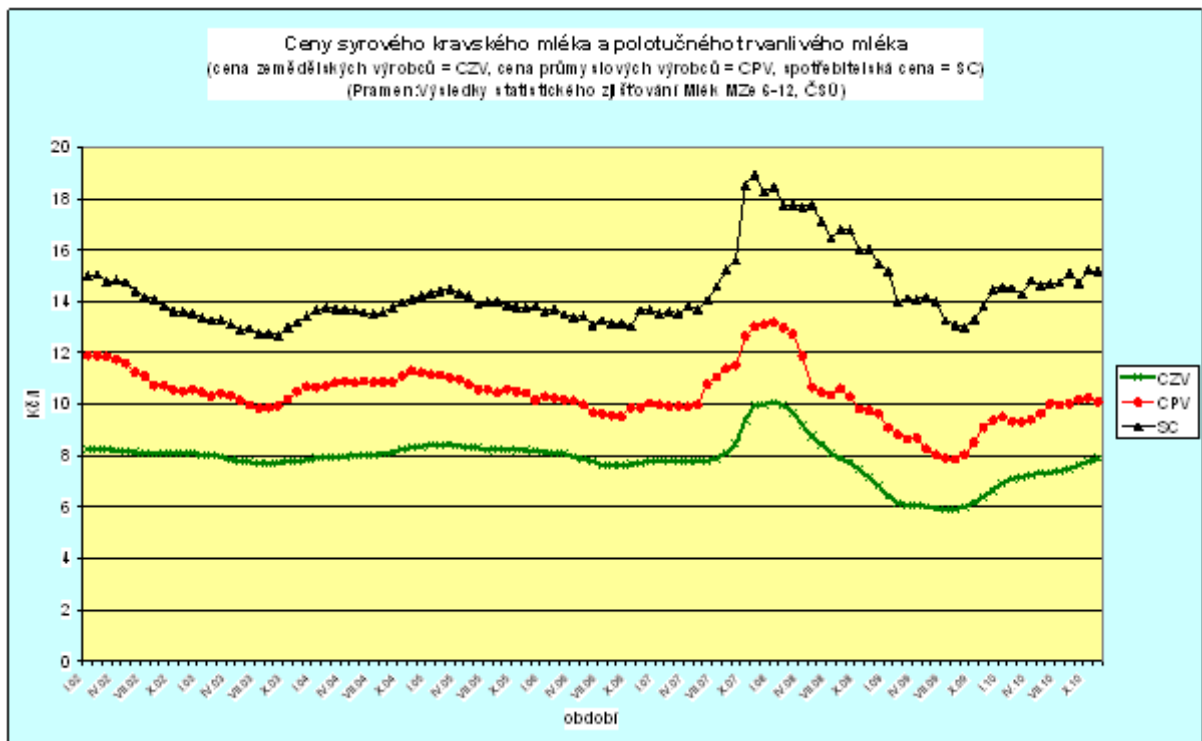
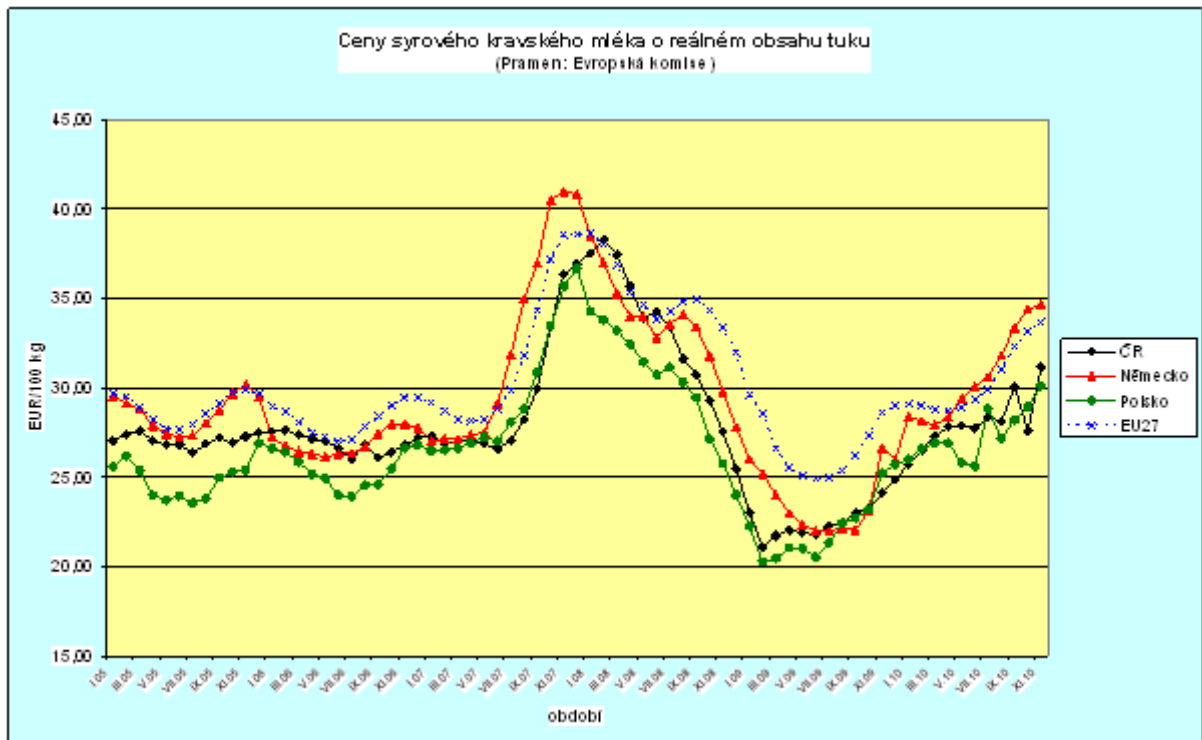
Ceny zemědělských výrobců (CZV) mléka kravského I. tř. j. a vyšší v Kč/l

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1994	6,06	6,07	6,05	6,00	5,96	5,93	5,82	5,85	5,94	6,14	6,18	6,31	6,02
1995	6,76	6,75	6,75	6,80	6,81	6,73	6,58	6,57	6,71	6,91	6,99	7,01	6,78
1996	7,15	7,19	7,18	7,14	7,08	7,07	7,07	7,07	7,20	7,25	7,28	7,35	7,18
1997	7,40	7,38	7,31	7,31	7,27	7,31	7,30	7,32	7,43	7,59	7,66	7,67	7,42
1998	8,06	8,06	8,08	8,03	8,02	8,02	7,95	7,95	8,03	7,85	7,75	7,66	7,96
1999	7,86	7,83	7,79	7,22	6,43	6,39	7,05	7,34	7,34	7,58	7,62	7,70	7,35
2000	7,53	7,52	7,52	7,51	7,51	7,52	7,51	7,51	7,52	7,54	7,54	7,55	7,53
2001	7,70	7,73	7,74	7,78	7,79	7,79	7,80	7,79	7,86	7,98	8,09	8,15	7,85
2002	8,27	8,26	8,25	8,20	8,18	8,14	8,09	8,06	8,09	8,08	8,10	8,10	8,15
2003	8,04	8,03	7,96	7,85	7,78	7,75	7,69	7,70	7,73	7,77	7,79	7,84	7,83
2004	7,92	7,92	7,96	7,96	8,00	8,03	8,03	8,08	8,12	8,25	8,32	8,35	8,08
2005	8,43	8,44	8,45	8,38	8,33	8,30	8,22	8,26	8,22	8,22	8,22	8,19	8,31
2006	8,14	8,09	8,07	7,96	7,88	7,78	7,63	7,62	7,64	7,67	7,72	7,79	7,83
2007	7,82	7,81	7,80	7,80	7,81	7,80	7,90	8,11	8,48	9,37	9,99	9,99	8,39
2008	10,08	9,97	9,66	9,19	8,73	8,44	8,08	7,90	7,74	7,46	7,12	6,82	8,43
2009	6,43	6,16	6,08	6,06	6,03	5,96	5,90	5,92	6,01	6,19	6,40	6,67	6,15
2010	6,92	7,10	7,17	7,26	7,33	7,35	7,41	7,50	7,64	7,78	7,90		

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr





Ceny průmyslových výrobců (CPV)

Ceny průmyslových výrobců meziročně (leden - listopad 2010/leden - listopad 2009) vzrostly, a to v rozpětí od 0,6 % do 21,5 %. Snížení CPV ze sledovaného sortimentu mléka a mléčných výrobků vykázal pouze tvaroh (meziročně o - 0,6 %). Vyšší CPV v listopadu 2010 než v listopadu 2009 byly zejména u Eidamu s obsahem tuku 30 % v sušině o 21,5 %, Eidamu s obsahem tuku 45 % v sušině o 16,9 %, polotučného trvanlivého mléka v kartonu o 11,0 %, mléka odstředěného trvanlivého o 10,9 %, másla o 9,7 %.

V porovnání cenového vývoje od počátku roku 2010 do listopadu 2010 je patrný pokračující rostoucí trend CPV (od 1,3 % u tvarohu do 16,4 % u Eidamu s obsahem tuku 30 % v sušině) kromě polotučného mléka čerstvého, kde byla v listopadu 2010 zaznamenána stagnace CPV.

Ceny průmyslových výrobců (CPV - obchodní) u mléka polotučného trvanlivého, karton v Kč/l

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1998	12,61	12,74	12,68	12,58	12,48	12,39	12,39	12,29	12,25	12,11	11,85	11,57	12,33
1999	11,46	11,14	10,99	10,33	10,08	9,10	9,96	9,99	10,00	10,11	11,00	12,00	10,51
2000	12,18	12,18	12,36	12,29	12,38	12,29	12,19	12,15	12,12	11,99	12,10	11,85	12,17
2001	12,36	12,22	12,21	12,11	11,80	11,72	11,76	11,75	10,97	11,91	11,85	11,80	11,87
2002	11,90	11,90	11,86	11,74	11,59	11,24	11,10	10,74	10,73	10,56	10,50	10,57	11,20
2003	10,47	10,31	10,43	10,35	10,15	9,96	9,84	9,87	9,94	10,20	10,49	10,68	10,22
2004	10,66	10,71	10,84	10,88	10,83	10,92	10,86	10,86	10,86	11,10	11,30	11,23	10,91
2005	11,15	11,13	11,03	10,96	10,78	10,58	10,58	10,45	10,59	10,50	10,43	10,17	10,70
2006	10,29	10,24	10,18	10,13	9,98	9,67	9,62	9,56	9,53	9,86	9,87	10,04	9,91
2007	9,97	9,91	9,93	9,91	9,98	10,78	11,06	11,40	11,52	12,64	13,02	13,11	11,10
2008	13,19	12,99	12,73	11,88	10,67	10,47	10,37	10,61	10,29	9,81	9,75	9,63	11,03
2009	9,09	8,83	8,65	8,68	8,26	8,03	7,90	7,85	8,04	8,52	9,10	9,37	8,53
2010	9,50	9,34	9,31	9,41	9,63	10,02	9,97	10,02	10,19	10,25	10,10		

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Ceny průmyslových výrobců (CPV obchodní) u mléka odstředěného trvanlivého karton v Kč/l

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
2000	11,27	11,20	11,40	11,53	11,62	11,60	11,48	11,55	11,45	11,32	11,48	11,21	11,43
2001	11,61	11,40	11,58	11,13	11,05	10,91	10,93	10,92	10,88	10,97	10,97	11,06	11,12
2002	11,05	11,22	11,14	11,10	10,98	10,69	10,62	10,21	10,26	10,19	10,15	10,12	10,64
2003	9,76	9,86	10,09	9,82	9,40	9,37	9,37	9,40	9,41	9,59	9,90	10,12	9,67
2004	10,00	9,91	10,10	10,15	10,06	10,17	10,17	10,18	10,32	10,48	10,47	10,44	10,20
2005	10,42	10,54	10,35	10,24	10,33	10,11	10,10	9,98	9,87	9,91	9,94	9,95	10,15
2006	9,67	9,73	9,67	9,60	9,55	9,27	9,29	9,34	9,28	9,28	9,38	9,34	9,45
2007	9,31	9,19	9,19	9,19	9,26	10,20	10,25	10,28	10,49	11,47	12,00	12,08	10,24
2008	12,17	12,19	11,98	11,33	10,44	9,56	9,89	9,72	9,48	9,33	9,15	9,28	10,38
2009	9,18	8,87	8,60	8,14	8,20	7,58	7,41	7,79	7,59	7,89	8,38	8,48	8,18
2010	x	8,45	8,39	8,70	8,84	9,21	9,36	9,35	x	9,13	9,29		

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Ceny průmyslových výrobců (CPV obchodní) u mléka čerstvého polotučného karton v Kč/l

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
2002	10,69	10,69	10,65	10,65	10,87	11,08	10,94	10,75	10,72	10,78	10,67	10,62	10,76
2003	10,57	10,48	10,39	10,37	10,26	10,10	10,05	10,19	10,16	10,07	9,96	9,90	10,21
2004	10,10	10,06	10,13	10,18	10,23	10,40	10,25	10,46	10,49	10,57	10,43	10,53	10,32
2005	10,68	10,79	10,77	10,75	10,81	10,85	10,71	10,69	10,73	10,61	10,73	10,68	10,73
2006	10,92	10,69	10,81	10,80	10,79	10,91	10,96	10,97	10,78	10,77	10,68	10,69	10,81
2007	10,70	10,78	10,92	11,01	11,06	11,41	11,39	11,68	12,06	12,17	12,47	13,01	11,56
2008	13,15	13,04	13,07	13,07	12,55	12,77	12,61	12,25	12,39	12,29	12,18	12,15	12,63
2009	11,73	11,46	11,40	11,39	11,15	10,93	10,79	10,72	10,77	10,69	10,80	10,87	11,14
2010	10,84	10,81	10,90	10,75	10,62	10,39	10,06	10,64	10,59	10,72	10,86		

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Máslo čerstvé (balení 250 g Al folie) v Kč/kg (CPV)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1994	65,33	66,59	67,29	67,61	67,17	66,87	66,81	66,95	67,43	68,79	70,34	72,88	67,91
1995	76,17	76,39	76,43	75,89	74,20	73,13	72,97	73,02	73,89	74,38	74,87	75,86	74,74
1996	77,85	77,37	77,64	77,36	76,98	76,75	76,65	76,52	76,92	77,46	78,91	79,77	77,53
1997	80,57	81,73	82,45	81,55	81,87	81,63	82,03	82,47	83,12	83,90	85,57	88,43	82,94
1998	91,57	91,26	91,35	91,20	90,00	89,32	88,78	87,97	89,48	87,30	84,82	84,22	88,94
1999	83,97	82,36	80,18	76,19	74,80	72,45	71,20	70,39	69,39	71,01	72,72	75,39	75,00
2000	74,25	74,65	73,88	70,00	70,17	67,70	67,43	68,11	69,25	70,32	71,62	71,83	70,77
2001	72,11	73,72	73,22	72,62	72,77	71,98	72,69	73,68	74,38	77,97	80,69	81,64	74,79
2002	81,34	80,14	79,70	78,15	77,29	75,67	74,09	72,71	73,52	75,63	80,25	81,17	77,47
2003	78,69	77,95	78,47	77,64	75,66	76,27	75,80	76,60	81,55	88,21	90,42	89,36	80,55
2004	89,55	88,63	87,67	87,90	88,18	88,57	88,56	91,28	93,48	93,80	96,39	96,02	90,84
2005	92,58	92,79	91,53	89,91	88,31	87,56	87,85	87,36	88,03	86,73	87,77	89,05	89,12
2006	84,87	83,46	80,37	81,04	77,64	78,03	77,30	77,38	75,04	76,90	79,51	80,72	79,35
2007	80,07	79,98	79,66	79,25	80,03	81,67	86,55	94,21	102,49	117,81	120,27	110,22	92,68
2008	98,38	93,03	87,17	82,97	77,21	76,32	79,05	80,07	78,45	75,22	73,30	69,94	80,93
2009	67,34	64,95	66,09	66,56	65,20	67,64	67,78	70,41	71,39	76,88	83,98	87,25	71,29
2010	84,56	84,11	80,29	81,20	81,92	88,48	92,18	93,66	102,31	103,77	92,14		

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Bílý jogurt do 4,5 % tuku v Kč/kg (CPV)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1994	21,92	22,16	21,77	22,15	22,64	22,09	22,50	22,40	22,65	23,03	23,32	23,64	22,46
1995	23,59	23,21	23,53	23,77	24,50	23,80	23,38	23,82	23,66	23,28	23,12	22,88	23,60
1996	26,24	26,48	26,43	28,22	27,20	26,54	26,65	26,60	26,58	26,20	26,20	26,35	26,66
1997	26,35	27,12	27,16	27,20	27,20	27,23	27,85	27,98	29,41	28,02	28,00	27,73	27,60
1998	29,35	29,18	29,10	29,74	29,22	29,56	29,10	29,52	30,62	30,81	30,46	31,14	29,82
1999	30,48	29,84	29,45	28,66	28,06	27,74	27,81	26,26	25,65	25,68	25,71	25,20	27,54
2000	28,23	25,13	25,30	25,20	25,20	24,64	24,78	23,73	25,39	25,74	25,42	25,65	25,37
2001	26,69	26,11	26,19	25,26	23,76	23,61	23,91	24,00	24,17	23,94	x	x	24,62
2002	x	x	29,61	29,34	20,23	32,11	31,72	31,99	35,26	31,48	31,71	31,90	30,54
2003	30,75	29,76	30,98	32,26	31,95	31,02	31,65	32,13	32,11	31,95	31,74	31,91	31,52
2004	31,08	31,53	30,11	31,40	30,99	30,70	30,68	30,48	31,73	32,35	31,84	32,19	31,26
2005	30,81	30,58	29,81	x	35,60	34,95	34,46	35,22	35,06	35,98	35,87	36,08	34,04
2006	35,27	36,10	35,77	35,25	35,50	36,30	34,87	36,01	36,69	36,01	x	x	x
2007	x	x	x	x	x	37,12	x	38,36	x	x	x	x	x
2008	x	39,46	x	x	40,72	x	x	38,11	x	x	x	33,00	37,82
2009	38,00	37,67	37,90	38,00	36,69	37,83	36,11	x	x	x	30,40	x	x
2010	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků

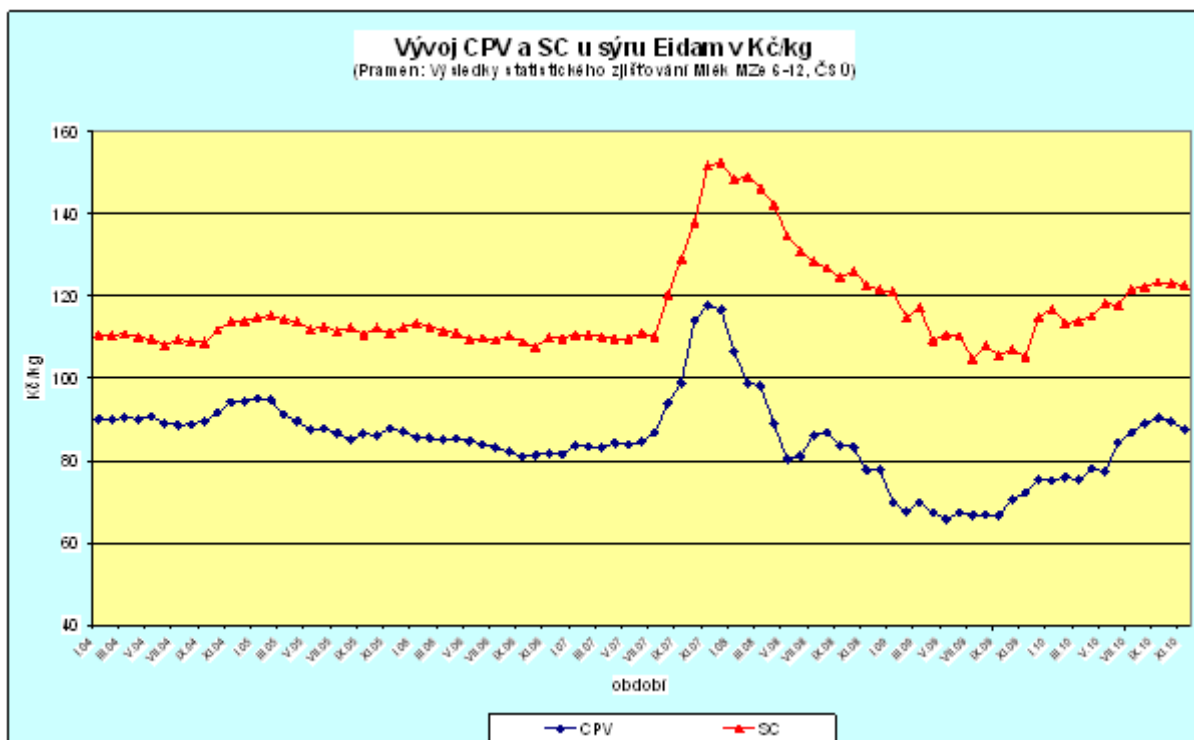
Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr, x = nevedeno z důvodu ochrany dat

Eidamská cihla 45 % tuku v suš. v Kč/kg (CPV)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1994	68,13	69,06	69,12	69,18	69,09	68,88	69,19	69,41	69,00	68,94	69,21	69,38	69,02
1995	72,46	76,59	76,51	76,59	76,95	77,30	77,37	77,45	77,44	77,77	78,26	78,24	76,89
1996	79,55	84,04	85,99	84,24	84,37	84,51	84,45	84,50	84,69	84,06	83,22	84,03	83,92
1997	84,52	85,55	85,87	85,75	85,09	86,15	85,93	85,71	84,96	85,76	83,89	85,97	85,43
1998	94,38	93,05	93,44	95,17	95,40	92,10	94,85	94,34	91,99	92,36	91,24	87,23	92,96
1999	88,87	78,18	80,79	81,95	81,38	76,50	79,92	80,05	80,43	79,90	82,43	85,24	81,30
2000	85,14	85,49	85,44	86,46	87,27	85,75	85,02	85,46	88,29	88,80	89,27	88,63	86,75
2001	95,45	96,37	91,90	100,12	101,23	102,03	104,63	104,48	105,26	109,40	110,81	111,02	102,73
2002	106,36	108,87	105,71	109,10	101,75	98,07	99,33	98,65	99,73	100,50	98,95	89,37	101,4
2003	89,06	88,44	94,07	93,69	89,76	80,73	86,97	84,73	91,22	92,14	96,21	97,55	90,38
2004	94,82	93,95	94,97	93,27	96,19	91,92	95,82	94,92	97,67	94,31	94,88	93,47	94,68
2005	93,15	95,89	89,48	90,27	91,01	89,50	91,89	90,63	89,05	89,66	93,16	91,85	91,30
2006	87,82	88,83	88,14	90,32	89,42	87,76	88,91	87,22	86,43	83,36	84,15	83,05	87,12
2007	88,96	86,74	88,78	87,94	89,04	90,48	94,94	97,64	103,87	108,72	121,35	124,42	98,57
2008	112,48	107,89	111,60	103,36	x	84,95	x	92,33	92,88	88,73	85,63	91,99	97,18
2009	81,78	84,26	89,38	77,43	81,59	80,12	77,51	78,32	80,23	77,30	79,54	86,35	81,15
2010	82,02	87,45	82,83	85,47	81,31	91,25	91,59	92,88	91,05	90,95	92,95		

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr



Eidamská cihla 30 % tuku v suš. v KČ/kg (CPV)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
2002	94,16	93,00	92,66	92,77	92,00	90,09	88,21	87,57	86,57	83,06	81,37	82,89	88,69
2003	81,89	80,30	81,30	81,27	81,70	79,44	78,85	82,42	82,04	84,85	86,92	88,37	82,45
2004	90,17	89,98	90,48	90,09	90,85	89,05	88,66	88,90	89,60	91,64	94,19	94,48	90,67
2005	95,03	94,68	91,16	89,68	87,52	87,70	86,84	85,11	86,56	86,14	87,95	86,95	88,78
2006	85,63	85,54	84,97	85,41	84,93	84,01	83,21	82,09	80,89	81,47	81,75	81,61	83,46
2007	83,56	83,52	83,16	84,33	83,86	84,52	86,88	94,03	98,87	114,08	117,69	116,70	94,27
2008	106,46	98,86	98,27	88,91	80,31	81,17	86,18	86,94	83,87	83,26	77,75	77,77	87,48
2009	69,91	67,59	69,94	67,31	65,85	67,29	66,86	66,88	66,81	70,60	72,11	75,39	68,88
2010	75,23	75,96	75,25	78,16	77,30	84,38	86,84	89,13	90,44	89,60	87,61		

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Tvaroh měkký 23 % sušiny v Kč/kg (CPV)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1994	30,17	30,03	30,43	30,50	30,19	30,29	30,52	30,66	30,37	30,82	30,89	31,19	30,47
1995	33,39	34,19	33,94	33,93	34,40	34,20	34,33	34,19	34,82	34,94	35,19	35,09	34,38
1996	38,01	38,52	38,90	39,23	38,38	39,20	39,31	38,64	38,96	39,22	39,44	39,19	38,88
1997	38,70	40,44	40,29	40,79	40,46	40,70	40,66	40,38	40,35	40,66	40,94	41,75	40,51
1998	42,70	43,21	43,25	43,33	43,37	45,52	42,13	42,76	42,57	42,58	41,96	41,53	42,66
1999	40,86	40,68	40,21	39,77	39,34	39,19	38,93	38,74	38,41	38,56	38,74	39,34	39,40
2000	38,67	38,92	38,97	38,70	38,52	39,04	38,70	38,67	39,09	39,52	39,76	40,10	39,06
2001	41,93	41,10	43,06	43,24	42,66	41,28	41,72	41,93	41,90	42,17	42,79	42,94	42,23
2002	43,18	43,26	43,97	43,17	43,13	43,41	43,00	44,51	44,86	44,18	43,94	43,96	43,71
2003	44,35	44,46	43,53	42,35	41,88	41,71	41,15	41,79	42,06	42,54	42,77	42,89	45,12
2004	46,01	44,17	44,03	43,67	43,52	42,79	43,16	44,44	43,53	43,83	44,11	45,00	44,02
2005	44,29	45,23	43,92	44,89	43,54	42,07	41,66	41,74	41,88	41,35	41,57	41,65	42,82
2006	42,00	41,41	41,38	41,73	41,17	41,08	40,74	40,76	40,40	40,29	40,90	41,20	41,09
2007	41,06	40,99	44,18	40,98	40,84	41,15	41,05	40,88	42,64	45,07	46,39	44,53	42,48
2008	46,02	45,93	46,34	46,52	45,21	45,72	45,23	44,55	44,57	44,22	44,75	44,52	45,30
2009	42,05	46,73	44,40	44,95	43,00	41,55	43,86	43,48	42,92	42,50	43,11	43,14	43,47
2010	42,27	42,19	37,41	36,64	37,63	35,25	36,87	44,25	42,13	35,82	42,84		

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Spotřebitelské ceny (SC)

U všech sledovaných spotřebitelských cen mléka a mléčných výrobků je patrný jak meziroční nárůst cen, tak i jeho pokračování od ledna 2010 do listopadu 2010. V porovnání s cenovým vývojem CPV vykazovaly SC rychlejší tempo růstu.

Meziroční růst SC v listopadu 2010 byl vyšší v rozpětí od 3,0 % (sýr niva) do 28,3 % (máslo).

Vývoj SC od ledna do listopadu 2010 vykázal zvýšení od 3,1 % (sýr niva) do 19,7 % (máslo).

Mléko polotučné trvanlivé v Kč/l (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1995	13,04	13,35	13,48	13,38	13,42	13,52	13,52	13,53	13,55	13,51	13,50	13,55	13,45
1996	14,74	15,04	15,12	15,08	15,05	14,99	14,99	15,02	14,95	14,90	14,79	14,74	14,95
1997	14,85	15,03	15,08	14,97	15,02	15,10	15,10	15,12	15,10	15,05	15,08	15,15	15,04
1998	15,68	15,99	16,13	16,11	16,00	15,85	15,80	15,54	15,38	15,21	14,94	14,77	15,62
1999	14,51	14,24	13,74	13,36	13,13	12,77	12,54	12,49	12,38	12,40	12,80	14,48	13,24
2000	15,22	15,32	15,33	15,29	15,31	15,28	15,22	15,17	15,21	15,13	15,15	15,23	15,24
2001	15,34	15,33	15,38	15,27	15,13	15,04	14,88	14,73	14,68	14,73	14,87	14,92	15,03
2002	15,02	15,05	14,76	14,83	14,74	14,41	14,19	14,08	13,82	13,64	13,59	13,53	14,31
2003	13,37	13,25	13,28	13,11	12,91	12,95	12,74	12,77	12,69	12,98	13,18	13,43	13,06
2004	13,68	13,75	13,72	13,70	13,65	13,57	13,53	13,57	13,78	13,97	14,10	14,21	13,77
2005	14,32	14,40	14,49	14,31	14,22	13,89	13,99	14,03	13,87	13,77	13,74	13,82	14,07
2006	13,64	13,70	13,49	13,39	13,42	13,09	13,26	13,17	13,15	13,03	13,66	13,67	13,39
2007	13,52	13,61	13,53	13,82	13,72	14,04	14,59	15,23	15,61	18,53	18,93	18,25	15,28
2008	18,45	17,76	17,73	17,69	17,75	17,12	16,46	16,80	16,78	15,99	16,04	15,46	17,00
2009	15,19	13,96	14,12	14,08	14,17	13,98	13,27	13,08	13,01	13,32	13,80	14,47	13,87
2010	14,56	14,51	14,29	14,82	14,64	14,69	14,74	15,12	14,73	15,21	15,19		

Pramen: ČSU

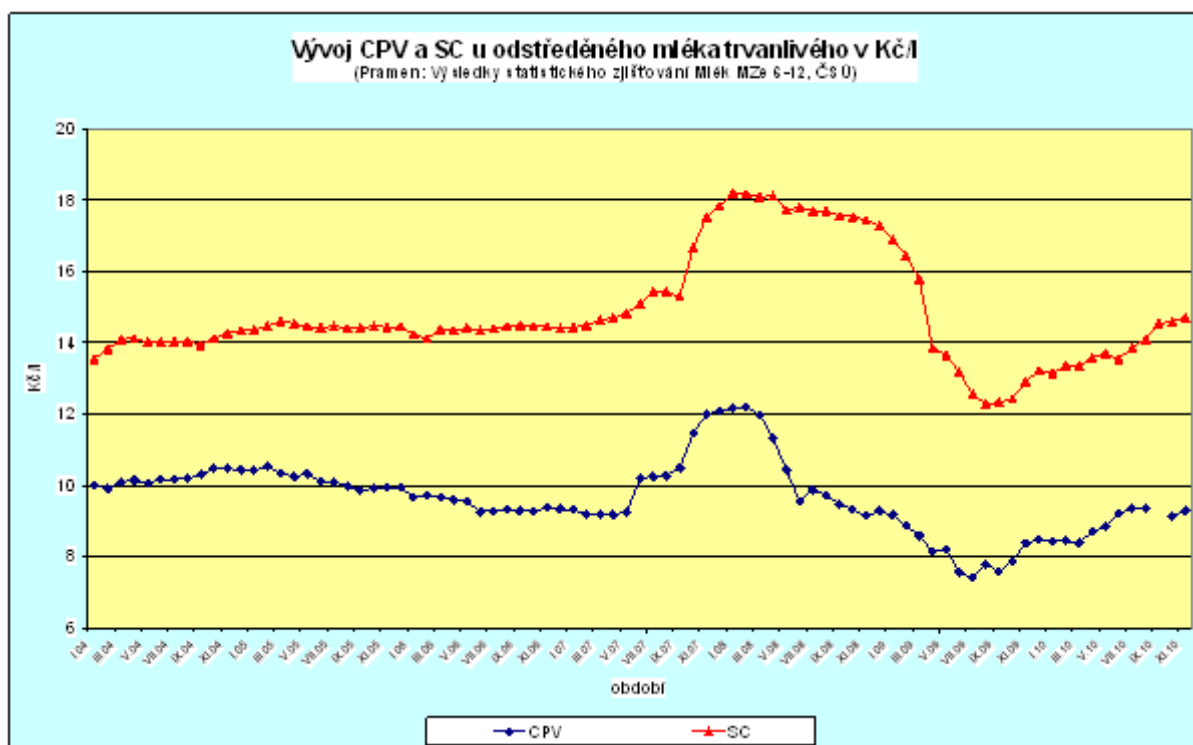
Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Mléko odstředěné trvanlivé v KČ/l (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
2001	14,41	14,50	14,58	14,40	14,34	14,18	14,02	13,83	13,89	13,77	13,93	13,95	14,15
2002	14,03	14,11	14,04	13,95	13,95	13,83	13,63	13,55	13,42	13,31	13,13	13,00	13,66
2003	12,80	12,78	12,58	12,48	12,25	12,08	12,02	12,04	12,10	12,09	12,28	12,50	12,33
2004	12,73	13,05	13,06	12,97	12,98	13,02	12,91	13,05	13,04	12,98	13,23	13,33	13,03
2005	13,41	13,53	13,54	13,43	13,39	13,26	13,18	13,19	13,22	13,04	13,01	13,05	13,27
2006	12,94	12,92	12,86	12,84	12,74	12,73	12,74	12,73	12,41	12,60	12,67	12,69	12,74
2007	12,69	12,83	12,83	12,97	12,99	13,82	13,98	14,39	14,57	17,49	17,66	17,75	14,50
2008	17,44	17,11	16,84	16,91	16,61	16,37	15,96	15,95	16,22	16,26	15,24	15,06	16,33
2009	15,03	14,57	13,97	13,84	13,66	13,18	12,56	12,27	12,33	12,44	12,92	13,22	13,33
2010	13,14	13,36	13,35	13,58	13,70	13,54	13,87	14,10	14,54	14,59	14,71		

Pramen: ČSU, sledování zahájeno v roce 2001

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr



Mléko polotučné pasterované v Kč/l (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1994	8,42	8,44	8,47	8,51	8,47	8,46	8,49	8,49	8,49	8,52	8,54	8,71	8,50
1995	9,36	9,46	9,57	9,58	9,59	9,56	9,60	9,58	9,59	9,62	9,61	9,63	9,56
1996	10,47	10,68	10,77	10,78	10,84	10,86	10,85	10,84	10,87	10,88	10,88	10,91	10,80
1997	11,07	11,18	11,20	11,23	11,21	11,24	11,37	11,40	11,48	11,53	11,58	11,70	11,35
1998	12,21	12,27	12,29	12,32	12,32	12,30	12,31	12,24	12,23	12,22	12,17	12,07	12,25
1999	12,02	11,91	11,81	11,77	11,70	11,67	11,60	11,57	11,64	11,64	11,60	11,80	11,73
2000	12,01	11,99	12,05	12,03	12,10	12,09	12,16	12,20	12,24	12,35	12,40	12,54	12,18
2001	12,55	12,63	12,71	12,87	12,93	12,94	13,05	13,06	12,98	13,16	13,33	13,48	12,97
2002	13,70	13,78	13,77	13,85	13,85	13,87	13,88	13,85	13,90	13,85	13,93	13,87	13,84
2003	13,98	13,86	13,87	13,76	13,58	13,45	13,32	13,32	13,12	13,20	13,33	13,38	13,51
2004	13,55	13,83	14,10	14,13	14,02	14,02	14,04	14,05	13,94	14,13	14,27	14,35	14,04
2005	14,36	14,48	14,61	14,54	14,45	14,42	14,47	14,40	14,41	14,47	14,44	14,45	14,46
2006	14,23	14,12	14,39	14,34	14,42	14,34	14,41	14,45	14,48	14,45	14,45	14,40	14,37
2007	14,43	14,49	14,65	14,70	14,83	15,10	15,44	15,42	15,30	16,67	17,54	17,84	15,53
2008	18,21	18,17	18,09	18,12	17,72	17,80	17,70	17,70	17,55	17,54	17,44	17,28	17,78
2009	16,89	16,45	15,79	15,80	15,61	15,76	15,22	14,73	14,99	14,97	15,21	15,32	15,56
2010	15,73	15,79	15,00	15,74	15,43	15,40	16,58	16,71	16,27	16,81	16,62		

Pramen: ČSU

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Máslo čerstvé v Kč/kg (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1994	78,54	78,65	79,31	80,31	80,33	80,05	79,98	80,33	80,40	81,74	83,49	87,20	80,86
1995	91,85	93,37	93,77	93,05	92,38	90,86	89,16	89,11	89,83	90,91	91,58	92,44	91,53
1996	95,61	96,87	96,66	96,66	96,18	95,59	95,18	95,09	94,95	95,14	95,87	97,96	95,98
1997	100,51	101,60	101,37	101,38	101,33	101,39	102,37	102,02	102,79	103,58	105,00	107,27	102,55
1998	112,05	112,77	112,06	112,10	111,52	110,78	110,75	109,91	109,44	109,69	107,84	105,32	110,35
1999	103,75	101,26	99,46	96,71	94,42	91,02	89,97	89,39	88,60	88,98	90,34	94,17	94,01
2000	95,97	92,93	91,97	90,38	87,87	85,61	85,99	86,32	88,21	89,80	89,84	91,00	89,66
2001	91,66	91,41	90,15	89,63	90,03	89,82	89,12	89,23	90,40	95,34	98,52	99,96	92,11
2002	100,32	99,15	97,64	96,72	95,53	93,50	91,76	91,04	91,94	92,76	96,75	98,94	95,50
2003	98,21	96,11	94,83	93,84	93,57	93,09	92,85	94,00	100,03	107,76	111,51	111,77	98,96
2004	111,91	111,23	109,25	109,65	109,32	109,07	108,84	110,99	111,53	114,41	115,79	115,48	111,46
2005	114,94	116,14	114,23	112,31	109,77	110,15	109,01	107,32	108,88	110,77	110,35	108,80	111,06
2006	107,59	105,59	107,55	106,22	105,35	105,14	102,80	102,89	102,40	102,68	101,79	103,57	104,46
2007	103,55	104,18	103,15	103,35	103,37	104,86	106,74	111,05	120,77	138,95	149,12	146,50	116,30
2008	129,77	123,29	118,31	117,68	114,80	111,1	110,89	112,58	111,64	108,86	109,98	104,79	114,48
2009	98,51	94,39	91,89	92,29	91,04	90,79	91,92	93,09	92,91	99,23	105,09	111,99	96,10
2010	112,68	109,61	106,30	106,98	107,02	111,74	121,28	123,13	127,18	133,13	134,88		

Pramen: ČSU

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Máslo pomazánkové v Kč/kg (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
2001	86,21	85,75	86,37	86,60	86,69	86,07	86,33	86,11	86,89	86,72	87,51	86,99	86,52
2002	88,82	89,52	89,05	87,71	87,78	88,08	88,20	87,91	87,13	87,08	87,26	86,38	87,91
2003	86,58	87,18	86,70	85,23	85,57	86,66	86,11	86,28	85,27	84,40	85,42	84,93	85,86
2004	85,03	86,52	86,41	86,03	85,17	85,94	85,86	85,71	85,97	86,32	85,78	87,28	86,00
2005	87,73	88,76	89,55	88,66	87,79	88,14	88,76	89,56	87,99	87,96	88,19	88,01	88,43
2006	87,58	88,29	88,64	88,72	89,56	90,78	90,89	90,78	87,03	87,95	88,12	87,74	88,84
2007	86,69	88,48	89,39	86,16	87,01	87,27	88,50	89,17	89,87	89,93	91,22	96,49	89,18
2008	97,59	98,36	100,01	101,17	98,29	98,56	100,91	101,90	101,90	100,16	101,47	102,25	100,21
2009	100,13	99,78	98,68	98,16	99,45	99,90	99,07	99,48	98,68	99,53	98,60	101,33	99,40
2010	99,63	99,92	99,82	99,34	100,54	99,70	96,97	98,51	103,77	103,04	103,60		

Pramen: ČSU, sledování zahájeno v r. 2000

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Eidamská cihla v Kč/kg (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1998	115,65	118,08	118,48	118,55	118,92	119,14	118,37	117,88	117,36	116,70	114,66	111,62	117,12
1999	110,46	107,33	105,32	103,70	102,08	99,84	98,03	97,61	96,53	97,76	101,07	107,75	102,29
2000	110,12	110,60	110,02	109,81	109,68	109,51	109,12	109,40	109,21	109,57	110,01	112,12	109,93
2001	111,27	111,65	112,79	112,78	115,09	115,55	116,33	116,23	116,49	116,64	117,17	117,79	115,03
2002	120,14	121,33	119,54	120,52	119,89	119,15	116,04	112,29	109,24	108,51	106,38	105,28	114,86
2003	105,67	103,26	100,19	99,41	100,79	100,64	100,63	100,85	102,88	104,88	107,07	108,53	102,89
2004	110,70	110,61	110,83	110,01	109,55	108,18	109,42	109,03	108,74	111,76	113,82	114,06	110,56
2005	114,83	115,24	114,32	113,74	111,87	112,66	111,49	112,29	110,7	112,21	110,99	112,35	112,72
2006	113,54	112,60	111,66	110,98	109,56	109,79	109,34	110,36	108,91	107,68	109,86	109,77	110,34
2007	110,64	110,69	110,21	109,70	109,75	111,03	110,19	120,42	129,14	137,94	151,64	152,95	122,03
2008	148,27	149,10	146,22	142,27	134,68	131,1	128,48	126,91	124,60	126,18	122,63	121,55	133,50
2009	121,12	114,81	117,30	109,27	110,74	110,29	104,85	108,13	105,54	107,09	105,31	114,91	110,78
2010	116,94	113,44	113,89	115,22	118,32	117,75	121,72	122,32	123,42	123,02	122,75		

Pramen: ČSU

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Tavený sýr neochucený v Kč/kg (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
2000	154,25	154,05	152,88	152,43	153,16	153,35	152,99	153,62	153,24	154,58	154,28	155,33	153,08
2001	154,91	156,88	158,25	158,37	157,01	158,06	159,05	158,06	158,71	158,57	158,04	157,69	157,80
2002	161,48	162,49	160,29	160,66	161,31	162,94	160,59	162,26	163,30	164,11	165,15	164,22	162,40
2003	166,97	166,06	165,01	163,62	163,95	162,62	162,49	163,92	163,69	163,46	164,77	163,75	164,19
2004	165,79	165,38	166,75	165,48	166,49	166,32	166,68	166,92	165,56	166,33	167,63	167,32	166,39
2005	170,83	172,25	172,99	169,57	170,52	169,24	171,26	171,08	172,30	171,47	171,60	169,56	171,06
2006	171,61	171,09	174,48	173,68	174,28	176,30	176,97	174,83	169,63	168,09	164,17	164,37	171,63
2007	168,70	167,42	170,60	169,39	167,98	168,46	169,38	172,14	175,97	177,44	197,22	199,21	175,33
2008	202,36	197,17	195,15	193,67	191,39	190,06	186,90	188,31	186,28	186,39	186,32	185,88	190,82
2009	185,99	182,02	182,93	181,15	182,23	182,93	182,70	185,05	181,63	179,41	179,91	183,42	182,45
2010	181,57	182,67	187,24	184,86	183,17	181,98	186,15	183,81	185,96	186,11	191,73		

Pramen: ČSU

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Niva v Kč/kg (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
2001	145,49	147,44	148,23	148,56	147,35	147,08	147,52	148,18	149,04	146,89	152,07	156,23	148,67
2002	159,48	159,46	159,12	159,61	159,20	157,00	156,75	158,10	156,19	156,42	157,13	155,89	157,86
2003	156,15	155,26	154,68	153,15	153,05	152,07	152,26	152,12	154,51	154,87	154,60	155,63	154,03
2004	157,05	156,59	159,42	158,32	160,03	158,56	161,64	160,55	160,60	162,02	163,37	164,42	160,21
2005	162,98	162,68	164,04	165,73	163,39	165,72	165,21	164,92	163,62	161,53	163,51	162,82	163,85
2006	163,27	162,40	163,24	162,58	163,25	163,82	164,55	164,41	156,0	161,21	162,29	159,47	162,21
2007	159,59	160,67	162,09	163,25	164,57	164,18	161,68	162,62	158,53	168,47	170,89	173,87	164,20
2008	173,32	172,98	176,38	175,78	172,69	173,99	173,16	177,42	171,57	177,10	174,02	176,49	174,58
2009	175,88	177,99	177,76	168,35	165,31	166,37	163,90	171,95	169,44	164,85	168,60	163,92	169,53
2010	168,34	168,01	167,25	166,68	167,06	167,55	167,60	173,27	172,77	173,48	173,62		

Pramen: ČSU, sledování zahájeno v r. 2001

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Tvaroh měkký v Kč/kus – 1 kg (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1998	53,97	54,59	54,89	54,76	55,24	55,46	55,51	55,46	55,28	55,19	54,92	54,60	54,99
1999	54,31	53,93	53,36	53,27	52,16	51,64	51,72	51,22	50,80	51,01	51,12	51,49	52,17
2000	51,40	51,48	51,20	51,24	51,50	51,55	51,63	51,63	51,56	51,69	51,85	52,10	51,57
2001	52,36	52,32	52,64	52,52	53,03	53,18	53,51	53,36	53,21	53,45	53,97	53,58	53,09
2002	54,94	55,33	54,41	54,75	54,87	54,85	54,72	54,68	54,73	54,54	55,14	55,04	54,83
2003	54,72	54,80	54,83	54,27	54,64	54,59	54,60	54,62	54,68	54,32	54,40	54,47	54,58
2004	54,47	55,37	55,61	55,58	55,65	55,30	55,07	54,96	55,03	54,78	54,77	55,10	55,14
2005	55,38	55,91	55,79	55,35	55,44	55,51	55,47	54,97	54,87	54,68	54,59	54,23	55,18
2006	54,20	54,07	54,46	54,00	54,00	54,27	54,02	54,01	50,65	49,38	49,67	49,82	52,71
2007	50,26	50,86	51,26	51,22	51,16	52,21	52,07	50,22	52,12	56,33	59,26	61,64	53,22
2008	66,31	65,03	62,72	63,41	61,90	62,29	61,11	60,52	62,77	63,12	62,99	58,53	62,56
2009	61,35	62,95	62,84	61,12	61,02	57,94	59,15	59,65	57,99	59,35	58,46	58,51	60,03
2010	60,59	62,01	60,11	59,46	61,12	60,90	60,09	60,28	61,39	62,72	60,84		

Pramen: ČSU

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Bílý jogurt netučný v Kč/kus - 150 ml (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
2001	5,92	5,90	5,97	5,94	5,99	5,98	5,97	5,96	5,98	5,99	5,96	5,99	5,96
2002	6,02	6,04	6,11	6,14	6,12	6,10	6,13	6,18	6,12	6,09	6,10	6,10	6,10
2003	6,05	6,01	5,98	5,87	5,78	5,80	5,79	5,77	5,77	5,74	5,75	5,77	5,84
2004	5,82	5,86	5,90	5,88	5,91	5,97	5,95	6,00	5,96	6,02	6,04	6,00	5,94
2005	6,08	6,10	6,08	6,15	6,18	6,11	6,15	6,11	6,04	6,02	6,04	5,98	6,09
2006	5,87	5,85	5,81	5,80	5,79	5,79	5,93	5,90	5,91	5,86	5,80	5,83	5,85
2007	5,77	5,90	5,83	5,82	5,82	5,82	5,87	5,66	5,65	5,94	5,98	6,02	5,84
2008	6,15	6,18	6,22	6,17	6,23	6,23	6,24	6,23	6,34	6,30	6,20	6,25	6,23
2009	6,24	6,28	6,31	6,26	6,21	6,12	5,95	5,99	5,84	5,72	5,85	5,87	6,05
2010	6,16	6,10	6,10	6,20	6,13	6,20	6,34	6,37	6,24	6,39	6,39		

Pramen: ČSU

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Jogurt smetanový ovocný 150 ml v Kč/ks (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
2001	8,80	8,74	8,77	8,76	8,78	8,70	8,72	8,78	8,84	8,77	8,77	8,77	8,77
2002	8,79	8,75	8,67	8,66	8,72	8,71	8,63	8,61	8,55	8,39	8,35	8,41	8,60
2003	8,40	8,28	8,20	8,16	8,20	8,03	8,07	8,05	7,99	8,01	7,93	7,93	8,10
2004	8,02	7,93	8,11	8,12	8,02	8,02	8,00	8,02	7,98	8,00	7,94	7,97	8,01
2005	7,96	8,05	8,10	8,14	8,14	8,08	7,88	8,06	8,04	8,08	8,18	8,11	8,07
2006	8,11	8,09	7,91	8,02	8,00	7,94	7,96	7,94	7,43	7,51	7,75	7,66	7,86
2007	7,80	7,86	7,77	8,00	7,81	7,85	7,72	7,92	7,96	8,31	8,30	8,48	7,98
2008	8,69	8,72	8,76	8,68	8,66	8,44	8,80	8,67	8,62	8,78	8,53	8,58	8,66
2009	8,71	8,47	8,86	8,53	8,35	8,58	8,46	8,21	8,51	8,34	8,38	8,58	8,50
2010	9,05	8,96	8,73	8,89	8,78	8,94	9,44	9,39	9,50	9,24	9,82		

Pramen: ČSU

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Zakysané mléčné výrobky tekuté v Kč/l (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
2000	19,08	19,10	19,23	19,19	19,49	19,29	19,17	19,23	19,25	19,34	19,27	19,42	19,26
2001	19,80	19,91	19,90	19,84	19,90	19,77	19,81	19,90	19,84	19,80	19,96	19,70	19,84
2002	19,81	19,81	19,64	19,70	19,78	20,01	19,81	20,12	20,05	19,94	19,99	19,95	19,88
2003	19,96	20,08	19,85	19,76	20,00	19,71	19,70	19,46	19,55	19,17	19,41	19,42	19,67
2004	19,59	19,68	19,61	19,57	19,66	19,64	19,62	19,76	19,76	19,85	19,74	19,84	19,69
2005	19,83	19,90	20,01	19,88	19,88	19,83	19,67	19,66	19,78	19,73	19,69	19,71	19,80
2006	19,81	19,74	19,65	19,63	19,74	19,68	19,82	19,82	19,01	19,00	19,02	19,08	19,50
2007	19,04	18,88	18,90	19,02	18,76	19,17	18,99	19,89	20,68	20,90	21,88	23,17	19,94
2008	24,23	24,31	24,07	24,25	24,22	24,09	23,82	23,80	23,88	24,13	23,84	23,75	24,83
2009	23,46	23,62	23,01	23,50	23,27	23,16	22,92	22,80	22,72	22,90	23,22	23,16	23,15
2010	22,94	23,23	23,79	23,81	23,60	23,41	23,19	23,41	24,36	24,53	24,74		

Pramen: ČSU

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

ZAHRANIČNÍ OBCHOD – MLÉKO

Vývoj zahraničního obchodu v tis. Kč u mléka a mlékárenských výrobků v letech 2007, 2008 a 2009

Ukazatel/rok (v tis. Kč)	Rok			Změna 2008/2007	
	2007	2008	2009	v tis. Kč	Index
Vývoz mléka a výrobků (0401 - 0406 CS)	14 883 418	13 871 757	11 710 017	- 2 161 740	84,4
Dovoz mléka a výrobků (0401 - 0406 CS)	9 469 659	8 942 676	8 957 910	+ 15 234	100,2
Bilance (saldo) u mléka a mlék. výr.	5 413 759	4 929 081	2 752 107	- 2 176 974	55,8
Obrat	24 353 077	22 814 433	20 667 927	- 2 146 506	90,6

Pramen: ČSU - Databáze zahraničního obchodu, zboží v režimu volného oběhu

Údaje o zahraničním obchodu za rok 2008 a 2009 byly čerpány z uživatelského programu Ministerstva zemědělství ČR – aplikace celní statistiky ke dni 9. 2. 2010.

Meziroční hodnocení zahraničního obchodu s mlékem a mléčnými výrobky v České republice za období leden až prosinec 2009 není příznivé. Obchodní bilance v uvedeném období skončila přebytkem pouze 2,177 mld. Kč. V porovnání s rokem 2008 **došlo k výraznému meziročnímu snížení pozitivní obchodní bilance o – 44,2 %, propadu vývozu, stagnaci dovozu a snížení dovozních i vývozních cen.** Hodnota vývozu se meziročně snížila o – 15,6 % na cca 11,7 mld. Kč, hodnota dovozu stagnovala na 8,9 mld. Kč.

Nové podmínky na světových trzích přinesly i změny v poptávce po mléku a mléčných výrobcích. Zahraniční obchod s mlékem a mléčnými výrobky v České republice rovněž zaznamenal **změnu sortimentu obchodovaného zboží i změnu ve směrování obchodních transakcí.** Do bilance zahraničního obchodu v České republice výrazně zasahují přesuny mléka jako suroviny pro zpracování do zahraničí. **Objemy prodeje mléka v cisternách do převážně německých mlékáren představovaly v roce 2009 cca 18 % české tržní produkce mléka.** Mléko a mléčné výrobky byly v roce 2009 exportovány do 58 zemí světa, z toho 34,0 % z celkové finanční hodnoty vývozu mléka a mléčných výrobků do Německa, 19,8 % na Slovensko, 12,1 % do Itálie.

Podíl vývozu mléka a mléčných výrobků na celkovém agrárním vývozu se meziročně snížil a v roce 2009 představoval celkem 11,8 %.

Bilance zahraničního obchodu u mléka a mléčných výrobků

Ukazatel	1999	2000	2001	2004	2005	2006	2007	2008	2009
V mil. litrech přepočtených na ekvivalent mléka									
VÝVOZ	706,8	668,5	701,6	738,0	832,6	850,9	957,8	937,6	909,7
DOVOZ	160,4	188,3	202,9	329,6	535,4	701,3	836,0	810,2	853,7
SALDO	546,4	480,3	498,7	408,4	297,2	149,6	121,8	127,4	56,0
V mil. Kč									
VÝVOZ	5 262,7	6 401,1	7 392,5	7 676,6	9 970,5	11 872,0	14 883,4	13 871,8	11 710,0
DOVOZ	1 944,4	2 269,5	2 629,8	5 065,1	6 702,6	7 611,1	9 469,7	8 942,7	8 957,9
SALDO	3 318,1	4 131,6	4 762,7	2 611,5	3 267,9	4 260,9	5 413,7	4 929,1	2 752,1
V mil. EUR									
VÝVOZ	142,7	179,8	216,9	241,1	334,8	418,9	536,1	556,2	442,8
DOVOZ	52,7	63,7	77,2	159,1	225,0	268,5	341,1	358,5	338,7
SALDO	90,0	116,0	139,7	82,0	109,7	150,3	195,0	197,7	104,1
Podíl vývozu mléka a mlékárenských výrobků (CN 0401 až 0406) na celkovém agrárním vývozu (kapitola 01 – 24 celního sazebníku)									
Vývoz 01 – 24 v mil. Kč	39 757,0	47 724,4	49 418,1	61 526,1	78 519,6	78 532,8	96 718,4	102 877,5	98 896,4
Podíl v %	13,2	13,4	15,0	12,5	12,7	15,1	15,5	13,5	11,8

Pramen: ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu - zboží v režimu volného oběhu; Česká národní banka – kurzy devizového trhu – 1999 (1 EUR = 36,882 Kč), 2000 (1 EUR = 35,610 Kč), 2001 (1 EUR = 34,083 Kč), 2004 (1 EUR = 31,844 Kč), 2005 (1 EUR = 29,784 Kč), 2006 (1 EUR = 28,343 Kč), 2007 (1 EUR = 27,762 Kč), 2008 (1 EUR = 24,942 Kč), 2009 (1 EUR = 26,445);

Pozn.: ve vývozu jsou zahrnuty výrobky a syrové mléko realizované mlékárnami z nákupu

Vývoj zahraničního obchodu s mlékem a mlékárenskými výrobky za rok 2008 a 2009

Název zboží	01-12	Objem (tuny)			Ø cena (Kč/kg)		Finanční hodnota (tis. Kč)		
		DOVOZ	VÝVOZ	SALDO	DOVOZ	VÝVOZ	DOVOZ	VÝVOZ	SALDO
Mléko a smet. nezah. (0401)	2008	122 960	643 723	+ 520 763	12,07	9,78	1 484 113	6 293 440	+ 4 809 327
	2009	109 268	645 972	+ 536 704	10,86	7,77	1 186 675	5 020 973	+ 3 834 298
Mléko a smet. zahuš. (0402)	2008	6 933	37 957	+ 31 024	35,99	59,59	249 535	2 261 840	+ 2 012 305
	2009	8 041	35 693	+ 27 652	31,04	41,86	249 539	1 494 222	+ 1 244 683
Jogurty, kefíry apod. (0403)	2008	38 522	60 756	+ 22 234	27,00	32,13	1 040 062	1 952 344	+ 912 282
	2009	38 038	75 963	+ 37 925	26,34	28,88	1 001 780	2 193 866	+ 1 192 086
Syravátka (0404)	2008	37 888	52 872	+ 14 984	4,50	8,95	170 412	473 174	+ 302 762
	2009	19 910	41 436	+ 21 526	6,96	8,19	138 527	339 561	+ 201 034
Máslo (0405)	2008	15 625	14 950	- 675	78,80	63,26	1 231 206	945 733	- 285 473
	2009	20 130	14 105	- 6 025	69,41	54,82	1 397 208	773 237	- 623 971
Sýry a tvarohy (0406)	2008	64 432	22 119	- 42 313	73,99	87,94	4 767 348	1 945 226	- 2 822 122
	2009	74 129	25 365	- 48 764	67,24	74,44	4 984 180	1 888 158	- 3 096 022

Pramen: ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu, zboží v režimu volného oběhu

Do České republiky se v roce 2009 dovezlo mléko a mléčné výrobky z 35 zemí. **Největší objemy zboží představoval dovoz mlékárenského zboží z Německa (39,3 % z celkové finanční hodnoty dovozu), z Polska (28,6 %) a ze Slovenska (14,4 %). Dovoz z těchto tří zemí celkem představoval více jak čtyři pětiny (82,3 %) z celkové finanční hodnoty dovozu.**

V oblasti dovozu pokračuje především **trvale rostoucí trend dovozu sýrů (meziroční navýšení dovozu o 9 697 tun, tj. o 15 %)**. Záporné saldo zahraničního obchodu u této komodity nebylo ovlivněno ani meziročním navýšením vývozu sýrů o 3 246

tun (tj. nárůst o 14,7 %). Dovození ceny sýrů signalizují vysokou konkurenční úroveň, oproti průměrné vývozní ceně nižší o 10,7 %. Příkladem nízkých dovozních cenových relací je např. dovážené zboží deklarované pod položkou CN 0406 90 13 (Ementál) z Polska, za průměrnou dovozní cenu 55,68 Kč/kg. Největší dovozní podpoložkou této skupiny zboží je CN 0406 90 23, která za rok 2009 představovala dovoz 23 922 tun Eidamu za průměrnou dovozní cenu 60,33 Kč/kg.

Rovněž **dovoz másla** má za poslední období **rostoucí trend**, meziroční navýšení dovozu (rok 2009/rok 2008) představovalo nárůst o 4 505 tun (**tj. nárůst o 28,8 %**). V této skupině zboží dominoval dovoz másla čerstvého k okamžité spotřebě, tuk do 85 % v balení nad 1 kg (9 343 tun za průměrnou dovozní cenu 65,46 Kč/kg) a v balení do 1 kg (8 718 tun za 71,80 Kč/kg). V porovnání s rokem 2008 se v roce 2009 dovezlo více i zahuštěného mléka a smetany, meziročně o + 1 108 tun (nárůst objemu o 16 %).

Meziročně se snížil dovoz tekutých mlék a smetan o 13 695 tun (tj. o 11,1 %), syrovátky o 17 978 tun (tj. o 47,5 %). Každoročně vysoký dovoz jogurtů a ostatních zakysaných mléčných výrobků téměř stagnoval (meziroční pokles pouze o 1,3 %).

Významnou položkou vývozu mléka a mléčných výrobků z hlediska dosažené finanční hodnoty vývozu a kladného salda zahraničního obchodu byl v roce 2009 především **vývoz syrového mléka (finanční hodnota vývozu cca 5 mld. Kč), kterého se během roku 2009 vyvezlo 465 675 tun, tj. o 3,9 % více než v roce 2008**. Druhou významnou skupinou zboží z hlediska dosažené finanční hodnoty vývozu a dosaženého kladného salda zahraničního obchodu jsou **jogurty a ostatní zakysané mléčné výrobky (finanční hodnota vývozu cca 2,2 mld. Kč)**, jejichž objem vývozu se za uplynulý rok 2009 zvýšil na celkových 75 963 tun (tj. meziroční zvýšení o 25 %). Kladné saldo zahraničního obchodu a vývoz ve finanční hodnotě cca 1,5 mld. Kč představovaly v roce 2009 vývozy sušených a kondenzovaných mlék, a to i přesto, že dochází meziročně ke snižování objemu výroby a tím i vývozu tohoto mlékárenského zboží. **Výsledek salda zahraničního obchodu s máslem, z hlediska finančního vyjádření, je od roku 2007 záporný**. Ve finančním vyjádření došlo k meziročnímu propadu salda o 118,6 % v důsledku meziročního zvýšení objemu dovozu v tunách o 29 %, snížení vývozu o 5,7 % a snížení průměrné vývozní ceny o 13,3 %.

U sýrů a tvarohů se v roce 2009 záporné saldo zahraničního obchodu propadlo na - 3,1 mld. Kč, meziročně se zvýšil vývoz sýrů a tvarohů v objemu o 14,7 % (na 25 365 tun), realizační ceny se jak u vývozu, tak i dovozu sýrů snížily.

Struktura vývozu mléčných výrobků v % (počítáno z hodnoty vývozu)

Výrobek/rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Sušená mléka	49,8	40,7	47,7	36,2	27,0	15,7	18,4	14,8	10,6
Sýry, tvaroh	20,9	25,7	24,0	19,5	17,8	15,3	11,9	14,0	16,1
Máslo	14,8	16,6	15,6	12,6	8,2	9,2	8,6	6,8	6,6
Kondenzované mléko	4,3	5,0	3,7	3,4	2,3	1,7	1,3	1,5	2,2
Jogurty, kefir	3,4	5,0	3,1	5,8	8,4	12,1	12,7	14,1	18,7
Tekuté mléko, smetana	3,2	2,9	2,3	18,4	32,4	41,8	40,3	45,4	42,9
Syrovátka	3,6	4,1	3,6	4,1	3,9	4,2	6,8	3,4	2,9
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Pramen: ČSU - Databáze zahraničního obchodu

Struktura vývozu mléka a mléčných výrobků se za poslední sledované roky výrazně změnila. Za posledních šest let došlo k propadu vývozu výrobků u téměř celého sortimentu mlékárenského zboží, pouze u jogurtů a ostatních zakysaných mléčných výrobků a u tekutého mléka (vývoz suroviny) se vývoz zvýšil. Nicméně situace v roce 2010 vykazuje i u těchto druhů mléčných výrobků meziroční snížení vývozu.

Struktura dovozu mléčných výrobků v % (počítáno z hodnoty dovozu)

Výrobek/rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Sýry tavené	19,5	18,0	19,6	14,9	10,8	9,4	8,0	8,2	8,4
Ostatní sýry	31,9	29,7	31,5	40,4	42,9	44,9	43,1	45,1	47,2
Sýry celkem	51,4	47,7	51,1	55,3	53,7	54,3	51,1	53,3	55,6
Jogurty, kefir	27,5	25,2	20,4	16,0	14,6	12,0	11,3	11,6	11,2
Tekuté mléko	12,9	17,2	19,3	17,1	17,4	15,4	14,8	16,6	13,3
Kondenzované mléko	1,6	1,7	1,1	1,5	1,8	1,2	1,8	1,1	1,2
Sušená mléka	-	0,8	0,5	2,0	1,3	2,4	2,7	1,7	1,6
Máslo	5,4	6,5	7,0	6,5	9,6	12,5	14,1	13,8	15,6
Syrovátka	1,2	0,9	0,6	1,6	1,6	2,2	4,2	1,9	1,5
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Pramen: ČSU - Databáze zahraničního obchodu

Ze struktury dovozu mléka a mléčných výrobků přetrvává trend vysokého dovozu sýrů ostatních a másla.

Teritoriální vývoj ZO u mléčných výrobků v roce 2009

Země	Hodnota vývozu v tis. Kč	Podíl z vývozu v %	Země	Hodnota dovozu v tis. Kč	Podíl z dovozu v %
Německo	3 976 464	34,0	Německo	3 523 565	39,3
Slovensko	2 317 458	19,8	Polsko	2 560 529	28,6
Itálie	1 420 358	12,1	Slovensko	1 291 073	14,4
Maďarsko	664 053	5,7	Francie	437 012	4,9
Polsko	333 672	2,8	Belgie	302 099	3,4
Rakousko	297 299	2,5	Nizozemsko	229 157	2,5
Libanon	287 303	2,5	Itálie	184 558	2,1
Finsko	254 739	2,2	Rakousko	138 463	1,5
Nizozemsko	233 661	2,0	Litva	59 503	0,7
Ostatní	1 925 010	16,4	Ostatní	231 951	2,6
Celkem	11 710 017	100,0	Celkem	8 957 910	100,0

Pramen: ČSU - Databáze zahraničního obchodu

Nejvýznamnější destinací českého vývozu mléka a mléčných výrobků zůstalo v roce 2009 tradičně Německo, Slovensko a Itálie.

Z dovozních zemí na českém trhu trvale dominují Německo, Polsko a Slovensko. Tyto země v roce 2009 představovaly více jak 82 % podílu z celkového dovozu mléka a mléčných výrobků (ve finančním vyjádření).

Dovoz mléka a mléčných výrobků byl v roce 2009 z 99,7 % realizován dovozem ze zemí EU-27, dovoz z třetích zemí představoval pouze 0,3 % z celkové finanční hodnoty dovozu.

Struktura ZO u mléčných výrobků podle hlavních regionů v mil. Kč

Skupina zemí	Vývoz				Dovoz			
	2008	%	2009	%	2008	%	2009	%
EU-27	12 097,4	87,2	10 600,3	90,5	8 929,3	99,9	8 935,1	99,7
Třetí země	1 774,4	12,8	1 109,7	9,5	13,4	0,1	22,8	0,3
Celkem	13 871,8	100,0	11 710,0	100,0	8 942,7	100,0	8 957,9	100,0

Pramen: ČSU - Databáze zahraničního obchodu

Tekuté mléko, smetany (0401 CN)

Vývoj ZO u tekutých mlék, smetan za rok

Název zboží	Vývoz				Dovoz			
	Objem (t)		Kč/kg		Objem (t)		Kč/kg	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Mléko s obsahem tuku do 1 %	26 325	9 229	9,01	7,42	7 741	3 667	8,64	9,14
Mléko s obsahem tuku 1-6 %	601 903	624 035	9,22	7,20	102 133	88 216	9,39	7,13
Smetany	15 495	12 708	32,79	36,05	13 086	17 385	35,05	30,16
Celkem	643 723	645 972	9,78	7,77	122 960	109 268	12,07	10,86

Pramen: ČSU - Databáze zahraničního obchodu, zboží v režimu volného oběhu, číselné údaje jsou zaokrouhleny

Vývoz tekutého mléka a smetan se v meziročním porovnání (rok 2009/2008) celkově zvýšil pouze o 0,3 % (počítáno z objemu vývozu), avšak vyšší nárůst byl zaznamenán u položky mléka s obsahem tuku 1 – 6 % (polotučná a plnotučná mléka), a to o 3,7 %. Vývoz smetan se meziročně snížil o 18 %, vývoz odstředěného mléka (obsah tuku do 1 %) se snížil meziročně o 64,9 %. 5 776 t odstředěného mléka bylo v roce 2009 exportováno ve spotřebitelském balení (meziroční snížení o 57,0 %) a 3 454 t odstředěného mléka bylo exportováno v cisternách (meziročně o 73,2 % méně). Objem vývozu polotučného mléka byl meziročně vyšší, ve spotřebitelském balení se v roce 2009 vyvezlo 1 307 59 t (meziroční zvýšení o 6,0 %) a v balení nad 2 l (v cisternách) 3 036 t, což v meziročním porovnání představuje mírné zvýšení o 2,3 %. Vývoz plnotučného mléka byl realizován především vývozem mléčné suroviny v cisternách. Podle údajů celní statistiky bylo za rok 2009 exportováno 465 675 t převážně syrového mléka v cisternách (meziročně o 3,9 % více) a dále 24 564 t konzumního mléka (meziroční snížení exportu o 9,7 %). Objemově největší vývozní položkou smetan byl vývoz 7 938 t smetany nezahuštěné neslazené s obsahem tuku 21 – 45 % v cisternách.

Odstředěné mléko ve spotřebitelském balení se z České republiky nejvíce v roce 2009 vyváželo na Slovensko (5 84,5 t), v cisternách do Rumunska (8 919 t). Největší objemy vývozu polotučného mléka ve spotřebitelském balení byly exportovány do Maďarska (46 863 t), na Slovensko (43 277 t) a do Itálie (25 072 t). Polotučné mléko v cisternách směřovalo především do Chorvatska (1 306 t). Export plnotučného mléka ve spotřebitelském balení tvořily především vývozy do Německa (8 929 t), Itálie (7 801 t) a na Slovensko (6 522 t). Rovněž vývoz plnotučného mléka v cisternách, který představuje především export mléčné suroviny, byl realizován na trzích Německa (420 526 t). Z pohledu objemu vývozu jednotlivých druhů smetan byl nejvyšší vývoz smetany neslazené, nezahuštěné s obsahem tuku 21 -45 % v cisternách do Německa (4 828 t).

V roce 2009 se meziročně zvýšil dovoz konzumního mléka o 12,7 % na 34 393 t, naopak dovoz mléka v cisternách se meziročně snížil o 27 %, na 57 490 t.

Dovoz tekutých mlék a smetan v roce 2009 byl v objemovém vyjádření meziročně nižší o cca 11 %. Dovoz odstředěného mléka se snížil o 52,6 % a dovoz polotučného a plnotučného mléka o 13,6 %. Dovoz smetan v roce 2009 byl vyšší o 32,9 % (zvýšení na 17 385 t).

Větší objem dovozu odstředěného mléka představuje dovoz v cisternách (2 226 t), který se meziročně snížil o 51,7 %. Odstředěného mléka ve spotřebitelském balení se v roce 2009 dovezlo 1 441 t, což bylo o 54 % méně než v roce 2008. Dovoz polotučného mléka byl z 86 % realizován dovozem konzumního polotučného mléka (balení do 2 l), kterého se do České republiky dovezlo 28 167 t (meziročně o 36,8 % více). Polotučného mléka v cisternách bylo do České republiky dovezeno 4 703 t (meziročně o 12,5 % méně). Dovoz plnotučného mléka byl nižší, a to jak v cisternách (meziroční snížení o 27,1 % na 50 561 t), tak i ve spotřebitelském balení (meziroční snížení o 29,7 % na 4 785 t). Objemově největší dovozní podpoložku smetan představoval dovoz 7 456 t smetany nezahuštěné, neslazené, tuk 21 – 45 %, v cisternách).

Největším dovozcem odstředěného mléka do České republiky v roce 2009 bylo Slovensko s 1 200 t v cisternách. Rovněž dovoz polotučného mléka byl realizován převážně ze Slovenska (za rok 2009 bylo ze Slovenska dovezeno 22 752 t polotučného mléka ve spotřebitelském balení a 3 249 t v cisternách), dále z Německa (2 793 t ve spotřebitelském balení) a z Polska (2 194 t rovněž ve spotřebitelském balení). Hlavní dovozní zemí plnotučného mléka v roce 2009 do České republiky bylo rovněž Slovensko (36 382 t plnotučného mléka v cisternách za průměrnou dovozní cenu 7,77 Kč/kg). Dovoz smetany byl v roce 2009 realizován především z Německa, Slovenska, Polska a Nizozemska.

Bilance ZO u tekutého mléka, smetany v roce 2009 (období: leden - prosinec)

Položka CN	Dovoz			Vývoz			Saldo		
	tuny	tis. Kč	Kč/kg g	tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč	
0401 10 10	Mléko, tuk do 1 %, do 2 l	1 440,7	11 471,6	7,96	5 775,7	47 209,6	8,17	+ 4 335,0	+ 35 738,0
10 90	Mléko, tuk do 1 %, nad 2 l	2 226,4	22 049,5	9,90	3 453,7	21 270,2	6,16	+ 1 227,3	- 779,3
20 11	Mléko, tuk do 3 %, do 2 l	28 167,2	219 726,5	7,80	130 759,1	1 113 439,0	8,52	+ 102 591,9	+ 893 712,5
20 19	Mléko, tuk do 3 %, nad 2 l	4 702,5	27 786,5	5,91	3 036,5	17 684,4	5,82	- 1 666,0	- 10 102,1
20 91	Mléko, tuk nad 3%, do 2 l	4 784,9	63 550,1	13,28	24 564,0	254 393,9	10,36	+ 19 779,1	+ 190 843,8
20 99	Mléko, tuk nad 3%, nad 2 l	50 561,2	317 736,4	6,28	465 674,9	3 108 857,5	6,68	+ 415 113,7	+ 2 791 121,1
30 11	Smetana, tuk nad 6 %, do 2 l	5 730,8	179 870,1	31,39	2 112,3	68 977,0	32,65	- 3 618,8	- 110 893,1
30 19	Smetana, tuk nad 6 %, nad 2 l	52,5	1 638,0	31,23	0,6	27,0	45,55	- 51,9	- 1 611,0
30 31	Smetana, tuk nad 21 %, do 2 l	3 851,8	125 826,9	32,67	2 374,4	93 602,2	39,42	- 1 477,4	- 32 224,7
30 39	Smetana, tuk nad 21 %, nad 2 l	7 455,7	208 467,4	27,96	7 937,7	287 150,3	36,18	+ 482,0	+ 78 682,9
	Ostatní	294,3	8 552,0	29,06	283,1	8 361,9	29,54	- 11,2	- 190,1
0401	Celkem	109 268,0	1 186 675,0	10,86	645 972,0	5 020 973,0	7,77	+ 536 704,0	3 834 298,0

Pramen: ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu, zboží v režimu volného oběhu, číselné údaje jsou zaokrouhleny

Sušená a kondenzovaná mléka (0402 CN)

Tato skupina výrobků zahrnuje především sušená a kondenzovaná mléka, která v minulých letech pro Českou republiku představovala v zahraničním obchodu s mlékem a mléčnými výrobky významnou vývozní komoditu. S ohledem na situaci na domácím i zahraničním trhu s mlékem se v posledních letech snižovala jak domácí výroba, tak i export této komodity.

Dovoz sušeného a kondenzovaného mléka (v tunách)

	2008	2009	Index 2009/2008
Mléko a smetana v prášku, tuk do 1,5 % (SOM)	2 632	3 029	115,08
Mléko a smetana v prášku, tuk nad 1,5 % (SPM)	58	9	15,5
Mléko, smetana zahuštěná (kondenzované mléko neslazené)	1 168	1 947	166,7
Mléko, smetana zahuštěná (kondenzované mléko slazené)	3 075	3 056	99,4
CELKEM	6 933	8 041	116,0

Pramen: ČSU - Databáze zahraničního obchodu

Dovoz sušeného a kondenzovaného mléka se meziročně zvýšil, celkem o 16 %. Tradičně největší dovozní zemí je Německo, Slovensko a Polsko. Z hlediska objemu je největší dovozní položkou dovoz 2 800 t kondenzovaného mléka slazeného s obsahem tuku do 9,5 % (CN 0402 99 10) a 1 734 t kondenzovaného mléka neslazeného s obsahem tuku do 8 % (CN 0402 91 10).

Naproti tomu vývoz sušených a kondenzovaných mlék byl v meziročním porovnání nižší o 6 %. V oblasti vývozu sušeného odstředěného mléka (SOM) dominují destinace Belgie (2 125 t), Thajsko (2 047 t), Libanon (1 000 t), Slovensko (1 615 t), Chorvatsko (1 125 t), Bangladéš (1 275 t), Nizozemsko (1 499 t) ...

Vývoz sušeného plnotučného mléka (SPM) byl z hlediska objemu nejvíce realizován na trzích Libanonu, Německa a Bulharska.

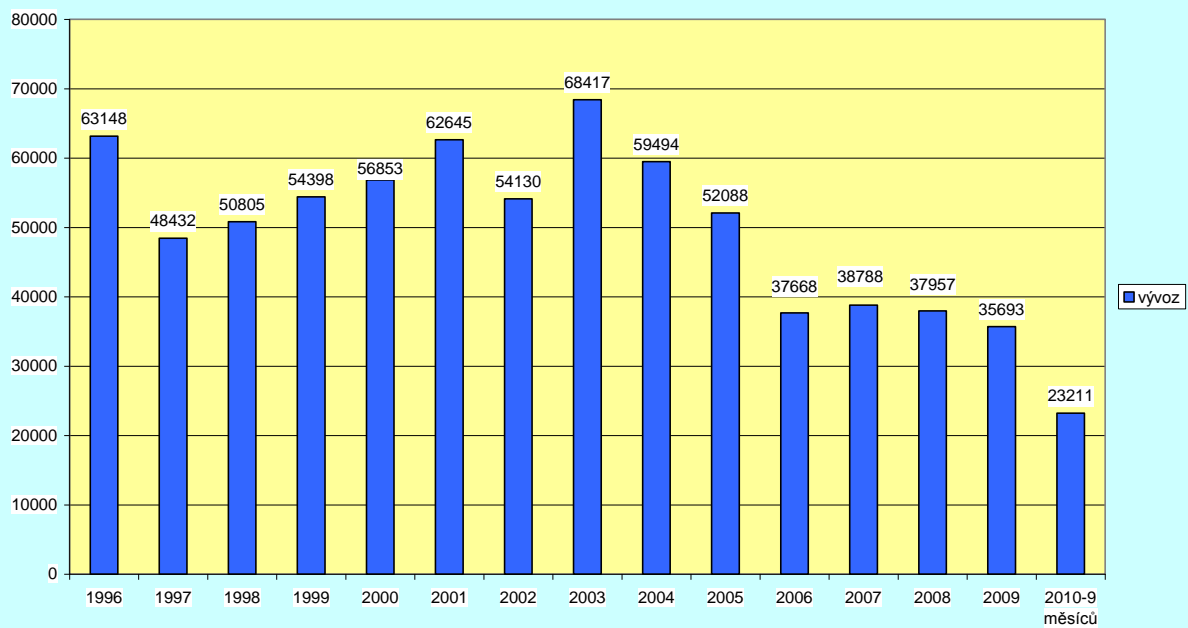
88 % z celkového exportu kondenzovaných neslazených mlék bylo v roce 2009 realizováno na trzích v Německu (7 126 t). Hlavní destinací vývozu kondenzovaného mléka slazeného bylo Nizozemsko (1 046t).

Vývoz sušeného a kondenzovaného mléka (v tunách)

	2008	2009	Index 2009/2008
Mléko a smetana v prášku, tuk do 1,5 % (SOM)	31 267	25 452	81,4
Mléko a smetana v prášku, tuk nad 1,5 % (SPM)	46	71	154,3
Mléko, smetana zahuštěná (kondenzované mléko neslazené)	4 704	8 118	172,6
Mléko, smetana zahuštěná (kondenzované mléko slazené)	1 940	2 052	105,8
CELKEM	37 957	35 693	94,0

Pramen: ČSU - Databáze zahraničního obchodu

Vývoz sušených a kondenzovaných mlék (CN 0402) v tunách v letech 1996 až 2010 do ČR
(Pramen: ČSÚ - databáze zahraničního obchodu)



Jogurty, ostatní zakysané mléčné výrobky (0403 CN)

Bilance ZO u jogurtů, kefirů apod. výrobků v roce 2009 (leden – prosinec)

Položka CN		Dovoz			Vývoz			Saldo	
		tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč
0403 10 11	Jogurt, neoch. nesl. tuk do 3 %	711,4	16 493,0	23,18	2 593,0	80 370,7	31,0	+ 1 881,6	+ 63 877,7
10 13	Jogurt, neoch. nesl. tuk 3-6 %	415,8	7 306,8	17,57	8 556,2	225 885,0	26,40	+ 8 140,4	+ 218 578,2
10 19	Jogurt, neoch. nesl. tuk nad 6 %	693,7	25 959,7	37,42	450,0	9 291,9	20,65	- 243,7	- 16 667,8
10 31	Jogurt, neoch. slaz. tuk do 3 %	80,3	2 222,6	27,68	178,8	3 707,9	20,73	+ 98,5	+ 1 485,3
10 51	Jogurt v prášku, tuk do 1,5 %	793,3	15 326,3	19,32	1 690,0	34 962,3	20,69	+ 896,7	+ 19 636,0
10 53	Jogurt v prášku, tuk 1,5-27 %	54,1	1 672,9	30,90	22 825,2	649 515,6	28,46	+ 22 771,1	+ 647 842,7
10 91	Jogurt ochucený, tuk do 3 %	4 107,4	112 545,0	27,40	7 366,6	231 621,8	31,44	+ 3 259,2	+ 119 076,8
10 93	Jogurt ochucený, tuk 3-6 %	6 467,2	244 963,5	37,88	10 824,1	405 024,4	37,42	+ 4 356,9	+ 160 060,9
10 99	Jogurt ochucený, tuk nad 6 %	584,6	21 729,8	37,17	2 085,0	71 194,3	34,15	+ 1 500,4	+ 49 464,5
90 11	Kefír aj. v prášku, tuk do 1,5 %	1 327,3	36 980,0	27,80	50,4	1 447,3	28,72	- 1 276,9	- 35 532,7
90 13	Kefír aj. v prášku, tuk 1,5-27 %	219,7	8 271,7	37,65	197,5	9 306,7	47,12	- 22,2	+ 1 035,0
90 51	Kefír, podmáslí, tuk do 3 %	2 211,8	32 688,7	14,78	5 780,3	80 444,8	13,92	+ 3 568,5	+ 47 756,1
90 53	Kefír, podm. neoch. tuk 3-6 %	101,6	1 620,1	15,95	589,0	8 725,0	14,81	+ 487,4	+ 7 104,9
90 59	Kefír, podm. neoch. tuk nad 6 %	1 273,2	30 313,2	23,81	2 984,6	84 962,0	28,47	+ 1 711,4	+ 54 648,8
90 61	Kefír, aj. neoch. slaz. tuk do 3 %	2 660,1	52 574,8	19,76	137,0	3 462,3	25,27	- 2 523,1	- 49 112,5
90 73	Kefír v prášku, ochuc. tuk 1,5 - 27 %	12,9	486,9	37,75	131,4	2 958,5	22,52	+ 118,5	+ 2 471,6
90 91	Kefír, podm. ochuc. tuk do 3 %	13 257,9	310 870,0	23,45	4 248,1	87 511,7	20,60	- 9 009,8	- 223 358,3
90 93	Kefír, podm. ochuc. tuk 3-6 %	1 639,1	36 789,7	22,45	1 627,5	60 178,2	36,98	- 11,6	+ 23 388,5
90 99	Kefír, podm. ochuc. tuk nad 6 %	1 311,5	40 978,8	31,25	1 488,8	90 883,3	61,04	+ 177,3	+ 49 904,5
	Ostatní	115,1	1 986,5	17,26	2 159,5	52 412,3	24,27	+ 2 044,4	+ 50 425,8
0403	Celkem	38 038,0	1 001 780,0	26,34	75 963,0	2 193 866,0	28,88	+ 37 925,0	1 192 086,0

Pramen: ČSU - Databáze zahraničního obchodu, zboží v režimu volného oběhu, číselné údaje jsou zaokrouhleny

Bilance zahraničního obchodu v roce 2009 u skupiny jogurty a ostatní zakysané mléčné výrobky byla kladná, od roku 2007 se objemy exportu tohoto sortimentu mléčných výrobků postupně zvyšovaly, v meziročním porovnání 2009/2008 představoval nárůst vývozu 25 %, dovoz v roce 2009 stagnoval.

Z celkového objemu 75 963 t představoval vývoz jogurtů 77,3 % a vývoz ostatních zakysaných mléčných výrobků 22,7 %. V případě jogurtů se jedná o skupinu mléčných výrobků, která se úspěšně realizuje na zahraničních trzích. **Objem vývozu jogurtů představoval v roce 2009 38,5 % jejich tuzemské výroby. Jogurty se v roce 2009 exportovaly do 18 zemí, největší objem vývozu jogurtů byl realizován na slovenském trhu (necelých 26 %), ve Finsku (15,5 %), v Rakousku (13,7 %) a dále na trzích Německa, Itálie, Dánska, Španělska, Švédska, Nizozemska atd. Ostatní zakysané mléčné výrobky se v roce 2009 vyvezly do 19 zemí, nejvíce tohoto zboží se prodalo na Slovensku (48 % z celkového**

objemu vývozu ostatních zakysaných mléčných výrobků), v Maďarsku, Německu, Itálii, Polsku, Francii, Švýcarsku, Švédsku, Španělsku, Belgii atd.

U dovozu jogurtů a ostatních zakysaných mléčných výrobků (38 038 t) v roce 2009 do České republiky převažoval dovoz ostatních zakysaných mléčných výrobků, a to 63,3 % (24 089 t) z celkového dovozu. Ostatní zakysané mléčné výrobky se na tuzemský trh dovážely nejvíce z Německa (54,5 %) a ze Slovenska (32,7 %). Důvoz jogurtů v roce 2009 o celkovém objemu 13 949 t byl z 59,5 % realizován z Německa, z 27 % z Polska, z 7,9 % z Rakouska, dále ze Slovenska, Řecka, Francie atd.

Máslo, mléčné pomazánky (0405 CN)

Důvoz másla a jiných tuků z mléka (v tunách)

	2008	2009	Index 2009/2008
Máslo (0405 10 CN)	15 267	18 489	121,1
Pomazánky z mléčných tuků (0405 20 CN)	138	139	100,7
Ostat. máslo a tuky z mléka (0405 90 CN)	220	1 502	682,7
CELKEM	15 625	20 130	128,8

Pramen: ČSU - Databáze zahraničního obchodu

Vstupem České republiky do Evropských společenství docházelo ke stálému meziročnímu navyšování dovozu másla, od roku 2008 je bilance zahraničního obchodu v této komoditě záporná. **Objemy dovozu másla se v roce 2009 dále zvýšily celkem o 28,8 % v meziročním porovnání roku 2009/2008.** Z hlediska sortimentu a balení byly největší objemy dovozu realizovány pod celní podpoložkou zboží CN 0405 10, celkem 18 489 t másla, z toho v blocích 50,5 %, másla ve spotřebitelském balení 47,2 %, másla rekombinovaného

1 % a 1,3 % másla ostatního. **Másla ve spotřebitelském balení se do České republiky nejvíce dovezlo z Německa** (5 164 t za průměrnou dovozní cenu 72,91 Kč/kg) a **Belgie** (2 923 t za 69,55 Kč/kg). **Největšími dovozci másla v blocích byla Francie** (2 617 t za 67,4 Kč/kg), **Polsko** (2 774 t za 55,42 Kč/kg) a **Německo** (2 450 t za 68,21 Kč/kg).

Naopak **vývoz másla se po vstupu České republiky do Evropských společenství výrazně snížil**, např. v roce 2003 dle údajů celní statistiky Česká republika exportovala

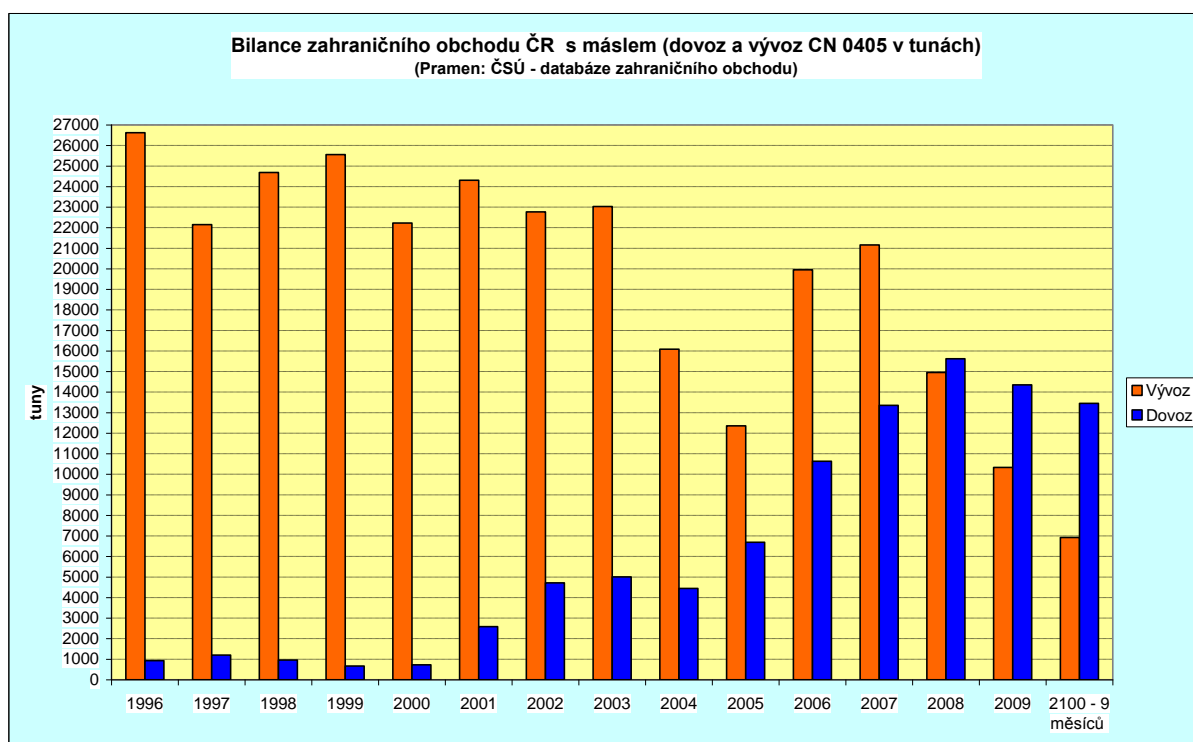
cca 23 000 t másla, v roce 2007 ještě cca 21 300 t. Výrazný zlom nastal v roce 2008 a 2009, kdy se vývoz másla propadl o cca 30 % (v porovnání s rokem 2007).

Největším vývozním artiklem tohoto druhu mlékárenského zboží bylo pomazánkové máslo, kterého se za rok 2009 z České republiky vyvezlo 6 418 t, z toho 5 797,5 t do Německa. Z celkového vývozu 6 164 t másla CN 0405 10 se 43,6 % másla vyvezlo ve spotřebitelském balení, vývoz másla v blocích představoval 56,4 %. Největší objem vývozu másla byl exportován na Slovensko (1 790 t).

Vývoz másla a jiných tuků z mléka (v tunách)

	2008	2009	Index 2009/2008
Máslo (0405 10 CN)	7 297	6 164	84,5
Pomazánky z mléčných tuků (0405 20 CN)	6 617	6 418	97,0
Ostat. máslo a tuky z mléka (0405 90 CN)	1 036	1 523	147,0
CELKEM	14 950	14 105	94,3

Pramen: ČSU - Databáze zahraničního obchodu



Sýry, tvaroh (0406 CN)

Oblast zahraničního obchodu se sýry a tvarohy vykazuje již trvale záporné saldo. **Před vstupem České republiky do Evropských společenství se v roce 2003 dle údajů celní statistiky dovezlo do České republiky 23 333 t sýrů, v roce 2009 to bylo již 74 129 t, dovozy sýrů a tvarohů se neustále zvyšují.**

Dovoz sýrů a tvarohů (v tunách)

	2008	2009	Index 2009/2008
Sýry čerstvé, tvaroh (0406 10 CN)	17 277	19 239	111,4
Sýry strouhané, práškové (0406 20 CN)	474	501	105,7
Sýry tavené (0406 30 CN)	9 246	10 020	108,4
Sýry se zelenou plísní (0406 40 CN)	1 115	1 139	102,2
Sýry ostatní (0406 90 CN)	36 320	43 230	119,0
CELKEM	64 432	74 129	115,0

Pramen: ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu

Z hlediska objemu dovozu i dosaženého meziročního nárůstu dovozu (o 19 %) je významnou dovozní skupinou položka CN 0406 90 – sýry ostatní, kterých se do České republiky v roce 2009 dovezlo 43 230 t. Z této skupiny zboží je trvale vysoký dovoz sýru Eidamu – celkem cca 24 tis. tun. Největším dovozcem Eidamu v roce 2009 bylo tradičně Německo (cca 14 tis. t za průměrnou dovozní cenu 58,53 Kč/kg) a Polsko (8,7 tis. t za 63,08 Kč/kg). Z uvedené skupiny sýrů se výrazně zvýšil i dovoz Camambertu z Polska (cca 3 tis. t

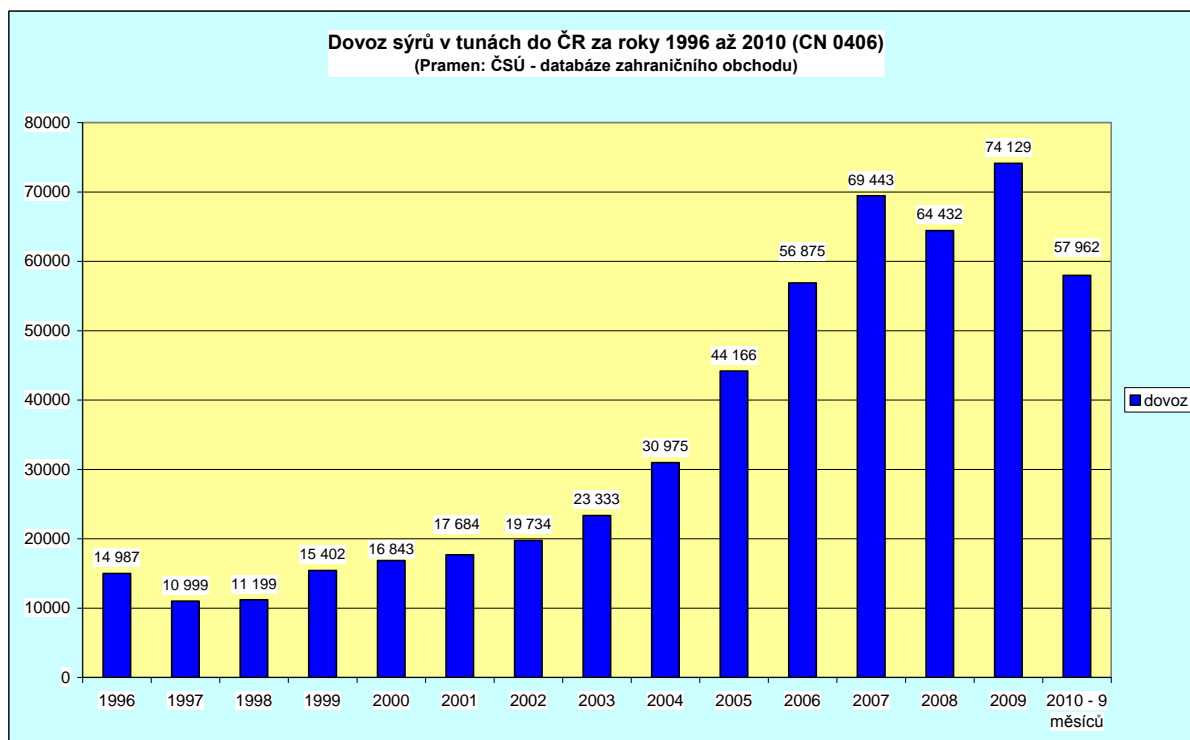
za průměrnou dovozní cenu 93,19 Kč/kg), vysoký byl i dovoz Goudy z Německa (1,1 tis. t za 64,09 Kč/kg), sýrů ostatních s obsahem tuku přes 40 % (CN 0406 90 99) z Polska (1,8 tis. t za 74,34 Kč/kg), sýrů ostatních s obsahem tuku do 40 % (CN 0406 90 87) z Polska (1,6 tis. t za 75,48 Kč/kg).

Další významnou skupinou v oblasti dovozu sýrů a tvarohů jsou čerstvé sýry a tvarohy, kterých se do České republiky v roce 2009 dovezlo 19 239 t (meziroční nárůst oproti roku 2008 byl 11,4 %). Z Německa se do České republiky dovezlo přes 11 tis. t čerstvých sýrů a tvarohů, z Polska 5,3 tis. t.

Dovoz položky 0406 90 23 (v kg)

EIDAM (0406 90 23)	Země původu	Množství (v tunách)	
		2008	2009
	Německo	9 941	13 905
	Polsko	7 202	8 703
	Slovensko	703	621
	Nizozemsko	73	375
	Francie	102	7
	Maďarsko	25	9
	Rakousko	15	121
	Litva	2	33
	Ostatní	0	148
Celkem		18 063	23 922

Pramen: ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu



Vývoz sýrů a tvarohů (v tunách)

	2008	2009	Index 2009/2008
Sýry čerstvé, tvaroh (0406 10 CN)	7 328	4 001	92,4
Sýry strouhané, práškové (0406 20 CN)	71	850	1 197,2
Sýry tavené (0406 30 CN)	1 614	1 554	96,3
Sýry se zelenou plísní (0406 40 CN)	378	438	115,9
Sýry ostatní (0406 90 CN)	15 728	18 522	117,8
CELKEM	22 119	25 365	114,7

Pramen: ČSU - Databáze zahraničního obchodu

Z meziročního hodnocení celkového vývozu sýrů a tvarohů vyplývá pozitivní rostoucí trend, a to o 14,7 %. Tento příznivý vývoj v exportu sýrů byl ovlivněn zejména rostoucím vývozem sýrů ostatních (meziročně o 17,8 %), které jsou z hlediska objemu vývozu zásadní. Z této skupiny sýrů se vyvezlo 3 471 t sýru Eidamu (1451 t na Slovensko, 1291 t do Maďarska); 2 188 t sýrů ostatních k dalšímu zpracování (z toho 1 708 t do Itálie); 4 278 t sýrů ostatních s obsahem tuku do 40 % a obsahem vody 62 – 72 % (CN 0406 90 88) – z toho do Spojených arabských emirátů 1 692 t, do Saudské Arábie 1 506 t, do Libanonu 594 t; a 5 054 t sýrů ostatních s obsahem tuku přes 40 % (CN 0406 90 99) a to převážně do Itálie (4 740 t).

Naopak u exportu tavených sýrů bylo v roce 2009 zaznamenáno snížení vývozu tavených sýrů o 3,7 %, největší objem vývozu tavených sýrů byl realizován na slovenském trhu.

Vývoz 0406 90 CN

	Země	Množství (v tunách)	
		2008	2009
Sýry ostatní 0406 90 CN	Itálie	6 355	6 897
	Německo	1 594	995
	Slovensko	2 451	2 956
	Spojené arabské emiráty	1 513	1 708
	Libanon	712	1 214
	Saudská Arábie	983	1 506
	Makedonie	130	63
	Maďarsko	1 136	1 416
	Kuvajt	321	238
	Polsko	177	429
	Francie	1	387
	Ostatní	355	713
	Celkem		15 728

Pramen: ČSU - Databáze zahraničního obchodu

Bilance zahraničního obchodu sýrů a tvarohů v roce 2009 (vybrané druhy)

Položka CN		Dovoz			Vývoz			Saldo	
		tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč
0406 10	Sýry čerstvé vč. syrovátkových a tvaroh	19 239	871 276	45,29	4 001	161 713	40,42	- 15 238	- 709 563
0406 20	Sýry strouhané nebo práškové	501	60 558	120,91	850	77 832	91,61	+ 349	+ 17 274
0406 30	Sýry tavené	10 020	751 288	74,98	1 554	132 296	85,11	- 8 466	- 618 992
0406 40	Sýry s modrou plísní	1 139	139 845	122,81	438	33	74,58	- 701	- 139 812
0406 90 13	Ementál	2 277	159 895	70,24	1 374	124 614	90,72	- 903	- 35 281
0406 90 21	Čedar	91	8 548	94,02	8	1 121	143,84	- 83	- 7 427
0406 90 23	Eidam	23 922	1 443 209	60,33	3 471	243 656	70,20	- 20 451	- 1 199 553
0406 90 27	Butterkase	16	1 909	117,67	-	-	-	- 16	- 1 909
0406 90 61	Sýry Grana, Parmigiano, obs. tuku do 47 % hm.	140	26 944	192,11	15	2 853	190,55	- 125	- 24 091
0406 90 63	Sýry Fiore, Pecorino obs. tuku do 47 % hm.	16	3 175	191,22	1	170	264,62	- 15	- 3 005
0406 90 69	Sýry ost., obs. tuku 47 – 72 %	507	60 129	118,61	461	41 767	90,57	- 46	- 18 362
0406 90 78	Gouda, obs. tuku 47 – 72 %	2 400	158 529	66,06	101	8 134	80,64	- 2 299	- 150 395
0406 90 82	Camembert, obs. tuku 47 – 72 %	4 509	441 966	98,02	302	28 392	94,06	- 4 207	- 413 574
0406 90 84	Brie, obs. tuku 47 – 72 %	530	59 781	112,70	57	5 222	92,21	- 473	- 54 559
0406 90 86	Sýry ostatní bez tuku, obs. vody 47 – 52 %	175	13 327	76,15	29	2 931	99,95	- 146	- 10 396
0406 90 87	Sýry ostatní bez tuku, obs. vody 52 – 62 %	2 417	204 282	84,53	236	19 065	80,65	- 2 181	- 185 217
0406 90 88	Sýry ostatní bez tuku, obs. vody 62 – 72 %	1 486	163 916	110,34	4 278	342 778	80,13	+ 2 792	+ 178 862
0406 90 93	Sýry ostatní bez tuku, obs. vody nad 72 %	331	27 477	82,99	218	14 253	65,50	- 113	- 13 224
0406 90 99	Sýry ostatní ne čerstvé, zkvašené	3 456	300 733	87,01	5 054	468 439	92,68	+ 1 598	+ 167 706
	Ostatní	957	87 393	91,32	2 917	212 889	72,98	+ 1 960	+ 125 496
0406	Celkem	74 129	4 984 180	67,24	25 365	1 888 158	74,44	- 48 764	- 3 096 022

Pramen: ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu, zboží v režimu volného obchodu, číselné údaje jsou zaokrouhleny

DOVOZY

DOVOZ 0401 (mléko a smet. nezahuš.) zahuš.)

DOVOZ 0402 (mléko a smet.

ZEMĚ	Rok				ZEMĚ	Rok			
	2008		2009			2008		2009	
	tuny	%	tuny	%		tuny	%	tuny	%
Slovensko	97 114	79,0	68 092	62,3	Slovensko	3 095	44,6	3 194	39,7
Německo	13 041	10,6	15 315	14,0	Německo	1 993	28,8	2 171	27,0
Polsko	9 666	7,9	21 454	19,6	Polsko	658	9,5	1 025	12,8
Belgie	1 236	1,0	2 197	2,0	Litva	353	5,1	247	3,1
Maďarsko	849	0,7	682	0,6	Rakousko	226	3,3	230	2,9
Litva	181	0,1	697	0,7	Nizozemsko	50	0,7	228	2,8
					Francie	127	1,8	243	3,0
Ostatní	873	0,7	831	0,8	Ostatní	431	6,2	703	8,7
Celkem	122 960	100,0	109 268	100,0	Celkem	6 933	100,0	8 041	100,0

DOVOZ 0403 (jogurty a zakys. výr.)

DOVOZ 0404 (syrovátka)

ZEMĚ	Rok				ZEMĚ	Rok			
	2008		2009			2008		2009	
	tuny	%	tuny	%		tuny	%	tuny	%
Německo	24 715	64,2	21 433	56,4	Německo	8 324	22,0	9 395	47,2
Polsko	7 839	20,3	11 642	30,6	Polsko	9 098	24,0	2 401	12,1
Slovensko	3 177	8,3	1 986	5,2	Slovensko	15 457	40,8	2 098	10,5
Rakousko	1 263	3,3	1 123	3,0	Nizozemsko	258	0,7	1 385	7,0
Belgie	1 014	2,6	1 093	2,9	Rakousko	2 447	6,5	2 918	14,7
Irsko	-	-	357	0,9	Francie	483	1,3	1 439	7,2
Francie	353	0,9	163	0,4	Itálie	1 689	4,4	94	0,4
Ostatní	161	0,4	241	0,6	Ostatní	132	0,3	180	0,9
Celkem	38 522	100,0	38 038	100,0	Celkem	37 888	100,0	19 910	100,0

DOVOZ 0405 (máslo)

DOVOZ 0406 (sýry a tvarohy)

ZEMĚ	Rok				ZEMĚ	Rok			
	2008		2009			2008		2009	
	tuny	%	tuny	%		tuny	%	tuny	%
Německo	8 605	55,1	8 910	44,3	Německo	25 640	39,8	32 219	43,5
Polsko	2 382	15,2	3 326	16,5	Polsko	25 137	39,0	28 712	38,7
Francie	2 059	13,2	2 806	13,9	Slovensko	6 431	10,0	6 212	8,4
Belgie	927	5,9	3 465	17,2	Francie	1 568	2,4	1 701	2,3
Irsko	726	4,7	418	2,1	Itálie	1 515	2,4	1 370	1,8
Slovensko	523	3,3	119	0,6	Rakousko	1 387	2,2	1 131	1,5
Itálie	55	0,4	246	1,2	Nizozemsko	1 243	1,9	1 479	2,0
Nizozemsko	36	0,2	196	1,0	Litva	130	0,2	304	0,4
Ostatní	312	2,0	644	3,2	Ostatní	1 381	2,1	1 001	1,4
Celkem	15 625	100,0	20 130	100,0	Celkem	64 432	100,0	74 129	100,0

Pramen: ČSU - Databáze zahraničního obchodu

VÝVOZY

VÝVOZ 0401 (mléko a smet. nezahuš.) VÝVOZ 0402 (mléko a smet. zahuš.)

ZEMĚ	Rok				ZEMĚ	Rok			
	2008		2009			2008		2009	
	tuny	%	tuny	%		tuny	%	tuny	%
Německo	465 382	72,3	439 755	68,1	Slovensko	4 864	12,8	3 793	10,6
Slovensko	80 027	12,4	67 092	10,4	Německo	4 362	11,5	9 205	25,8
Maďarsko	46 501	7,2	48 793	7,5	Chorvatsko	3 557	9,4	2 402	6,7
Itálie	33 244	5,2	63 182	9,8	Libanon	3 056	8,1	3 849	10,8
Polsko	10 384	1,6	21 529	3,3	Nizozemsko	2 869	7,5	1 664	4,7
					Rusko	2 175	5,7	-	-
					Thajsko	2 150	5,7	2 287	6,4
					Bulharsko	2 123	5,6	2 550	7,2
					Belgie	1 041	2,7	2 328	6,5
Ostatní	8 185	1,3	5 621	0,9	Ostatní	11 760	31,0	7 615	21,3
Celkem	643 723	100,0	645 972	100,0	Celkem	37 957	100,0	35 693	100,0

VÝVOZ 0403 (jogurty a zakys. výr.) VÝVOZ 0404 (syrovátka)

ZEMĚ	Rok				ZEMĚ	Rok			
	2008		2009			2008		2009	
	tuny	%	tuny	%		tuny	%	tuny	%
Slovensko	21 447	35,3	23 433	30,9	Francie	10 772	20,4	1 303	3,1
Německo	6 367	10,5	7 684	10,1	Slovensko	12 817	24,2	15 611	37,7
Rakousko	5 370	8,9	8 148	10,7	Německo	8 508	16,1	4 796	11,6
Itálie	4 491	7,4	5 728	7,5	Nizozemsko	3 778	7,1	5 051	12,2
Finsko	4 760	7,8	9 089	12,0	Rusko	4 072	7,7	2 412	5,8
Švédsko	3 770	6,2	3 790	5,0	Rumunsko	2 610	5,0	539	1,3
Polsko	3 636	6,0	2 739	3,6	Thajsko	1 575	3,0	2 975	7,2
Maďarsko	3 522	5,8	3 476	4,6	Kolumbie	1 800	3,4	1 475	3,6
Ostatní	7 363	12,1	11 876	15,6	Ostatní	6 940	13,1	7 274	17,5
Celkem	60 756	100,0	75 963	100,0	Celkem	52 872	100,0	41 436	100,0

VÝVOZ 0405 (máslo)

VÝVOZ 0406 (sýry a tvarohy)

ZEMĚ	Rok				ZEMĚ	Rok			
	2008		2009			2008		2009	
	tuny	%	tuny	%		tuny	%	tuny	%
Německo	6 676	44,7	6 016	42,6	Itálie	6 355	28,7	6 898	27,2
Slovensko	3 095	20,7	4 415	31,3	Slovensko	7 050	31,9	8 237	32,5
Itálie	937	6,3	496	3,5	Německo	1 908	8,6	1 022	4,0
Rusko	840	5,6	300	2,1	Spoj.ar.emir.	1 513	6,8	1 708	6,7
Rumunsko	686	4,6	588	4,2	Maďarsko	1 402	6,4	1 592	6,3
Polsko	485	3,2	306	2,2	Sud.Arábie	983	4,5	1 506	5,9
Maďarsko	351	2,3	886	6,3	Polsko	990	4,5	653	2,6
Rakousko	227	1,5	295	2,1	Libanon	712	3,2	1 214	4,8
					Francie	28	0,1	1 190	4,7
Ostatní	1 653	11,1	803	5,7	Ostatní	1 178	5,3	1 345	5,3
Celkem	14 950	100,0	14 105	100,0	Celkem	22 119	100,0	25 365	100,0

Pramen: ČSU - Databáze zahraničního obchodu

Pozn.: čísla jsou zaokrouhlena

Zahraniční obchod září 2010/2009

Vývoj zahraničního obchodu v tis. Kč u mléka a mlékárenských výrobků leden - září 2009 a 2010

Ukazatel/rok (v tis. Kč)	Leden - září		Změna 2010/2009	
	2009	2010	v tis. Kč	Index
Vývoz mléka a výrobků (0401 - 0406 CS)	8 802 601	9 279 803	477 202	105,4
Dovoz mléka a výrobků (0401 - 0406 CS)	6 637 767	7 223 707	585 940	108,8
Bilance (saldo) u mléka a mlék. výr.	2 164 834	2 056 096	- 108 738	95,0
Obrat	15 440 368	16 503 510	1 063 142	106,9

Pramen: ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu, zboží v režimu volného oběhu

- Saldo zahraničního obchodu s mlékem a mléčnými výrobky za leden až září 2010 zůstává kladné, avšak v meziročním porovnání vykazuje propad o – 5,0 %.
- Tempo růstu dovozu je rychlejší než pomalejší růst vývozu (dovoz ve finančním vyjádření vykázal meziroční nárůst o + 8,8 %, vývoz nárůst o + 5,4 %).
- Pozitivní saldo zahraničního obchodu bylo dosaženo především vlivem vyšších úrovní vývozních cen a zvýšeným objemem vývozu sýrů a tvarohů.
- Z pohledu objemu zahraničního obchodu s mlékem a mléčnými výrobky pokračuje trvale záporná bilance u másla (- 6 533 t) a u sýrů a tvarohů (- 36 392 t).

Vývoj zahraničního obchodu s mlékem a mlékárenskými výrobky za leden - září

Název zboží	08	Objem (tuny)			Ø cena (Kč/kg)		Finanční hodnota (tis. Kč)		
		DOVOZ	VÝVOZ	SALDO	DOVOZ	VÝVOZ	DOVOZ	VÝVOZ	SALDO
Mléko a smet. nezah. (0401)	2009	90 755	495 547	404 792	10,24	7,59	929 650	3 761 007	2 831 357
	2010	54 855	439 572	384 717	12,78	9,05	701 136	3 979 551	3 278 415
Mléko a smet. zahuš. (0402)	2009	6 340	27 709	21 369	30,85	41,06	195 608	1 137 639	942 031
	2010	5 925	23 211	17 289	35,13	52,68	208 179	1 222 749	1 014 570
Jogurty, kefíry apod. (0403)	2009	29 556	57 991	28 435	26,17	28,66	773 440	1 661 844	888 404
	2010	31 362	53 389	22 027	25,20	27,15	790 405	1 449 454	659 049
Syravátka (0404)	2009	14 753	33 249	18 496	6,27	7,27	92 534	241 719	149 185
	2010	21 277	29 569	8 292	8,74	15,22	185 944	450 154	264 210
Máslu (0405)	2009	14 356	10 332	- 4 024	64,17	53,08	921 299	548 439	- 372 860
	2010	13 454	6 921	- 6 533	85,16	63,53	1 145 710	439 692	- 706 018
Sýry a tvarohy (0406)	2009	56 176	19 365	- 36 811	66,31	74,98	3 725 236	1 451 952	- 2 273 284
	2010	57 962	21 570	- 36 392	72,33	80,59	4 192 333	1 738 203	- 2 454 130

Pramen: ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu, zboží v režimu volného oběhu

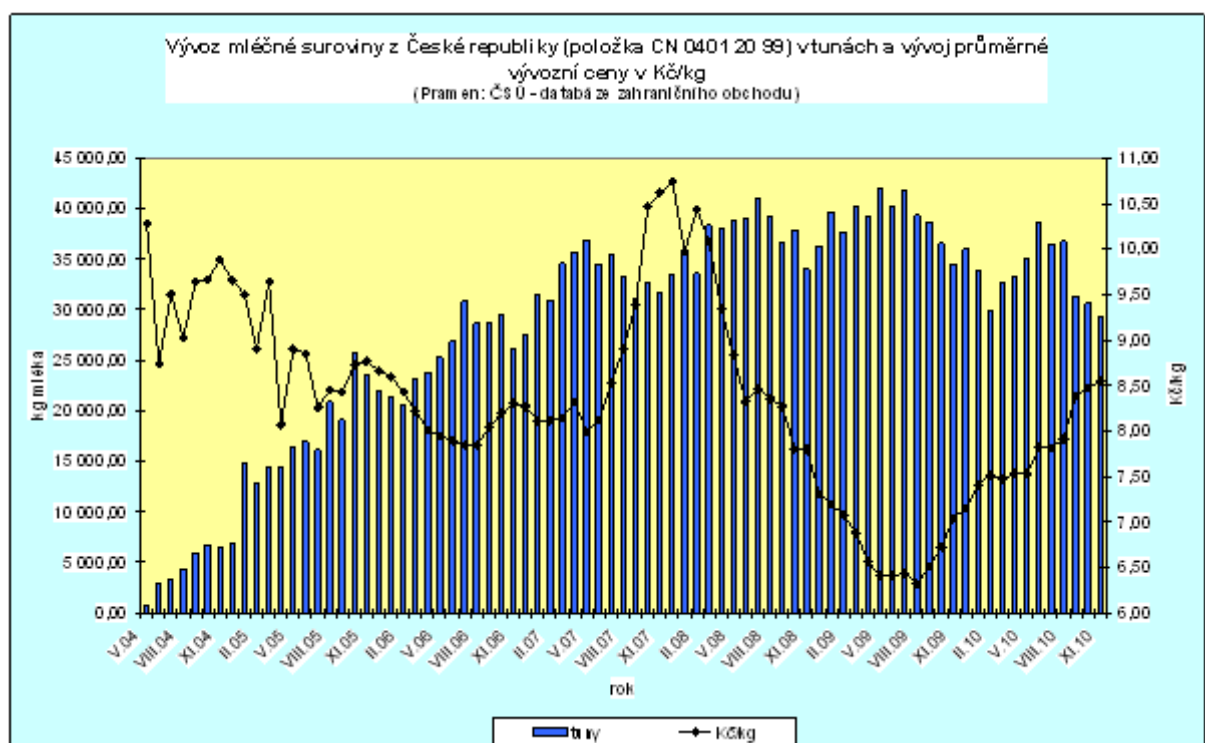
Vývoz

- Objemy vývozu mléka a mléčných výrobků se meziročně snižují (kromě sýrů a tvarohů, kde je ve sledovaném období meziroční nárůst 11,4 %).
- Mléko a mléčné výrobky se v období leden – září 2010 vyvezly do 63 zemí světa. Z celkového finančního vyjádření vývozu představuje podíl vývozu do Německa 33,9 %, na Slovensko 20,1 %, do Itálie 11,7 %, do Maďarska 4,9 %, do Polska 4,4 %, po 2,9 % do Nizozemska a Francie ...
- Vývoz mléka a mléčných výrobků do zemí EU-27 představoval v daném období 88,5 % a do třetích zemí 11,5 % podílu z celkové finanční hodnoty vývozu mléka a mléčných výrobků.

- Na celkové finanční hodnotě vývozu (9 279,8 mil. Kč) se vývoz tekutého mléka a smetan podílel 42,9 %. Podíl finanční hodnoty vývozu suroviny na celkové finanční hodnotě vývozu činil v daném období 25,6 %. Druhým významným vývozním artiklem byly sýry (podíl 18,7 %), dále jogurty a ostatní zakysané mléčné výrobky (podíl 15,6 %). Vývoz sušených mlék a smetan představoval pouze podíl 13,2 %, vývoz másla 4, % a vývoz syrovátky 4,9 %.

Dovoz

- Dovoz mléka a mléčných výrobků ve finančním vyjádření se v meziročním porovnání (leden – září 2010/leden – září 2009) zvýšil o + 8,8 %, (meziročně vyšší objemy dovozu u sýrů a tvarohů, jogurtů a ostat. zakysaných mléčných výrobků, vyšší úroveň dovozních cen).
- Za období leden až září 2010 se mléko a mléčné výrobky dovezly do ČR z 34 zemí.
- Ze zemí EU-27 představoval dovoz 99,9 % podílu z celkové finanční hodnoty dovozu mléka a mléčných výrobků. Největší objemy představoval dovoz zboží z Německa (42,6 % z celkové finanční hodnoty dovozu mléka a ml. výrobků do ČR), Polska (28,7 %), Slovenska (12,7 %), Belgie (4,0 %), Nizozemska (2,8 %), Francie (2,8 %), Itálie (2,4 %) ...
- K největšímu meziročnímu nárůstu objemu dovozu za období leden – září 2010 došlo u dovozu syrovátky (o 6 524 t, tj. o + 44,2 %), u sýrů a tvarohů (o 1 786 t, tj. o + 3,2 %), jogurtů a ostat. zakysaných ml. výrobků (o 1 806 t, tj. o 6,1 %). Mírně se snížil objem dovozu mléčné suroviny ke zpracování, rovněž dovoz konzumního plnotučného mléka, dovoz smetany v balení nad 2 l.



Vývoz mléka s obsahem tuku 3-6 %, v balení nad 2 l – celní položka 0401 20 99 (tuny)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	celkem
2004	-	-	-	-	788	2 877	3 255	4 344	5 910	6 665	6 397	6 910	37 146
Cena Kč/kg	-	-	-	-	10,28	8,74	9,50	9,02	9,64	9,66	9,88	9,66	9,55
2005	14 847	12 740	14 393	14 421	16 352	16 946	16 089	20 884	19 089	25 704	23 199	21 900	216 564
Cena Kč/kg	9,50	8,90	9,64	8,07	8,90	8,85	8,26	8,45	8,43	8,73	8,76	8,66	8,67
2006	21 415	20 550	23 114	23 779	25 276	26 858	30 827	28 668	28 683	29 490	26 170	27 427	312 257
Cena Kč/kg	8,60	8,43	8,22	8,01	7,95	7,89	7,84	7,84	8,04	8,19	8,30	8,27	8,11
2007	31 393	30 947	34 571	35 626	36 913	35 576	36 550	34 182	31 042	32 735	31 593	33 415	404 543
Cena Kč/kg	8,18	8,18	8,20	8,36	8,07	8,24	8,56	8,93	9,47	10,47	10,69	10,81	8,99
2008	35 710	33 598	38 343	38 098	38 773	38 962	40 991	39 122	36 623	37 832	34 014	36 314	448 380
Cena Kč/kg	9,97	10,44	10,08	9,34	8,83	8,32	8,46	8,36	8,27	7,80	7,80	7,31	8,74
2009	39 697	37 634	40 257	39 199	41 978	40 122	41 730	39 311	38 662	36 571	34 510	36 004	465 675
Cena Kč/kg	7,18	6,98	6,78	6,47	6,32	6,41	6,35	6,34	6,51	6,72	7,04	7,16	6,68
2010	33 864	29 874	32 761	33 206	34 972	38 559	36 506	36 488					276 230
Cena Kč/kg	7,40	7,52	7,46	7,53	7,53	7,82	7,82	7,90					7,63

Pramen: CSÚ - Databáze zahraničního obchodu

Dovoz mléka s obsahem tuku 3-6 %, v balení nad 2 l – celní položka 0401 20 99 (tuny)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	celkem
2004	117	226	263	515	1 689	1 386	5 905	5 150	4 595	4 293	4 236	3 508	31 883
Cena Kč/kg	7,56	7,71	7,27	7,31	9,29	8,07	8,25	8,20	8,17	8,17	8,12	8,20	8,23
2005	4 118	4 364	4 245	5 739	8 059	7 646	7 271	7 097	7 035	6 491	6 970	6 843	75 878
Cena Kč/kg	8,27	8,23	8,10	7,93	7,46	7,45	7,53	7,54	7,50	7,51	7,54	7,58	6,66
2006	7 162	5 794	5 908	5 766	6 596	2 825	4 108	4 290	4 601	4 670	4 446	4 431	60 597
Cena Kč/kg	7,54	7,85	7,75	7,71	7,73	6,95	6,81	6,65	6,71	7,08	7,43	7,09	7,35
2007	4 761	4 795	5 389	7 263	6 194	8 253	7 271	6 636	3 750	7 831	6 298	7 564	76 005
Cena Kč/kg	7,28	7,18	7,35	7,70	8,20	7,91	8,22	8,49	7,95	8,43	8,81	9,04	8,11
2008	6 798	6 271	4 305	7 266	7 308	6 270	5 688	5 885	5 298	4 883	3 000	6 394	69 366
Cena Kč/kg	9,60	8,86	6,97	8,60	8,67	8,37	8,12	8,07	8,08	7,93	8,41	8,27	8,40
2009	3 995	5 538	6 779	5 323	5 839	5 752	5 173	4 407	3 089	1 516	1 714	1 436	50 561
Cena Kč/kg	7,91	7,09	7,08	7,22	6,15	4,44	5,90	4,16	3,78	7,64	8,72	8,37	6,29
2010	2 246	2 326	1 508	1 866	2 488	2 527	1 759	2 132					16 852
Cena Kč/kg	8,18	8,10	8,36	7,62	7,90	8,48	8,07	8,34					8,14

Pramen: ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu

TEXTOVÁ PŘÍLOHA

Kontrola užitkovosti u mléčných a kombinovaných plemen skotu v ČR

Ing. Pavel Bucek, Českomoravská společnost chovatelů, a.s.

Na konci září roku 2010 byl ukončen kontrolní rok 2009/2010. Ukončení kontrolního roku dává možnost k bilancování a zamyšlení jak dále pokračovat ve šlechtění dojených plemen skotu. Hlavní směry v kontrole užitkovosti (KU) jsou určovány na kongresech a valných shromážděních ICAR (Mezinárodního výboru pro kontrolu užitkovosti - v letošním roce v lotyšské Rize). V současné době se diskutují zejména tyto okruhy a další směry vývoje:

- konsolidace odvětví kontroly užitkovosti, odhadu plemenných hodnot a sektoru výroby mléka;
- elektronizované systémy dojení a dojící roboty, schopné měřit mléčnou užitkovost každý den z každého dojení, v některých případech i měření dalších ukazatelů, jako například teplotu nebo vodivost mléka;
- in-line analyzátory (analýza obsahu složek přímo na farmách), tvorba standardů pro tyto případy;
- nové technologie, které přinesou úspory pracovních sil a nákladů;
- využívání elektronických zařízení a systémů (elektronická identifikace, krmení koncentráty, senzory měřící produkci mléka, pedometry, měření konduktivity a další);
- potřeba specifických informací důležitých pro management;
- Certifikát kvality ICAR;
- projekt Interbeef (mezinárodní genetická evaluace pro masná plemena, plánované spuštění v roce 2011);
- nové analýzy využitelné organizacemi v kontrole užitkovosti;
- nový software a webové aplikace;
- zavedení pravidel a služeb pro nové druhy hospodářských zvířat a nové služby;
- genomická selekce.

Certifikace ICAR pro masná plemena skotu a masnou užitkovost českého strakatého plemene

Na konci května a začátkem června roku 2010 se uskutečnil 37. kongres ICAR a Interbull v Rize v Lotyšsku. Na kongresu ICAR se určují další směry vývoje a vytváří se celosvětově platné standardy v oblasti identifikace, kontroly užitkovosti a odhadu plemenných hodnot. Součástí valného shromáždění ICAR bylo i ocenění některých organizací Certifikátem kvality ICAR. Českomoravská společnost chovatelů, a.s., která zastupuje ČR v této mezinárodní organizaci, získala nový certifikát kvality pro oblast identifikace masných plemen skotu a českého strakatého plemene a pro oblast kontroly užitkovosti masných plemen skotu a masné užitkovosti českého strakatého plemene. Českomoravská společnost chovatelů, a.s. při získávání certifikátu dále spolupracovala se společností Plemdat, s.r.o., Svazem chovatelů českého strakatého skotu a Českým svazem chovatelů masného skotu.

U masných plemen se týkal audit kontroly masné užitkovosti na farmách a v odchovných. U českého strakatého plemene stanic kontroly výkrmnosti, odchoven a systému aparativní klasifikace SEUROP. Velký důraz se v průběhu auditu kladl na sběr, zpracování dat a na identifikaci. Nový certifikát kvality ICAR pro identifikaci a kontrolu masné užitkovosti je platný do června roku 2013. V roce 2013 se uskuteční návštěva inspektorů, kteří prověří fungování celého systému v praxi. Návštěva inspektorů se poté bude konat pravidelně každé tři roky.

Na WWW stránkách ICAR je uveden přehled členských organizací ICAR, které již získaly Certifikát kvality ICAR. Certifikáty i akreditace ICAR potvrzují soulad využívaných postupů s mezinárodními standardy ICAR a je proveden auditory, kteří jsou vybíráni z celosvětově nejvýznamnějších odborníků v jednotlivých oblastech, které se hodnotí. Certifikát kvality ICAR a akreditace ICAR pro laboratoře nahradily v minulosti využívaný systém hodnocení kvality – Pečeť kvality ICAR. Českomoravská společnost chovatelů, a.s. jako členská organizace ICAR získala Pečeť kvality ICAR již v roce 1994. Udržení certifikátu kvality bude vyžadovat sledování vývojových trendů a zavádění nejnovějších poznatků v systému kontroly užitečnosti, identifikaci a odhadu plemenných hodnot.

Certifikát kvality představuje náročné zhodnocení činností jednotlivých členských organizací ICAR. K 23. červnu 2010 bylo v ICAR 84 členských organizací a z nich pouze 22 organizací získalo jeden nebo více certifikátů kvality ICAR (což představuje pouze 26 % členských organizací). Z těchto 84 členských organizací, které reprezentují 46 států, získalo Certifikát kvality ICAR pouze 17 zemí (37 % zemí). Pravidla ICAR umožňují, aby jeden stát reprezentovalo i více organizací s plným nebo přidruženým členstvím.

Politika kvality ICAR – certifikát kvality a jeho koncepční schéma

Certifikace ICAR se v současné době řídí podle pravidel Conditions and Guidelines Relating to the ICAR Certificate Quality verze z února 2010. Tento nový program certifikace kvality nahrazuje v minulosti využívanou pečeť kvality ICAR. Změna politiky kvality ICAR reaguje na snižující se finanční podpory na kontrolu užitečnosti ve většině členských zemích, redukci počtu farem a pracovních sil na farmách, na zvyšování průměrné velikosti farem, finanční a konkurenční tlak a na vývoji a zavádění nových technologií. Tyto trendy však mohou přinést pro některé organizace celou řadu nových příležitostí a výzev.

Počet členů ICAR se v posledních letech výrazně zvyšuje a u jednotlivých členských organizací roste podíl nově nabízených služeb. Za této situace se dostala do popředí nutnost aby členské organizace ICAR nabízely náležitý servis, který splňuje požadavky na kvalitu produktů a služeb nabízených farmářům a dalším zákazníkům. ICAR proto zavedl Certifikát kvality. Je to jeden z nástrojů, který slouží ke kontrole kvality služeb nabízených členskými organizacemi. Dalšími nástroji jsou například Benchmarking (porovnání ukazatelů řízení a služeb členských organizací), logo ICAR na mlékoměrech, schvalování prostředků pro identifikaci, schvalování měřičů mléka a další, které potvrzují kvalitu služeb.

Benefitem získání Certifikátu kvality ICAR pro organizace, které ho získají, je:

- možnost využívání loga, které potvrzuje kvalitu nabízeného servisu a služeb;
- získání silného marketingového nástroje, který identifikuje produkt a kvalitu nabízených služeb a jejich soulad s mezinárodně uznanými standardy;
- certifikát má omezenou platnost, v pravidelných časových intervalech jsou služby a produkty nabízené organizací prověřovány;
- zvýšení motivace pracovníků;
- je to značka, která demonstruje vedoucí úlohu ICAR a jeho členů na mezinárodním trhu v oblasti kontroly užitečnosti, identifikace a odhadu plemenných hodnot.

O certifikát se může ucházet jakákoliv členská organizace ICAR s plným nebo přidruženým členstvím. Certifikát kvality pokrývá parametry služeb a produktů členských organizací ICAR, které jsou nabízeny buď přímo a nebo na základě kontraktu s dalšími organizacemi. Organizace, která využívá logo kvality ICAR, je hodnocena jedenkrát za tři roky. Proces certifikace se skládá z následujících kroků:

- vypracování dokumentace-přihlášky a zaplacení poplatku;
- sekretariát ICAR potvrdí datum auditu a výši finálního poplatku;

- interního auditu – vypracování požadované dokumentace a její zaslání sekretariátu ICAR;
- externího audit – vypracování dokumentace a domluva fyzické návštěvy auditora, fyzické návštěvy auditora;
- dokumentace je kontrolována sekretariátem ICAR;
- členská organizace zaplatí zbylou část poplatku;
- auditor vypracuje zprávu pro řídicí výbor ICAR;
- řídicí výbor vydá konečné rozhodnutí, slavnostní předávání certifikátů na nejbližším kongresu ICAR.

Požadavky k získání Certifikátu kvality ICAR (pouze obecný přehled pro všechny druhy hospodářských zvířat, certifikace se týká vždy pouze relevantních částí pro každý druh hospodářských zvířat, v současné době zahrnují 88 okruhů):

- všeobecná pravidla ICAR a pravidla týkající se publikace výsledků, dohledu nad kontrolou užitečnosti a školení personálu, práce s daty, informace o organizaci a rozsahu počtu zákazníků;
- identifikace: schéma identifikace, využívané identifikační prostředky, kontroly pro zajištění korektní identifikace, ověřování původů a DNA analýzy, laboratoře pro analýzu DNA a jejich postupy;
- zařízení pro měření mléka a vzorkování, vlastnictví mlékoměrů, přehledy o využívaných mlékoměrech, kontroly pro zajištění přesnosti, údržba mlékoměrů a další;
- kontrola užitečnosti a zevnějšek, jaká data se sbírají, kontroly pro zajištění kvality dat v kontrole mléčné užitečnosti, kontrola masné užitečnosti, školení personálu, kontroly pro zajištění standardů v kontrole užitečnosti, zevnějšek a harmonizace bonitérů,
- transport vzorků, identifikace vzorků, systém transportu vzorků, tok dat a jeho rychlost a další;
- laboratoře, jejich vlastnictví a organizační struktura, externí certifikace laboratoří, kruhové testy, využívané analyzátory, kalibrace a testy, školení personálu, počet testovaných vzorků, identifikace vzorků v laboratoři, kontroly a postupy v laboratoři;
- zpracování dat, vlastnictví centra pro zpracování dat, externí certifikace, tok dat, metoda kalkulace laktace, zajišťuje organizace pro kontrolu zdraví, délka zpracování dat, sestavy, WWW přístup nabízený farmářům;
- odhad plemenných hodnot, který zahrnuje metodologii, strategie šlechtění, předevaluační kroky, vlastní odhad plemenných hodnot (evaluaci), poevaluační kroky a mezinárodní genetickou evaluaci;
- genomická selekce;
- specializované akreditace ICAR (například pro laboratoře pro analýzu DNA a ověřování původu);
- ostatní okruhy certifikace ICAR.

Tab. 1 Druhy hospodářských zvířat a oblasti pro které je možné získat Certifikát kvality ICAR

Okruh certifikace/druh hospodářských zvířat	Dojená plemena skotu	Masná plemena a masná užitečnost skotu	Dojená plemena ovcí	Dojená plemena koz	Buvoli
Identifikace	x	x	x	x	x
Kontrola užitečnosti	x	x	x	x	x
Odhad plemenných hodnot	x				

Certifikace kvality ICAR pro dojená plemena skotu

Vedle certifikátu kvality ICAR pro masnou užitkovost skotu získala Českomoravská společnost chovatelů, a.s. Certifikát kvality pro dojená plemena skotu (identifikace, kontrola užitkovosti a odhad plemenných hodnot) v roce 2009 mezi prvními členskými organizacemi ICAR. Slavnostní předávání Certifikátu kvality pro dojená plemena se uskutečnilo v květnu roku 2009 na Valném shromáždění ICAR a workshopu ICAR v Chorvatsku (v Poreči). Toto nezávislé hodnocení dává záruku kvality poskytovaných služeb a respektování mezinárodních standardů a je celosvětově respektováno. V Českomoravské společnosti chovatelů, a.s. provedli audit v roce 2009 Frank Armitage z Velké Británie, Pierre-Louis Gastinel a Jacques Delacroix z Francie, kteří vypracovali závěrečnou zprávu a posudek, který schválil Řídící výbor ICAR. Českomoravská společnost chovatelů, a.s. je teprve třetí organizací na světě, po Nizozemské společnosti NRS a Izraelské společnosti ICBA, které získala Certifikát kvality ICAR za všechny nejdůležitější oblasti pro dojený skot (identifikaci, kontrolu užitkovosti a pro odhad plemenných hodnot) a první zemí střední a východní Evropy.

Akreditace ICAR laboratoře imunogenetiky ČMSCH, a.s. pro DNA analýzy a ověřování původu

Pro realizaci šlechtitelských programů je nezbytně nutné zajistit na uspokojivé úrovni i ověřování původu zvířat. Případné problémy při stanovování původu zvířat nebo využívání neprůkazných původů by mělo negativní dopad na odhad plemenných hodnot na národní úrovni a mezinárodní genetickou evaluaci u dojených a kombinovaných plemen. Z těchto důvodů se ICAR rozhodl zavést pravidla a požadavky, které musí splňovat laboratoře, které se zabývají analýzami DNA a ověřováním původů pro účely šlechtění zvířat. V současné době jsou tato pravidla vytvořena pro laboratoře, které využívají stanovení mikrosatelitů pro skot. Při uspokojivé úrovni laboratoře je možné požádat o akreditaci ICAR. Akreditace spočívá ve vypracování dokumentace, která charakterizuje laboratoř a její metodické postupy. Mezi nejdůležitější hodnocené okruhy patří zejména:

- kvalifikace a zkušenosti personálu laboratoře;
- certifikace ISO;
- laboratorní postupy a metodika;
- využívaná zařízení v laboratořích, jejich revize;
- využívané mikrosatelity;
- účast v národních a mezinárodních (ISAG) srovnávacích testech a výsledky laboratoře v těchto testech;
- počet analýz;
- statistické vyhodnocení práce laboratoře (vyhodnocení srovnávacích testů, ukazatel PE a další parametry);
- a ostatní hodnocené ukazatele.

Členy pracovní skupiny ICAR pro genetické analýzy je poté proveden audit laboratoře. Jeho výsledky jsou diskutovány na zasedání řídicího výboru ICAR, který rozhodne o konečném výsledku. Akreditace ICAR pro ověřování původů a DNA analýzy musí být každé dva roky obnovována. Laboratoř imunogenetiky získala tuto akreditaci ICAR v prvním kole v roce 2007. V roce 2009 podle pravidel požádala po dvou letech o prodloužení této akreditace. Auditorem byl Paolo Ajmone-Marsan z Itálie, který je v současné době vedoucím pracovní skupiny ICAR pro genetické analýzy. V listopadu roku 2009 na jednání řídicího výboru ICAR bylo rozhodnuto o udělení akreditace ICAR pro laboratoř imunogenetiky ČMSCH, a.s. Oficiálně byla tato skutečnost zveřejněna v lednu roku 2010. Akreditace se musí obnovovat každé dva roky. O náročnosti procesu akreditace svědčí údaje ICAR z roku 2008, které analyzují proces akreditace ICAR pro DNA analýzy a ověřování původů

z prvního kola, které proběhlo v roce 2007. Z 21 žádostí ze 16 států bylo v roce 2007 akreditováno pouze 14 laboratoří z 11 států (včetně laboratoře imunogenetiky ČMSCH, a.s). Mezi nejčastější problémy neschválení laboratoří lze zařadit: absence kruhových testů popřípadě jejich neuspokojivé výsledky, rozborů a metodologie, které neodpovídají mezinárodním standardům, neúplné nebo neuspokojivě zpracované podklady pro akreditaci, počet vzorků a neuspokojivé výsledky některých ukazatelů.

Kontrola mléčné užitkovosti krav v kontrolním roce 2009/2010

Kontrola užitkovosti (KU) dojených krav se v ČR řídí pravidly organizace ICAR, Rozhodnutím komise č. 94/515 z 27. 7. 1994, normami ISO a dalšími mezinárodními a národními předpisy. V organizaci ICAR zastupuje ČR od roku 1991 Českomoravská společnost chovatelů, a.s. V současné době pokrývá ICAR oblasti kontroly užitkovosti, mlékoměrů, analýz mléka v laboratořích, identifikace, odhadu plemenných hodnot, dat z kontroly užitkovosti, inseminace a relevantních technologií, zevnějšku, KU v rozvojových zemích, genetických analýz, funkčních vlastností a znaků, laktačních kalkulačních metod a ověřování původů. Z hlediska druhů hospodářských zvířat jsou předmětem zájmu dojená a masná plemena skotu, dojená plemena ovcí a koz, alpaky, buvoli a byly zvažovány možnosti rozšíření činnosti ICAR i o prasata. Jednotlivé změny v pravidlech jsou schvalovány delegáty jednotlivých členských zemí na valném shromáždění, které se koná v současné době každoročně a nová pravidla ICAR jsou vydávána jednou za dva roky. Výsledky KU v ČR jsou zpracovány za kontrolní rok, který trvá od 1.10. do 30.9. dalšího kalendářního roku. Uváděné roky za ČR se vztahují vždy ke konci příslušného kontrolního roku.

Stavy krav, počty podniků, stájí a využívané metody v kontrole užitkovosti

Podíl krav v kontrole mléčné užitkovosti se v posledních letech v ČR pohyboval na úrovni okolo 95 %. V rámci členských zemí ICAR patří ČR mezi země s nejvyšším podílem krav v kontrole užitkovosti. Podíl krav v kontrole mléčné užitkovosti vyšší než 90 % byl dále zaznamenán například ve Švýcarsku (100 %), Norsku (98 %), Estonsku (92,6 %) a Dánsku (92 %). Mezi další země s vysokým podílem krav v kontrole užitkovosti lze zařadit například Rakousko, Kanadu, Finsko, Německo, Maďarsko, Lucembursko, Lotyšsko, Nový Zéland, Slovensko, Slovinsko a Nizozemsko. V rámci členských zemí ICAR existuje vysoká variabilita v zapojení krav do kontroly užitkovosti. V některých zemích nedosahuje tento podíl ani 30 % (například Turecko, Jižní Afrika a Polsko). Velkou výhodou vedle vysokého zapojení krav v kontrole užitkovosti představuje pro ČR i vysoký podíl krav v kontrole užitkovosti v referenčním stupni metody A4 (99,4 % krav v metodě A4 a 0,6 % metoda AT v roce 2010). Z přehledů ICAR je patrné, že se podíl metody kontroly užitkovosti A4 v členských zemích snižuje a zvyšuje se podíl metod AT, A6, popřípadě B. Metoda A zahrnuje zjišťování dojivosti a obsahu tuku, bílkovin a laktózy, případně, dalších složek mléka. Kontrolu provádí odborně způsobilý pracovník oprávněné osoby. Standardní referenční metodou je metoda A4/2 dojení. Interval mezi kontrolními dny jsou v tomto případě v rozmezí 22 až 37 dní a to tak, aby minimální počet kontrol za kontrolní rok byl 11. U metody AT se zaznamenávají údaje a odebírají vzorky mléka z jednoho dojení střídavě jeden měsíc ráno, druhý měsíc večer.

Tab. 2 Počet podniků a stájí s chovem krav v KU v ČR (metoda A)

Rok	Počet podniků	Krav v KU	Krav na podnik	Stájí s KU	Krav ve stáji
2006	1 749	407 348	233	2 642	154
2007	1 668	398 431	239	2 417	165
2008	1 574	390 129	248	2 181	179
2009	1 508	373 199	247	2 039	183
2010	1 399	357 658	256	1 782	201

Pramen: ČMSCH, a.s.

V tabulkách 2 a 3 je uveden vývoj stavů krav, počtu podniků a stájí, velikost stájí a metody využívané v kontrole užítkovosti. Z tabulek 2 a 3 je patrný trend snižování stavů krav, počtu podniků a stájí. Silnou stránkou chovu dojených plemen skotu v ČR je průměrná velikost stád. Průměrný počet krav připadajících na jeden podnik se zvýšil z 233 v roce 2006 na 256 v roce 2010 a průměrný počet krav připadajících na jednu stáj ze 154 v roce 2006 na 201 v roce 2010. Velikost stád a podniků v ČR patří mezi nejvyšší v EU a i mezi členskými zeměmi ICAR. Podle databázi ICAR patří mezi další země s vysokou průměrnou velikostí stád v kontrole užítkovosti dále například Austrálie (198 kusů krav), Dánsko (135 kusů), Nový Zéland (354 kusů) a Slovensko (228 kusů). V členských zemích existují v tomto ukazateli značné rozdíly. V některých zemích nedosahuje velikost stád v kontrole užítkovosti ani 20 kusů (například Slovinsko, Chorvatsko a Rakousko).

Tab. 3 Počet podniků a stájí s chovem krav v KU v ČR

Rok	Dojnic (průměrný stav)	Krav v KU	% ¹⁾	Podíl metody A4 (%)	Podíl metody AT (%)
2006	422 949	407 348	96,3	99,1	0,9
2007	409 802	398 431	97,2	99,3	0,7
2008	403 638	390 129	96,7	99,3	0,7
2009	394 122	373 199	94,7	99,3	0,7
2010	X²⁾	357 658	X²⁾	99,4	0,6

Pramen: ČMSCH, a.s.

- 1) podíl krav v KU z celkového počtu dojnic;
2) údaj nebyl v době uzávěrky časopisu k dispozici;

Tab. 4 Podniky a stáje v KU podle počtu chovaných krav v roce 2010 v ČR

Počet krav	Podniky (n = 1 399)			Stáje (n = 1 782)	
	podniků (%)	stáje v podniku	podíl krav (%)	stáje (%)	podíl krav (%)
1 až 10	1,5	1,0	0,0	3,5	0,1
11 až 30	6,4	1,0	0,5	6,2	0,6
31 až 50	6,4	1,0	0,9	5,7	1,1
51 až 100	16,0	1,0	4,4	18,9	6,8
101 až 150	9,7	1,1	4,4	12,0	7,1
151 až 200	9,4	1,1	6,0	10,9	9,0
201 až 300	15,0	1,2	13,7	16,3	19,3
301 až 400	10,8	1,3	13,8	11,9	19,4
401 až 500	9,4	1,5	15,3	7,7	16,2
Nad 500	15,4	2,0	41,0	6,9	20,4
Celkem	100,0	1,3	100,0	100,0	100,0

Pramen: ČMSCH, a.s.

Podrobnější pohled na strukturu stád v kontrole užítkovosti v ČR podává tabulka 4. Na 14,3 % podniků chovajících 50 a méně dojnic připadá pouze 1,4 % krav a na 15,4 % podniků s více než 500 dojnicemi (v průměru 2,0 stáje na podnik) pak cca 41 % krav v KU.

Konsolidace podniků, které nabízejí služby pro kontrolu mléčné užítkovosti krav – praktické příklady ze zahraničí

Důsledkem poklesu počtu krav, podniků a stájí je snaha o slučování a konsolidaci podniků, které nabízejí služby pro kontrolu užítkovosti. Jako praktický příklad lze uvést Kanadu či Dánsko. V Kanadě byly v roce 2004 čtyři společnosti pro kontrolu užítkovosti. Po proběhnutí sloučení společností Ontario DHI a Western DHI vznikla společnost

CanWest DHI. A po sloučení Patlq a Atlantic DHI vznikla společnost Valacta. V roce 2009 tak fungovaly v Kanadě již pouze dvě společnosti, které nabízely služby pro kontrolu mléčné užitkovosti krav. Ze zkušeností sloučení společností Ontario DHI a Western DHI v nově vzniklou CanWest DHI (navrženo jako nová organizace) vyplývá, že hlavními důvody pro sloučení byly především zajištění kritické velikosti umožňující investice do nových produktů a služeb, vytvoření podmínek pro uspokojení zákazníků, snížení fixních nákladů na jedno stádo v KU, realizace úspor z rozsahu a snižování nákladů, obdobná struktura řízení, snížení počtu pracovníků, standardizace procesů, převzetí zkušeností od druhé organizace, obdobné vize a priority pro organizaci a řízení nabízených služeb, jeden společný jazyk (angličtina), obdobný rozsah služeb a sdílení některých částí systému. Na druhou stranu je nutné zmínit, že se při slučování společností vyskytuje celá řada problémů. V tomto případě šlo zejména o dlouhé vzdálenosti uvnitř organizace (tři časová pásma), kulturní odlišnosti, teritorium bylo příliš rozsáhlé pro pracovníky v terénu, obtížné přesuny, rozdílné právní, daňové a pracovní právo atd. Někteří pracovníci se nebyli schopni přizpůsobit novým podmínkám a bylo nutné přijímat i nepříjemná rozhodnutí. Úspory a zvýšení efektivity nebyly tak velké, jak se očekávalo. Ukázalo se, že čas pro zavedení změn byl delší, než se předpokládalo a vyvstala nutnost cestovat a osobně řešit nově vzniklé problémy. Druhým praktickým případem konsolidace organizací v kontrole užitkovosti je Dánsko. V Dánsku je KU plně hrazena farmáři (podpory KU byly v Dánsku zrušeny cca před dvaceti lety). V roce 1895 byla v Dánsku jedna organizace pro KU, v roce 1930 se počet organizací pro kontrolu užitkovosti zvýšil na 1 400. Od 30. let pak jejich počet klesal a zastavil se na dvou v roce 2009. Důvody pro slučování organizací pro kontrolu užitkovosti byly obdobné jako v případě Kanady. Jednalo se zejména o překonání problémů pramenících z roztržité politiky regionálních organizací, obtíží při sjednocování kvalitativních standardů ve více organizacích a změnách ve struktuře zákazníků. Centralizace aktivit v kontrole užitkovosti umožňuje zajistit technický rozvoj, snadnější realizaci investic do rozvoje, zvyšuje atraktivitu společnosti pro kvalitní personál, umožnila investice do elektronických mlékoměrů a snížení počtu pracovníků. V budoucnu lze očekávat, že tyto změny v organizaci kontroly užitkovosti budou i nadále pokračovat.

VÝSLEDKY KONTROLY MLÉČNÉ UŽITKOVOSTI KRAV V ČR

V kontrolním roce 2009/2010 pokračoval trend zvyšování mléčné užitkovosti krav (tabulka 5). Užitkovost byla v roce 2010 srovnatelná s chovatelsky vyspělými státy. Obsah tuku a bílkovin vykazuje v poslední době trend poklesu. Obsah laktózy se dlouhodobě nachází na úrovni fyziologicky normálních hodnot.

V kontrolním roce 2009/2010 došlo ke změně definice plemen v kontrole užitkovosti (zejména se jedná o minimální podíl krve u plemene holštýn, red holštýn a českého strakatého plemene 51 % a více, zvířata pod tuto hranici jsou vykazována jako kříženci) a proto údaje v tabulce 7 nejsou porovnatelné s výsledky minulých let.

Tab. 5 Výsledky kontroly mléčné užitkovosti krav

Rok	Laktací ¹⁾	Lak. dny ²⁾	Mléko (kg)	Tuk		Bílkoviny		Laktóza %
				%	kg	%	kg	
2006	334 928	296	7 155	3,94	282	3,36	240	4,94
2007	323 020	297	7 365	3,90	287	3,33	245	4,94
2008	313 366	297	7 537	3,88	292	3,33	251	4,97
2009	305 378	297	7 659	3,87	296	3,32	254	4,91
2010	291 595	297	7 726	3,84	297	3,34	258	4,89

Pramen: ČMSCH, a.s.

1) počet krav s uzávěrkou za normovanou laktací;

2) počet laktačních dnů.

Tab. 6 Výsledky kontroly mléčné užitkovosti krav (doplňkové ukazatele)

Rok	Normovaných laktací	Pořadí laktace	Index (P_{2:1})	I. otelení (měsíců/dnů)	Mezidobí (dnů)
2006	334 928	2,5	86,1	27/23	410
2007	323 020	2,5	87,0	27/15	409
2008	313 366	2,5	87,4	27/10	412
2009	305 378	2,4	87,1	27/03	411
2010	291 595	2,4	87,3	26/29	410

Pramen: ČMSCH, a.s.

Vedle příznivého vývoje zvyšování dojivosti a průměrné velikosti stád pokračoval nepříznivý vývoj v dlouhověkosti krav. Od roku 1994 došlo ke snížení průměrného pořadí laktace z 2,8 na 2,4 v roce 2010 (tabulka 6). S délkou laktace souvisí i podíl krav na jednotlivých laktacích, kde se dlouhodobě zvyšuje podíl krav na prvních třech laktacích. Zhoršující se ukazatele dlouhověkosti mají dopad na vyšší náklady na obměnu stáda, na dojivost za laktaci a celoživotní užitkovost krav. Z tabulky 6 je dále patrná zvyšující se perzistence laktace (Index P_{2:1}) a snižující se věk při prvním otelení, který v roce 2010 dosáhl 26 měsíců a 29 dnů. Hodnota mezidobí se ve sledovaném období zvýšila z 394 dnů v roce 1994 na hodnotu 410 dnů v roce 2010.

Výsledky KU podle plemen

Rozdíly v produkci mléka mezi hlavními dojenými plemeny krav v KU v roce 2010 jsou patrné z tabulky 7. V kontrolním roce 2009/2010 došlo ke změně definice plemen v kontrole užitkovosti (zejména se jedná o minimální podíl krve u plemene holštýn, red holštýn a českého strakatého 51 % a více, zvířata pod tuto hranici jsou vykazována jako kříženci) a proto údaje nejsou porovnatelné s výsledky minulých let. Nejvyšší dojivosti dosáhly dojnice holštýnského a red holštýnského plemene, následované plemeny montbéliarde, ostatními plemeny a kříženkami, českým strakatým plemenem, normanským plemenem, ayrshire, jersey a braunvieh. Podle počtu uzávěrek byla nejrozšířenější plemena holštýnské a české strakaté, podíl ostatních plemen byl nízký. Výhodou českého strakatého plemene v porovnání s holštýnským plemenem byl vyšší obsah složek a kratší mezidobí.

Tab. 7 Výsledky kontroly užítkovosti podle plemen a výrobních oblastí v roce 2010 v ČR

Plemeno	Počet laktací³⁾	Dny laktace	Mléko kg	Tuk %	Tuk kg	Bílkovin %	Bílkovin kg	První otelení⁴⁾	Mez.⁵⁾
české strakaté C51 % a více	113 004	294	6 472	3,99	258	3,46	224	28/13	399
z toho H oblast ¹⁾	82 609	294	6 394	4,02	257	3,46	221	28/19	399
z toho N oblast ²⁾	30 395	294	6 682	3,92	262	3,46	231	27/28	397
holštýnské HR 51 % a více	157 634	299	8 721	3,76	328	3,28	286	25/29	419
z toho H oblast ¹⁾	77 468	299	8 604	3,80	327	3,29	283	26/12	419
z toho N oblast ²⁾	80 166	299	8 834	3,71	328	3,27	289	25/16	419
montbéliarde	1 082	297	7 839	3,75	294	3,45	270	29/07	391
z toho H oblast ¹⁾	194	297	7 677	3,93	302	3,44	264	30/18	391
z toho N oblast ²⁾	888	297	7 874	3,71	292	3,45	271	28/29	391
ayrshire	155	293	6 002	3,99	239	3,24	194	27/19	421
z toho H oblast ¹⁾	154	293	5 998	3,99	240	3,24	194	27/19	421
z toho N oblast ²⁾	1	277	6 700	3,10	208	3,06	205	x	441
jersey	110	298	5 784	5,29	306	3,90	226	28/13	381
z toho H oblast ¹⁾	12	286	5 759	5,11	294	3,89	224	27/26	403
z toho N oblast ²⁾	98	300	5 787	5,32	308	3,90	226	28/17	379
braunvieh	5	275	4 133	3,85	159	3,39	140	x	452
z toho H oblast ¹⁾	4	279	3 366	4,09	138	3,42	115	x	479
z toho N oblast ²⁾	1	259	7 201	3,40	245	3,32	239	x	345
normandské 75% a více	58	297	6 043	4,12	249	3,60	217	26/14	460
z toho H oblast ¹⁾	57	298	6 089	4,13	251	3,60	219	26/14	462
z toho N oblast ²⁾	1	245	3 400	3,68	125	3,41	116	x	412
ostatní plemena a kříženky	19 570	295	6 979	3,95	276	3,39	237	27/22	405
z toho H oblast ¹⁾	12 793	295	6 874	3,99	274	3,40	234	28/07	405
z toho N oblast ²⁾	6 777	295	7 176	3,89	279	3,38	242	26/25	404

1) horská a podhorská oblast;

2) nížinná oblast;

3) počet normovaných laktací;

4) první otelení (měsíců/dnů);

5) délka mezidobí ve dnech.

Vliv technologií využívaných na farmách na šlechtění dojených plemen skotu

Naznačené trendy poklesu počtu podniků, krav a zvyšování jejich průměrné velikosti jsou celosvětově platné. Významné jsou i trendy automatizace a elektronizace na úrovni farmy. Zvyšující se počet farmářů investuje do elektronických mlékoměrů, dojících robotů a zařízení pro analýzy mléka na farmách, popřípadě přímo v dojárně. Tyto technologie umožňují zaznamenávat hmotnost nadojeného mléka každý den pro všechna zvířata a za všechna dojení. Ve většině členských organizací ICAR tvoří elektronické mlékoměry a dojící roboty málo rozšířené technologie na farmách s dojeným skotem. Výjimkami u elektronických mlékoměrů jsou Dánsko, Velká Británie a Nizozemsko, kde byl vykázán nejvyšší podíl těchto zařízení. U dojících robotů byl vyšší podíl vykázán v Dánsku, Švédsku, Nizozemsku a Lucembursku. Některé z těchto zařízení jsou schopna mimo jiné také zaznamenat teplotu a vodivost mléka. In-line analyzátory, které jsou zabudovanou součástí dojírny, mohou také být dostupné na úrovni farmy a analyzovat složky mléka z každého dojení. Příkladem je produkt společnosti S.A.E. Afikim z Izraele, která vyvinula **Afilab™** (analyzátor mléka), který je součástí dojírny. Tento analyzátor zajišťuje analýzy na obsah tuku, bílkovin, laktózy a

v jednotlivých intervalech i somatických buněk. Může také monitorovat krev v mléce. Jiným příkladem je zařízení společnosti **DeLaval**. V tomto případě se jedná o analyzátor somatických buněk instalovaný jako součást dojících robotů, který umožňuje získat údaje o počtu somatických buněk z každého nádoje. Zajímavý se jeví přístup využívání těchto typů zařízení při získání výsledků obsahu LDH (enzymu pro časnou detekci klinických mastitid), močoviny, ketolátek, progesteronu a složek z kontroly užitkovosti, popřípadě dalších, které mohou být využity pro řízení stáda na denní bázi a pro rozhodování a přijetí opatření týkajících se zdravotního stavu mléčné žlázy, výživy, reprodukčního cyklu a v dalších oblastech. Mnoho farmářů investovalo také do automatického sběru dat, který lze využít pro optimální rozhodování. Tato data mohou být přenesena elektronicky do organizací, které zajišťují kontrolu užitkovosti pro další zpracování a výstupy pro farmáře nebo k zajištění odhadu plemenných hodnot. Dostupnost těchto technologií umožňuje snadněji získat data o hmotnosti mléka, než tomu bylo v minulosti. S automatickým sběrem dat může farmář zlepšit management na farmě s využitím přesnějších dat, širší škály indikátorů a při uspokojivém zajištění kvality dat. Otázkou je, jestli může automatický sběr dat ovlivnit odhad plemenných hodnot? Jak bylo uvedeno v předchozím, textu jsou některé trendy zřetelně rozpoznatelné:

- sbírá se více dat a hodnotí se více ukazatelů;
- zvyšující se průměrná velikost stád v kontrole užitkovosti;
- zvyšují se investice do automatizace kontroly užitkovosti;
- zvyšuje se celosvětová konkurence mezi organizacemi, které nabízejí inseminační dávky (prodejci inseminačních dávek). Existuje poptávka po vyšší přesnosti dat a jejich úplnosti, zejména u vlastností a znaků s nízkou heritabilitou.

Šlechtitelské programy a odhad plemenných hodnot vyžadují nepřetržitou spolupráci výrobců mléka, zajištění nebo zlepšení kvality dat a schopnost adaptace ke změnám. Výhodou automatického sběru dat pro odhad plemenných hodnot je vyšší přesnost, redukce nákladů a sběr většího množství ekonomicky významných dat. Jedná se ale v některých případech o kompromis, protože celá řada nových vlastností a znaků má nízkou dědivost a u některých může být obtížné odhadnout jejich ekonomický význam. Dále je nutné zmínit, že pokud je příliš mnoho ukazatelů zahrnuto do selekčního indexu, může tato skutečnost působit negativně. Tato nová elektronická zařízení mohou být také zdrojem chyb v datech.

Jak bylo shrnuto v předchozím textu, data ze zařízení na farmách mohou zajistit přidanou hodnotu pro genetickou evaluaci. Může dojít ke změnám v organizaci v odvětví kontroly užitkovosti a odhadu plemenných hodnot. V roce 2010 na kongresu ICAR v lotyšské Rize byla přijata nová pravidla pro využívání analyzátorů mléka na farmách v kontrole užitkovosti. ICAR se zabývá touto problematikou již od roku 2007 (na farmách se intenzivně rozvíjí tato oblast v posledních 10ti letech). Tato zařízení jsou integrována se systémem identifikace, měření mléka a vzorkování (vyšší frekvence vzorkování). Přijatá pravidla ICAR – definují odlišnou situaci na farmách, limity přesnosti, podmínky pro schválení ICAR, kontrolu kvality a kompatibilitu s existujícími systémy.

Výsledky kontroly mléčné užitkovosti krav v jednotlivých krajích ČR a v intervalech podle průměrné doživosti

Významná variabilita byla vykázána u jednotlivých ukazatelů v rámci jednotlivých krajů. Z tabulky 8 je patrný rozdílný význam chovu dojeného skotu v jednotlivých krajích. Vysoká variabilita byla dosažena v počtu ukončených laktací, produkci mléka, obsahu složek, mezidobí a věku při prvním otelení. Ve všech krajích s výjimkou Prahy byl zaznamenán pokles počtu krav v kontrole užitkovosti.

Tab. 8 Výsledky kontroly užítkovosti v ČR v roce 2010 podle krajů

Kraj	Krav v KU	Rozdíl 2010-2009 ¹⁾	Normovaných Laktací	Dny laktace	Mléko kg	Tuk %	Bílk. % ²⁾	Lak. % ³⁾	Mezidobí dnů	I. otel. ⁴⁾
Praha	229	+20	178	296	9 115	3,71	3,25	4,89	392	23/07
Středočeský	43 574	-694	34 693	298	8 102	3,80	3,32	4,90	415	26/04
Jihočeský	48 621	-2 740	38 763	296	7 098	3,92	3,37	4,87	410	28/16
Plzeňský	36 930	-396	29 517	296	7 315	3,96	3,39	4,87	415	27/10
Karlovarský	2 520	-188	1 719	295	5 763	4,13	3,41	4,83	430	32/17
Ústecký	4 046	-628	3 390	297	7 456	3,84	3,28	4,85	423	27/16
Liberecký	10 393	-146	8 516	296	6 488	3,97	3,30	4,88	403	28/22
Královéhradecký	29 098	-2 163	24 868	296	7 523	3,82	3,35	4,89	405	27/13
Pardubický	34 589	-2 514	29 218	294	7 375	3,85	3,40	4,91	397	27/09
Vysočina	66 462	-2 558	54 198	297	7 819	3,85	3,35	4,90	408	26/28
Jihomoravský	21 954	-1 088	18 343	299	7 915	3,78	3,33	4,87	409	26/04
Olomoucký	24 463	-1 584	20 020	298	8 196	3,76	3,33	4,88	413	25/29
Zlínský	16 616	-47	13 538	300	8 723	3,87	3,29	4,86	413	25/16
Moravskoslezský	18 163	-815	14 634	298	9 227	3,70	3,25	4,92	417	25/05
Celkem	357 658	-15 541	291 595	297	7 726	3,84	3,34	4,89	410	26/29

1) rozdíl v počtu krav zapojených do kontroly užítkovosti mezi roky 2010 a 2009;

2) obsah bílkovin v %;

3) obsah laktózy v %;

4) první otelení (měsíců/dnů).

Zdroj: ČMSCH, a.s.

Nárůst mléčné užítkovosti krav od roku 2006 má za následek i posun v podílu stájí zařazených do skupin podle průměrné dojivosti zjištěné v rámci KU (tabulka 9). Podíl stájí s dojivostí nad 9 000 kg mléka se zvýšil z 5,5 % v roce 2006 na 11,5 % v roce 2010 a na druhé straně podíl stájí s dojivostí pod 5 000 kg mléka se snížil z 8,7 % v roce 2006 na 5,5 % v roce 2010.

Tab. 9 Podíl stájí s kontrolou užítkovosti podle průměrné dojivosti krav (%) v ČR

Rok	Počet stájí	Průměrná dojivost za stáj (tis. kg mléka na krávu)					
		do 5	5 až 6	6 až 7	7 až 8	8 až 9	nad 9
2006	2 642	8,7	21,6	29,9	20,6	13,7	5,5
2007	2 417	6,6	18,7	29,1	22,5	15,6	7,5
2008	2 181	5,2	16,7	28,6	23,5	16,7	9,3
2009	2 039	4,7	14,6	28,9	23,7	18,2	9,9
2010	1 782	5,5	15,0	24,9	26,3	16,8	11,5

Pramen: ČMSCH, a.s.

Tab. 10 Podíl krav v KU podle dojivosti krav za normované laktace (%) v ČR

Rok	Normov. laktací	Mléka na krávu za normovanou laktaci (tis. kg)						
		do 5	5 až 6	6 až 7	7 až 8	8 až 9	9 až 10	nad 10
2006	334 928	13,5	17,3	20,1	18,1	13,4	8,7	8,9
2007	323 020	11,2	15,6	19,5	18,4	14,6	9,8	10,9
2008	313 366	10,0	14,4	18,8	18,5	15,2	10,6	12,5
2009	305 378	9,2	13,5	18,1	18,4	15,5	11,3	14,0
2010	291 595	9,0	13,1	17,6	18,1	15,6	11,6	15,0

Pramen: ČMSCH, a.s.

Tab. 11 Mezinárodní porovnání výsledků kontroly mléčné užitkovosti krav

Rok	Země	Počet laktací	Délka laktace (dny)	Mléko na krávu v KU (kg)	Dojivost za 305 dnů	Tuk %	Protein %	Mezidobí (dny)
2009	Rakousko	325 738	299	x	6 828	4,13	3,38	x
2009	Kanada	305 746	305	x	9 592	3,81	3,22	433
2008	Chorvatsko	72 598	x	x	5 164	4,09	3,32	422
2009	Dánsko	516 441	365	9 022	x	4,29	3,44	x
2009	Francie	2 561 748	338	8 109	7 131	3,99	3,38	416
2009	Německo	3 508 798	319	7 974	7 883	4,13	3,43	405
2009	Maďarsko	140 462	298	8 622	x	3,58	3,28	442
2008	Irsko	455 129	302	6 695	x	3,85	3,41	383
2009	Izrael	68 620	354	12 874	11 484	3,61	3,21	416
2009	Itálie	838 341	305	8 423	8 423	3,67	3,34	x
2009	Lotyšsko	93 781	365	5 785	5 704	4,34	3,30	x
2009	Lucembursko	33 968	x	7 451	x	4,17	3,40	422
2008	Nový Zéland	2 203 560	216	3 936	4 971	4,61	3,63	370
2009	Polsko	579 910	305	6 935	6 935	4,17	3,33	427
2008	Portugalsko	80 009	365	10 330	8 920	3,66	3,27	436
2009	Slovensko	99 122	296	6 858	7 014	4,09	3,24	428
2009	Slovinsko	81 117	362	6 789	6 012	4,00	3,31	416
2009	Španělsko	35 1218	369	10 590	9 061	3,70	3,23	405
2009	Švédsko	300935	365	9 285	x	4,16	3,43	407
2009	Švýcarsko	353183	317	7 337	7 124	4,03	3,32	400
2008	Nizozemsko	831959	356	9 358	8 574	4,30	3,45	422
2009	USA NDHIA	4 469 906	305	10 125	10 125	3,69	3,09	x
2009	USA	337 556	372	12 532	10 865	3,71	3,05	x

Zdroj: ICAR 2010.

Přibližně shodné tendence jako podíly stájí vykazují za normované laktace i podíly krav podle dojivosti. Z tabulky 10 je patrné, že v posledních pěti letech stoupá podíl krav s vyšší užitkovostí a klesá podíl krav s nízkou užitkovostí. Proto se i v dalším období bude průměrná dojivost zvyšovat především snižováním podílu stád a krav s nízkou (podprůměrnou) dojivostí. Poněvadž hlavním cílem chovu dojníc (výroby mléka) je dosahování zisku, je nutno dojivost krav zvyšovat se zřetelem na ekonomické ukazatele. Mezinárodní porovnání výsledků kontroly mléčné užitkovosti krav ve světě uvádí tabulka 11.

Dlouhověkost a ostatní vybrané ukazatele sledované v kontrole užitkovosti

Vedle příznivých trendů v kontrole užitkovosti přetrvává celá řada problémů. Jedná se zejména o průměrné pořadí laktace krav (tabulka 12), které se dlouhodobě zhoršuje. Dále byla vykázána nepříznivá hodnota délky mezidobí a vysoký podíl vyřazování ve stádech s dojeným skotem. Průměrné pořadí laktace se v kontrole užitkovosti snížilo od roku 1996 z 2,9 na 2,4 v roce 2010. Výrazněji se tento problém projevil u krav v plemenné knize holštýnského skotu (průměrné pořadí laktace 2,7 v roce 1996 a pokles na 2,3 laktace v roce 2010). K poklesu průměrného pořadí laktace došlo i u plemene české strakaté, ale v porovnání s holštýnským plemenem bylo průměrné pořadí laktace u českého strakatého plemene vždy vyšší (2,7 v roce 2010). Z hlediska nákladů není tato skutečnost obvykle hodnocena pozitivně. S vyšší obměnou stáda roste ztráta z brakování (odpisy) krav a obvykle se zhoršuje ekonomika výroby mléka. Při vysoké dojivosti prvotetek, nízkých nákladech na

odchovanou jalovici a příznivých cenách jatečných krav nemusejí být ekonomické dopady výrazně negativní. Vývoj doplňkových ukazatelů zjišťovaných v rámci KU charakterizuje dále mírné zvýšení perzistence a pokles věku při prvním otelení.

S vývojem průměrného pořadí laktace v kontrole užitečnosti souvisí podíl krav na jednotlivých laktacích. V letech 2006 až 2010 se zvýšil podíl krav na prvních třech laktacích ze 78,1 % na 79 % a o stejný podíl se snížil podíl krav na vyšších laktacích (tabulka 12).

Tab. 12 Zastoupení krav (%) v kontrole užitečnosti¹⁾ v ČR

Rok	Krav tis.	Pořadí laktace / podíl krav v %						Prům. ²⁾
		1.	2.	3.	4.	5. až 7.	8. a další	
2006	407,3	35,2	25,7	17,2	10,2	10,2	1,5	2,5
2007	398,4	35,6	25,7	17,4	10,4	9,7	1,2	2,5
2008	390,1	35,4	25,9	17,3	10,5	9,8	1,1	2,5
2009	373,2	35,6	26,0	17,3	10,3	9,9	0,9	2,4
2010	357,7	35,4	26,3	17,3	10,4	9,8	0,8	2,4

Pramen: ČMSCH, a.s.

1) podle pořadí laktace; 2) průměrné pořadí laktace v kontrole užitečnosti.

Tab. 13 Vyřazování, pořadí laktace a délka mezidobí krav v KU v ČR

Rok	Krav v KU (tis.)		Vyřazeno krav %		Ø pořadí laktace ³⁾	Mezidobí dnů
	celkem	vyřazeno ¹⁾	celkem ¹⁾	zdrav. ²⁾		
2006	407,3	154,2	37,9	29,7	3,8	410
2007	398,4	147,3	37,0	29,2	3,7	409
2008	390,1	143,3	36,7	29,3	3,7	412
2009	373,2	149,7	40,1	30,4	3,7	411
2010	357,7	136,4	38,1	28,7	3,7	410

Pramen: ČMSCH, a.s.

1) celkem (100 %) - včetně krav vyřazených z důvodu zrušení KU; 2) ze zdravotních důvodů; 3) při vyřazení.

Tab. 14 Příčiny vyřazování krav v KU¹⁾ v ČR

Ukazatel	2007	2008	2009	2010
Nízká užitečnost	12,1	11,6	12,0	11,7
Vysoký věk	1,0	0,9	1,0	1,1
Ostatní zootechnické důvody	3,7	4,0	4,5	4,3
Zootechnické důvody celkem	16,8	16,5	17,5	17,1
Poruchy plodnosti	22,9	23,0	22,5	22,5
Těžké porody	11,3	11,1	11,1	11,0
Onemocnění vemene	8,4	9,0	9,0	9,0
Ostatní zdravotní důvody	40,6	40,4	39,9	40,4
Zdravotní důvody celkem	83,2	83,5	82,5	82,9

Pramen: ČMSCH, a.s.

1) celkem (100 %) - bez krav vyřazených z důvodu zrušení KU.

V roce 2010 se meziročně snížil podíl krav vyřazených z chovu (na 38,1 %). Vzhledem k ekonomickým ukazatelům je obměna stáda vysoká. Vysoký je i podíl krav vyřazených ze zdravotních důvodů. Jako poměrně stabilní se v posledních letech jeví i délka mezidobí (cca 409 až 412 dnů), i když ve vztahu k průměrné doživnosti by měla být o 10 až 20 dnů kratší (tabulka 13). V roce 2010 bylo 82,9 % krav z chovu vyřazeno ze zdravotních a 17,1 % krav ze zootechnických důvodů (tabulka 14).

Výsledky kontroly užítkovosti ve výrobních oblastech v ČR

Z hlediska vývoje chovu dojníc je významné posouzení početních stavů a užítkovosti v hlavních výrobních oblastech ČR (tabulka 15). Z tabulky 15 je patrné, že 59,4 % krav se chová v horské a podhorské oblasti (H) a 40,6 % v nížinné oblasti (N).

Tab. 15 Výsledky kontroly užítkovosti podle výrobních oblastí v ČR

Rok	Vyr. obl ¹⁾	Krávy		Mléko kg	Tuk %	Bílkoviny		První otelení ²⁾	Mezidobí dnů
		tis.	%			%	kg		
2006	H	198,0	59,1	6 875	4,02	3,37	232	28/12	408
	N	136,9	40,9	7 560	3,84	3,33	252	26/25	413
2007	H	190,0	58,8	7 094	3,97	3,35	237	28/03	407
	N	133,0	41,2	7 751	3,82	3,30	256	26/20	412
2008	H	184,5	58,9	7 280	3,93	3,35	244	27/28	410
	N	128,9	41,1	7 903	3,80	3,31	261	26/16	414
2009	H	179,6	58,8	7 380	3,93	3,34	247	27/20	409
	N	125,8	41,2	8 055	3,79	3,29	265	26/10	414
2010	H	173,3	59,4	7 418	3,90	3,36	250	27/16	408
	N	118,3	40,6	8 177	3,76	3,32	271	26/05	412

Pramen: ČMSCH, a.s.

1) H = podhorská a horská, N = nížinná oblast (definované podle nadmořské výšky);

2) věk při prvním otelení měsíců/dnů.

Z výsledků kontroly užítkovosti vyplývá, že u českého strakatého plemene převažuje chov v horské a podhorské oblasti a u holštýnského plemene v nížinné oblasti (tabulka 7). V obou oblastech dochází k poklesu početních stavů skotu. Užítkovost krav je v N oblasti vyšší. V H oblasti byl vykázan vyšší obsah tuku a bílkovin v mléce, vyšší věk krav při I. otelení a kratší mezidobí než v N oblasti. Tyto rozdíly souvisejí s vyšším podílem holštýnských krav v N a českých strakatých krav v H oblasti.

TABULKOVÁ PŘÍLOHA

Pololetní vývoj stavů krav celkem v kusech - stav ke konci období

Čtvrtletí	1989	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1. pololetí	1 211 962	588 675	590 897	572 696	564 653	581 192	564 073	564 721	578 232	548 453
2. pololetí	1 218 417	577 742	578 926	565 329	559 103	567 854	559 297	553 763	556 070	

Pramen: ČSÚ, Výsledky živočišné výroby (od r. 1997 - Výsledky chovu skotu a prasat)

Vývoj průměrné denní dojivosti v l/dojnice

Čtvrtletí	1989	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
1. čtvrtletí	10,35	9,98	10,30	10,80	11,20	11,33	12,49	13,47	13,77	15,19	15,53
2. čtvrtletí	11,53	10,99	11,42	11,85	12,28	12,43	13,88	14,31	14,80	16,05	16,29
3. čtvrtletí	11,50	11,04	11,40	11,73	12,41	12,56	13,84	14,10	14,90	15,59	15,91
4. čtvrtletí	10,25	9,87	10,28	10,72	11,09	11,53	12,80	13,13	13,97	14,42	14,93
Rok celkem	10,91	10,48	10,86	11,28	11,75	11,96	13,25	13,76	14,36	15,31	15,67

Pramen: ČSÚ, Výsledky živočišné výroby (od r. 1997 - Výsledky chovu skotu, prasat)

Vývoj průměrné denní dojivosti v l/dojnice

Pololetí	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1. pololetí	14,28	15,62	15,91	15,90	16,39	17,20	17,49	18,08	18,59	19,13	19,19
2. pololetí	14,44	15,0	15,42	15,64	16,43	17,07	17,41	17,81	18,44	18,50	
Rok celkem	14,36	15,31	15,67	15,77	16,41	17,13	17,45	17,94	18,51	18,82	

Pramen: ČSÚ, Výsledky chovu skotu

Vývoj výroby mléka v tis. litrech

Čtvrtletí	1989	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
1. čtvrtletí	1 149 722	826 047	757 510	725 784	730 969	661 874	648 314	676 203	660 678	663 951	672 709
2. čtvrtletí	1 286 829	890 814	832 861	810 656	798 320	713 913	709 910	719 384	696 441	709 060	711 811
3. čtvrtletí	1 298 911	876 861	823 954	795 608	806 657	705 676	709 975	705 650	697 955	688 719	696 359
4. čtvrtletí	1 157 033	756 249	719 582	699 043	703 344	622 030	648 118	634 991	653 045	640 032	646 698
Rok celkem	4 892 495	3 349 971	3 133 907	3 031 091	3 039 290	2 703 493	2 716 317	2 736 226	2 708 119	2 701 761	2 727 578

Pramen: ČSÚ, Výsledky živočišné výroby (od r. 1997 - Výsledky chovu skotu, prasat)

Vývoj výroby mléka v tis. litrech

Pololetí	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1. pololetí	1 357 120	1 373 011	1 384 520	1 337 824	1 296 430	1 362 374	1 355 849	1 347 549	1 368 737	1 388 176	
2. pololetí	1 351 000	1 328 750	1 343 058	1 307 839	1 305 982	1 376 402	1 338 528	1 335 970	1 358 931	1 319 382	
Rok celkem	2 708 119	2 701 761	2 727 578	2 645 662	2 602 412	2 738 775	2 694 377	2 683 518	2 727 668	2 707 557	

Pramen: ČSÚ, Výsledky chovu skotu

Vývoj prodeje mléka v tis. litrech

Čtvrtletí	1989	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
1. čtvrtletí	1048 129	687 315	641 138	612 790	603 622	588 044	586 882	620 246	603 590	621 997	621 667
2. čtvrtletí	1181 133	759 669	712 463	688 405	665 413	640 565	646 801	659 766	651 557	667 281	662 214
3. čtvrtletí	1192 330	742 113	690 030	672 368	675 110	634 273	645 445	641 368	650 113	644 913	645 306
4. čtvrtletí	1051 713	637 345	602 445	590 452	589 587	556 296	590 099	568 574	609 074	597 975	607 001
Rok celkem	4 473 305	2 826 442	2 646 076	2 564 4015	2 533 732	2 419 138	2 469 227	2 489 954	2 514 333	2 532 166	2 536 188

Pramen: ČSÚ, Výsledky živočišné výroby (od r. 1997 - Výsledky chovu skotu, prasat)

Ceny zemědělských výrobců (CZV) za mléko I. tř.j. v Kč/1000 l

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1995	6 197	6 457	6 487	6 526	6 549	6 531	6 492	6 405	6 385	6 485	6 600	6 666	6 479
1996	6 756	6 871	6 896	6 918	6 937	6 895	6 872	6 893	6 889	6 948	6 974	6 994	6 901
1997	7 047	7 137	7 126	7 098	7 083	7 079	7 135	7 119	7 146	7 193	7 290	7 359	7 151
1998	7 623	7 928	7 946	7 988	7 966	7 959	7 978	7 914	7 906	7 921	7 761	7 677	7 881
1999	7 668	7 769	7 731	7 566	7 012	6 465	6 645	7 140	7 161	7 113	7 276	7 412	7 246
2000	7 416	7 470	7 482	7 482	7 482	7 473	7 470	7 475	7 475	7 489	7 506	7 502	7 476
2001	7 540	7 670	7 685	7 692	7 729	7 728	7 728	7 731	7 730	7 780	7 879	7 986	7 758
2002	8 066	8 155	8 149	8 145	8 117	8 078	8 052	8 013	7 995	7 998	8 001	8 007	8 049
2003	8 014	7 950	7 914	7 868	7 771	7 723	7 690	7 658	7 651	7 684	7 702	7 746	7 781
2004	7 802	7 841	7 845	7 881	7 899	7 933	7 943	7 969	7 995	8 057	8 165	8 234	7 964
2005	8 259	8 348	8 350	8 359	8 292	8 256	8 201	8 135	8 140	8 148	8 169	8 188	8 237
2006	8 159	8 112	8 058	8 033	7 941	7 857	7 774	7 626	7 617	7 669	7 734	7 789	7 817
2007	7 809	7 807	7 799	7 792	7 803	7 776	7 781	7 924	8 143	8 549	9 471	9 978	8 219
2008	10 098	10 072	10 021	9 733	9 176	8 731	8 468	8 219	7 979	7 815	7 548	7 207	8 756
2009	6 848	6 517	6 247	6 153	6 093	6 030	5 994	5 924	5 921	6 020	6 184	6 443	6 198
2010	6 722	6 924	7 089	7 161	7 239	7 314	7 372	7 403	7 508	7 645			

Pramen: ČSÚ

CPV sušené odtučněné mléko 25 kg pytel, v Kč/kg

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1994	39,07	39,05	38,17	37,37	37,08	37,99	38,43	37,90	37,95	39,00	39,71	41,32	38,55
1995	42,39	41,99	43,55	44,63	46,91	47,08	46,97	47,73	49,56	48,95	49,51	48,96	46,55
1996	51,73	51,23	51,21	48,90	48,51	48,14	45,66	45,99	45,36	44,28	45,76	45,92	47,66
1997	46,41	47,89	47,69	47,48	47,77	49,72	50,73	51,79	50,34	51,81	51,80	52,68	49,68
1998	54,03	53,50	50,98	47,12	47,21	46,86	46,32	43,41	42,32	40,12	38,51	38,98	45,98
1999	39,07	39,76	40,67	51,09	47,42	44,35	47,59	46,16	46,35	52,01	55,48	56,40	47,20
2000	59,13	60,61	60,33	62,72	65,01	59,09	66,70	61,68	74,84	77,66	70,90	73,04	65,98
2001	71,51	71,18	71,04	73,87	70,12	70,64	70,76	70,61	68,18	67,32	66,20	62,02	69,45
2002	55,86	57,45	51,82	46,37	45,69	48,09	45,30	50,21	47,16	48,43	55,19	55,82	50,62
2003	46,75	53,35	57,59	54,10	52,20	51,49	50,43	52,64	53,12	53,26	55,86	54,52	52,94
2004	51,77	54,28	53,94	57,96	60,36	60,32	60,88	60,23	60,54	59,86	59,76	62,04	58,50
2005	60,91	58,31	57,53	57,96	57,61	57,54	58,76	58,53	57,86	59,74	57,13	62,59	58,71
2006	55,24	55,30	57,64	56,75	55,13	55,33	55,23	55,66	57,11	57,54	59,86	59,24	56,62
2007	63,63	65,14	65,90	69,25	73,27	77,14	83,94	88,41	89,25	88,68	92,35	82,84	78,32
2008	79,23	74,18	69,35	60,24	55,12	55,57	56,89	56,98	48,97	52,18	49,74	44,38	58,57
2009	44,37	45,88	42,30	42,37	44,81	43,38	44,52	42,01	40,89	43,97	51,76	50,96	44,77
2010	51,08	49,87	53,14	53,38	57,49	58,38	54,33	51,88	57,43	55,71	55,10		

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků

CPV sušené plnotučné mléko 26 % tuku, 25 kg pytel v Kč/kg

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1994	49,20	53,38	52,07	49,39	50,90	50,97	51,49	51,42	51,69	52,38	53,22	53,98	51,64
1995	56,00	56,38	56,11	57,71	57,55	57,59	59,81	58,86	59,99	59,46	59,75	59,63	58,31
1996	58,86	60,03	57,41	59,64	59,11	57,68	56,53	57,40	57,75	56,83	57,69	55,38	57,85
1997	59,84	62,44	62,11	56,16	62,97	63,55	62,45	61,25	61,06	61,14	60,83	56,03	60,82
1998	67,71	69,06	66,16	59,62	57,55	58,94	58,03	57,99	55,76	52,06	52,41	51,47	58,89
1999	55,58	61,05	59,73	67,60	60,00	44,62	49,33	57,36	59,61	59,01	62,92	56,01	57,74
2000	55,61	55,49	56,22	63,76	65,62	66,24	69,39	64,07	71,69	74,17	78,15	70,41	65,90
2001	69,85	71,12	69,71	69,63	68,28	69,91	64,82	67,05	65,13	63,57	65,31	64,35	67,39
2002	53,72	54,16	57,56	55,12	57,67	52,98	55,52	55,86	-	65,89	68,25	59,84	57,87
2003	57,60	65,45	61,93	59,27	57,93	60,72	46,43	61,31	63,29	60,54	65,48	69,41	60,78
2004	63,90	66,21	67,08	68,35	73,88	73,78	73,24	74,50	74,79	73,60	72,06	68,34	70,81
2005	72,85	67,32	75,58	70,25	71,08	-	71,82	70,26	70,34	68,73	67,93	68,10	70,39
2006	-	66,01	63,87	64,23	63,52	63,55	-	63,07	65,07	66,10	-	-	64,42
2007	70,66	71,94	-	72,25	77,79	78,89	95,29	91,72	97,70	100,59	95,39	90,57	85,71
2008	87,31	84,81	79,03	71,40	69,00	68,28	66,94	72,20	61,67	-	61,20	60,76	71,76
2009	56,44	54,32	52,07	-	-	-	-	-	51,18	-	-	-	-
2010													

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků

Zásoby másla v tunách - stav ke konci období (ČR)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1994	2 887	2 490	2 035	2 657	3 469	3 489	4 430	4 303	1 319	1 825	1 432	1 006
1995	2 415	3 303	4 337	4 476	5 259	5 140	4 091	3 536	1 966	2 482	2 367	2 440
1996	3 887	4 486	4 695	4 479	3 600	3 167	2 699	2 995	1 754	1 835	1 421	1 438
1997	1 597	1 876	2 199	2 587	2 415	1 958	2 081	1 696	1 266	1 375	1 490	1 596
1998	2 172	2 615	3 601	2 697	3 217	4 096	2 861	3 234	3 502	4 739	3 409	3 361
1999	3 756	7 935	8 840	9 432	6 855	3 954	2 399	2 862	2 921	3 158	3 214	3 133
2000	3 904	4 482	5 464	6 066	5 760	4 619	4 528	5 287	4 910	5 257	4 972	2 869
2001	4 840	5 605	5 378	4 634	4 103	2 946	3 672	3 100	2 322	2 235	2 285	2 044
2002	2 826	2 495	2 687	3 511	3 630	2 929	3 890	3 375	2 148	1 716	1 558	1 801
2003	2 917	2 795	2 339	2 303	2 996	3 217	2 162	1 739	1 549	1 509	2 209	1 762
2004	2 141	2 701	2 645	2 020	2 846	1 738	2 160	1 631	2 118	2 176	2 105	2 206
2005	2 580	2 596	2 759	2 767	2 232	1 275	1 584	1 579	1 683	1 887	1 810	1 828
2006	2 542	2 715	2 498	2 731	2 614	1 976	1 593	1 286	1 167	1 066	1 292	1 069
2007	1 692	2 029	1 724	1 673	1 561	1 175	1 121	1 270	1 584	1 614	1 656	1 736
2008	2 014	2 213	2 373	2 358	2 270	2 124	2 047	2 235	2 362	2 166	2 413	2 127
2009	2 090	1 947	2 057	2 049	1 762	1 502	1 485	1 484	1 446	1 376	1 209	1 180
2010	1 474	1 397	1 402	1 389	1 156	1 075	1 258	1 461	1 599	1 659		

Pramen: MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků

Zásoby sušeného mléka celkem (bez kojenc. dětské výživy) v tunách - stav ke konci období (ČR)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1994	10 138	7 648	4 795	4 339	3 724	3 978	4 428	3 410	2 829	3 209	2 776	2 336
1995	4 008	3 977	3 118	3 766	3 690	3 933	4 259	3 679	2 312	2 872	2 436	3 368
1996	3 169	3 262	3 417	3 340	3 066	3 124	4 489	3 751	2 825	2 107	1 893	3 262
1997	2 190	2 530	2 585	2 639	2 942	2 566	2 635	2 804	1 533	1 703	1 254	2 617
1998	2 921	3 260	3 742	2 862	4 080	3 437	4 688	4 255	3 801	3 652	3 103	4 099
1999	5 685	5 538	4 390	4 532	3 596	3 065	2 485	2 706	2 269	2 166	1 527	1 697
2000	2 245	2 349	3 431	3 568	3 378	3 438	4 039	4 390	4 005	3 808	3 474	4 221
2001	4 472	4 015	3 493	4 332	4 630	3 918	3 855	4 361	4 454	4 312	3 761	4 448
2002	4 892	4 532	45 83	3 608	3 514	4 215	3 923	4 568	5 113	5 603	5 696	9 399
2003	8 529	9 474	10 101	9 509	9 638	9 952	8 141	6 242	5 320	5 846	6 069	7 307
2004	5 477	4 614	3 864	1 726	3 593	1 802	3 120	3 758	3 511	3 158	2 080	3 691
2005	5 132	4 826	5 516	6 657	5 218	2 153	3 809	4 045	3 378	3 569	1 775	3 009
2006	4 209	3 936	2 780	2 393	2 678	1 740	2 661	1 585	1 389	1 412	1 019	1 861
2007	2 224	1 994	2 092	2 166	2 177	2 019	2 827	3 088	3 014	2 443	2 334	3 101
2008	2 542	3 232	4 442	5 264	4 805	5 088	5 087	6 367	5 876	5 525	5 362	5 487
2009	6 347	6 432	6 413	4 570	3 586	3 455	3 227	2 837	1 973	1 875	1 456	2 266
2010	2 248	2 193	2 643	2 642	2 583	1 947	2 191	2 335	1 789	1 652		

Pramen: : MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků